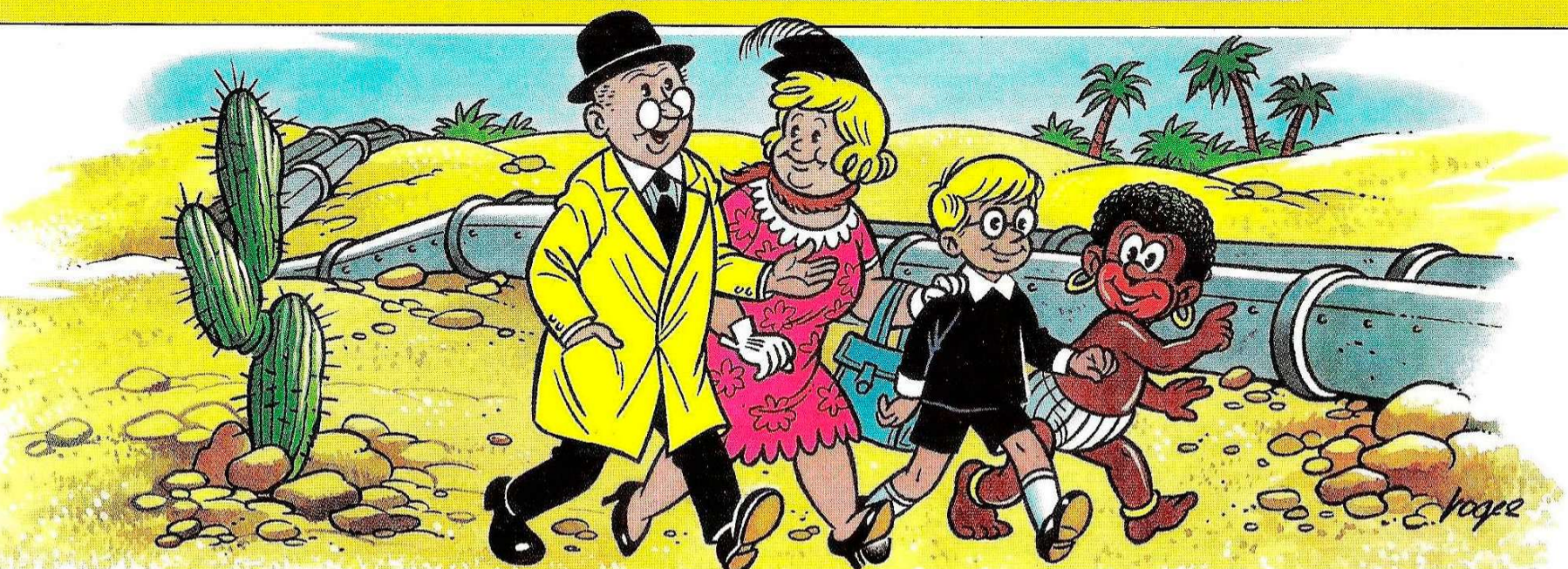

DE AVONTUREN VAN
PA PINKELMAN
&
TANTE POLLEWOP

GODFRIED BOMANS
ILLUSTRATIES VAN CAROL VOGES

DE AVONTUREN VAN
PA PINKELMAN

Voorwoord

Hij pinkelde maar wat aan. Zijn vader was ooit een groot tovenaars geweest, zijn grootvader was ronduit een beroemdheid in het vak, maar sindsdien had de toverbekwaamheid in de familie ernstig aan waarde ingeboet. Hij gaf het zelf trouwens toe. 'Ik ben Pa Pinkelman,' zei hij, 'ik kan een beetje toveren, al is het niet veel zaaks.' Maar hij deed zijn best, net als de schrijver die zijn avonturen verzong – en van niemand kan meer worden verlangd dan dat hij zijn best doet.

De schrijver was Godfried Bomans, de avonturen speelden zich af in een wereld die anders was georganiseerd dan de huidige. Pa Pinkelman en zijn mollige gade, die doorgaans werd aangeduid als Tante Pollewop, liepen rond in een land dat nog werd geregeerd door persoonsbewijzen, stamkaarten, inlegvelletjes en kranten vol nieuws over de zuiveringen van hen die hadden gecollaboreerd met de Duitse bezetters. Ook buitenslands was alles anders: China was een keizerrijk, Stalin stond aan het hoofd van Rusland, de Dalai Lama zetelde nog gewoon in Tibet en de keizer van Japan had spijt van de oorlog.

In die sobere, schrale wereld, met de koude oorlog dreigend aan de kim, gedroegen Pa Pinkelman en Tante Pollewop zich als ziel-tjes zonder zorg – vrij van autoriteitsvrees, gezegend met een optimistische zienswijze en voortgedreven door een verheugend gevoel voor logica: wie niet beseft dat hij zich op de noordpool bevindt, heeft het bijgevolg ook niet koud. Zo zat hun wereldbeeld in elkaar.

Maar de lezers van de kleine, dunne Volkskrant uit die eerste naoorlogse jaren dachten er aanvankelijk heel anders over. Het waren ernstige tijden, bepeinsden ze dagelijks aan hun ontbijt. Wat bezielde de roomse Volkskrant, onder de hoogmogende leiding van de grote KVP-voorman Romme, in vredesnaam om elke ochtend het oneerbiedige geschrijf van die Bomans af te drukken? Waarom moesten er lichtzinnige grapjes worden gemaakt nu alle

energie nodig was voor de wederopbouw van het land?

Pa Pinkelman was de schuld van de journalist J.M. Lückers, die meteen na de bevrijding hoofdredacteur werd van de Volkskrant. Al in het voorjaar van 1945 had hij de 32-jarige schrijver Godfried Bomans uitgenodigd om chef van de kunstredactie te worden. Op de ochtend van 9 mei fietste Bomans op een rijwiel met massieve banden voor het eerst van Haarlem naar Amsterdam om zijn nieuwe werkzaamheden ter hand te nemen. 'We waren net een paar uren bevrijd en van enig kunstleven was natuurlijk geen sprake,' vertelde hij later. 'Voor een chef-redacteur kunst zijn dit ideale omstandigheden.'

Bomans verzamelde een rij specialisten voor onderwerpen als muziek, beeldende kunst en film. Voor zichzelf reserveerde hij toneel en ballet, aangezien die activiteiten het laatst op gang zouden komen. Als chef bleek hij echter volstrekt ongeschikt. Hij voerde geen bal uit, zei hij zelf. Dat is waarschijnlijk overdreven: terwijl hij een ontzagwekkend oeuvre bij elkaar schreef, heeft hij zijn leven lang geposeerd als luiwammes. Maar op de redactie zag men hem zelden. Het ging Lückers moeite kosten het salaris van de kunstchef nog langer tegenover de directie aannemelijk te maken. Hij loste het netelige probleem na enkele maanden op door Bomans van zijn functie te bevrijden. In ruil daarvoor zou hij dan een strip moeten schrijven. De 20-jarige Carol Voges, voorheen werkzaam bij het stripbedrijf van Marten Toonder, was al als tekenaar aan de Volkskrant verbonden.

Het was Voges die, om de gedachten te bepalen, in de trein op een enveloppe een mannetje en een vrouwtje tekende. Pas veel later realiseerde hij zich, dat ze sterk op zijn ouders leken. Intussen brachten zijn krabbels Bomans op het idee het mannetje Pa Knekelbuik te noemen. Lückers vond die naam te macaber. Het tweede voorstel, eveneens verworpen, luidde Pa Knettertteen. Pas op het allerlaatste moment, toen de strip hoognodig in de krant moest,

werd Pa Pinkelman geboren.

Bomans begon in november 1945 met de gedachte, dat de strip niet langer dan één winter zou duren. Zijn eerste teksten waren nog vrij kort, hij vond het nog steeds een vrij oninteressante onderneming. Gaandeweg groeide zijn aandeel. Naarmate de belangstelling van de schrijver toenam, werkte hij er langer aan. Steeds later kreeg Voges zijn aanwijzingen. In een interview heeft de tekenaar later geschetst hoe het contact met Bomans verliep. Merkwaaardige telefoongesprekken met veel gepiep en gekraak op de lijn: 'Carol, luister je? Ik zit nou in Limburg op het kasteel van een hele rijke meneer en nou mag ik even bellen.' Piepkraakpiep. 'Ik zal je even vertellen hoe 't ongeveer wordt. Ik denk dat Pinkelman in een ballon zit, dat is dan plaatje één, heb je dat Carol? Op plaatje twee smeert Tante Pollewop broodjes, ja? En dan gooit Pinkelman een briefje naar beneden, heb je...' Piepkraakpiep, tuuttuuttuut... Op basis van zulke informatie diende Voges vaak zijn tekeningen te maken.

Wie de verhalen nu leest, ziet hoe Bomans er af en toe zelf ook met minieme middelen een draai aan geeft. Soms redt hij zich er pas na veel zichtbare moeite uit – het geeft de strip achteraf een hoge mate van spanning, men kijkt over de schouder van de schrijver mee en aanschouwt hoe de vertelling schokt, bijna stilstaat en ten slotte toch weer wordt voortgestuwd.

Toen hij er na die ene winter mee wilde stoppen, was het Lückert die op een vervolg aandrong. De kritiek was na de eerste maanden zienderogen afgenomen. Na een jaar had Pa Pinkelman de status van nationale roem bereikt. En vooral toen Bomans steeds meer herkenbare politici in de strip liet opdraven, groeide zijn populariteit in Den Haag. Het gehele kabinet nam elke ochtend eerst kennis van Pinkelman, alvorens aan de zware arbeid te beginnen.

Het mikpunt van zijn spot was bovenal de parmantige plechtigheid van de autoriteiten, die de bestuurder van een vliegend tapijt wegens het ontbreken van een rijbewijs in het cachot werpen, en geen fietser voorbij kunnen zien gaan zonder te informeren naar

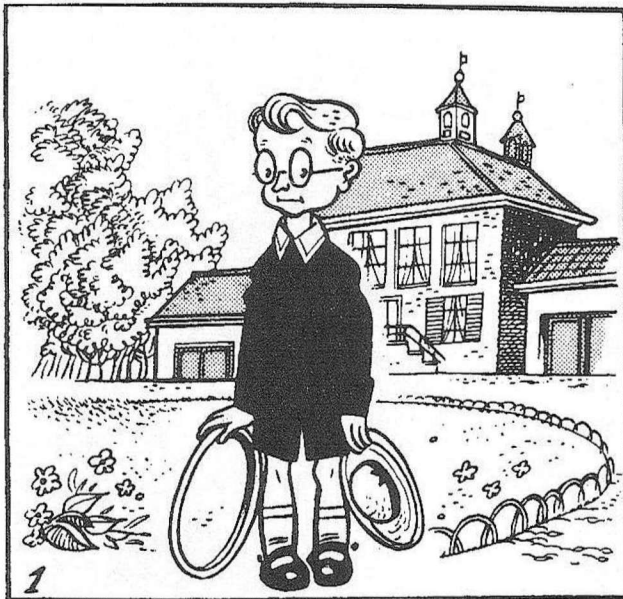
diens Banden-Vergunning en Trap-Verlof. De heren politici liet hij grotendeels intact, al kon hij het nooit laten hen in hun zwakste momenten van menselijkheid af te beelden. In het laatste avontuur, uit 1952, legde hij zelfs de machtige Romme tamelijk alledaagse gedachten in de mond: 'Als Pa Pinkelman uit de Volkskrant verdwijnt, dan heeft dit blad, politiek gesproken, zijn greep op de massa verloren. Dan wankelt mijn kamerzetel, dan wordt het niets met de nieuwe zomerjas, dan is het afgelopen met de bromfiets.'

Maar het eind was toen in zicht. Een paar jaar eerder schreef Bomans al aan Lückert: 'De populariteit van dit verhaal is het gevolg van harde arbeid. Aan de Avonturen werk ik de hele week door: elke dag worden daar twee uur voor uitgetrokken. Pinkelman en Pollewop overtreffen in loutere hoeveelheid verre alles wat ik tot dusver geschreven heb.' En in 1948: 'Ik heb ook deze Avonturen met plezier geschreven, maar ik wil je wel zeggen, dat het een ongelooflijke inspanning was, elke dag opnieuw, en dat ik de pen met een zucht van verlichting uit handen leg. Al mijn andere werk komt er, steeds meer, door in verdrukking. Je kunt niet geloven – en dat zul je ook wel nooit – wat een ongelooflijk karwei het geweest is.'

Toen het in de krant was afgelopen, kwamen de boekjes waarin de tekst overheerste en de plaatjes een ondergeschikte rol speelden. In deze uitgave is het evenwicht eindelijk weer hersteld. Zoals de strips hier zijn afgedrukt, stonden ze meer dan veertig jaar geleden in de krant.

Intussen zijn Romme, Beel, Stalin, Churchill, Eisenhower en zelfs de keizer van Japan vage schimmen uit de geschiedenis geworden. Alleen de toverkracht uit de bolhoed van Pa Pinkelman en uit de inktpot van Godfried Bomans staan ons nog helder voor de geest. Vooral de laatste. Want hij was, zoals hij het Tante Pollewop in de mond legde, de gek die dit allemaal bedacht heeft.

Henk van Gelder

In een groot huis woonde eens een heel rijk en heel net jongetje, Kareltje Flens geheten. Hij droeg een sneeuwwit boordje, een bril, en een keurige scheiding in zijn haar. Hij gaf altijd het goede handje, en als hij genoeg gegeten had, zei hij: 'Dank U, ik zal niet meer gebruiken.'

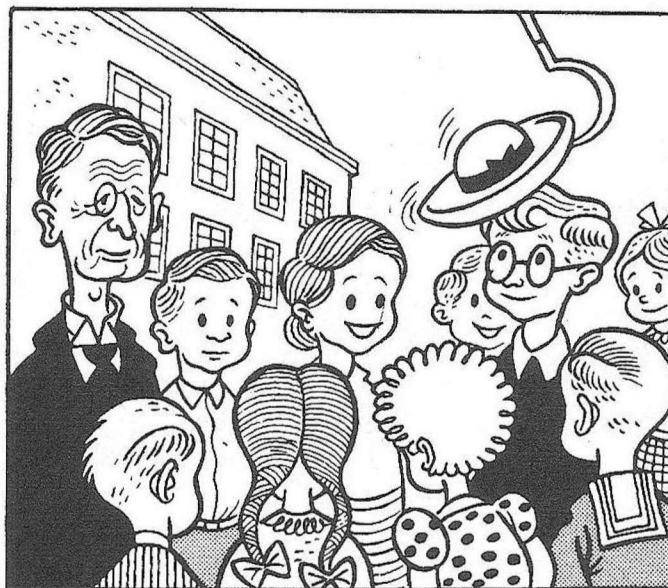
Kareltje had een knecht om zijn schoenen aan te trekken en ook een knecht om te zeggen hoe laat het was. Ook had hij een knecht om zijn sommen te maken en zijn opstellen na te kijken. Er was zelfs een nikkertje in huis, dat alles op moest eten waar Kareltje niet van hield, en daarvan kogelrond was geworden. Dat nikkertje heette Flop, en ook van hem zullen wij nog veel horen.

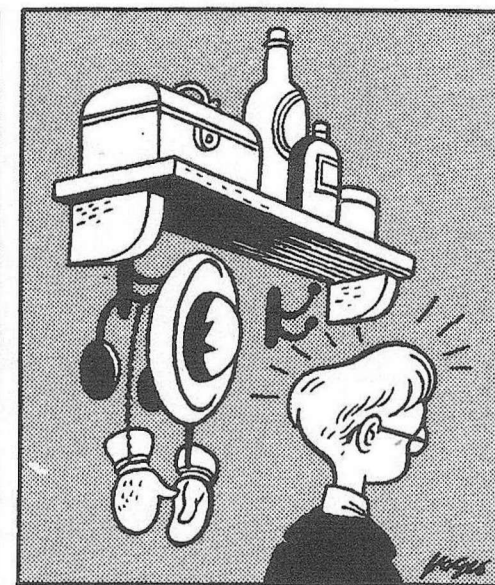
Als Kareltje 's ochtens naar school ging, droeg Flop, het negertje zijn schooltas voor hem uit, dan volgde de knecht die de priktol droeg dan Kareltje zelf, en achteraan de twee andere knechts, de een met een vlieger, de ander met een zakje knikkers.

Als Kareltje nu graag wilde knikkeren, stond hij stil en zei: 'Er moet geknikkerd worden!' Dan legde de knikkerknecht een stuit op, en ging er eerbiedig achter zitten. De twee andere knechten moesten hem pikken. Kareltje zelf zat op een klapstoeltje, en keek toe. Flop hield de menigte op een afstand.

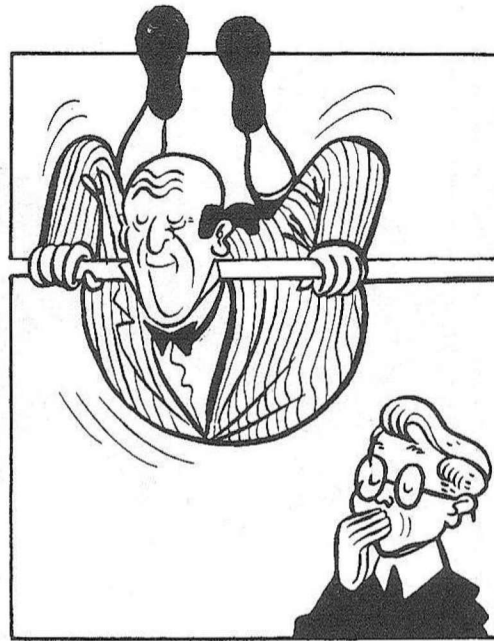
Daar is de school! Er wordt een loper uitgerold, de meester buigt, en de kinderen staan in twee rijen om Kareltje door te laten. De conciërge buigt zich uit het bovenraam met een haak om Kareltjes hoed van zijn hoofd te pikken, want Kareltje wil niet dat er aan zijn hoofd gefrunnikt wordt.

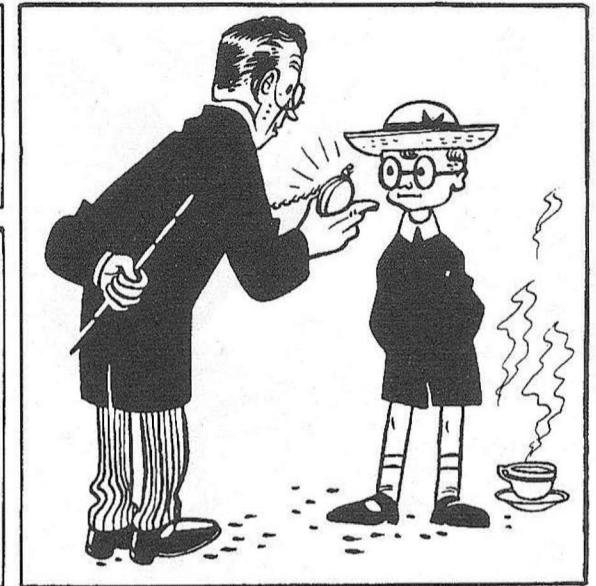
In de gang heeft Kareltje een apart haakje en een apart plankje, waar zich zijn boterhammentrommeltje op bevindt. Er staan ook een fles Ovomaltine, een fles Sanatogen, en twee pakjes Versterkende Middelen, voor het geval, dat hij zich slapjes gevoelt. Aan het haakje zelf hangen twee bonten wantjes en twee wollen oorlapjes, want het wil wel eens tochten in de klas.

Als Kareltje in de klas iets gevraagd wordt, antwoordt een van de knechten. De voorste is voor aardrijkskunde, de achterste voor natuurlijke historie. Kareltje zelf slaapt. Zijn rapporten zijn uitstekend.

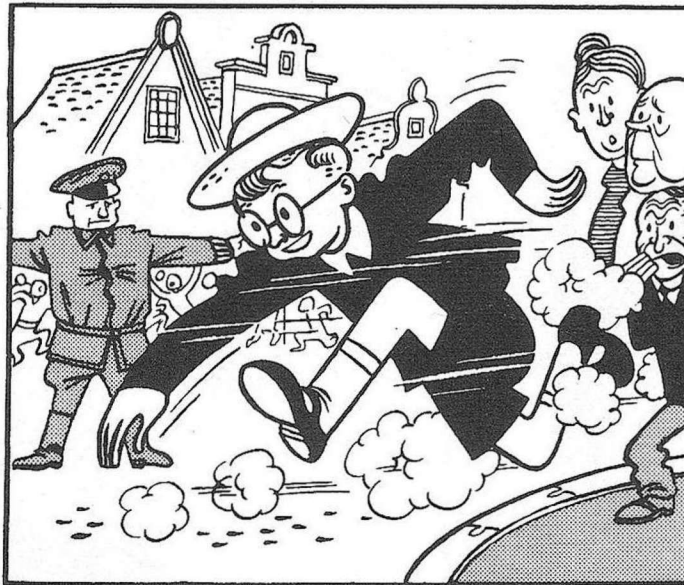
De derde knecht is voor Lichamelijke Oefeningen. Hij kan een vogelnestje maken en een dubbele reuzenzwaai. Kareltje kijkt toe en geeuwt. Ook hiervoor is zijn cijfer uitstekend.

In het speelkwartiertje schenkt het negertje koffie. De priktolknecht zwaait de tol in het rond, en de tweede laat een vlieger op, de derde speelt krijgertje. De meester nadert: 'Ik vrees, dat ik u storen moet,' zegt hij zacht, 'de lessen worden over enkele ogenblikken hervat.'

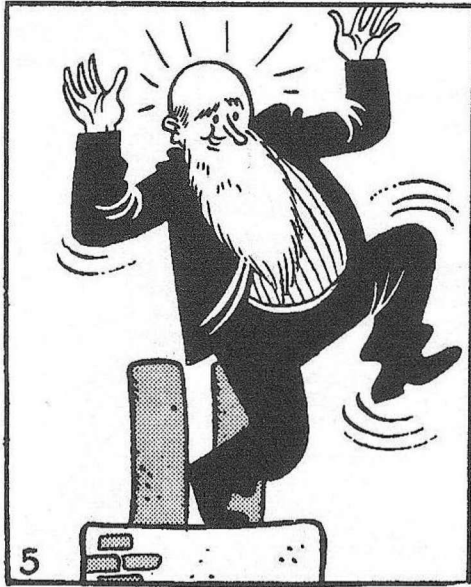
Soms – het is haast niet te geloven – maar soms wil Kareltje zelf spelen: er wordt iets wakker in hem ... zijn ogen beginnen te glinsteren ... hij springt op 'Opzij!!' roept hij uit ... daar stormt hij naar voren, de armen wijd uitgebreid ... alle mensen stuiven opzij.

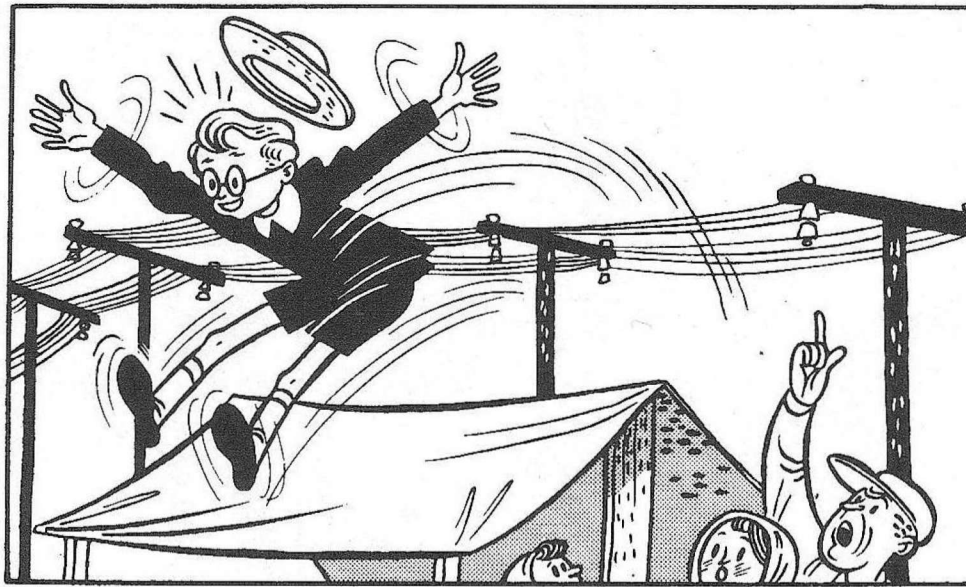
Daar gaat hij ... de wind waait door zijn haren en suist in zijn oren, en Kareltje rent maar door, straat in, straat uit; alle vaders en moeders hangen uit de ramen om dat te zien, en de agenten houden het verkeer tegen om hem door te laten. Het is een geweldig schouwspel.

Zieken, kreupelen, gebochelden, één-benigen, en zelfs mensen zonder hoofd (waaronder de directeur) hollen het ziekenhuis uit om Kareltje te zien langs komen. Zelfs de heel ernstige patiënten, die vastgebonden liggen en die alleen maar 'pssss' mogen zeggen, komen fluitend met hun bedden op hun rug naar buiten. Het is heerlijk om te zien.

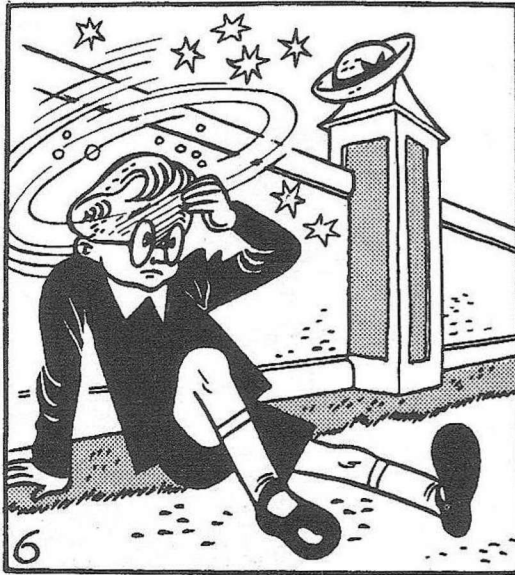
In de dakgoten verdringen zich de ouden van dagen, en vallen van louter plezier naar beneden. Vandaag mag dat, de directeur doet een oogje dicht. Er is een oude man van 93 jaar op de schoorsteen geklommen. Hij gaat op één been staan en roept: 'Hoezee!! We zijn maar ééns jong!' Maar dan verliest hij het evenwicht en valt achterover in de pijp naar beneden. Een kniesoor die daarop let.

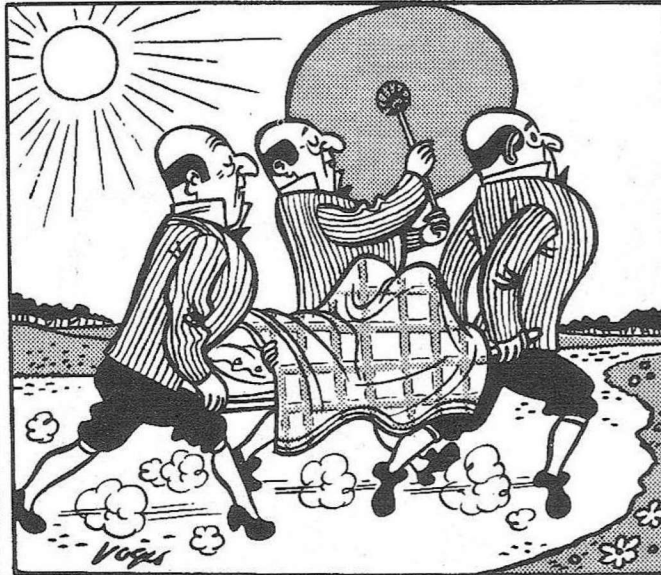
Hoera!! steeds hoger springt Kareltje de lucht in, hij wipt over de telefoondraden en dwars over de leiding van de tram, alsof het niets is. Het is ook niets, als je maar durft, dat voelt Kareltje heel duidelijk en... hoepla, daar wipt hij al over een tramhuisje heen. Het is een heerlijkheid om te leven en vrij te zijn!

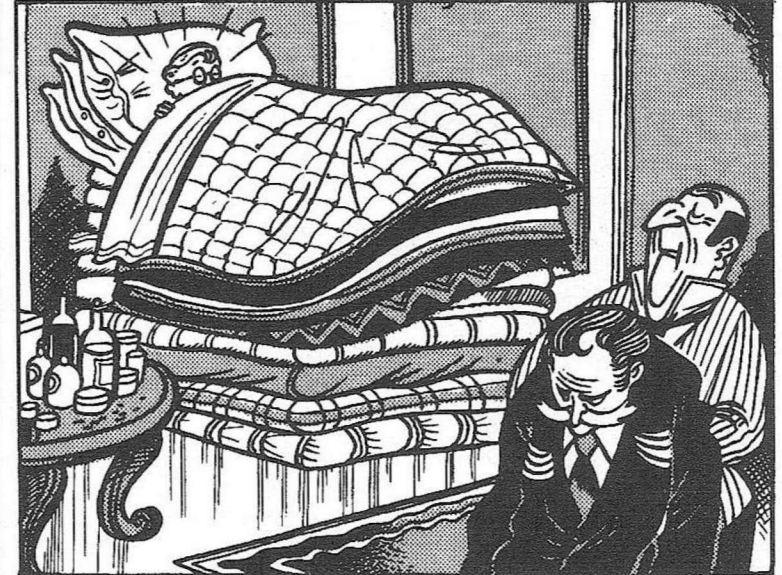
De spoorbomen zijn dicht, maar Kareltje springt lachend over de trein en wuift met zijn zakdoek naar de verrukte passagiers. 'Een aardige jongen,' zeggen ze tegen elkaar, 'daar zit pit in. Wie mag dat wel zijn?' 'Dat was Kareltje Flens,' zegt de conducteur, 'de jongen is wel veranderd. Als hij zo dóórgaat, zou het me niet verwonderen, als er een conducteur in stak.' Maar hij overdrijft.

Wat is dat? Wat gebeurt er? Karel
heeft reeds een aanloop genomen om
over een groentewinkeltje heen te
springen, als hij op het laatste moment
struikelt en zijn pink bezeert. Schreiend
blijft hij liggen. Ja, de geruchten zijn
maar al te waar, hij heeft zijn pink
bezeerd.

De drie knechten snellen toe, en leggen
hem op een draagbaar. In allerijl stormen
zij met Karel door de straten van het
rouwende stadje, één voor, één achter,
de derde met een parasol er naast
om de zonnestralen op te vangen.

Thuis wordt Karel onmiddellijk
op bed gelegd. Tien matrassen onder hem
en tien donzen dekens boven hem. Daar
ligt de arme jongen en schreit. Er is
bloed uit de schram op zijn pink
gekomen. Zijn vader wordt bewusteloos
uit de kamer gedragen.

Buiten voor het huis wordt stro gelegd om de schreden der voorbijgangers te dempen. Kruiwagens, handkarren en zelfs bierkarren worden op de schouders genomen. Want er staat een agent met een bord: *'niet ratelen,'* en zelfs de paarden draven op hun tenen voorbij.

Zodra het gerucht van Kareltje's pink zich door het ontstelde stadje verspreid heeft, barst het hoofd der school in tranen uit, en sluit de school. Er wordt een groot doek over de gevel gespannen: *'Dicht wegens Pinkstervacantie.'* Schreiend gaan de kinderen naar huis.

De drie knechten, ook niet lui, snellen achter elkaar door de straten om een dokter te halen. Niet een gewone dokter, maar een wonderdokter, die even buiten de stad in een rieten huisje woont. Zijn naam is Pa Pinkelman.

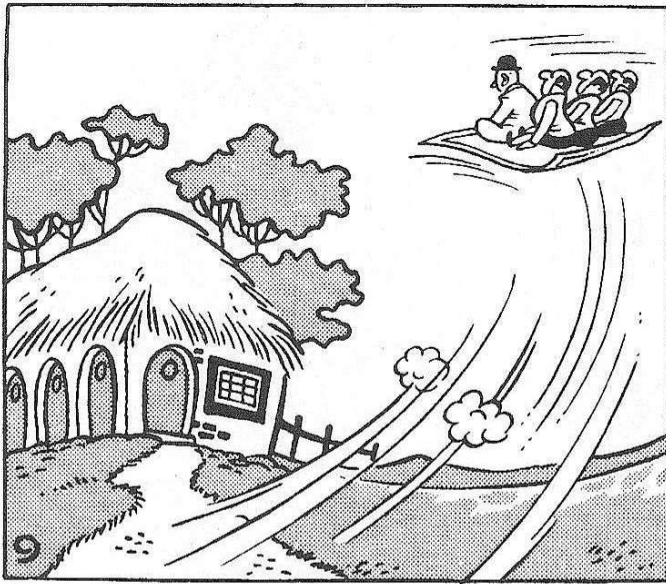
Pa Pinkelman woont een beetje buiten de stad, in een huisje met zeven deurtjes. Elke dag van de week gaat hij door een ander deurtje naar binnen of naar buiten (al naar het uitkomt); en nu staat hij, met zijn bolhoed op, in het deurtje 'Maandag' een sigaar te roken, hoewel het eigenlijk Woensdag is. Maar zo is hij nu eenmaal.

'Zo, drie knechten-van-één-jongetje,' zegt hij, 'het is mis met de pink, hoor ik. Ik heb vroeger al eens gedacht: die jongen is niet erg bij de pinken. Nu, ik wil daar heel graag verandering in brengen, juist iets voor mij. Blijven jullie even buiten wachten? Ik kom zo terug.' En hij klimt door het W.C.-raampje naar binnen. Wat een vreemde kostgangers geeft de goede God toch te eten.

Daar scharrelt hij wat rond. Wat een wonderlijke kamertjes! Er is van alles te zien: hompelklompjes, kwikbezempjes, knakelfluitjes, repelsteeltjes, en zelfs een paraplubak vol met toverstokken. Pa Pinkelman weet in de verste verte niet wat hij daar allemaal mee doen moet. Zijn vader was destijds een groot tovenaars, en zijn grootvader was ronduit een beroemdheid in het vak, maar sindsdien is de bekwaamheid in de familie sterk achteruit gegaan.

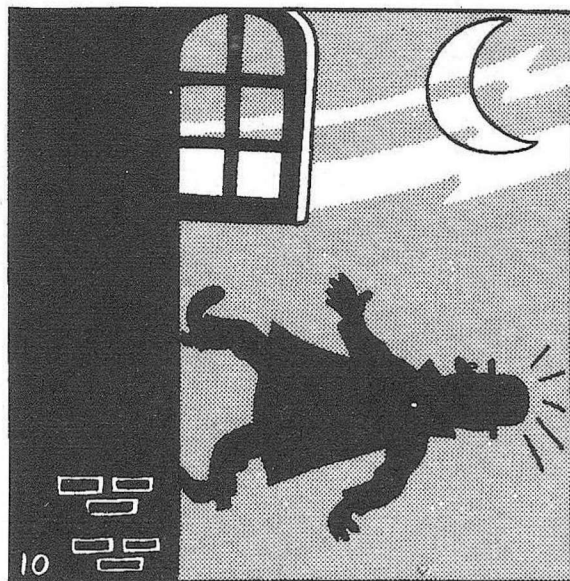
Ten slotte besluit Pa Pinkelman niets mee te nemen dan zijn bolhoed omdat hij die tòch al op heeft, en een klein vloerkleedje, omdat hij daar gemakkelijk een rolletje van kan maken. 'Ga zitten, drie knechten,' zegt hij, 'en houd je vooral in de bochten goed vast. Een ongeluk ligt in een klein hoekje.' Daar gaan ze!

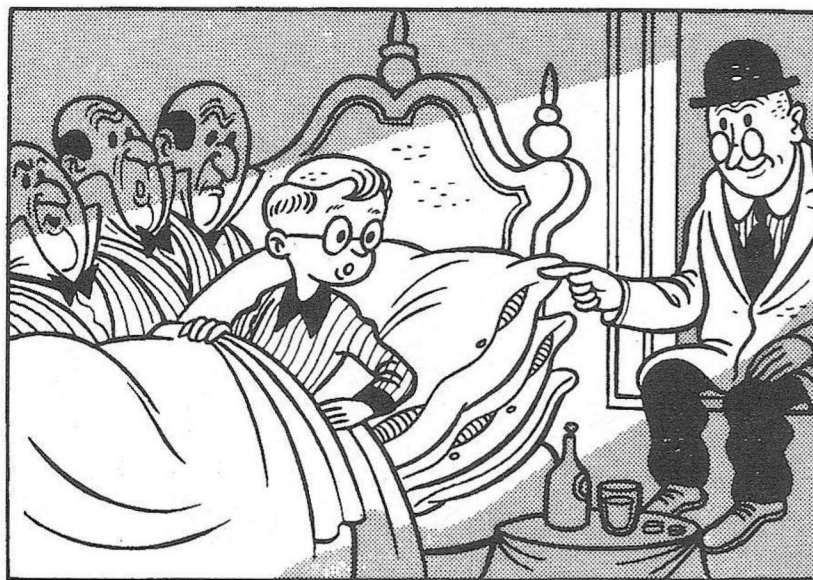
Het gaat iets harder dan een fiets, maar niet zo hard als een auto, want Pa Pinkelman is maar een klein tovenaartje. Zijn vader zaliger vlóóg destijds over de weg, en van zijn grootvader kon je helemaal niets meer zien. 'Slijt het niet op de duur?' vraagt de achterste knecht, als ze moeten stilhouden voor een stoplicht. 'Wat kan jou het schelen?' zegt Pa Pinkelman, 'je gaat toch?'

Voor het huis van Kareltje gekomen, weigert Pa Pinkelman naar binnen te gaan. 'Mijn tijd komt wel,' zegt hij kalm, 'ik ga in het café aan de overkant een biertje drinken.' En daar zit hij dan en drinkt zijn biertje. Af en toe steekt hij een sigaar op. Niemand begrijpt er wat van. Wat een wonderlijke mensen leven er toch op de wereld!

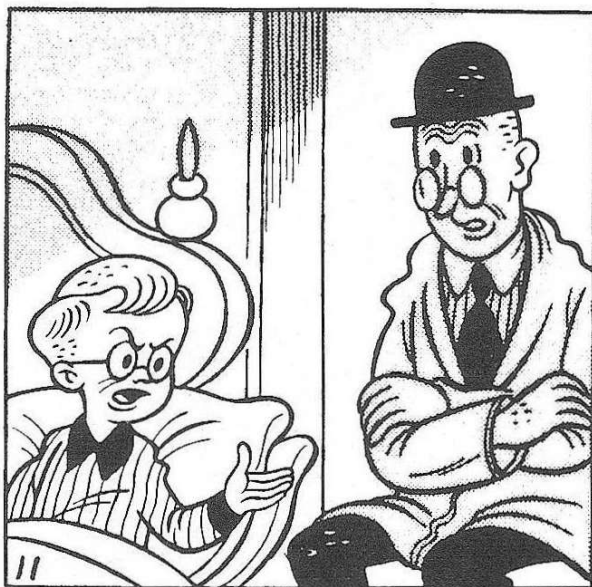
Als het donker geworden is, staat Pa Pinkelman langzaam op en rekt zich eens uit. Hij kijkt naar het huis van Kareltje. Het raam op de tweede verdieping is verlicht. Pa Pinkelman zet zijn voet tegen de muur en wandelt langzaam naar boven. Zulk een man was hij.

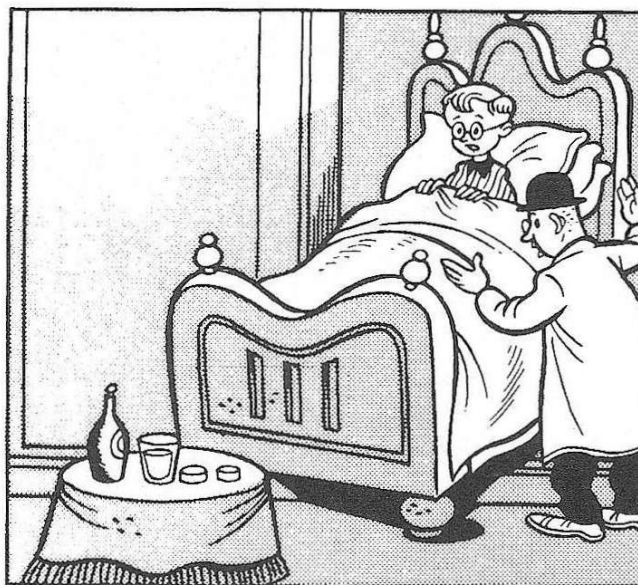
Kareltje heeft juist zijn laatste drankje op, en maakt zich gereed om te gaan slapen, als het raam langzaam wordt opengeschoven en hij een meneertje in de vensterbank ziet zitten. Hij heeft een bolhoedje op en zijn benen bengelen in de kamer. 'Goedenavond,' zegt hij, 'hier ben ik.'

Kareltje is te verbaasd om iets te zeggen en ook de drie knechten, die om het bed staan, zijn met stomheid geslagen. 'Ik ben Pa Pinkelman,' zegt het mannetje, 'ik kan een beetje toveren, al is het niet veel zaaks. Ik kom je halen. Vooruit, jongeheer, je bed uit.'

'Ik denk er niet aan,' zegt het verwende jongetje, 'ik lig juist erg fijn. En om halfnegen wordt er een knabbelpuddinkje gebracht, en om negen uur wordt het verband vernieuwd.' 'O ja?' zegt Pa Pinkelman, 'wordt er werkelijk een knabbelpuddinkje gebracht? En wordt heus het verband vernieuwd? Hoe merkwaardig! Ik kom ook juist wat brengen; en ik wou ook juist wat vernieuwen.'

'Wat?' vraagt Kareltje. 'Jou,' antwoordt Pa Pinkelman, 'maar niet alleen je pink. Jou helemaal.' 'Ik wil niet vernieuwd worden,' zegt Kareltje, 'ik wil blijven wat ik ben.' 'Jawel, maar je bent niets,' zegt Pa Pinkelman, 'en je kunt niet iets blijven, als je niet eerst iets bent. Maar kom op, geen tijd verloren.' En hij pakt het ledikant op en zet het op de vensterbank, met een gemak of het een krentenbrood is.

Maar nu treden de drie knechten naar voren. 'Pardon, meneer,' zegt de een, 'hebt u permissie om dit perceel te betreden?' 'En mag ik uw persoonsbewijs eens zien?' vraagt de ander. 'En uw stamkaart, meneer,' zegt de derde, 'en uw inlegvelletje? Wat komt u hier eigenlijk doen? Hebt u een vergunning bij u om door het raam te klimmen?'

'Je moet een tovenaars nooit lastig vallen,' zegt Pa Pinkelman ernstig, 'daar krijg je altijd last mee.' En meteen verandert de voorste knecht in een duif, en vliegt koerend het venster uit. 'Hoe is ie?' roept Pa Pinkelman lachend, 'ik heb er een paar jaar voor moeten oefenen, maar nu heb ik er ook plezier van!'

De twee andere knechten waren echter ook niet mis. 'Brand!' riepen zij, sprongen op Pa Pinkelman toe en pakten hem beet. Maar de een veranderde in een vleermuis, de ander in een uil, wat hij altijd al een beetje geweest was. Samen fladderden zij het venster uit. Pa Pinkelman hield zich vast van het lachen en ook Kareltje vond het heel aardig.

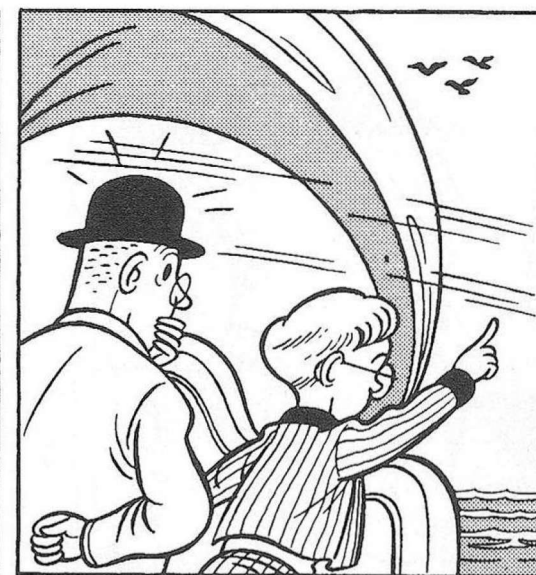
'Maar Flop moet mee!' riep hij, want hij was erg op het negertje gesteld. 'Dat is geen bezwaar,' zei Pa Pinkelman, 'ik ga trouwens zelf ook mee. Hou je vast, kerels!' En daar vlogen ze, hoog boven de daken! Het laken bolde als een zeil aan de knoppen van het ledikant, en de wind floot door de spijltjes aan het voeteneind. 'Waar gaan we heen?' schreeuwde Kareltje.

‘Naar Bussum!’ gilte Pa Pinkelman, ‘daar woont mijn vrouw. Kijk, ze staat op het dak te wachten!’ En ja, daar stond tante Pollewop op het dak van haar huis, en zwaaide uit alle macht met haar zakdoek. Want ze hield veel van Pa Pinkelman, en daarom was ze ook met hem getrouwd.

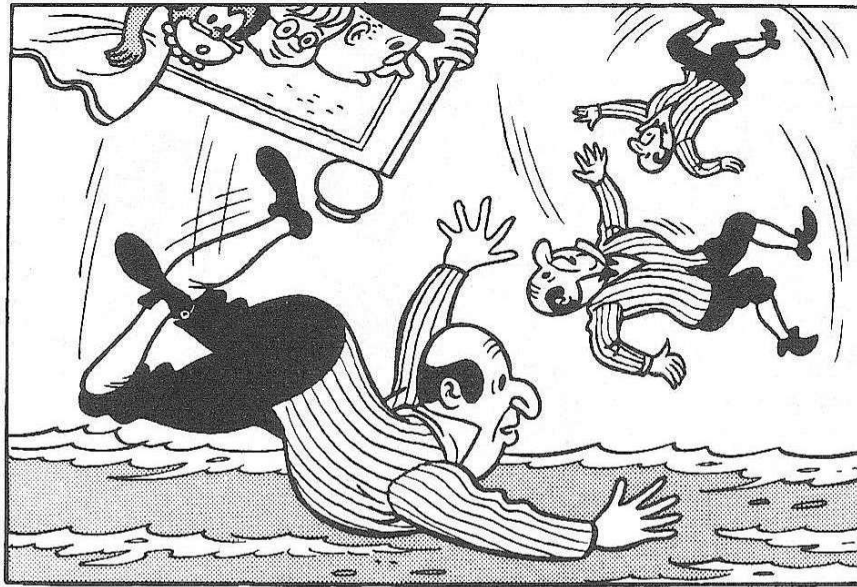
Tante Pollewop was een heel dikke en heel vrolijke dame, en ze zakte haast door het bed heen toen ze er in stapte. ‘Jongens, wat gezellig,’ zei ze, ‘en wat ben ik blij, dat ik met een tovenaars getrouwd ben. Elke dag wat anders. Geen mevrouw hoor, ik ben tante Pollewop, ik heb kadetjes met ham bij me, en gaan we nou of gaan we nou niet?’

‘Waar vliegen we eigenlijk naar toe?’ vroeg Kareltje, in een kadetje bijtend. ‘Dat zien we wel,’ zei Pa Pinkelman, ‘je komt altijd ergens terecht. Maar mijn hemel, wat is dat?’ Achter hen, in de verte, kwamen snel drie stippen naderbij. ‘De drie huisknechten!’ riep Flop. ‘Harder, meneer Pinkelman, harder.’

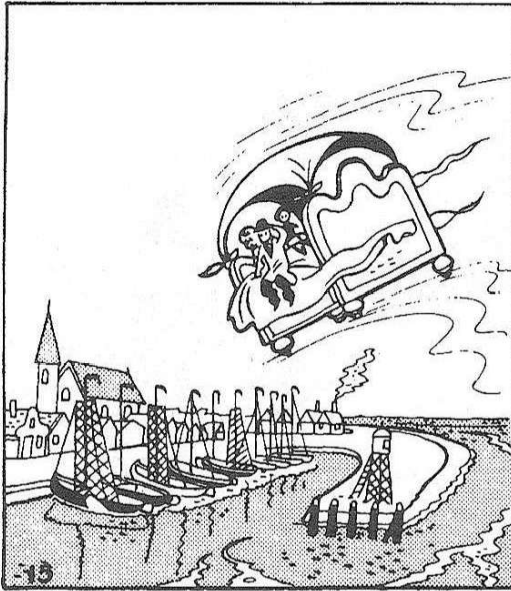
'Dit soort bedden loopt niet harder,' zei Pa Pinkelman ongerust kijkend, 'ik heb eens 'n ledikant gehad, waarmee ik, als de wind een beetje meezat, vijftig kilometer in de bocht maakte. Maar die nieuwe springmatrassen hebben geen vaart. Ja, ze halen ons in. Daar heb je ze!' 'Verander ze weer in huisknechten!' riep tante Pollewop.

'Vlug, voor ze op het bed gaan zitten!' Pa Pinkelman nam zijn bolhoedje, spuwde er even in, en daar vielen de drie huisknechten als bakstenen omlaag. 'Ik hoop, dat ze kunnen zwemmen,' zei Pa Pinkelman over de rand naar beneden kijkend, 'want we vliegen over de Zuiderzee. Hoe vond je dat ik het deed, jongens?'

'Theo kan alles,' verklaarde tante Pollewop trots, 'al was zijn papa beter. Je weet niet hoe gemakkelijk het is in 't huishouden. We dalen. Nee, we vallen! Is er iets aan de hand, Theo?' 'Ik begrijp er niets van,' zei Pa Pinkelman zenuwachtig, 'misschien is er een veer uit de springbak los gesprongen. Hou je vast, jongens!'

Ze daalden zo snel, dat de dekens bol stonden. 'Ik zie water!' riep het negertje angstig. 'Maar er ligt een eiland in,' zei tante Pollewop, 'ik zie huisjes en koetjes en bootjes in de haven.' 'Urk,' verklaarde Pa Pinkelman. 'Wat is dat?' vroeg het domme Kareltje. 'Dat zul je wel zien,' besloot tante.

Kalmpjes kwamen ze neer op het marktplein van Urk. Alle Urkers kwamen uit hun huisjes lopen om te zien wat er aan de hand was. Ze konden hun ogen niet geloven. 'Maar,' zei de burgemeester, 'hebt u wel een rijbewijs?' Nee, dat hadden ze niet. 'Juist,' zei de burgemeester, 'veldwachter, doe je plicht.'

Ze werden in een cel gestopt, en daar zaten ze nu. Het was erg vervelend. Ze hadden gestreepte pakjes aan, en er was niets dan een stoel voor tante Pollewop en een kruik water voor allemaal. 'Het hindert niets,' zei tante Pollewop. 'Theo kon toch toveren.' Maar Pa Pinkelman was helemaal in de war. 'Ze hebben mijn bolhoed afgenomen,' zei hij, 'en uit mijn hoofd kan ik het niet.'

Gelukkig kwam juist de bewaker binnen. Het was een dikke, hartelijke man. 'Zullen wij niet eens een spelletje spelen?' vroeg hij, 'het leven is zo saai.' 'Goed,' zei tante Pollewop, 'dan ben jij gevangen en wij zijn de bewakers.' 'Heel, héél erg graag,' zei de bewaker, 'een alleraardigste gedachte.' En hij ging zitten, en de deur werd achter hem in het slot gedraaid.

In de gang hing Pinkelmans bolhoed. Vlug holden ze naar de haven en sprongen meteen in een roeiboot. Tante Pollewop zat achterin en daardoor kwamen ze niet erg hard vooruit. 'Hoort dit allemaal bij het spelletje?' vroeg Kareltje suf. 'Aan die jongen moet nog heel wat gedaan worden,' zei Pa Pinkelman. bezorgd.

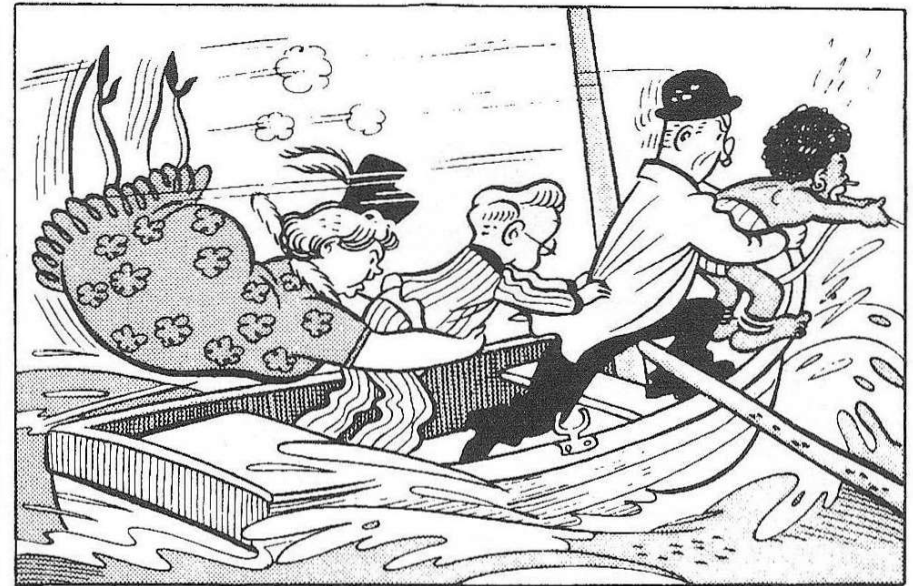
Ze roeiden en ze roeiden, toen opeens tante Pollewop toevallig omkeek en in tranen uitbarstte. 'Daar heb je ze weer!' riep de goede vrouw, 'het lijkt wel een akelige droom!' En ja, daar, aan de horizon, kwamen de drie knechten aanzetten. Ze roeiden in grootse stijl en hun boot schoot door het water.

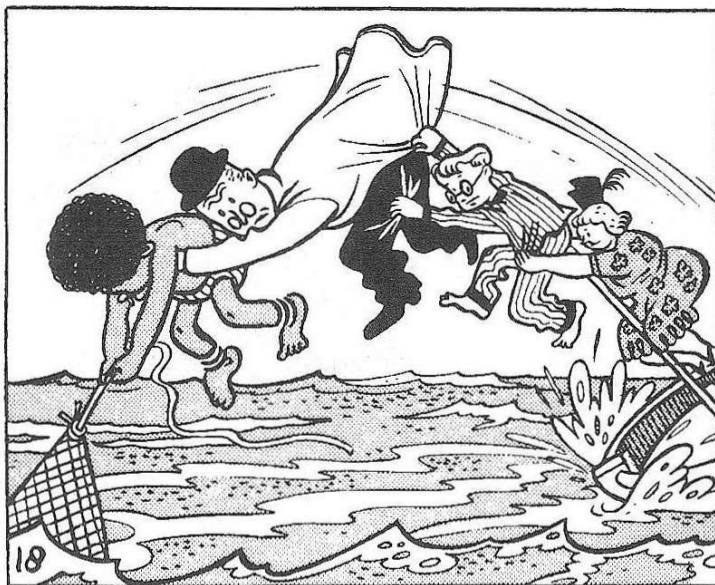
17
 'Met huilen schieten we niets op,' verklaarde Pa Pinkelman vastberaden, 'we hebben hier water genoeg.' En toen hij dit gezegd had, begon de arme man bitter te wenen. Alleen het kleine negertje hield zijn zwarte hersentjes bij elkaar. 'We hebben toch haringen aan boord,' zei hij, 'en die knopen we in een net en gooien dat overboord.'

Met emmers tegelijk werden de vissen in het net geschept tot dit zo bol stond als een ballon. De twee jongens sleepten het nu naar voren en gooiden het daar in zee. Met een ruk schoten de haringen voorwaarts, en het negertje zette zich schrap om de lijn vast te houden. 'Ik hou 't niet alleen!' gilde hij. Allen snelden toe.

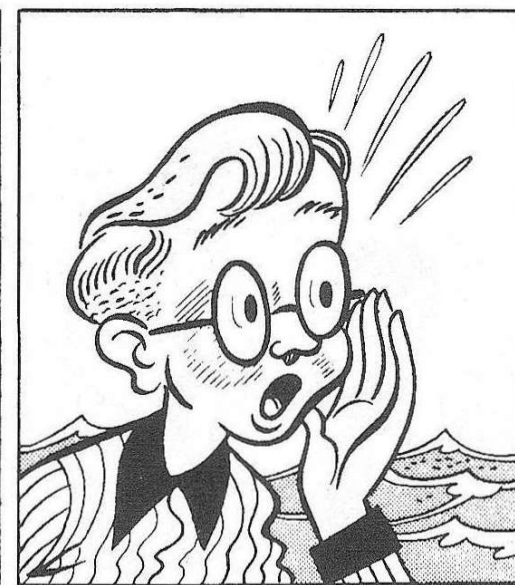
Pa Pinkelman pakte hem om zijn middel, Kareltje hing aan de pandjes van Pa Pinkelman, terwijl tante met de benen in de lucht zich vastklemde aan Kareltje. Zo trokken ze uit alle macht. Maar de vissen trokken harder. De boot stoof door het water. Het was verschrikkelijk.

De vissen trokken echter zo hard, dat het niet meer te houden was. Reeds hingen de twee jongens en de goede Pinkelman in de lucht, en hield alleen tante Pollewop haar stevige benen nog om de mast geklemd. 'Krengen!' riep de anders zo goedgehartige vrouw, 'jullie zullen *mij* niet krijgen!' Doch ook zij werd, met mast en al, uit de boot getrokken.

Allen klommen vliegensvlug op de mast. De haringen, van het gewicht der zware boot bevrijd, zwommen nu met verdubbelde snelheid voorwaarts, zodat de mast als een torpedo over het water schoot. Zelfs het bolhoedje vloog weg. Pa Pinkelman trok zich de haren uit het hoofd, en riep: 'kalm blijven, jongens; aan zenuwen hebben we niets!'

'Land!' schreeuwde Kareltje opeens, 'daar, links in de verte!' Waarlijk daar doemde de kust van een nieuw eiland aan de horizon op. 'Wie heeft er wat brood bij zich?' gilte Pa Pinkelman. Flop had een stuk in zijn zak. 'Gooi dat in kruimeltjes vooruit, naar links!' riep Pa Pinkelman, 'zie maar, we gaan de bocht al om!'

'Het is Schokland,' zei tante Pollewop, die heel scherpe ogen had, 'er woont alleen een vuurtorenwachter met zijn vrouw. Alle andere mensen moesten er in het jaar 1860 verhuizen.' 'Dan zal er voor ons nog wel plaats zijn,' meende Flop, 'en er is een steigertje ook. Mag ik het touw loslaten?' 'Laat maar los,' zei Pa Pinkelman, 'we hebben vaart genoeg.'

Aan het steigertje stond de vuurtorenwachter met zijn vrouw op hen te wachten. 'Hartelijk welkom,' zei de oude man, 'sinds 1860 hebben we geen mens meer gezien, dus het is een hele afwisseling voor ons. Mijn vrouw heeft koffie gezet en krentenbollen gesmeerd. We zagen jullie in de verte al aankomen. Loop maar achter me aan. Ik woon in die vuurtoren. Het kan niet missen.'

'Nog maar 800 treetjes,' zei de vuurtorenwachter halverwege, 'we zijn er zo. Het uitzicht is heel aardig, al raak je er op de duur wel wat op uitgekeken. Gebruikt u suiker en melk?' 'Jawel,' zei Pa Pinkelman, 'maar hebt u mijn hoedje ook gezien?' 'We zullen boven wel eens kijken,' zei de oude man, 'ik heb daar een verrekijker.'

Bovenop de vuurtoren was een heel ontbijt klaar gezet. De broodjes waren wel wat hard, maar ze kwamen ook van de laatste bakker, die er gewoond had. Ook waaide het er nogal, en iedereen had de grootste moeite om niet weggeblazen te worden. Mevrouw de Vuurtorenwachter stak een grote paraplu op en begon koffie te schenken.

'U woont hier heel gezellig,' zei tante Pollewop, een krentebol met een bijl openhakkend, 'alleen weinig aanloop, zou ik zeggen.' 'Dat went,' zei de vuurtorenwachter, 'en op het laatst weet je niet beter. Kom Pa Pinkelman, geneer je niet, neem nog een broodje, ik heb er beneden in de kelder nog duizenden in voorraad.' 'Omdat u zo aandringt,' zei Pa Pinkelman vergenoegd, want hij was dol op harde broodjes.

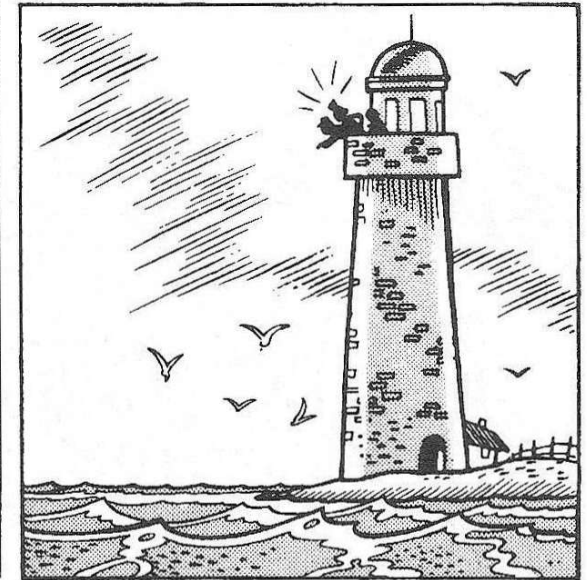
'Wat ik vragen wil,' zei Pa Pinkelman, 'hebt u mijn hoedje ook gezien? Ik kon er een beetje mee toveren, en nu is het afgewaaid.' 'We zullen eens kijken,' zei de oude man. Hij stond op, en begon door een grote kijker te loeren, die op het muurtje stond. Hij loerde en hij loerde, en eindelijk zei hij: 'Een hoedje zie ik niet, maar wel iets anders. Een roeiboot met drie man er in.'

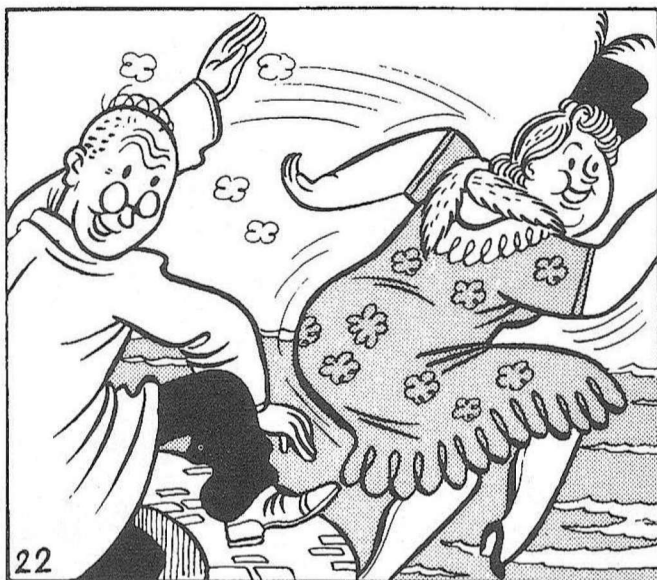
Tante Pollewop viel plat voorover op de grond, en Pa Pinkelman begon hard te huilen. 'Kijk nog eens goed!' riep hij, hebben ze gestreepte jasjes aan?' 'Jazeker,' zei de oude man, 'het lijken waarachtig wel huisknechten.' 'Dan zijn we verloren,' zei Pa Pinkelman neerslachtig, 'het begon juist zo leuk te worden. Zonder hoedje ben ik maar een gewone pinkelman.'

De drie knechten legden gelijk de riemen neer, en stapten gelijk aan wal. Zij droegen allen een bord met een opschrift. Op het ene stond: 'Tanden borstelen,' op het tweede: 'Levertraan, levertraan, levertraan,' en op het derde: 'Mag ik eens achter uw oren kijken?' Het was een akelige optocht. 'Wat moeten we doen?' zei Pa Pinkelman radeloos. 'In zee springen,' zei de vuurtorenwachter.

'Van deze hoogte?' vroeg tante Pollewop weifelend. 'Wel ja,' zei de oude man, 'wij tweeën springen elke dag voor het ontbijt naar beneden. We kunnen er niet meer buiten.' 'Alleen op zon- en feestdagen blijven we boven,' zei de oude vrouw, 'en we zijn er zes en negentig mee geworden. Mijn man springt 's winters door, maar dat vind ik overdreven. Kom, u moet niet treuzelen.'

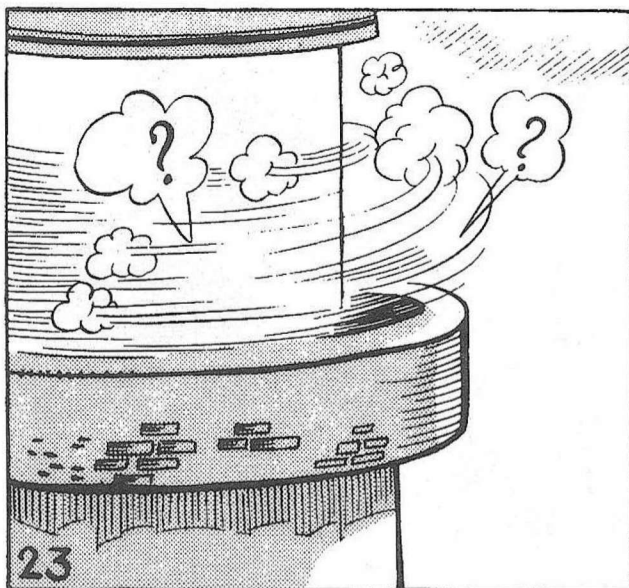
'Nou, daar gaat ie dan,' sprak tante Pollewop opgewekt, en wipte over de leuning naar beneden. 'Kom, jongens,' riep ook Pa Pinkelman, 'laten we niet flauw zijn. Hup, de benen omhoog!' En ook hij verdween. 'Ik durf niet,' zei Kareltje, over al zijn leden bevend.

'O nee?' zei de oude man verwonderd, 'kom, laat ik je helpen.' En hij nam het verwende jongetje op en wierp hem naar beneden. Zijn vrouw probeerde Flop te pakken te krijgen, maar het vlugge negertje ontglipte en liep schreeuwend in de rondte.

Het muurtje was maar smal, en het negertje werd van angst helemaal spierwit. De beide krasse oudjes renden achter hem aan, in suizende vaart. 'Vooruit, vrouw!' schreeuwde de vuurtorenwachter, 'laat eens zien, dat onze oude knoken nog mee kunnen!'

Steeds sneller en sneller ging het, tot er ten laatste niets meer te zien was dan één wervelende streep. 'Stop!' riep de oude man na drie minuten, 'waar is ie?' 'Weg,' zei de oude vrouw, voldaan rondkijkend, uitgegleden en naar beneden gevallen. Dat is dus ook weer in orde.'

'Kunnen jullie zwemmen?' vroeg Pa Pinkelman. 'Nee,' zei Kareltje bedrukt, 'maar ik wil 't graag leren.' 'Beter laat dan nooit,' meende Pa Pinkelman, 'hou je maar vast aan mijn vrouw. Die blijft wel drijven.' En zo hielden ze zich vast aan tante Pollewop en dreven zoetjes voort.

'Jongeheer Karel!' riep de eerste knecht, 'uw papje wordt koud!' 'En weet u wel,' riep de tweede, 'dat u twee lepels levertraan achter bent?' 'Naar bad! Naar bad!' schreeuwde de derde. Toen, ja toen verhief zich Kareltje uit het water en riep: 'Lopen jullie naar de pomp! Ik ga de wijde wereld in!' 'Heerlijke woorden,' mompelde Pa Pinkelman diep ontroerd.

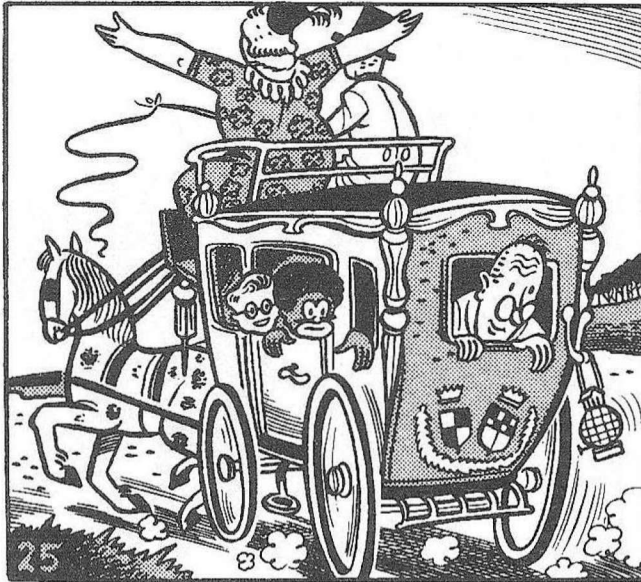
'Goed zo,' zei tante Pollewop, 'je moet je niet door die houten Klaassen op de kop laten zitten.' Maar de houten Klaassen sprongen alle drie tegelijk de zee in. Gelukkig was de kust niet ver, en al zwommen de huisknechten snel, tante Pollewop schoot toch hard genoeg op om het eerst de haven van Kampen te bereiken. Ze was buiten adem, de goede vrouw.

Daar stond de burgemeester met de hele bevolking te wachten. 'Mag ik deze schemerlamp en een enveloppe met inhoud aanbieden?' zei hij, 'u bent de eerste die van Schokland naar hier gezwommen zijt. Wilt u misschien een klein woordje voor de microfoon zeggen?' 'Nee', zei Pa Pinkelman, 'maar hebt u mijn hoedje ook ergens gezien?

'Neen,' zei de burgemeester ernstig, 'of wel. Of misschien ook weer niet. En je kunt ook weer zeggen van wel. Er is, naar ik meen, een gevonden voorwerp aangespoeld in Karspel-aan-Zee, in de vorm van een bolvormig hoofddekseel. Ik heb gezegd.' 'Juist,' zei Pa Pinkelman, 'naar Karspel-aan zee-!' En zij sprongen in het ere-rijtuig, dat voor hen gereed stond.

'We raken ze wel kwijt,' meende Pa Pinkelman, door het achterraampje kijkend, 'ze stappen nu juist aan wal. Kijk ze beginnen te rennen! Koetsier de zweep er over!' En vrolijk koutend vlogen ze over de weg. Tante Pollewop zat bovenop de bok en riep: 'Hoezee! Lève de hele wereld.' 'Jongens,' zei Pa Pinkelman binnenin, 'wat ben ik toch gelukkig getrouwd.'

In Karspel-aan-Zee hing het hoedje aan een spijker op het politiebureau. 'Wel bedankt,' zei Pa Pinkelman tegen de agenten, 'en voor beloning zal ik het tot aan de rand vol toveren met jenever. Of met limonade? Wat hebben jullie liever?' 'Limonade!!' riepen alle agenten natuurlijk. En ze dronken tot ze niet meer konden.

'Had ik dat maar eerder geweten,' zei een dikke agent spijtig, 'ik heb een uur naar dat ding staan kijken voor ik hem opraapte.' 'Als wij hem gevonden hebben,' zei de commissaris nadenkend, dan is hij ook van ons. Dat staat in de wet. Vreemd, dat mij dat niet eerder te binnen schoot. Agenten neem die man zijn hoed van zijn hoofd!' Allen stormden op Pa Pinkelman af.

De arme man werd overweldigd, en een ogenblik later hadden al de agenten hun helmen tot de rand met limonade gevuld. 'Leve de wet!' schreeuwde de commissaris opgeruimd, 'en leve ikzelf! En leve de man die dit verhaal geschreven heeft! Kun je nog andere dingen toveren?' 'Ja zeker,' zei Pa Pinkelman, 'ik kan zelfs drie boeven toveren.' Nu, daar zijn alle agenten juist doi op.

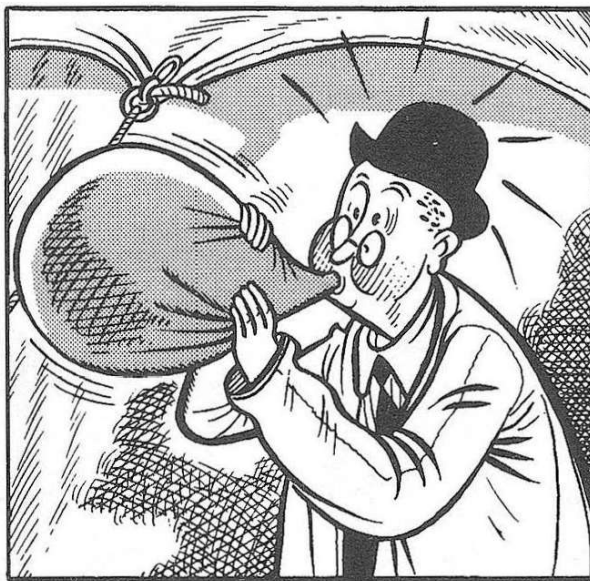
'Echte boeven?' vroeg de commissaris ongelovig, 'met gestreepte jasjes aan?' 'Ja zeker,' zei Pa Pinkelman, 'kijk de weg maar af. Zie, daar komen ze aan.' De commissaris raakte helemaal buiten zichzelf van blijdschap. 'Dat is de mooiste vangst van de laatste vijftig jaar!' riep hij. 'Reken ze in, mannen! Stop ze in de boevenwagen.'

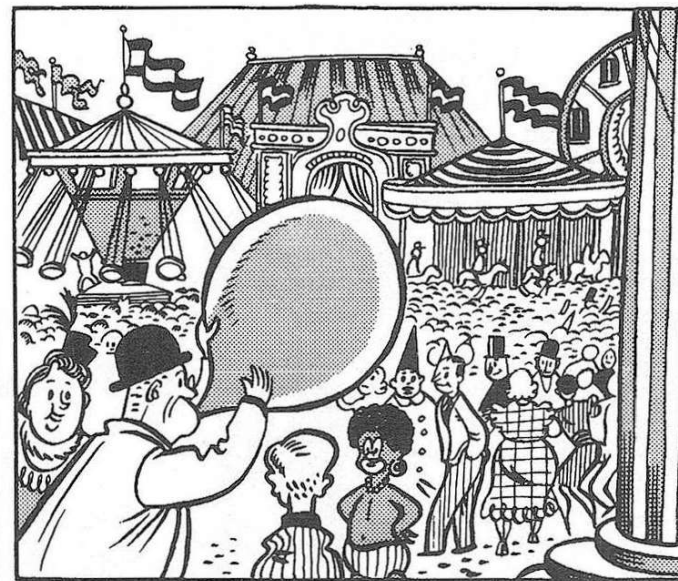
'Wij zijn onschuldig!' riepen de drie knechten, 'wij zijn keurige huisknechten! Wij wensen verhoord te worden!' 'Welnee,' zei de commissaris, 'dat is ouderwets. Dat was vroeger zo. We leven nu in een andere tijd. Vooruit, jongens, weg met die kerels!' En daar rolde de boevenwagen heen naar het boevenkamp.

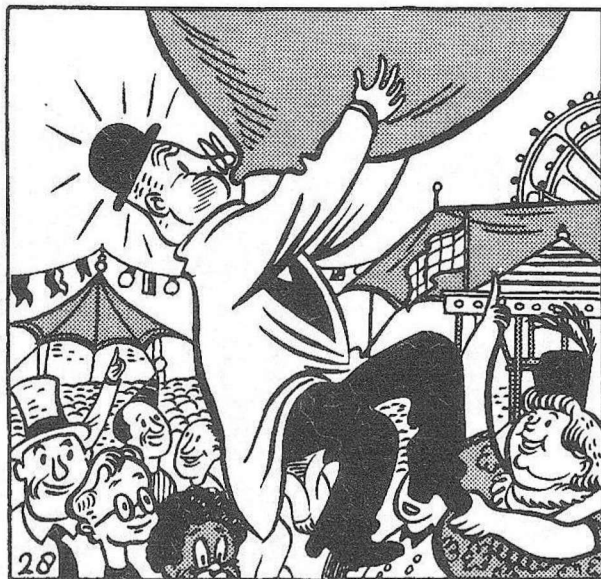
'Dat moet gevierd worden!' riepen de agenten, 'we gaan onmiddellijk naar de kermis!' En zij gaven elkander een arm, en dansten zingend naar de kermis. Alle mensen, die geen limonade hadden gedronken, waren erg boos, en zeiden dat het een schandaal was. Maar er was niemand om ze te bekeuren. Want agenten kunnen niet bekeurd worden.

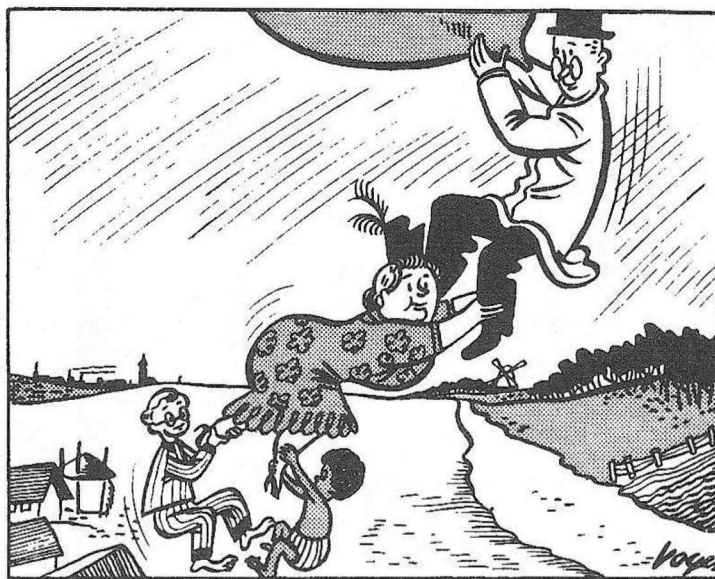
Op de kermis hadden ze veel plezier, maar Pa Pinkelman trok zich in een stil hoekje terug en ging daar een ballonnetje opblazen. Dat was altijd zijn grootste verlangen geweest, en nu was het dan eindelijk zover. Hij blies, en hij blies... en... hij... blies. Misschien, wie zal het zeggen, was het in 't begin maar een grapje, maar toen de ballon steeds meer opzwol, werd zijn eerezucht wakker.

Hij begon echt met toewijding en overleg te blazen, want hij wilde nu de grootste ballon blazen van alle balonnen op de hele wereld en van alle tijden. Er kwam een hele kring mensen om Pa Pinkelman staan, en de goede man, hierdoor tot het uiterste gebracht, blies alsof zijn ziel en zaligheid op het spel stond.

'Vooruit, Pa Pinkelman!' riepen de mensen, 'laat eens zien wat er in je zit!' De ongelukkige man, hierdoor aangemoedigd, en niet bemerkend dat hij al een meter boven de grond zweefde, blies lustig voort. 'Hou maar op, Theo,' zei tante Pollewop bezorgd, en greep hem bij zijn linkerbeen, 'je hebt gedaan wat je kon.' Maar Pinkelman luisterde niet naar de stem der rede.

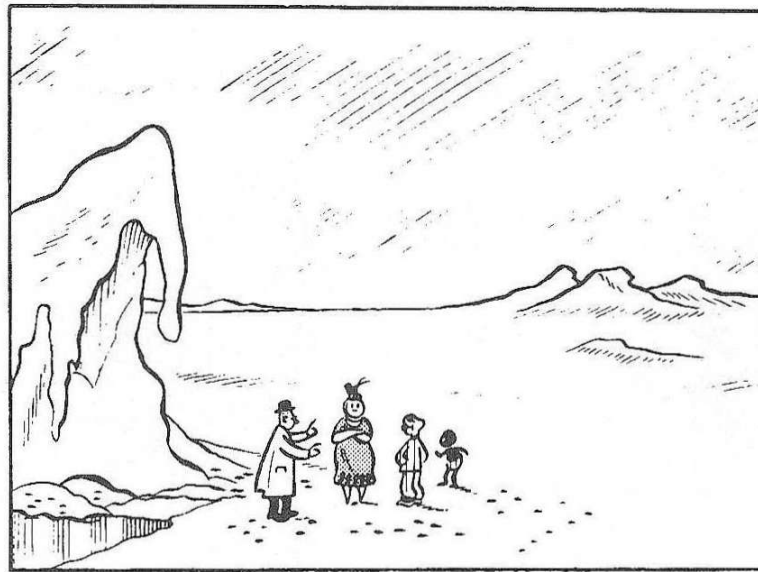
Daar steeg hij reeds omhoog! Flop en Kareltje klemden zich ieder aan een been van tante Pollewop vast en nu het toch eenmaal zover was zweefden zij ook tevreden langs het uitspansel voor. 'Het is toch prettig om weer onder ons te zijn,' zei tante Pollewop, 'al doet zo'n ballon wat vreemd aan. Hou maar op Theo, 't is nu mooi geweest.' Pa Pinkelman hield op, en onmiddellijk begon de ballon te fluiten.

'Het is een fluit-ballon,' zei Pa Pinkelman buiten adem, 'die zijn heel zeldzaam. In het mondstuk is een fluitje aangebracht, waardoor de ontsnappende zuurstof een trilling veroorzaakt, die ... Maar wat wordt het koud!' 'Ik zie niets dan sneeuw!' riep het negertje, dat helemaal onderaan hing, en meteen begon het arme kereltje geducht te schreien; want sneeuw is nu juist het laatste waar negertjes van houden.

'Misschien is 't geen echte sneeuw,' zei tante Pollewop hoopvol, 'misschien is het wel zo goed nagmaakt, dat het bijna lijkt of het werkelijk sneeuw is.' Maar de goede vrouw begreep zelf, dat de kans daarop uiterst gering was, en verdrietig daalden zij neer op een witte, eindeloze vlakte.

Het negertje begon bitter te huilen, en ook Kareltje, die niets aan had dan zijn blote voeten en een pyjama met spikkeltjes, kon maar met moeite zijn tranen wegslikken. Maar hij was toch in die korte tijd al veel flinker geworden, en hij deed zelfs zijn best om een beetje zorgeloos te fluiten. 'Als dit nagemaakte sneeuw is,' zei Pa Pinkelman klappertandend, 'dan is het verbazend knap gedaan. Maar *ik* vind het een flauwe grap.'

'Kijk, Theo,' zei tante Pollewop, toen ze een half uurtje in de sneeuw gezeten hadden, 'dit is niet de manier om vooruit te komen in de wereld. Je hebt niet voor niets een bolhoed op je hoofd.' 'Gelijk heeft de vrouw,' zei Pa Pinkelman opgeruimd. En hij legde zijn hoedje op de grond, en ging er op zijn knieën naast liggen. Toen begon hij te blazen. Hij blies – en hij blies – en hij blies ... en het hoedje zwol zienderogen op.

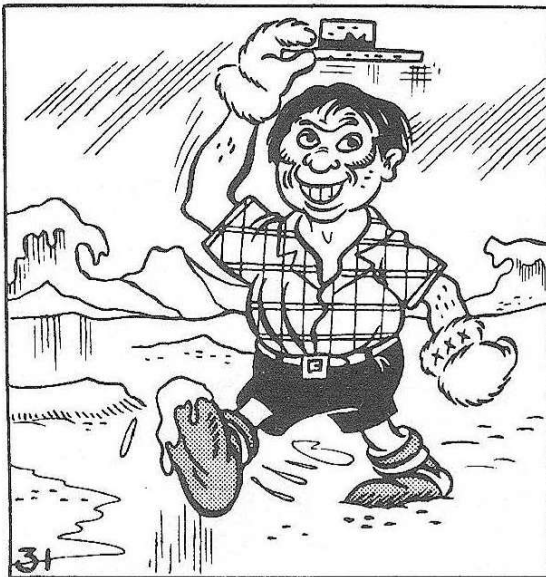
Ten slotte was het zo groot, dat het een klein huisje geworden was. Pa Pinkelman stak een schoorsteenpijp door de bol, en tante Pollewop knipte gordijnen uit een onderjurk en hing ze voor de ramen. Kareltje en Flop schepten de sneeuw voor de deur weg, en toen dat allemaal gebeurd was, tikte tante tegen het raam, want het was tijd om pannenkoeken te eten.

Binnenin was het verbazend gezellig. Pa Pinkelman werd zo vrolijk dat hij een pannenkoek op zijn hoofd legde, want, zei hij, dat was goed tegen verkoudheid. En de vreugde steeg ten top toen het bleek, dat ze ijs na kregen. 'Jongens, jongens,' zei tante Pollewop weer, 'wat is het toch heerlijk om met een tovenaars getrouwd te zijn. Gisteren zat ik nog in Bussum, en nu . . . ja, waar zijn we eigenlijk?'

'Ik zie een bord in de verte!' riep Flop, het negertje, en hij wees door het raam naar de verte. Ze holden het huis uit, en na vijf minuten stonden ze voor een groot, blauw geschilderd bord met witte letters. Dit stond er op: 'Noordpool. Gelieve geen schillen of papieren weg te werpen.' Ze waren er allemaal stil van. 'We hebben de Noordpool ontdekt,' zei Pa Pinkelman ernstig, 'ik had niet gedacht dat het zo eenvoudig was.'

'Ja maar,' zei het slimme negertje, 'iemand heeft toch dat bord neergezet. En was die dan niet eerder hier?' 'Dat hoeft niemand te weten,' fluisterde tante Pollewop, 'ben je mal, we hebben niets gezien, hoera, hoera, we hebben de Noordpool...' Maar daar kwam iemand aanwandelen. Het was een man met een kort broekje, een sporthemd en een strohoed op. 'Goedenmorgen,' sprak hij, 'aan de wandel?'

'Ja,' zei Pa Pinkelman bedremmeld, 'we kijken zo maar eens rond. Maar wat bent u luchtig gekleed. Ik heb altijd gehoord, dat het aan de Noordpool zo vreselijk koud moet zijn.' 'Er wordt zoveel gekletst,' zei de vreemdeling, 'ik heb er nooit iets van gemerkt. Maar mag ik mij voorstellen? Ik ben een Eskimo.' 'Aangenaam,' zei Pa Pinkelman, 'ik niet.' 'Als u zin hebt om met mijn familie kennis te maken,' zei de man, 'dan loopt u maar achter me aan. Wij zijn heel bezienswaardig.'

Rillend en klappertandend liepen ze achter de man aan, en na een tijdje kwamen ze in het Eskimo-dorp. Voor de ingang was een groot doek over de straat gespannen, waarop stond: '*Het is niet koud. (Allemaal verbeelding)*'. De Eskimo keek Kareltje van terzijde aan, en zei: 'Als je dat goed onthoudt, ben je hier een heel eind verder. Wij vinden niets erg, en daarom *is* er bij ons ook niets erg. Hou dat vast, mijn jongen.' 'Die zit,' zei Pa Pinkelman goedkeurend, 'maar ik blijf het hier toch fris vinden.'

Buiten in de sneeuw voor hun huisjes zaten de Eskimo's aan ronde cafétafeltjes kogelflesjes met spuitwater te drinken en boterhammetjes met hagelslag te eten. Er reed zelfs een ijscokarretje rond, waarvan een druk gebruik gemaakt werd, omdat, zoals de ijsco-man uitlegde, de bereiding er goedkoper is. 'Het is allemaal eventjes wennen,' zei de burgemeester, terwijl hij Kareltje een kneepje gaf.

'Is dit dorp al oud?' vroeg Pa Pinkelman, die graag een verstandige vraag wou stellen. 'Nee,' zei de burgemeester, 'de hele Noordpool bestaat trouwens pas dertig jaar. Daarvóór waren we nog niet ontdekt. Ik herinner mij die toestand nog heel goed. Het was erg vervelend. Je was er, en je was er toch niet. Dikwijls zei mijn vrouw: Jan, zei ze, bestaan we nou, of bestaan we nou niet? Kind, zei ik dan, het kan hoogstens nog drie maanden duren.'

'Waar leeft de bevolking hier eigenlijk van?' vroeg tante Pollewop. 'Van ijs,' zei de burgemeester opgeruimd, 'er zit een hoge voedingswaarde in. Ijswafels, ijspudding, van alles maken we er van. Maar het beste is het gewone rauwe, ongekookte ijs, zó van de grond. En, wat de meeste mensen niet weten: vlak onder de bovenste laag, dáár zit de meeste voedingskracht.'

In het huis van de burgemeester was het heel gezellig. Alleen brandde er geen kachel, want die ging pas half november aan, maar voor de rest was het er wel behaaglijk. De leuningstoelen waren van gestampde sneeuw en de wanden van ijs en daar hingen gekleurde Delftse bordjes tegenaan, met spreuken als: 'Eigen haard is goud waard,' en Pa Pinkelman begreep nu pas hoe waar dit was.

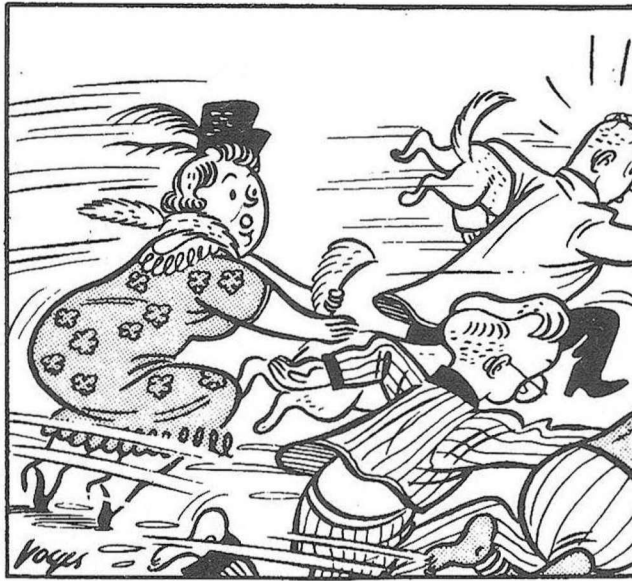
'Leest u wel eens kranten?' vroeg tante Pollewop. 'Alleen als er een Noordpool-expeditie wordt uitgerust,' zei de burgemeester, 'dan kijken we wel eens wie er nu weer aan de beurt is. Als ze dan aan de horizon komen opdagen, wordt er door een agent aan mijn raam getikt en die zegt dan: "Een expeditie, burgemeester!" want daar moet ik ambtshalve bij zijn. Het begint mij wel eens te vervelen.'

Op dit ogenblik werd er aan het raam getikt, en een stem riep: 'Een expeditie, burgemeester!' De burgemeester gaapte. 'Alweer een,' zei hij, 'laat ze thuis blijven. We gaan hen toch ook niet ontdekken? Hoeveel zijn het er?' 'Drie,' zei de agent, 'drie huisknechten, met permissie.' 'Dat is merkwaardig,' zei de burgemeester, 'mijn hemel, meneer Pinkelman, wat bent u bleek geworden! En mevrouw Pollewop, wat scheelt u? IJs! IJs!'

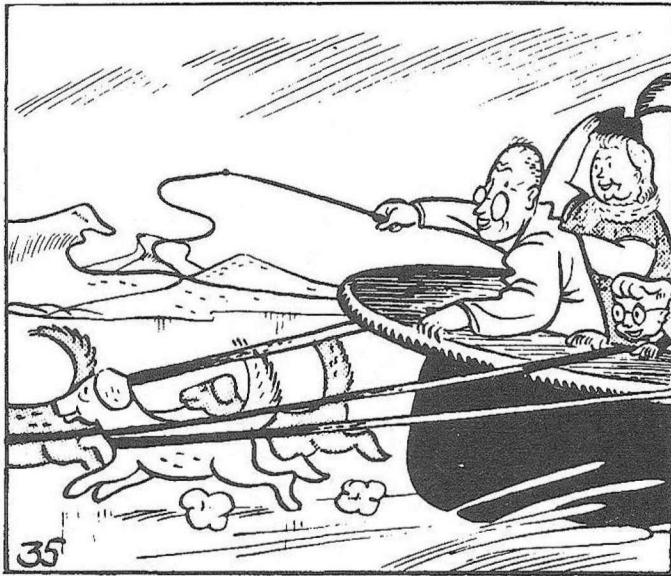
Door een raampje van het huis zagen zij de drie knechten in de verte over het ijs naderen. Zij hadden schaatsen onder de voeten en vlogen aan een lange stok licht en bevallig voorwaarts. De voorste droeg een kompas om zijn pols, en daar keek hij van tijd tot tijd op, om te zien of ze wel het Noorden hielden.

Maar Pa Pinkelman, ook niet lui, greep ijlings een paar Eskimo-honden en riep: 'Vlug jongens, door de keukendeur naar buiten!' En daar snelde de waardige man reeds over de Poolvlakte, zo vlug zijn benen hem dragen konden. Tante Pollewop liet zich op haar hurken door de honden trekken en riep: 'Houdt je maar aan mij vast, jongens!'

Zo waren ze in een oogwenk bij hun huis. 'De pijp inhalen!' gilde Pa Pinkelman zenuwachtig, 'en nu de schouders er tegen, kinderen!' Hoepla, daar lag de hoed met de opening naar boven. 'En nu de honden inspannen!' schreeuwde Pa Pinkelman, 'gebruik daar het lint van de bol maar voor!'

'We gaan heel hard,' zei tante Pollewop tevreden.

'Dit soort hoeden,' zei Pa Pinkelman, 'loopt uitstekend, omdat ze bol zijn. Een hoge zijde of een deukhoed, daar heb ik ook wel eens tochtjes mee gemaakt, maar dan zit je je maar te ergeren, het haalt er niet bij. Hola jongens, pas op! Een ijsbeer!'

Gelukkig was het dier bevroren. Het stond met wijd opengesperde muil het gezelschap aan te kijken, en verroerde zich niet. Pa Pinkelman stapte uit en tikte met zijn wijsvinger tegen de beer. Hij was zo hard als glas. 'Arm, arm dier,' zei tante Pollewop, 'zou het werkelijk zó vriezen?'

Pa Pinkelman haalde zijn horloge voor de dag en keek er op. 'Het is momenteel 45 graden onder nul,' zei hij, 'en dan moet je bedenken, dat ik nog achter loop.'

'Is dat koud?' vroeg het negertje angstig. 'Het is even aan de frisse kant,' zei Pa Pinkelman, 'we moeten er maar niet aan denken.'

Maar het was al te laat.

Nog voor hij zijn horloge had opgeborgen, was de arme man reeds verstijfd, en viel, als een ijskegel, schuin tegen tante Pollewop aan, die als een zuil bleef staan. Pol, het negertje, deed nog even zijn mond open, maar verder kwam ook hij niet: hij werd zo hard als een schelp. Ook Kareltje stond onbeweeglijk. Het was heel, heel erg naar.

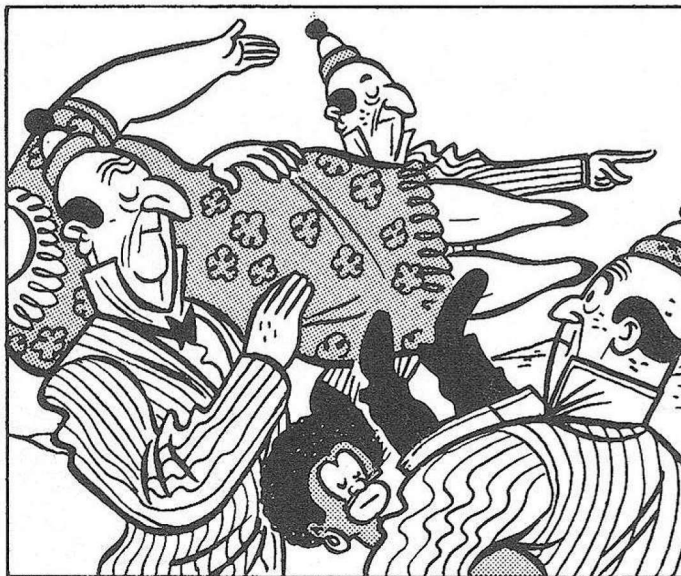
Intussen stapten de drie knechten opgewekt verder. Zij wisten in het geheel niet, dat ze op de Noordpool waren; zij meenden, dat het de Zuidpool was, en daarom hadden ze het warm, en aten, onder het wandelen, tevreden en blij hun boterhammetjes met pindakaas. 'Nu geloof ik toch waarlijk,' zei de voorste, 'dat ik in de verte iets zie. Ja zeker! Ze zijn het!'

'Neem jij mevrouw Pollewop op je rug,' zei de oudste knecht, 'want zij moet voor het gerecht verschijnen. Ik neem die malle Pinkelman met dat onzindelijke negertje. Want ook zij worden verhoord. En jij draagt jongeheer Karel op je schouders, maar voorzichtig, zodat de jongeheer geen letsel geschiedt. En sla een wollen doek om zijn halsje, want een koutje is zo gevat.'

Daar schreden de drie knechten over het ijs, de voorste met tante Pollewop, de middelste met Pa Pinkelman en Flop, terwijl de achterste, op zijn tenen lopend, jongeheer Kareltje droeg, zó voorzichtig, alsof hij een uitgeblazen pauwen-ei was. Maar in welke richting lag Kareltjes huis?

'Ik geloof,' zei de middelste, 'dat we rechtuit moeten.' 'Hoe kunt ge zo dolzinnig praten, Frederik?' sprak de oudste, 'hebt gij uw hersens verloren? Voorwaar, wij moeten linksaf slaan.' De achterste knecht brak in een beleefd lachje uit. 'Ik verbaas mij over U, Ottocar,' zei hij, 'weet gij niet dat 't rechtsom is?'

Daar stonden ze nu. 'Ik weet graag waar ik aan toe ben,' zei de oudste knecht, 'deze toestand is onduldbaar.' En hij zette Pa Pinkelman neer en begon hem snel in het rond te draaien, tot de arme man als een bromtol stond te zoemen. 'Als hij stil staat,' legde hij uit, 'dan lopen we in de richting waarin hij kijkt.'

Maar Pa Pinkelman stond niet stil. Vrolijk zoemde hij door, en ten laatste draaide hij zo hard dat hij als een fluitketel begon te fluiten. 'Dat is niet normaal,' zei de oudste knecht peinzend, 'dit is ongewoon. En de man gaat steeds harder. Er is geen speld russen te krijgen.'

Maar langzamerhand begon Pa Pinkelman warm te lopen; hij werd steeds warmer en warmer, en ten slotte straalde hij als een gloeilamp. Ja, de warmte werd zo hevig, dat niet alleen hij, maar ook zijn reisgenoten ontdooiden. Met een zalige glimlach keerden zij tot het blijde leven terug.

Maar hoe keken ze op hun neus, toen zij de drie knechten bemerkten! 'Netjes op een rij voor ons uit lopen!' riep de oudste, 'en wie probeert weg te lopen, krijgt een klomp ijs naar zijn hoofd. Voorwaarts, mars!' En daar gingen ze. Pa Pinkelman schreide bittere tranen, want hij was zijn hoedje kwijt ...

Maar gelukkig, nog waren ze geen drie minuten onderweg, of de achterste knecht zag een zwart, bolvormig voorwerp in de verte. 'Ottocar,' sprak hij eerbiedig, 'indien gij zo goed wilt zijn de blik naar rechts te wenden, zult ge een huisje bemerken, waar wij ons wellicht een weinig kunnen verwarmen.'

'Ik ken dat huisje,' zei Pa Pinkelman, die slimme rakker, 'er zit boenwas in, schoensmeer, koperpoets, mattenkloppers, stofzuigers, bezems, zeemlappen, glazenspuiten, en alles blinkt er van louter keurigheid. Het is juist een huisje voor drie huisknechten, om een beetje op verhaal te komen.'

'Is het werkelijk waar?' riepen de drie knechten, 'dan moeten we daar direct naar toe!' En zij pakten Pinkelman stevig bij zijn kraag en stormden met gezwinde pas op het huisje af. Maar toen de voorste knecht er vlak bij was, werd hij zo wit als een doek. 'Het is de bolhoed,' mompelde hij. 'Geen sprake van,' zei Pa Pinkelman, 'kijk maar eens over de rand.'

De drie knechten gingen op hun tenen staan en keken over de rand naar beneden. Maar op hetzelfde ogenblik schrompelden zij ineen en werden zo groot als de allerkleinste soort kabouters. 'Bravo, Theo!' riep tante Pollewop, 'die zingen een toontje lager!'

'Jawel,' zei Pa Pinkelman zenuwachtig, 'maar we moeten opschieten. De betovering duurt maar drie minuten, want ik ben niet zo'n erg beste tovenaars. Vooruit, jongens, spring er in!' En Pinkelman gaf zijn hoed een zetje, zodat hij het water in gleed.

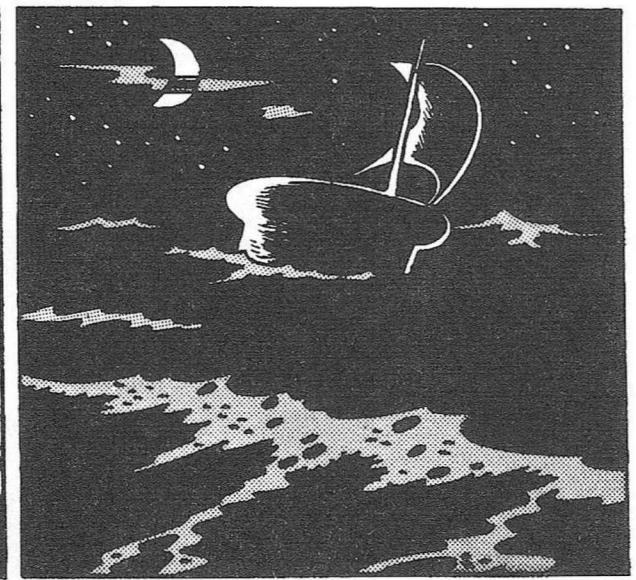
Een mast was spoedig gevonden en vol moed hees tante Pollewop haar goeie zondagse jurk omhoog. Gelukkig stak juist de wind op en vrolijk zeilden ze weg. 'Ik ben erg blij,' zei tante Pollewop tevreden, 'dat ik met zo'n enige man getrouwd ben.' En meteen begon ze hem op haar gemak te omhelzen.

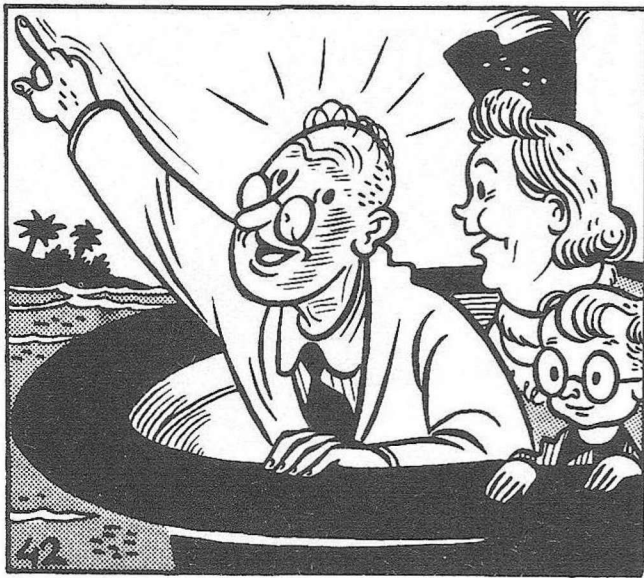
De drie knechten stonden voor dwaas aan de rand van het ijs en keken hun ogen uit. De meest linkse, die het eerst in de hoed gekeken had, begon al wat groter te worden. Hij balde zijn vuist en riep: 'Wacht maar, ouwe pinkelaar, we zullen je nog wel inhalen!' 'Ik hoop het van harte!' riep Pa Pinkelman vrolijk terug, 'want zonder jullie zou het leven zo opwindend niet zijn!'

'Nu gaan we wat slapen, kinderen,' zei tante Pollewop, 'want dat houdt geen mens vol. Er hoeft geen levertraan geslikt te worden en van tanden borstelen moet ik ook niets hebben. Goede nacht.' 'Een heerlijke vrouw,' mompelde Pa Pinkelman ontroerd, 'wel te rusten, jongens.' Ook Kareltje en Flop waren spoedig in diepe slaap gedompeld. Zoetjes dreef de bolhoed verder, terwijl de avond begon te vallen.

Weldra was het nacht. Er stak een hevige wind op en de bolhoed stoof door het water. Landen, rivieren, vulkanen, bergen en dalen gleden voorbij en zelfs de Indianen uit de warme landen wezen elkaar het vreemde vaartuig, dat langs hun kusten dreef. Maar de vier slapers merkten niets van dit alles en sliepen vlijtig voort.

Eindelijk werd Pa Pinkelman wakker en stak slaapdrunken zijn hoofd boven de rand. Zijn bril viel haast van zijn neus van verbazing. 'Zeg, jongens!' riep de brave man, 'ik zie palmen met echte dadadadadels en bomen met cococococosen. En kanariepietjes vliegen er rond!' 't Is of het geen geld kost,' zei tante Pollewop, 'wat is dat hier voor 'n mal land?'

Maar het negertje was juist erg content. Hij sprong aan land en huppelde over het strand heen en weer. 'Die jongen is gek geworden,' zei Pa Pinkelman bezorgd, 'het lijkt wel of hij elastiek in zijn benen heeft. Waar zijn we ergens?' 'Dit is Afrika!' riep het negertje, 'kijk, daar loopt de evenaar!' En werkelijk, daar liep een dikke, rode streep dwars over het zand.

'De jongen heeft waarachtig gelijk,' zei Pa Pinkelman, 'uitstappen vrouw! Dit is Afrika. Wie weet wat er verder nog komt als je blijft zitten en dit is ten minste een houvast.' Maar tante Pollewop was niets in haar schik. 'Ik hou niet van Afrika,' zei ze, 'we krijgen er de grootste narigheid mee.' Maar Pa Pinkelman zei: 'Vertrouw maar op mij, daar gaan we!'

'Beste Theo,' zei tante Pollewop, 'zet je hoed op je hoofd.' 'Lieve Anna,' zei Pa Pinkelman, 'je hebt gelijk.' Hij ging op zijn knieën liggen en blies ... en blies ... Maar hij blies juist iets te lang, en nu werd het een erg klein hoedje. 'Het hindert niet,' zei Pa Pinkelman, 'een hoed is een hoed. Kom, nu gaan we de binnenlanden in.'

In de binnenlanden was het erg warm. Het negertje vond het heerlijk, maar de anderen liepen te hijgen als paarden. 'Het is niet warm,' zei het negertje, 'dat verbeelden jullie je maar.' 'Ik ben erg blij dat te horen,' zei Pa Pinkelman, en hij droogde met een grote, geruite zakdoek zijn gezicht af; 'ik dacht werkelijk dat het een beetje warm was. Wat kan een mens zich toch vergissen.' 'Mijn hemel!' riep tante Pollewop, 'een beest!'

Daar rees een reusachtig dier uit de struiken omhoog. 'Het lijkt wel een leeuw,' zei Pa Pinkelman zenuwachtig, 'lopen die beesten hier zonder bewaking rond?' 'Misschien,' zei tante Pollewop, 'is het een tamme. Aai hem eens, Theo.' 'Niet doen!' riep het negertje, 'dat moet je bij leeuwen nooit doen. Dat vinden ze niet prettig.' Intussen verhief zich de leeuw op zijn achterpoten en stiet een woedend gebrul uit. 'Lorre, zoete Lorre!' riep tante Pollewop haastig, 'waar is dan het baasje?'

'Ik geloof,' zei Pa Pinkelman, 'dat we gewoon door moeten praten, net alsof we van niets afweten. Misschien vergeet hij het dan wel. En terwijl we zo praten, lopen we zachtjes achteruit, steeds harder, steeds harder, en op het laatst lopen we helemaal hard.' Dat was een goed plannetje, en ze begonnen er maar meteen mee. Witjes glimlachend schuifelden ze langzaam achteruit, en eindelijk riep Pa Pinkelman: 'Daar gaat ie dan!' en ... als een pijl uit de boog

vloog het viertal door het oerwoud, het negertje voorop. Kareltje, die helemaal achteraan holde, keek telkens om en schreeuwde: 'Hij haalt ons in!!' 'Wat een ellendig beest,' hijgde tante Pollewop; 'is er hier geen weggetje met een bordje Verboden voor Leeuwen?' 'Dat is een goed idee,' zei Pa Pinkelman, blies in zijn hoedje en haalde er meteen een mooi geschilderd verkeersbord uit.

Ze gingen er genoeglijk achter staan, en Pa Pinkelman stak zelfs een pijp op. Alleen tante Pollewop was een beetje zenuwachtig. 'Zou het ècht helpen, Theo?' vroeg ze, 'zou hij werkelijk zijn vergissing inzien?' 'Het kan natuurlijk zijn,' zei Pa Pinkelman op zorgeloze toon, 'dat hij er zich niet aan stoort; maar in dat geval is hij in overtreding.' 'O, dan is het goed,' zei tante Pollewop opgelucht, 'dat wou ik alleen maar weten, begrijp je wel.'

De leeuw kwam met grote sprongen aangedraafd en stond toen verbaasd stil. Hij las het bord eerst heel vluchtig, fronste toen zijn wenkbrauwen en las het nog eens aandachtig over. Hierna ging hij zitten en begon te huilen. 'Wat een kinderachtige leeuw,' zei tante Pollewop verbaasd. 'Dat moet je niet zeggen,' zei Pa Pinkelman, 'je moet je de gevoelens van zo'n beest even indenken. Maar ik geef toe, er zit iets eigenaardigs in.' En hij begon te lachen.

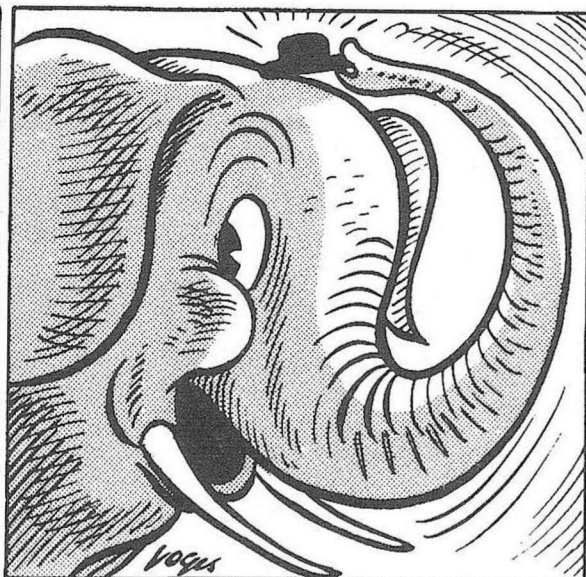
Eerst lachte Pa Pinkelman heel gewoon, een eenvoudige rondborstige, door-de-weekse lach. Maar langzamerhand begon hij de vermakelijkheid zo duidelijk in te zien, dat hij zich vast moest houden van het lachen, en schuin tegen het bord aanviel. Zijn opgeruimdheid werkte aanstekelijk. Eerst begon tante Pollewop flauwtjes te glimlachen, maar het duurde geen minuut of zij rolden allen tegen elkaar aan van louter vrolijkheid.

Arme, arme mensen! Zij zagen niet het reusachtige olifantsbeest, dat vlak achter hen stond en peinzend op hen neerkeek, zich afvragend wie van de vier hij het eerst zou verzwelgen . . . De eerste, die iets in de gaten kreeg, was Pa Pinkelman. Zijn lach werd stiller, alsof hem iets drukte, en eindelijk hield hij er zelfs helemaal mee op en staarde weemoedig voor zich uit. 'Wat is er, Theo?' vroeg tante Pollewop, 'we hebben het ergste toch achter de rug?' 'Achter de rug, zeg je,' herhaalde Pa Pinkelman peinzend, 'daar kon je wel eens gelijk in hebben.'

De arme man keek even om, en slikte toen een brok door zijn keel. 'Jongens,' zei hij, 'ik wil jullie plezier niet bederven, maar er staat iemand achter ons.' Ze keken om, en werden er allemaal stil van. 'Theo,' fluisterde tante Pollewop angstig, 'kan het niet zijn dat het aan de andere kant van het hek Verboden voor Olifanten was?' 'Dat is wel mogelijk,' mompelde Pa Pinkelman, 'maar ik kan het er nu toch niet meer op schilderen. Hij is ook niet gek.'

Op dit moment kuchte de olifant en maakte zich gereed tot de maaltijd. Maar het was een snaaks en verstandig dier, en hij wilde eerst met een kleinigheid beginnen om de eetlust op te wekken. Daartoe pikte hij met zijn slurf het hoedje van Pa Pinkelman van zijn hoofd; en omdat het, gelijk gezegd, een schalks beest was, dat gaarne de zon in het water zag schijnen, zette het Pinkelman's bolhoed een ogenblik gekscherend op zijn kop.

Nu gebeurde er iets merkwaardigs! Op hetzelfde ogenblik schrompelde het kolossale dier ineen, als een ballonnetje waar het tuitje van stuk is, en werd zo groot als een speelgoedbeest. 'Theo!' riep tante Pollewop, 'je bent de enigste man waar ik van hou!' 'Ik hoop het,' zei Pinkelman kalm, 'komaan, jongens, die zaak is in orde, we gaan weer verder.' Vrolijk huppelde het olifantje achter hen aan. 'Kom, laten we wat zingen,' zei tante

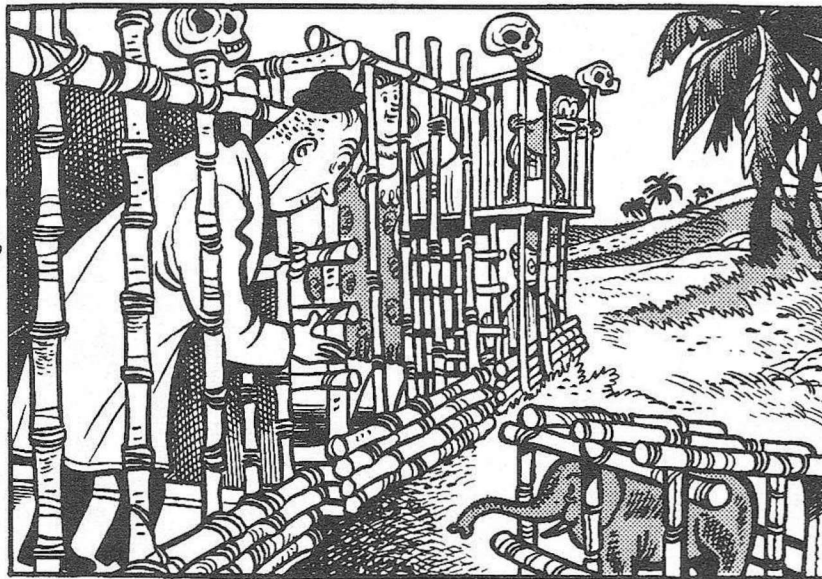
Pollewop, 'want daar houd ik erg veel van.' En uit volle borst schalde het 'Zie ginds komt de stoomboot' over de vlakte. De tranen stroomden Pa Pinkelman over de wangen. 'Heerlijk lied,' mompelde hij, 'vooruit, jongens, nu nog even "Zie de maan schijnt door de bomen".' 'Ik zie iets anders,' zei Kareltje, door zijn brilleglazen in de verte turend, 'er komen een heleboel negers aan.'

De negers kwamen dichterbij, en gingen in een grote kring om het kleine troepje staan. Vooral voor tante Pollewop hadden zij veel aandacht, en één neger, die een koksmuts op zijn hoofd had, prikte zelfs met een vorkje in haar bovenarm. 'Theo,' vroeg tante Pollewop verwonderd, 'wat betekent dit?' 'Dit zijn landelijke gebruiken,' antwoordde Pa Pinkelman, 'ik geloof niet dat het verder enige betekenis heeft.' Arme man! Hoe vergiste hij zich...

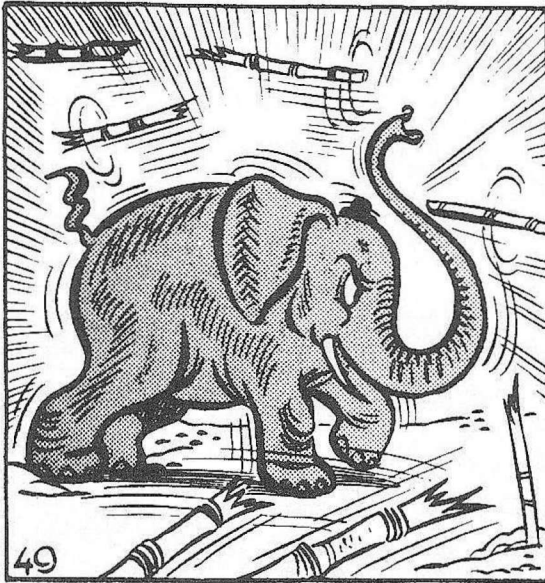
Weldra trad nu het opperhoofd op Pa Pinkelman toe en sprak: 'Wij zijn kannibalen.' 'Aangenaam,' antwoordde Pa Pinkelman, 'mijn naam is Pinkelman.' 'Dat kan ons niets schelen,' zei het opperhoofd, 'het gaat er maar om: hoeveel weegt U?' 'Ik weeg zestig kilo,' antwoordde Pa Pinkelman, 'mèt kleren.' 'Dat is weinig,' zei het opperhoofd peinzend, 'maar als nagerecht of als brokje vooraf is het voldoende.' Pa Pinkelman verbleekte.

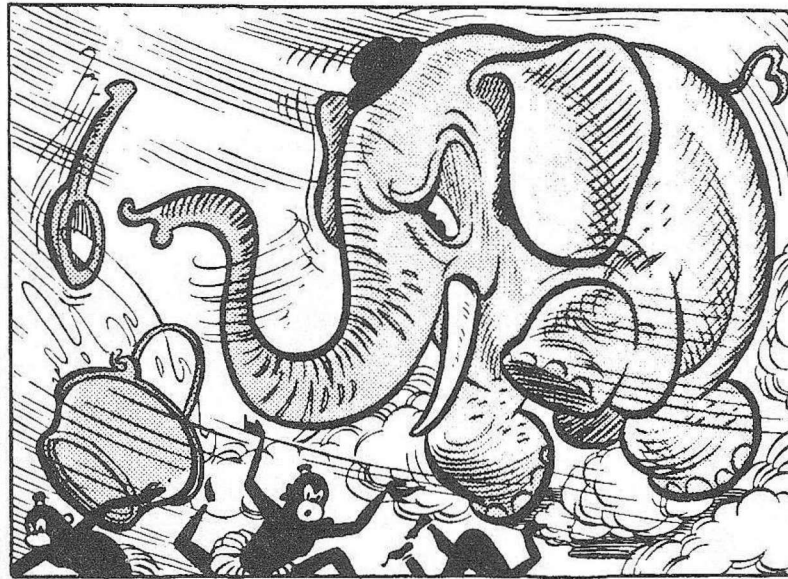
'We zullen er maar niet langer meer omheen draaien,' sprak de kok, naderbij tredend, 'wij zien U uitsluitend vanuit het oogpunt van voedingswaarde. Wij bekijken U alleen als . . . hoe zal ik het zeggen?' 'Boutje,' zei het opperhoofd. 'Dat is het,' vervolgde de kok, 'als boutje. Het is pijnlijk, maar het is zo. En als U er geen bezwaar tegen hebt, had ik mij de verdeling zó gedacht: lichte soep vooraf (Pa Pinkelman), dan balletje gehakt (olifantje), dan hoofdschotel (tante Pollewop), en de beide kereltjes als croquetten na. Hebt u daar enig bezwaar tegen?'

Pa Pinkelman hield een lange redevoering om de menseneters het ongepaste van hun gedrag onder ogen te brengen. Twee bekeerden er zich, maar de anderen bleven hardnekkig in de boosheid en stopten Pa Pinkelman en zijn drie metgezellen in een viertal hokken, voor ieder één – ook het olifantje had een apart hokje, en snuffelde met zijn slurfje door de tralies. Theo?' vroeg tante Pollewop, 'heb je je hoed bij je?' 'Jawel, vrouw,' antwoordde Pa Pinkelman. 'Dan is het goed,' zei tante Pollewop tevreden.

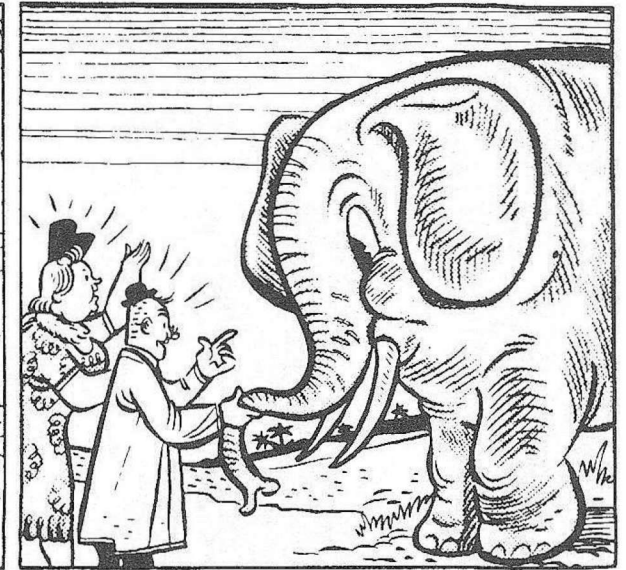
De menseneters hingen nu hun potten boven het vuur, en roerden met grote pollepels in het kokende water. Af en toe wierpen zij een blik op Pa Pinkelman, die telkens beleefd zijn hoed afnam. Hij had altijd al een hekel aan soep gehad, en dat hij dit nu zelf zou worden stemde hem tot droefheid. Hij blies in zijn hoedje, maar omdat hij eigenlijk maar een heel klein tovenaartje was, gebeurde er niets. 'Blazen, Theo!' riep tante Pollewop vanuit haar hokje, 'en volhouden!' 'Het helpt niet!' snikte Pa Pinkelman, 'het helpt helemaal niets.'

Maar gelukkig was het olifantje er ook nog. Hij verveelde zich een beetje in zijn hok, en daarom stak hij, uit louter tijdverdrijf, zijn slurf door de tralies; en pikte het bolhoedje uit Pa Pinkelman's handen. Eerst begon hij er mee te spelen, maar toen werd hij ernstig en zette het bovenop zijn kop. Nu gebeurde er iets merkwaardigs. Het olifantje zwol op, het werd groter en groter, en het hok dat om hem heen zat, viel als een lucifersdoosje uit elkaar.

Daar stond hij, als een werkelijke olifant, zo groot als een huis! Hij schudde zijn flaporen, stak zijn slurf in de hoogte, en brulde als een fabriek op het schaftuur. Toen nam hij de pot van het vuur en slingerde deze hoog boven de bomen de lucht in. De kok gaf hij met zijn slurf een oorvijs dat de arme man onmiddellijk met hoofdpijn in bed kroop en des avonds begraven werd. 'Hoera!' riep tante Pollewop, 'wat een aardige beesten zijn olifanten toch!'

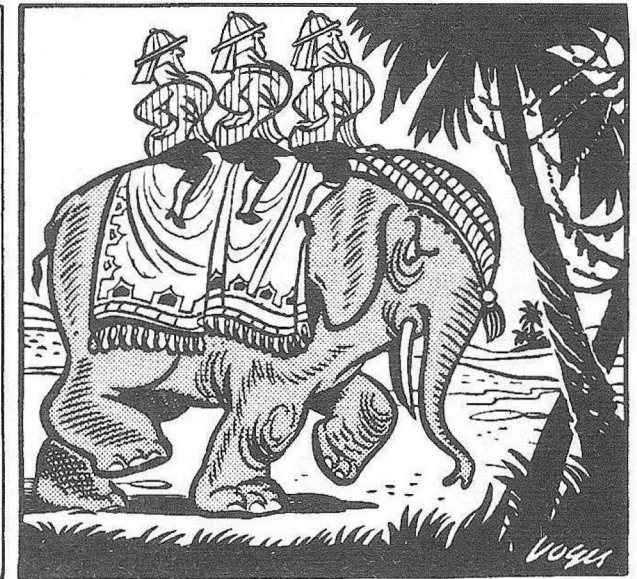
Alle inboorlingen namen huilend de benen en zo kon de olifant op zijn gemak de vier hokken, waar zijn vrienden in zaten, in kleine splintertjes slaan. Pa Pinkelman stapte naar buiten, rekte zich uit en schudde het trouwe dier vol dankbaarheid zijn slurf. 'Wel bedankt, mijn jongen,' zei hij ontroerd, 'en als ik ooit weer thuis kom, mag je bij mij in het fietsenhok slapen en krijg je elke dag een bosje radijs.'

Toen werd er een laddertje gehaald en klommen ze allemaal op zijn rug. 'Kalmpjes aan, olifant,' zei Pa Pinkelman, 'en bij de bochten een beetje inhouden, alsjeblieft. Want als we er af vallen, moeten we er weer helemaal op klimmen en dat is allemaal moeite voor niets.' En daar gingen ze. Voorop zat tante Pollewop, dan kwam Kareltje, daarna Pa Pinkelman, en achteraan stond 't negertje recht overeind; want hij was vroeger, toen hij nog een echt negertje was, dikwijls op een olifant naar school en naar de kerk gegaan en vond het heel gewoon.

Langzamerhand kwam ook Pa Pinkelman een beetje op zijn gemak. Hij stak een pijp op en begon een olifantsliedje te zoemen. Zelfs Kareltje vergat zijn vrees. En wat tante Pollewop betreft, die deed net of ze thuis was. Op de brede, platte kop van de olifant begon ze zelfs koffie te zetten en boterhammetjes te smeren en toen dat gebeurd was ging ze stof afnemen achter zijn grote flaporen.

'Jongens,' sprak Pa Pinkelman, 'wat ben ik toch gelukkig getrouwd! En als ik jullie een raad mag geven, kijk dan, als je groot bent geworden, naar een meisje uit dat zoveel mogelijk op tante Pollewop lijkt, Kareltje een in het wit en Flop een in het zwart. Ik heb gezegd.' 'Dank U wel,' zei het negertje, 'en nu wou ik wat zeggen. Ik zie een olifant in de verte. En daar zitten drie mensen op. En ik geloof . . . ja, ik geloof dat het drie . . .' Allen barstten in tranen uit.

‘Huilen helpt toch niet,’ zei tante Pollewop, toen ze dat een hele tijd op hun gemak gedaan hadden, ‘ik geloof dat we moeten hollen. Flop, trek het olifantsbeest eens aan zijn staart.’ Het negertje trok uit alle macht aan de staart, en werkelijk, het brave dier begon te lopen, eerst op een gewoon door-de-weeks hobbelebob-drafje, toen al pik-pik-pik-flap, en eindelijk kreeg hij er zelf plezier in en stootte als een vliegende bom door het oerwoud.

Maar de andere olifant was ook niet lui. Hij glimlachte, schraapte zijn keel en ging er toen meteen vandoor, zó hard, dat hij bijna niet meer te zien was. Alle bomen vielen om van de wind, de dakpannen vlogen van de daken en een klein Meikevertje, dat juist van plan was om eens te gaan kijken of het al mei was, viel van schrik omgekeerd op zijn dekschildje en werd eerst de volgende dag door een Aprilbeestje overeind geholpen.

‘Ik geloof,’ zei tante Pollewop, terwijl ze de koffie in de kopjes schonk, ‘dat ze ons inhalen. Hun olifant is nieuwer. Er is niets aan te doen. Wie wil er suiker en melk?’ ‘Als je hèbt, heel graag,’ zei Pa Pinkelman, ‘niet zo dringen, jongens. Ik wist niet, dat een olifant zo verschrikkelijk kon hossebossen. Ja, ze halen ons in. Wat moet hier nu aan gedaan worden? Kareltje, geef mijn hoed eens aan.’

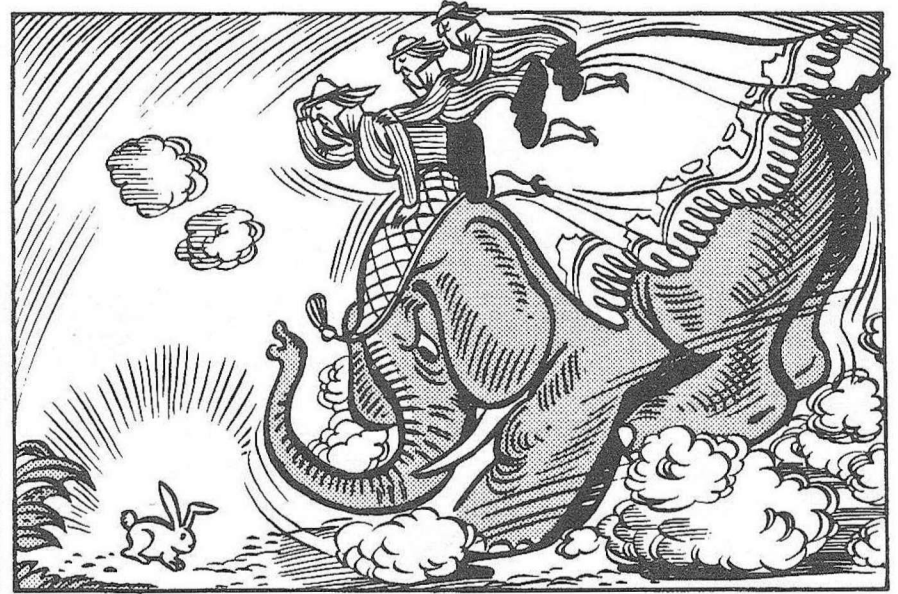
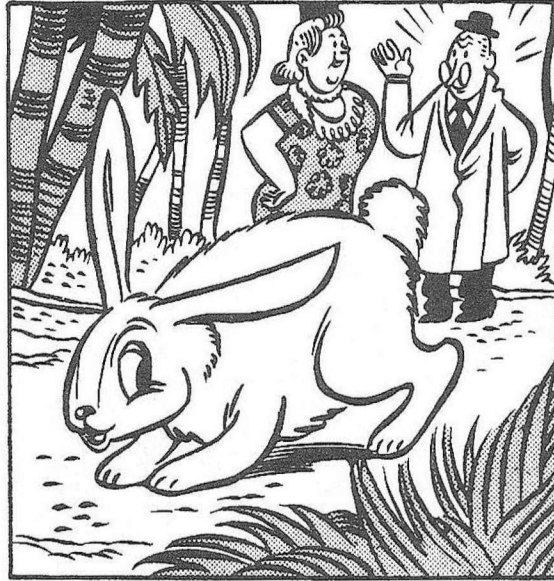
‘We moeten afstappen,’ hernam Pa Pinkelman, ‘want zó wordt het niets.’ Er werd een laddertje naar beneden gelaten, en allen klauterden bedaard omlaag. Alleen tante Pollewop was kwaad, want ze had juist willen proberen of er voor ieder nog een tweede kopje koffie in zat, en ook had ze willen onderzoeken of er op de bodem van haar eigen kopje nog wat suiker was overgebleven.

Pa Pinkelman zette zich nu op een paaltje en ging nadenken. Dat deed hij heel zelden, en daarom brak het zweet hem uit. ‘Ik wil je niet opjagen, Theo,’ zei tante Pollewop, ‘maar over twee minuten is die olifant hier.’ ‘Kalm blijven, kind,’ zei Pa Pinkelman, ‘misschien heeft ie onderweg vertraging. Een olifant is ook maar een beest, en bij zo’n groot dier kan dat heel lang duren.’

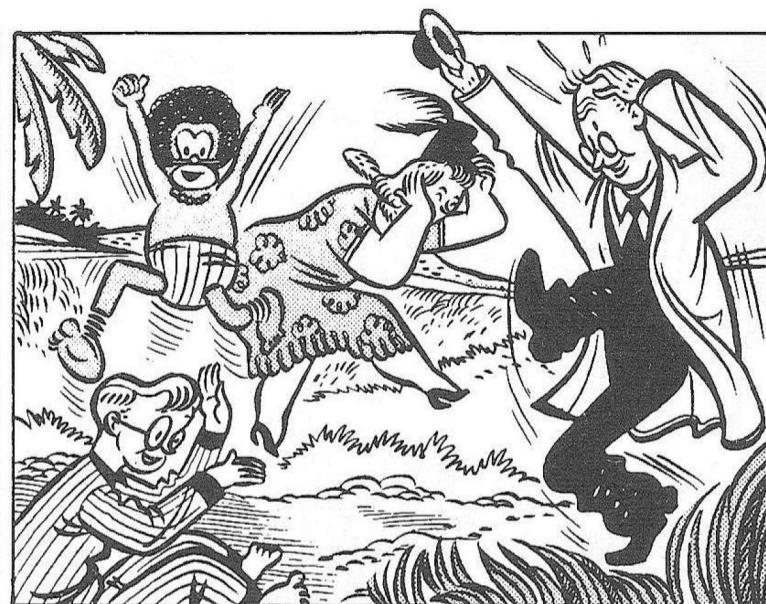
De schrandere man had goed gezien: de drie knechten moesten onderweg afstappen en even de andere kant opkijken tot het beest klaar was. En in die russentijd kon Pa Pinkelman met verdubbelde kracht nadenken. Hij kneep zijn ene oog dicht, hield zijn hoofd schuin, en begon zo verschrikkelijk na te denken dat zijn weinige haren recht overeind gingen staan op zijn hoofd. Hij dacht, en hij dacht nog eens (voor de zekerheid), en eindelijk stond hij op en vroeg: ‘Wat voor een dag is het vandaag?’

‘Het is vandaag donderdag,’ zei Karelkje haastig. ‘Ik dacht het wel,’ zei Pa Pinkelman neerslachtig, ‘dat is juist de dag waarop ik maar één kunstje kan. Maar kom, het is nog altijd beter dan helemaal niets.’ En hij blies in zijn hoedje en terstond kwam er een konijntje uit. ‘Dat is het,’ zei Pa Pinkelman verlegen, ‘ik weet zelf ook niet goed waar het eigenlijk toe dient. Maar nu het er eenmaal is, is het er eenmaal.’ Daar was niets tegen in te brengen.

‘Misschien,’ zei Karelkje hoopvol, ‘valt hij de olifant wel aan.’ ‘Dat zou best kunnen,’ zei tante Pollewop, een steelse blik in haar kopje werpend, ‘hoewel ik dat nog nooit van konijntjes gehoord heb. Maar dat zegt niets, want dit kan best het eerste konijntje zijn, dat dat soort dingen juist wèl doet; ik wil niemand ontmoedigen.’ Het konijntje nu was een opgewekt en levenslustig diertje. Het zette zijn oortjes overeind, en hippelde vrolijk over de weg. En zie nu wat er gebeurde.

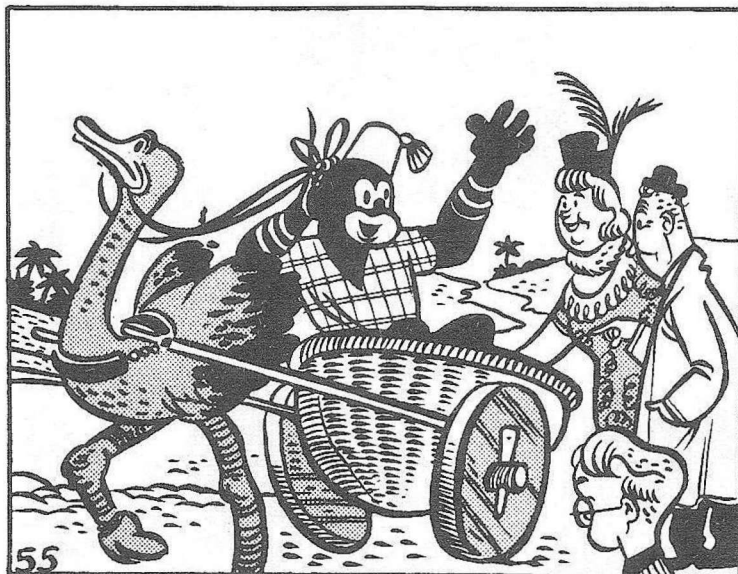
De olifant kwam, zorgeloos lachend, door het oerwoud aandonderen, en stond toen met een ruk stil en bekeek het konijntje. Nu is er één ding waar olifanten dol op zijn, en dat zijn toevallig juist konijntjes. Hij begon te glimlachen en stak zijn slurf uit om het hapje naar zijn mond te brengen. Maar het konijntje, ook niet flauw, hipte een zijpaadje in. Terstond hobbelde-bobbelde de olifant achter hem aan, eerst heel langzaam, maar toen versnelde het konijntje zijn vaart en vloog als een pijl uit de boog vooruit. Een minuut later waren zij beide aan de horizon verdwenen.

'Ziezo,' zei Kareltje opgelucht, 'dat is ook weer achter de rug.' Maar tante Pollewop was ontroerd. 'Je bent een enige man, Theo,' zei ze, 'en ik moet je eens ouderwets omhelzen. Als de twee jongens nu even achter dat bosje gaan staan, zal ik hiertoe overgaan.' Pa Pinkelman deed zijn bril af en kreeg twee zoenen op zijn linkerwang, twee op zijn rechter, en één bovenop zijn hoofd. 'Het is voorbij, jongens!' riep hij, 'en ik ben erg blij, dat het donderdag is. En nu alle scherts terzijde, we gaan weer verder.'

Ze liepen genoeglijk achter elkaar door het oerwoud en zongen 'Zie de maan schijnt door de bomen,' want dat was het enige liedje, waarvan ze de eerste regel allemaal uit het hoofd kenden. Alleen het negertje bleef achteraan sloffen en plotseling barstte het ventje in tranen uit. 'Arm, arm konijntje!' riep hij uit, 'ik heb zo'n medelijden met hem!' Maar Pa Pinkelman wenkte met zijn hand en allen gingen dicht om hem heen staan.

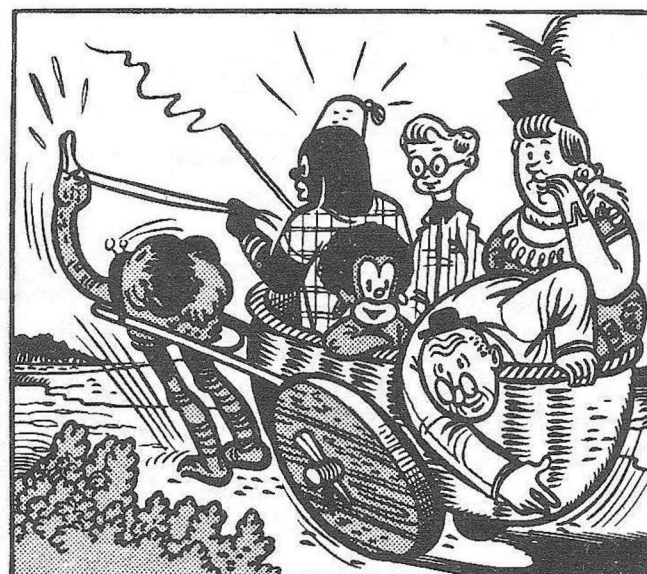
'Ik zal je eens wat zeggen,' sprak de brave man, 'als je het aan niemand verder vertelt, want anders krijg ik er narigheid mee. Het was geen ècht konijntje!' En toen hij dat verteld had, barstten ze in zo'n geweldig gelach uit, dat de kokosnoten van de bomen omlaag vielen, en een regenworm, die juist even boven was gekomen om te kijken of het eigenlijk wel echt regende, van schrik tot tien begon te tellen wat hij anders nooit deed.

Toen ze nu weer een tijdje gelopen hadden, begon tante Pollewop last van haar wintervoeten te krijgen en keken ze uit naar een rijtuigje. Gelukkig kwam er juist een aan. Het was een verschrikkelijk klein bamboe-kuipje, en er voor liep een struisvogel. 'Ho!' riep Pa Pinkelman tot de koetsier, 'wat moet je voor dat rijtuigje hebben?' De zwarte man wierp een schelmse blik op tante Pollewop en antwoordde toen: 'Acht zoenen, en voor minder doe ik het niet.'

'Is dat alles?' riep de goede vrouw, 'hier heb je er twaalf,' en ze ging meteen aan de slag. Pa Pinkelman bleef er bij staan om te zien of het wel eerlijk in zijn werk ging en de man er niet te weinig kreeg, en toen het afgelopen was, gingen ze met hun vieren in het bakje zitten. 'Ruim is het niet,' meende tante Pollewop, 'maar we zitten in elk geval. Wie wil er een boterhammetje met kaas?'

Ze zaten al een halfuur heerlijk te eten, toen Pa Pinkelman toevallig over het randje keek en riep: 'Zeg, we staan nog steeds op dezelfde plaats!' 'Dat kàn niet normaal zijn,' zei tante Pollewop, 'koetsier, wat is er aan de hand?' 'U bent te dik,' zei de koetsier, 'dat is de hele zaak. Kijk, dat beest wil wel, maar hij kan niet.' Ze keken, en werkelijk, het arme dier trok zich een ongeluk.

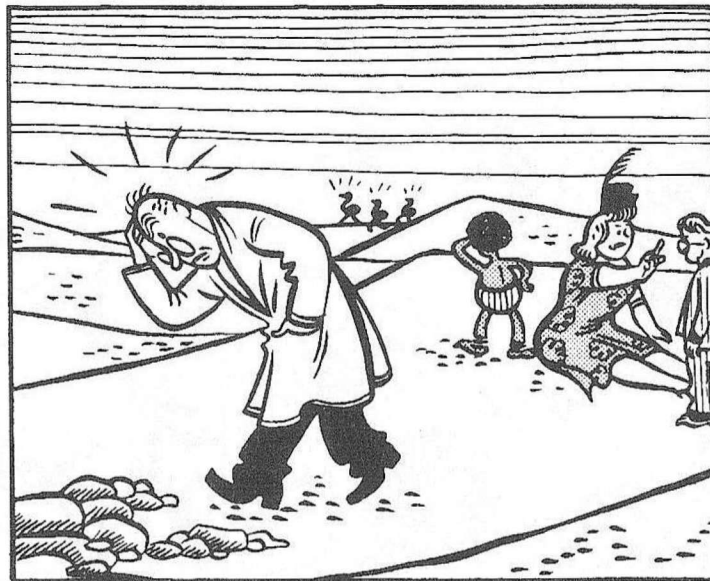
'Het is een oude struisvogel,' zei Pa Pinkelman, over zijn boterham heen naar voren kijkend, 'je wordt beduveld waar je bij zit. Span er nog maar eentje bij, meneer, tante Pollewop betaalt wel na afloop.' Er werden nog twee struisvogels gehaald, maar het hielp niets, het karretje kwam geen stap vooruit, al stonden de beesten helemaal schuin van het trekken. 'Het hindert niets,' zei tante Pollewop geruststellend, 'of we nu staan of rijden, dat blijft toch hetzelfde, want we gaan toch nooit ergens bepaald naar toe.'

'Jawel, maar het idee is toch vervelend,' zei Pa Pinkelman, 'als je eenmaal in een karretje zit, wil je ook rijden, dat is nu maar gekheid. En het is voor de opvoeding van Kareltje ook beter dat hij wat van de wereld ziet, onder verstandige leiding natuurlijk. Dus *ik* zou zeggen: de zweep er over!' Arme man, hij wist niet wat hij hiermee gezegd had! Want nauwelijks had de koetsier er de zweep over gehaald, of de beesten sloegen in doodsnood hun vleugels uit en vlogen regelrecht de lucht in, het mandje meevoerend.

'Ik zie ze vliegen,' zei Pa Pinkelman, verbaasd naar boven kijkend. 'Dat heb ik altijd van het begin af geweten,' zei tante Pollewop, 'en daarom houd ik ook zoveel van je. Maar het hindert niets, want het blijft toch hetzelfde wat er gebeurt. Theo, geef de koetsier een boterham.' Maar de koetsier zat roerloos op de bok en staarde omhoog naar zijn struisvogels. 'Het kan niet waar zijn,' mompelde hij, 'het kan onmogelijk.'

‘En waarom zou dat niet kunnen?’ vroeg Kareltje angstig, ‘is er iets niet in orde?’ ‘Dat zal ik u zeggen, jongeheer,’ zei de man. Hij boog zich voorover en fluisterde: ‘Struisvogels kunnen niet vliegen.’ Nauwelijks had hij dit gezegd, of de dieren vielen meteen omlaag. ‘Beste jongen,’ zei tante Pollewop, terwijl ze zich stevig aan de rand vasthield, ‘je ziet: als je *denkt* dat de dingen niet gaan, dan gaan ze ook niet.’

Gelukkig kwamen ze juist op een stukje woestijn terecht, en vielen in het mulle zand. Maar Pa Pinkelman was zijn hoedje kwijt. Hij zocht overal, maar de woestijn was zo verschrikkelijk groot en het hoedje zo vreselijk klein, dat zelfs Pinkelman begreep, dat hij net zo goed tot de volgende ochtend kon wachten met verder zoeken. Dus maakten zij een tent van de woensdagse jurk van tante Pollewop, en gingen er gezellig onder zitten.

‘Wat hebben jullie liever?’ vroeg tante Pollewop, die meteen ging bakken, ‘oliebollen of drie-in-de-pan?’ ‘Héél graag griesmeelpudding,’ zei Pa Pinkelman. De pudding lukte uitstekend, al knarste hij een beetje van het zand; en Pa Pinkelman, die heel goed wist, dat men niet direct het grootste stuk mag nemen, was juist aan ’t kijken waar het op één na het grootste stukje wel lag, toen er buiten een geluid naderde...

Ze holden naar buiten, en zagen tot hun verbazing drie roodhuiden op kamelen komen aanrijden. 'Wij zijn Indianen,' zei het opperhoofd afstijgend, 'en wij hebben de gewoonte om iedereen, die wij tegenkomen, te scalperen.' 'Maar dat is alleraardigst,' zei Pa Pinkelman, 'een typisch gebruik, dat u in stand moet houden.' 'Ik merk,' zei het opperhoofd, een fruitmesje uit zijn zak halend, 'dat u niet weet wat dat is: scalperen. Dat is het verwijderen van de hoofdhuid, met haar en al. Dat doen wij met alle bleekgezichten.'

Toen Pa Pinkelman dit hoorde, begon hij er werkelijk als een bleekgezicht uit te zien. Hij dacht even na, en zei toen: 'U bent abuis, meneer. Want roodhuiden rijden op paarden. En dit zijn kamelen.' 'Wel, hoe hebben we ons zo kunnen vergissen,' sprak het opperhoofd, 'wie had nu kunnen denken, dat het kamelen waren.' 'En dan,' vervolgde Pa Pinkelman, 'horen Indianen in Amerika thuis. In de Sahara worden zij niet aangetroffen.' 'Allemachtig, jongens,' zei het opperhoofd, 'we zijn helemaal mis. Ik heb zelden zo'n figuur geslagen. Bedankt voor de inlichtingen meneer.' En weg waren ze.

'Ziezo,' zei tante Pollewop, 'dat hebben we ook weer achter de rug. Maar wat moeten we nou met die drie kamelen?' 'Het zijn geen kamelen,' zei Kareltje, over zijn bril heen kijkend, 'het zijn drommeldarissen.' 'Kamelen zijn het!' riep het negertje. 'Kalm, jongens,' sprak Pa Pinkelman, 'laten we de eendracht niet verbreken.' 'Het kan *mij* niet zo erg schelen,' zei tante Pollewop, 'als ze maar zindelijk zijn. Maar hoe komen die stumpers aan die builen op hun rug? Wie heeft die arme schapen zo geslagen?' 'Dat zijn geen builen,' zei Kareltje, 'dat zijn bulten om op te zitten.' 'Goed,' besloot Pa Pinkelman, 'laten we dat dan meteen maar gaan doen.'

En de waardige man klom op de eerste kameel, Kareltje en Flop kropen op een bult van de tweede, terwijl tante Pollewop de derde eens ging bekijken. Ze zeemde en borstelde hem zorgvuldig af, kamde zijn haren, snoot zijn neus, en ging er toen met een vies gezicht bovenop zitten. Al spoedig kreeg de arme vrouw erg veel last van zadelpijn. 'Theo,' klaagde ze, 'wat zitten die drommelbaarzen vreselijk hard.'

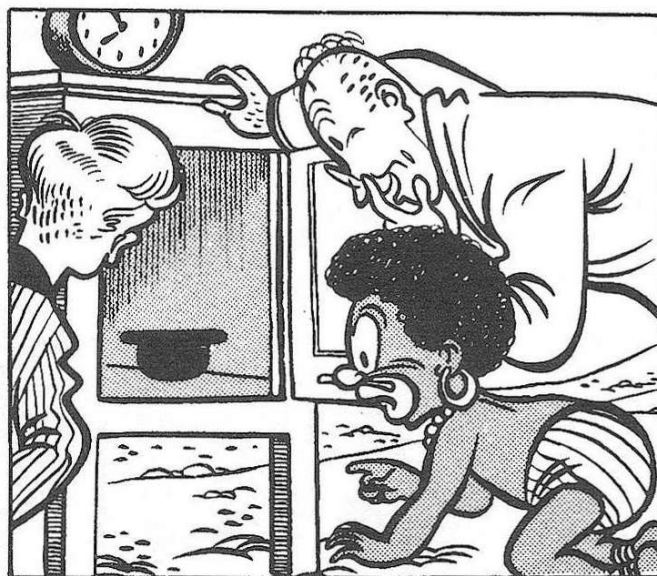
'Het went wel,' troostte Pa Pinkelman, 'en het voordeel is, dat we hoog zitten, zodat ik mijn hoedje in de verte kan ontdekken.' Hij keek, en hij keek, en eindelijk zag hij in de verte een stipje. 'Ik zie een stip in de verte!' riep de brave man hoopvol. 'Aan een stip hebben we niets,' zei tante Pollewop, 'je moet je *hoed* hebben.' 'Ja, maar het kan toch best, dat het mijn hoed *is*,' meende Pa Pinkelman. 'O, dan is het goed,' zei tante Pollewop, 'vooruit, dribbelbaars.'

Ze reden in galop op het stipje toe, en zagen toen dat het een groot bord was. Dit stond er op: '*Wie heeft er zijn hoed in de Sahara verloren? Te bevragen hieronder.*' 'Waaronder moet ik het vragen?' vroeg Pa Pinkelman verbaasd. Hij liet zijn blik zakken, en daar zag hij een bed in het zand staan. Er lag een man in te slapen met een bolhoed op zijn ogen voor de zon, en de wekker op het nachtkastje naast hem stond op halfacht.

'Maar dat is mijn neef Knetterteen!' riep Pa Pinkelman verheugd, 'hij heeft altijd iets gek. Hola, Jan, wordt eens wakker!' Pa Knetterteen stond meteen op en zette zijn wekker af. 'Ben je daar, Theo,' zei hij kalm, 'dat doet mij genoeg. Ik lees jullie avonturen regelmatig in de krant, en ik moet je zeggen, dat ik zelden zo iets flauws onder ogen heb gehad. Ik had je wijzer gedacht. Wie schrijft die wartaal eigenlijk?' 'Een gek,' zei tante Pollewop, 'een volslagen krankzinnige.' 'Ik ben blij dat te horen,' zei Pa Knetterteen, 'want ik lig al een tijd in dit bed te piekeren: ben *ik* nou gek of is *hij* 't?'

'Hij,' zei Pa Pinkelman, 'hoewel jij er ook wezen mag. Wat doe je hier eigenlijk?' 'Dat vraag ik me ook al een hele tijd af,' zei Pa Knetterteen, 'het is een dolle toestand. Zeg, heb je 't hierboven gelezen, ik heb je hoed gevonden. Ben je nou blij?' 'Ik ben erg blij,' zei Pa Pinkelman, 'want ik heb gemerkt: als je iets in de Sahara verliest, ben je de klos.' En hij deed het nachtkastje open, en daar lag de hoed, met de rand naar boven. 'Dank je wel,' zei Pa Pinkelman, 'hoe heb je hem gevonden?'

'O,' zei Pa Knetterteen, terwijl hij zijn broek aantrok, 'ik had gehoord, dat je je hoed kwijt was, en toen dacht ik: Kom, dacht ik, laat ik eens in de Sahara gaan kijken, dat is juist de plek waar niemand aan denkt. En jawel hoor, daar lag hij.' 'Theo,' zei tante Pollewop, 'als ik niet met jou getrouwd was, zou ik met die man willen trouwen.' Pa Pinkelman stond sprakeloos. 'Kind,' sprak hij hijgend, 'wat zeg je daar?'

'Ik zeg,' herhaalde tante Pollewop met kloeke stem, 'als ik niet met jou getrouwd was, had ik vast en zeker hèm genomen.' Toen werd Pa Pinkelman voor het eerst van zijn leven werkelijk kwaad. 'Zo,' sprak hij, zijn hoed met een klap op zijn hoofd zettend, 'zou je dat doen? Kijk, kijk. Mijn moeder zei altijd: stank voor dank, en gelijk had ze. Zie nu maar hoe jullie het verder alleen redden. Ik ga er vandoor. En veel plezier met de Avonturen van Pa Pinkelman . . . Zònder Pinkelman. Ha, ha!' En bitter lachend liep hij kwaad de woestijn in.

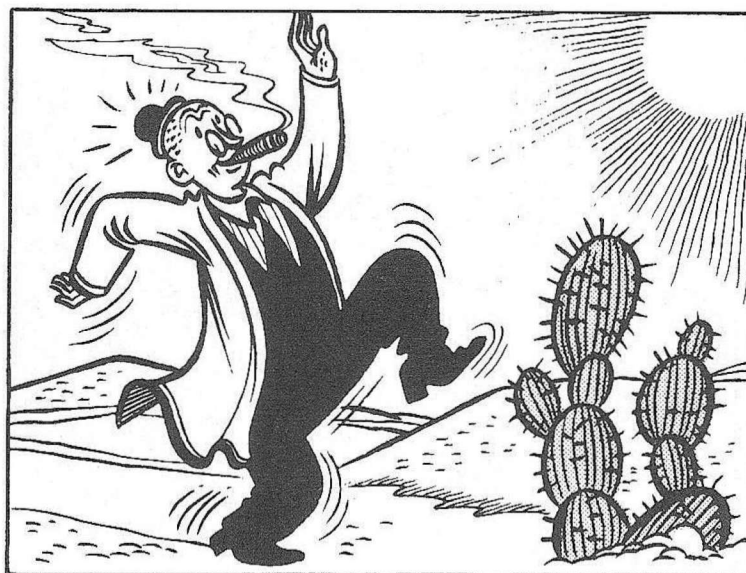
'Het trekt wel weer bij,' meende Pa Knetterteen, zijn kousen aantrekkend, 'en als het niet bijtrekt, is het nog zo erg niet, want ik lijk als twee droppels water op die gek.' Tante Pollewop begon zwiwend thee te zetten op het nachtkastje, maar er vielen twee dikke tranen in haar kopje. 'Opschieten,' riep Pa Knetterteen, die nu helemaal aangekleed was, 'en zet als de bliksem het ontbijt klaar, want ik moet om negen uur op de zaak zijn.' Haastig aten ze hun boterhammetjes, terwijl Pa Knetterteen de krant las.

'Ik kom om één uur thuis,' zei Pa Knetterteen, zijn hoed afstoffend, 'en dan hoop ik, dat Kareltje zijn werk af heeft.' 'Welk werk?' vroeg Kareltje beduusd. 'Het werk,' zei Pa Knetterteen, 'er is altijd werk. En ook van Flop verwacht ik, dat hij dan zijn taak beëindigd heeft.' 'Welke taak?' vroeg het negertje verbaasd. 'De taak,' zei Pa Knetterteen, 'er is altijd wel een taak. En tante Pollewop wil het zand om het bed wel een beetje bijvegen, zodat de kamer een ordelijk aanzien heeft als ik terugkom. Tot straks.' En hij zette zijn hoed op, trad enige schreden de woestijn in, en bleef daar wachten.

'Hij staat onder een bordje met Tramhalte er op,' fluisterde tante Pollewop verschrikt, 'hij zal toch niet ...' Maar jawel, daar kwam lijn 5 al aanzetten. Pa Knetterteen sprong er op, wuifde vluchtig van het achterbalkon, en verdween tingelend in de verte. 'Jongens,' zei tante Pollewop, 'hij lijkt misschien op Theo, maar het is toch iets heel anders. Kom laten we hier weg gaan.' En zij gaven elkander een hand, en holden in de richting waar Pa Pinkelman verdwenen was.

Intussen liep Pa Pinkelman op zijn eentje in de woestijn een sigaar te roken. Hij had zich stellig voorgenomen om nu eens werkelijk kwaad te zijn. Want dat was hij nog nooit van zijn leven geweest, en daarom wilde hij er nu ook zo lang mogelijk plezier van hebben. Hij huppelde over het zand, en af en toe ging hij op één been staan en riep: 'Hoera! ik ben kwaad!' Maar de zon scheen zo vrolijk, dat hij het na een tijdje helemaal vergeten was, en hoe hij zich ook inspande, hij kon er niet meer opkomen.

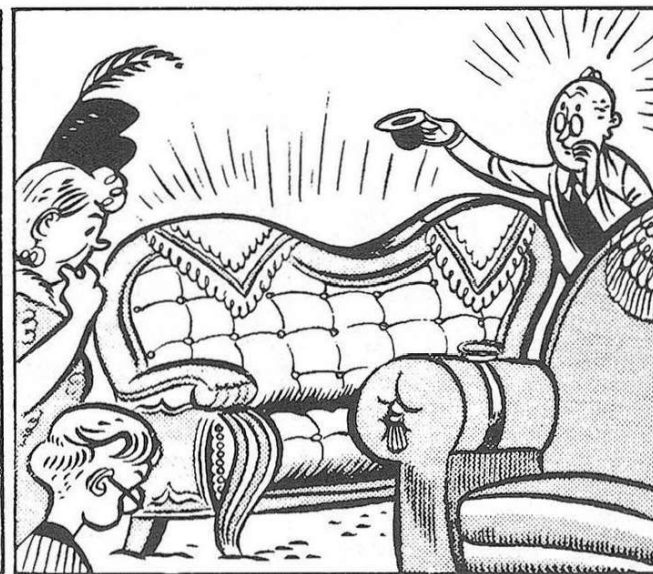
Gelukkig kwamen in de verte tante Pollewop, Kareltje Flens en het negertje aandraven. 'Theo! Theo!' riep de goede vrouw, 'wat ben ik blij, dat ik je weer heb!' en zij zoende zijn bril van zijn hoofd. 'Jawel,' zei Pa Pinkelman, 'maar ik ben iets vergeten. Er was iets, en ik weet niet meer wat. Hoe zat het nu toch ook weer?' 'Mal, oud Pinkelbeest!' riep tante Pollewop, 'je was kwaad!' 'Juist, dát was het,' zei Pa Pinkelman, 'ik ben blij, dat ik het weer weet.' En zij gaven elkaar een arm, en wandelden naar de verte.

Maar toen ze al midden in de woestijn waren, riep het negertje opeens: 'halt!' Ze stonden allemaal stil. 'Wat is er aan de hand?' vroeg Pa Pinkelman, die zich trouwens al een hele tijd met die vraag bezighield. 'Kareltje loopt in zijn pyjama!' riep het negertje. En opeens zagen ze allemaal, dat het waar was. 'Het is me nooit eerder opgevallen,' zei Pa Pinkelman, 'maar nu je het zegt, zie ik het. Waarom doe je dat, mijn jongen?' 'Ik loop al tien weken zo mee,' zei Kareltje.

'Ik schaam me dood voor de mensen,' zei tante Pollewop, 'het is geen gezicht.' 'Maar er zijn hier geen mensen,' meende Pa Pinkelman, 'we lopen immers juist in de woestijn?' 'Dat kan wel zijn,' zei tante Pollewop, 'maar het idee maakt me toch zenuwachtig. Dus, Theo, blaas eens in je hoed.' Pa Pinkelman begon meteen te blazen, en hij blies er kousen, schoenen, een broekje, een petje, een wollen truitje, en een ijsmuts uit. 'Asjeblijft,' zei hij, 'en hier heb je nog een scherpje, om je achter uit te kleden.'

'Je bent in vorm, Theo,' zei tante Pollewop, 'waarom blaas je er niet wat meer uit?' 'Och, waarom,' zei Pa Pinkelman, 'we hebben toch niets nodig?' 'Jawel,' zei tante Pollewop, 'ik zou graag een bontjas hebben.' Tot ieders verwondering blies Pa Pinkelman er meteen een bontjas uit. Hij schrok er zelf van. 'En ik een leunstoel om in te zitten!' riep het negertje opgewonden. En zonder de minste moeite blies Pa Pinkelman een leren fauteuil in het zand; en toen hij per ongeluk in zijn hoed moest niezen, kwam er direct een geweldige canapé achteraan. Ze werden er allemaal zenuwachtig van.

'Theo,' zei tante Pollewop, terwijl ze beefde van opgewondenheid, 'dit is je dag! Nu of nooit!' 'Dan zou ik zeggen: nooit,' zei Pa Pinkelman kalm, 'wat hebben we aan al die spullen. Het was vroeger toch ook gezellig.' Maar tante Pollewop pakte hem zijn hoedje af, blies er in, en riep: 'ik wil dat er een gedekte tafel staat met puddingen, roomsoezen, appelflappen en knakelkoekjes. En alle schalen moeten vol zijn met dingen, die je anders alleen op je verjaardag krijgt. En . . . en . . .' De brave vrouw begon te stotteren van zenuwachtigheid; want zie, terwijl ze sprak, rees er een rijk gedekte tafel uit het zand omhoog.

Het tafelblad boog door van al de heerlijkheden, die er op stonden, en zelfs de zeer zeldzame knakelkoekjes waren niet vergeten. In het midden lag, op een tinnen schaal, een reusachtige kalkoen, en achter de stoelen stonden drie dienstmeisjes zeer zedig te kijken. 'Willen de heren maar gaan zitten?' sprak de middelste, 'mevrouw hier en meneer daar, en de twee jongeheren ginds. Ik hoop, dat er niet gesmaakt en niet geslurpt wordt, want dat komt in goede families niet voor. Verder hoop ik, dat Pa Pinkelman niet alleen zijn vork, maar ook zijn mes gebruikt, want wat hij nu doet, is niet om aan te zien.'

'Ik merk,' zei het tweede dienstmeisje, terwijl ze tante Pollewop de hoed van het hoofd nam, 'dat mevrouw met een hoed op eet. Ik zal maar niet zeggen hoe ik dat vind, namelijk belachelijk. Verder zie ik, dat jongeheer Flaubert . . .' 'Wie is dat?' vroeg Pa Pinkelman verbaasd. 'Ik denk, dat *ik* dat ben,' zei Flop neerslachtig. 'Inderdaad,' zei het dienstmeisje, 'dat bent u. Maar om op mijn opmerking terug te komen: ik zie, dat u voor de tweede keer het grootste stukje neemt. Mag ik zo vrij zijn u dit af te pakken?' En weg was het.

‘Zeg, hoor eens!’ riep Pa Pinkelman, ‘dat is allemaal wel heel aardig, maar we zijn ons eigen baas, wilt u dat wel bedenken?’ De drie dienstmeisjes begonnen hartelijk te lachen. ‘In de hogere standen,’ sprak de middelste, ‘is men nooit zijn eigen baas. U morst weer op uw vest. En tante Pollewop houdt haar hand op haar schoot, terwijl ze eet. Ik begin me werkelijk een beetje te generen. Maar gelukkig, daar komen de drie knechten aan.’ En voor de tafelenoten konden opspringen, stonden de drie huisknechten reeds voor hun neus.

‘Ik ben blij,’ sprak de oudste met een buiging, ‘dat meneer Pinkelman zijn fouten inziet en zich als heer begint te gedragen.’ En hij nam de ontstelde man zijn bolhoed van het hoofd, en hing deze aan een haakje in de lucht. Toen bonden zij Kareltje een servet voor, en begonnen de griesmeelpudding in ordentelijke blokjes te snijden. Flop werd aan een apart tafeltje gezet, want hij behoorde tot het personeel. Pa Pinkelman werd hoe langer hoe neerslachtiger en keek somber voor zich uit.

Tante Pollewop staarde met een rood hoofd op haar bord; zij schaamde zich, want zij was de schuld, en bovendien begon zij het warm te krijgen in haar bontjas. Maar gelukkig, toen de knakelkoekjes achter de rug waren gebeurde er iets, waar niemand op gerekend had. De oudste knecht naderde Pa Pinkelman en vroeg: ‘Heeft meneer onze diensten nog nodig?’ ‘Nee! Nee!’ gilde Pa Pinkelman verrukt. ‘Zouden we dan vanavond op ordelijke wijze met de meisjes uit mogen?’ ‘Jazeker!’ riep Pa Pinkelman, ‘en ga maar direct!’

De drie knechten gaven de drie dienstmeisjes een arm, en wandelden de woestijn in. Tante Pollewop sloopte de zakken van haar onderjurk vol met zuurtjes en fluisterde: 'Kom, Theo, we gaan er vandoor!' Ze greep haar hoed, Pa Pinkelman de zijne, en haastig holden zij de andere kant op. 'Wat gaan die knechten nou doen?' vroeg Karelkje suf. 'Hetzelfde wat tante Pollewop en ik in onze jonge jaren gedaan hebben,' zei Pa Pinkelman. En wat was dat?' vroeg Karelkje. 'Zandkorreltjes tellen,' zei Pa Pinkelman, 'daar kun je nooit genoeg van krijgen in de woestijn.'

'Nooit,' hijgde tante Pollewop, 'maar laten we wat kalmer lopen, we hoeven toch de trein niet te halen? Hadden we die drommelbaarzen nog maar. Het waren rare beesten, maar je had er toch houvast aan. Wie wil er een zuurtje?' 'Heel graag,' zei Pa Pinkelman, 'en nu moeten jullie eens luisteren, jongens. We hebben nu Urk gehad, de Noordpool, en Afrika. Wie is er voor een nieuw werelddeel?' Ze waren er allemaal voor. 'Laten we Amerika nemen,' zei Karelkje, 'dat begint ook met een A.' 'De jongen heeft waarachtig gelijk,' zei Pa Pinkelman, 'en kijk, daar heb je de zee al.'

'Ja hoor,' zei tante Pollewop, terwijl ze haar wijsvinger in het water doopte en aandachtig aflikte, 'echt zout water. Dit moet de zee zijn. Het kan niet missen.' 'Ik geloof zelfs, dat het de Stille Oceaan is,' zei Karelkje, 'of anders de Atlantische Oceaan.' 'Hoe het ook zij,' besloot Pa Pinkelman, 'het is alvast iets met een A en de rest zien we wel weer. Is er hier soms iemand om ons over te zetten?' Maar er was niemand. 'Ik zie een roeibootje op het strand liggen!' riep Flop. 'Goed,' zei Pa Pinkelman, diep ademhalend, 'dan roeien we. Karelkje en Flop aan de riemen, tante Pollewop aan het roer, en ik ga op de voorpunt zitten om ho! te roepen als ik iets met een A zie.'

Ze roeiden dagen en nachten door, en ten laatste werden het weken. Tante Pollewop deelde af en toe een boterham met zuurtjes rond, maar het hielp niet veel: ze vermagerden zienderogen. Flop en Kareltje werden steeds smaller en smaller, en tante Pollewop was zo dun als een kostschooljuffrouw. Wat Pa Pinkelman betreft, die was er nog het beste aan toe, want hij hoefde alleen maar ho! te roepen als er iets met een A aankwam. In het begin hield hij zich daar strikt aan, maar toen er niets kwam, maakte hij het voornemen bekend om ook te roepen als hij iets met een B zag, eindelijk maakte hij bekend, dat hij vol vreugde zou gaan gillen, wat er ook mocht komen, al begon het met helemaal niets.

Eindelijk zagen ze in de verte land. 'Ho!' fluisterde Pa Pinkelman, want de arme man was geheel uitgeput van het kijken. De boot lag meteen muisstil. 'Dit kan niet de goede manier zijn,' meende tante Pollewop, 'zo komen we er nooit.' 'Afspraak is afspraak,' zei Pa Pinkelman, 'als we iets zagen, zouden we niet meer doorroeien. We kunnen natuurlijk wel terug, dat is wat anders.' 'Maar als we nog even doorroeien,' zei Kareltje, 'zijn we in Amerika.' 'Die jongen heeft wéér gelijk,' zei Pa Pinkelman; en de edele man greep de riemen en roeide meteen de haven in. 'Waar zijn we hier?' vroeg tante Pollewop aan de samengestroomde menigte. 'In

New York,' riepen de mensen, 'zijn jullie helemaal komen roeien?' 'Jawel,' zei Pa Pinkelman op achteloze toon, 'het heeft niets te betekenen, het was een kwestie van eventjes doorbijten. Alleen het laatste stukje, dat viel niet mee.' Men reikte de arme tante Pollewop, die als een geestverschijning aan het roer zat, een flesje Versterkende Middelen met Alcohol. 'Weer iets met een A,' riep Pa Pinkelman verheugd. En de altijd zorgzame man greep het flesje uit haar handen, dronk het aandachtig leeg, en zei toen: 'Dit kun je gerust drinken, Anna.' 'Mijn man,' verklaarde tante Pollewop, terwijl ze aan land stapte, 'is een schat. Altijd denkt hij aan anderen. Leve Amerika. Leve ik zelf. Ik heb gezegd.'

Onmiddellijk werden zij omringd door een honderdtal journalisten. 'Bent u Pa Pinkelman uit de Volkskrant?' riepen de brave lieden. 'Met die idioot, die over mij in de Volkskrant schrijft, wil ik niets te maken hebben,' zei Pa Pinkelman, 'maar dat ik Pa Pinkelman ben, daar is geen twijfel aan.' 'Hoe is het mogelijk,' vroeg een magere hoofdredacteur met een bril op, 'dat u, als u uit Afrika komt, in New York belandt? Had u niet in San Francisco moeten aankomen?' 'We zijn de verkeerde kant opgeroeid,' zei tante Pollewop, 'en daarom duurde het zo lang. Maar kun je hier in Amerika ergens iets eten?'

U bent bij de president op het Witte Huis genodigd,' antwoordde de journalist, 'en daar moet het heel goed zijn. De auto staat klaar.' 'Heel aardig,' zei Pa Pinkelman, 'instappen, kinderen!' en in volle vaart stoven ze door de straten van New York. Van alle ramen regende het serpentine op hun hoofden neer, en er waren grote spandoeken tussen de huizen opgehangen. Dit stond er op te lezen: '*Alle mensen zijn hier gelijk! Hoera!*' Pa Pinkelman rookte tevreden zijn sigaar. 'Ik vind dit werelddeel heel aardig,' zei hij, 'en ik ben achteraf blij, dat ik er een met een A gekozen heb.'

'Als het zo blijft, ben ik ook content,' zei tante Pollewop, 'maar je zult zien, er komt weer iets tussen.' En nauwelijks had ze dit gezegd, of er sprong een agentje op de treeplank die fluisterde: 'Zou dat negertje op de bodem van de wagen willen gaan zitten? We krijgen er anders last mee.' 'Waarom?' vroeg Pa Pinkelman verbaasd, 'wat is er aan de hand? Deugt er iets niet aan die jongen?' Het agentje werd vuurrood. 'Nee,' zei hij, 'maar hij is zwart.' 'En u bent rood,' zei Pa Pinkelman, 'daar is ieder vrij in.' Maar op dit ogenblik hield de auto stil voor het huis van de president.

De president stond op het bordes te wachten. Hij was erg zenuwachtig. 'Zo, bent u nou Pa Pinkelman,' zei hij, 'ik had nooit gedacht dat me dat nog eens te beurt zou vallen.' 'Ja,' zei Pa Pinkelman, 'de een boft en de ander niet. Dit is tante Pollewop, die erg veel honger heeft. Ik hoop dat u de wenk begrijpt.' 'Dat hebt u heel fijntjes aangeduid,' zei de president, 'loopt u maar achter me aan, als u het eenvoudige voor lief neemt.' En ze kwamen in het Geheime Kabinet van de president, waar een heerlijk ontbijt stond.

'Vindt u het prettig om president te zijn?' vroeg Pa Pinkelman, een kip opensnijdend. 'Och,' zei de president, 'het is natuurlijk beter dan helemaal niets. Maar als je 't *mij* vraagt zou ik liever Pa Pinkelman zijn.' 'Dat kan ik me best begrijpen,' zei Pa Pinkelman, 'het is een heerlijk vak. Toen ik nog heel klein was, wilde ik al direct Pa Pinkelman worden, en jawel hoor, ik werd het ook. En ik heb er nooit spijt van gehad.' 'Nu, ik had nooit gedacht dat ik president zou worden,' zei de president. 'Een dubbeltje kan raar rollen,' zei tante Pollewop peinzend.

'Wat is dat: Een dubbeltje?' vroeg de president. 'Dat bent u,' zei tante Pollewop, 'maar nu bent u een kwartje geworden.' 'U hebt een alleraardigste vrouw,' zei de president tot Pa Pinkelman, 'het is jammer dat ik haar niet eerder gekend heb.' 'Dat is juist helemaal niet jammer,' zei Pa Pinkelman haastig. 'Zo is het goed. En dit is Kareltje, een jongetje uit de Hogere Standen, maar hij wordt steeds beter. En dit is Flop, een negertje.' De president verbleekte. 'Een neger?' riep hij, zich aan de tafel vasthoudend, 'een neger? Hier? In het Witte Huis?'

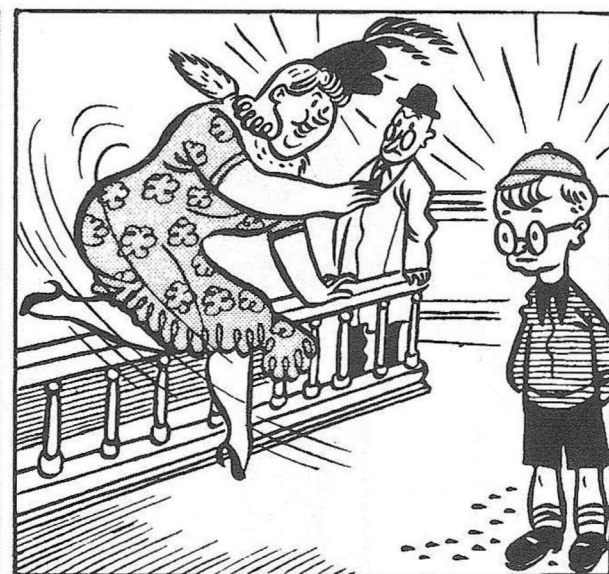
'Ja zeker,' zei Pa Pinkelman, 'Flop heet hij. In Afrika noemden ze hem ook wel Flaubert, maar dat telt niet meer. Kom, jongen, geef de president eens 'n hand.' 'Nog voor geen dollar wil ik een hand van een neger hebben!' riep de president. 'Wat scheelt die man?' vroeg tante Pollewop, 'hier, neem er gerust maar twee,' en ze bood hem haar zak met zuurtjes aan. Maar de president gooide het raam open en riep: 'Help! Een neger in het Witte Huis!' Onmiddellijk stroomde een enorme menigte op het plein te zamen.

Maar Pa Pinkelman duwde de president opzij en riep: 'Jullie zijn *allemaal* negers in witte huizen!' 'Theo is een wijsgeer,' zei tante Pollewop verrukt, 'was dat geen heerlijke zin?' 'Ik ben er zelf een beetje trots op,' zei Pa Pinkelman, van het raam wegwandelend, 'maar ik ben bang, dat het niet veel geeft.' En dat was ook zo. De lijfwacht stormde binnen en nam het negertje gevangen. 'Het is misschien geen ècht negertje!' riep Pa Pinkelman. 'Dat zullen we wel zien,' zei de president.

Midden op het plein werd Flop in een tobbetje gestopt, en door de vrouw van de president eigenhandig afgewassen. Eerst waste zij hem met gewone zeep, toen met groene, en toen voor de zekerheid nog eens met rode. Hierna zette hij hem in een nieuw tobbetje, en schrobde hem met soda af. Toen werd hij nog eens met zand en schuurpapier geschuurd tot de arme jongen blonk als een spiegel. Maar hij was zwart en hij bleef zwart. 'Het bewijs is geleverd,' zei de president, 'hij is een neger.' 'Precies wat ik altijd wel gedacht heb,' zei Pa Pinkelman.

Ze werden nu in een boevenwagen geladen en naar de rechter gereden. De rechter ging direct met Pa Pinkelman in een zijkamertje van het gerechtsgebouw, en zei, met een blik op zijn hoedje: 'Zeg, ik ben *niet* omkoopbaar.' 'Daar ben ik blij om,' zei Pa Pinkelman verheugd. Nu werd de rechter vreselijk kwaad, trad de rechtszaal in, en riep: 'De zitting is geopend!!' De vier vrienden werden in het beklaagdenbankje gestopt, en daar zaten ze. 'Ik heb honger,' mompelde tante Pollewop, 'wie heeft er een boterhammetje met kaas voor tante Pollewop?' 'Stilte!' riep de deurwaarder, 'de voorstelling begint.'

'Heeft er iemand nog wat te zeggen?' vroeg de rechter. 'Maar niemand hééft er nog wat gezegd!' riep Pa Pinkelman. 'Dan had u dat maar wél moeten doen,' zei de rechter, 'en nu ga ik rechtspreken. Let op!' 'Daar gaan we dan,' zei tante Pollewop berustend. 'Juist,' zei de rechter, 'dat zwarte kereltje heeft het Witte Huis betreden. Twee jaar gevangenisstraf. Tante Pollewop krijgt drie maanden, omdat de president zijn eigen vrouw nu minder aardig vindt, en Pa Pinkelman ook drie maanden om iets wat ik vergeten heb, maar wat me dadelijk wel weer te binnen zal schieten. Nog op- of aanmerkingen?'

'Jawel?', zei Kareltje, '*ik* heb nog niets gekregen.'

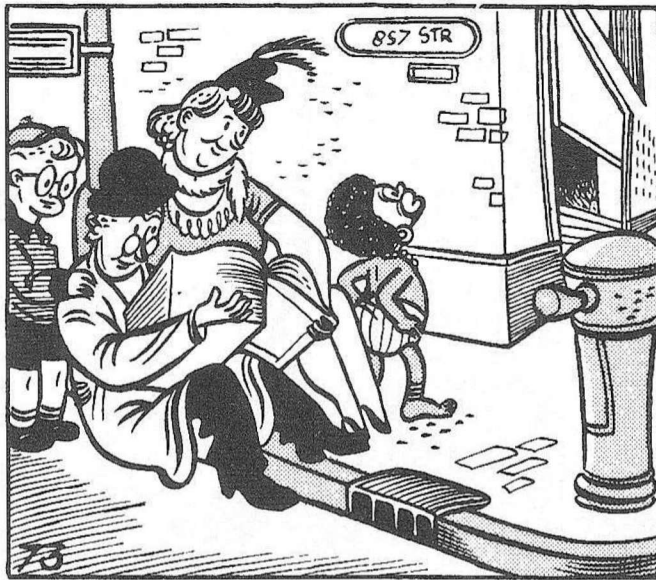
'Let u maar niet op hem, Edelachtbare!' riep Pa Pinkelman, 'het is een verwend jongetje! Hij wil altijd van alles hebben.' 'Nee, dat is het niet!' riep Kareltje, 'ik wil alleen maar bij jullie blijven, al moet ik er ook voor in de gevangenis!' Nu vloog tante Pollewop uit haar bankje en gaf Kareltje een klapzoen, zo luid, dat er in twee ramen van het rechtsgebouw een barst sprong. 'Hoezee!' riep Pa Pinkelman, 'leve tante Pollewop!' 'Stilte!' schreeuwde de rechter, 'hebt u nog een laatste wens?'

'Ja,' zei Pa Pinkelman, 'ik wil mijn hoed terug hebben.' 'Nee,' zei de rechter, 'die is van mij. Dat staat in de wet. Ik ben vergeten waar, maar het staat er in.' 'Dat staat er juist *niet* in!' riep Pa Pinkelman. 'Dan is dat een drukfout,' zei de rechter. En hij zette de hoed vergenoegd voor zich op tafel en schonk er zich een glaasje jenever uit. 'Wie wil er een glaasje?' vroeg hij welgemoed. Iedereen wou graag, behalve een pastoor achter in de zaal, die er graag twee wou.

Toen nu allen hun glaasje genomen hadden en de hoed opnieuw vol stroomde, begon de rechter na te denken. Hij bladerde in het wetboek, en dadelijk verhelderde zijn gezicht. 'We kunnen er nòg wel een nemen,' zei hij, 'het mag eigenlijk niet, maar ik ben er vast van overtuigd dat het op een of andere manier toch weer wèl mag.' Nu zagen alle aanwezigen pas goed in, welk een scherpzinnig rechter zij bezaten, en dronken opgelucht een tweede glaasje. Doch weer stroomde het hoedje vol. 'Hij is weer vol, Edelachtbare,' zei de deurwaarder met een eerbiedige glimlach.

'Weer?' zei de rechter, 'dan is het een geval van overmacht. Wij moeten wijken voor het geweld. En dan: het zou een ramp worden als al deze jenever het land instroomde, want Amerika is drooggelegd, als ik mij niet vergis. Misschien vergis ik mij, maar dat doet er niet toe. Komaan, onmiddellijk aan de slag.' Allen, en vooral de pastoor achter in de zaal, zagen in dat dit een dure plicht was, waaraan men zich niet mocht onttrekken, en zonder verwijl ging men aan de arbeid.

Toen nu de arbeid achter de rug was, en de arbeiders zelf ook op hun rug lagen, stond Pa Pinkelman op, pakte zijn hoed, en zei: 'Kom kinderen, we gaan.' En hand in hand liepen zij door de grote stad New York, die groter is dan Haarlem, Edam en Purmerend bij elkaar. Zij bekeken eerst alle huizen, toen alle lantaarnpalen, en toen alle bordjes met 'rechts houden.' Pa Pinkelman begon te gapen. 'Laten we het telefoonboek eens gaan doorlezen,' zei hij, en ze lazen samen op de stoep het telefoonboek van New York tot het helemaal uit was. 'Dat was heel aardig,' zei tante Pollewop, 'maar laten we liever wat poffertjes gaan eten.'

'Zie je,' zei Pa Pinkelman, 'dat is precies wat ik al een tijdje lang zelf had gedacht, maar ik kon er niet opkomen.' Ze gingen direct een poffertjeskraam binnen, en bestelden voor ieder drie porties en voor tante Pollewop de dubbele hoeveelheid. Het was er heerlijk warm en vol. Pa Pinkelman begon na zijn zestigste poffertje een beetje roezeboezig te worden; hij trok zijn jasje uit, legde zijn benen op tafel, en was juist van plan een poffertje te gaan zoemen, toen de eigenaar hem op zijn schouder tikte. 'In het kamertje hiernaast,' zei hij, 'zitten drie heren al een dag lang op u te wachten.' Pa Pinkelman glimlachte. 'Ik kom zo,' zei hij.

Hij bestelde zijn zevende bord poffertjes, legde ze toen één voor één boven op zijn hoofd, en begon zijn beroemde poffertliedje te zingen. Het was zo diep ontroerend en Pa Pinkelman zong met zulk een aangrijpende stem, dat allen de tranen in de ogen sprongen. Hierna bestelde de edele man een nieuw bord, en wierp in een opwelling van schalksheid de daarop liggende poffertjes stuk voor stuk tegen het plafond. Deze vorm van tijdpassering bracht de aanwezigen in verrukking. Allen bezagen hun poffertjes plotseling van uit een geheel nieuw gezichtspunt en bestelden koortsachtig bij.

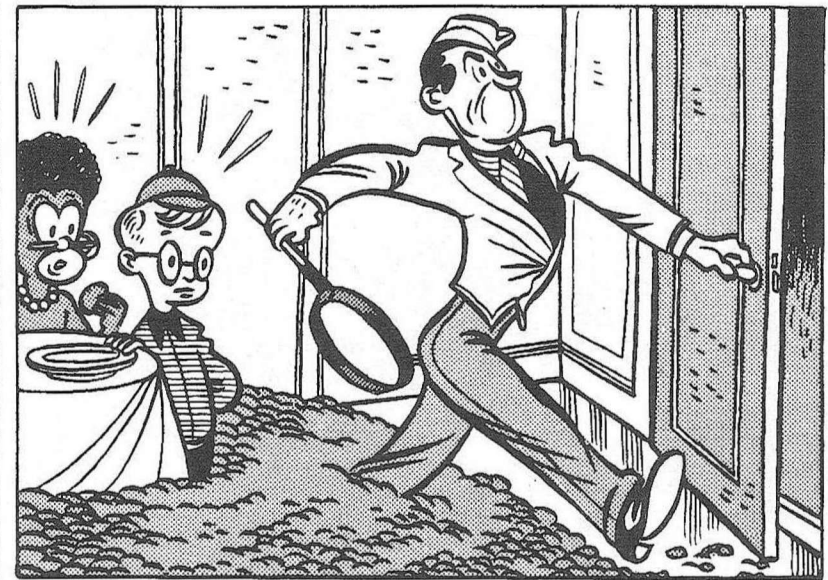
‘Het moet geen dollemansboel worden,’ zei tante Pollewop, ‘we gooien één voor één op ons beurt, en wie het verst komt, mag ze allemaal opeten.’ Iedereen zag in dat dit de juiste manier was. In het begin kwam de poffertjesman, aan wie de kraam behoorde, het verst, want hij zat al jaren in het vak, maar weldra werden zijn op zichzelf verdienstelijke worpen overtroffen door die ener oude dame. Zij nam een aanloop en slaagde er ten slotte in haar poffertjes tot aan de huizen van de overkant te werpen.

‘En nu met bord en al!’ riep Pa Pinkelman met krachtige stem. De ogen van de waardige man glinsterden, zijn wangen gloeiden, en hij was van onder tot boven met poffertjes bedekt. ‘Het beslag is op!!’ schreeuwde de eigenaar in tranen uitbarstend. ‘Hier heb je mijn hoed!’ riep Pa Pinkelman, ‘daarmee kunnen we de hele nacht nog toe!’ Weldra stonden ze allemaal tot aan hun knieën in de poffertjes.

En juist wilde Pa Pinkelman eens proberen of het ook mogelijk was om een plat poffertje, dat hij daarvoor met speciale zorg had uitgekozen, over het huis aan de overkant te keilen, toen hij zich plotseling herinnerde dat in het kamertje er naast nog drie heren op hem zaten te wachten. ‘Ik kom zo terug,’ zei hij, ‘ik hoop dat niemand voor zijn beurt zal werpen. Tot dadelijk.’ En vrolijk stapte hij een zijdeurtje binnen. Iedereen wachtte. Maar hij kwam niet terug.

Tante Pollewop begon steeds lustelozter te gooien en eindelijk zei ze: 'Ik ben bang dat Theo te veel poffertjes gegeten heeft. Blijven jullie even wachten?' En ook zij verdween in het deurtje. En ook zij kwam niet meer terug. 'De aardigheid is er af,' zei de eigenaar, 'nu die twee weg zijn, zie ik geen perspectief meer in verdere consumptie. Afrekenen, ober!' Op verzoek van de oude dame werd de helft van de prijs berekend, omdat de poffertjes die op de grond lagen heel best voor de volgende bezoekers te gebruiken waren,

en ook omdat de oorspronkelijke prijs op eten en niet op werpen berekend was. De eigenaar stemde hierin na enig nadenken toe, mits er geen gewoonte van gemaakt werd. Want hij was er niet zo zeker van dat de poffertjes, waar bijvoorbeeld tante Pollewop op gestaan had, voor de volgende bezoekers wel dezelfde aantrekkelijkheid bezaten als de gewone poffers, al gaf hij toe, dat het flauw zou zijn er aanmerking op te maken.

'Willen de twee jongheren alvast betalen? Dat is viermaal f 80,- plus tien procent bediening. Verder duizend gebroken bordjes en vier gebarsten tafeltjes.' 'Wij kunnen niet,' zei Kareltje, 'Pa Pinkelman maakt altijd alles in orde, al heb ik hem nooit zien betalen.' 'Dat zul je dan *nu* eens beleven,' zei de pofferman vastbesloten, 'want ik vind het heel leuk dat hij anderen voor de gek houdt, als ik er zelf maar buiten blijf.' En hij greep zijn poffertjespan en trad kloekmoedig het zijdeurtje binnen. Maar welk een schouwspel wachtte hem daar!

Daar zat Pa Pinkelman, en daar zat ook tante Pollewop, geboeid met hun handen op de rug en een prop in hun mond. Op tafel stond een hoedendoos, verzegeld en gelakt, en de drie knechten stonden er glimlachend bij. 'Jongeheer Karel,' zei de oudste, 'het is uit met uw snakerijen. U gaat met ons mee.' 'Ik wil niet!' schreeuwde Kareltje. De huisknecht glimlachte beleefd. 'Order van papa,' sprak hij, 'hiep, hiep, hoera.'

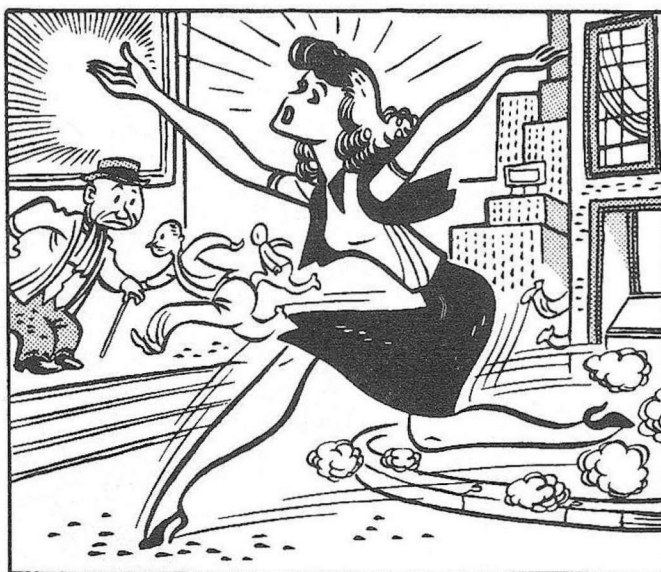
'Dat is allemaal wel heel aardig,' zei de poffertjesbaas, 'maar wie betaalt de poffers?' 'Wij niet,' zeiden de knechten. 'Goed,' hernam de poffertjesman, 'dan zullen wij tot krachtiger maatregelen overgaan.' En hij sloeg bedaard met zijn pan de drie knechten een voor een de hersens in, maakte Pa Pinkelman en tante Pollewop los, en goot toen de pan met nieuw beslag vol. 'Zullen we nog?' riep hij aanmoedigend.

'Ik zal niet meer gebruiken,' zei Pa Pinkelman, 'het is heerlijk geweest, en schrijft u het maar op de rekening.' En hij gaf tante Pollewop een arm en wandelde vergenoegd de straat op. 'Een heerlijke man,' mompelde de eigenaar, terwijl hij het viertal naoogde 'en als ik geen poffertjesman was, zou ik Pinkelman willen zijn.' En toen hij deze betekenisvolle woorden gezegd had, strekte hij zich uit op zijn poffers en sliep tevreden in.

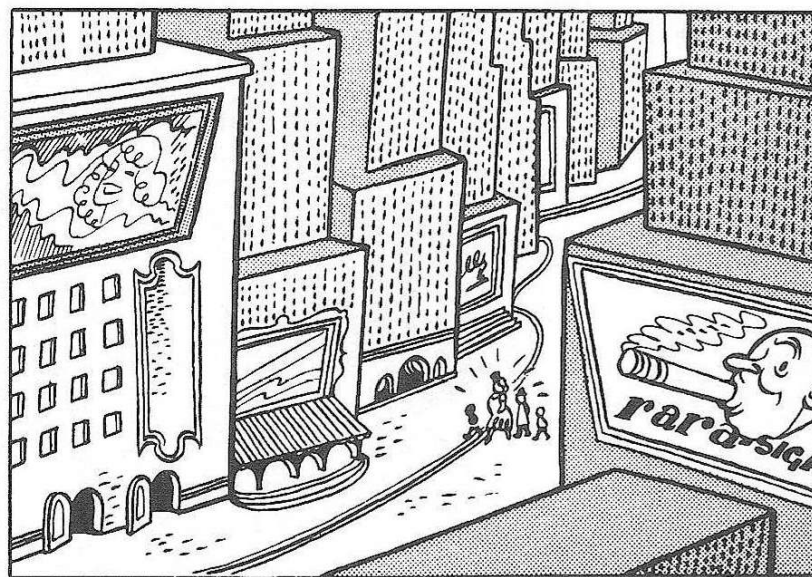
'Wat gaan we doen?' vroeg Pa Pinkelman. 'Ik heb wel eens gehoord,' zei tante Pollewop, 'dat ze hier in Amerika de atoombom hebben uitgevonden. Laten we eens gaan vragen in een winkel.' Pa Pinkelman liep meteen een winkel binnen en vroeg: 'Hebt u aan een a, a, a, wat was het ook weer, Anna?' 'Een atoombom,' zei tante Pollewop met forse stem, 'een half ons, alstublieft.'

De juffrouw werd spierwit van schrik en wankelde op haar benen. 'Weet u wel wat u zegt!' riep zij uit, 'en wat hebt u daar in die hoedendoos?' Pa Pinkelman begon nu zelf ook zenuwachtig te worden en stotterde: 'een b-b-b.' De arme man wilde zeggen: 'een bolhoed,' maar de juffrouw rende meteen de straat op en riep: 'een bom! een atoombom!' Onmiddellijk was de straat leeg.

Pa Pinkelman liep naar buiten, met zijn hoedendoos onder de arm, en keek verbaasd in het rond: er was geen mens te zien. 'Zeg Anna,' sprak de brave borst, 'we zijn alleen op de wereld.' 'Is het waar,' zei tante Pollewop, 'dan hoeven we dus nergens te betalen, als we een winkel binnengaan.' En ze liep meteen naar de overkant, waar een banketbakker woonde en zocht achttien schuimtaartjes uit de etalage.

'Hou nu eens op met dat knabbelen de hele dag,' zei Pa Pinkelman, 'je zit nog vol met poffers en meteen begin je weer met iets anders. Wat moeten de mensen van ons denken?' 'Je zei toch dat we alleen op de wereld waren,' zei tante Pollewop, 'hier, je moet deze roomsoes eens proberen, het is zo goed voor de longen en het beenderstelsel.' 'Neen,' antwoordde Pa Pinkelman flink, 'we moeten ons algemeen ontwikkelen en kennis, wetenschap en al dat soort dingen vergaren. Leg die taartjes neer, Anna, en volg mij.'

En de kloeke man greep zijn hoedendoos en begaf zich onverwijld op weg. Tante Pollewop zag in dat haar algemene ontwikkeling op het spel stond; zij woog nog snel een pond botersprits af en holde achter het driet al aan, want zij wilde zich met alle geweld algemeen ontwikkelen. Het was een merkwaardige wandeling. De straten van New York waren zo leeg alsof er een brandspuit op gestaan had; de voordeuren stonden open en alle huizen waren verlaten. 'Ik zie geen kip,' zei tante Pollewop verbaasd. 'Daar begint ze waarachtig weer over eten te praten!' riep Pa Pinkelman, 'maar saai is het, zo'n lege stad, dat is waar. Mag ik een boterspritsje?'

Toen ze een uurtje zo gelopen hadden, begon tante Pollewop zich vreselijk te vervelen. 'Zeg, laten we eens ergens aanbellen,' zei ze, 'misschien gebeurt er dan wel wat.' En ze belden ergens aan, maar toen er niets gebeurde gingen ze naar binnen en bekeken het huis van onder tot boven. 'Heel aardig,' zei tante Pollewop, 'en bovendien een nette stand. Hier moeten we maar gaan wonen.' 'Goed,' zei Pa Pinkelman. En hij ging bij de kachel zitten, trok de pantoffels aan die er naast stonden en begon in de krant de avonturen van Pa Pinkelman te lezen.

Het was een oude krant en Pa Pinkelman las met smaak zijn eigen avonturen op de Noordpool en in de Sahara; want de eigenaar van het huis, die blijkbaar een man was die van verstandige en degelijke lectuur hield, had alle Pinkelmannen trouw bewaard. Maar toen Pa Pinkelman gekomen was aan nummer 79, dat is dus juist het nummer, dat gij op het ogenblik leest, hield hij zijn adem in. Want hij was vreselijk benieuwd wat of hij nu zou gaan doen.

'Jongens, komt eens kijken!' riep hij opgewonden, 'ik zit in een stoel en lees mijn eigen avonturen. Wat een enige kerel ben ik toch!' 'Dat heb ik altijd gezegd,' zei tante Pollewop, 'en wat doe *ik*?' Pa Pinkelman nam bevend de krant op en las: 'Dat heb ik altijd gezegd,' zei tante Pollewop, 'en wat doe *ik*?' Ze zaten allemaal sprakeloos. 'Het komt uit!' riep Pa Pinkelman, 'dat noem ik nog eens een krant, die bij is!'

'Leg nu dat ding eens neer,' zei tante Pollewop, 'en laten we eens een tijdje helemaal niets gaan doen. En dan nemen we 'm weer op en kijken wat of ze dáár nu van gemaakt hebben.' 'Het zal me benieuwen hoe de kerel zich er uitdraait,' zei Pa Pinkelman, 'want als *wij* niets doen, kan *hij* ook niets schrijven.' En ze bleven alle vier doodstil zitten en deden niets, om de schrijver er in te laten lopen.

Toen ze een tijdje zo gezeten hadden, zei tante Pollewop: 'Hij zal nu wel langzamerhand vastzitten. Kijk maar eens, Theo, en als er wat staat, lees het dan voor.' En Pa Pinkelman las hardop voor hoe tante Pollewop het plan bedacht om de schrijver voor de gek te houden en allemaal een tijdje niets te gaan doen, en hoe tante Pollewop toen zei, dat hij nu langzamerhand wel vast zou zitten, en dat Pa Pinkelman het maar eens moest gaan voorlezen (als er wat stond) en dat Pa Pinkelman dit alles toen voorlas en sprakeloos zat van verwondering om zoveel vernuft.

Ze waren er allemaal stil van. 'Hoor eens,' zei Kareltje benauwd, 'staat er nu óók, dat we er allemaal stil van zijn?' 'Het staat er!' riep Pa Pinkelman, 'en er staat ook, dat ik jullie voorlees, dat het er staat!' 'Hou nu maar op,' zei tante Pollewop, 'ik krijg er hoofdpijn van.' En ik *blijf* er bij: die man is gek.' 'Maar hij is toch slimmer dan wij,' meende Pa Pinkelman. 'Daar heb je gelijk aan,' zei tante Pollewop goedkeurend, 'maar het kan mij helemaal niet schelen om slim te zijn, want als je dat nu eenmaal *niet* zo erg bent, beleef je allerlei dingen, die je anders nooit beleeft.'

'Vrouw,' sprak Pa Pinkelman ontroerd, terwijl hij haar in zijn armen sloot, 'wat ben je een heerlijk mens.' 'Dank je wel, Theo,' zei tante Pollewop, terwijl ze haar hoed weer recht zette, 'als jij blij met mij bent, ben ik het ook met jou. En laten we hier nu weggaan, want ik word een beetje draaierig van dit soort gesprekken.' En ze daalden de trap af naar beneden, deden de voordeur dicht, en vervolgden, arm in arm en luidkeels zingend, hun wandeling door de verlaten wereld.

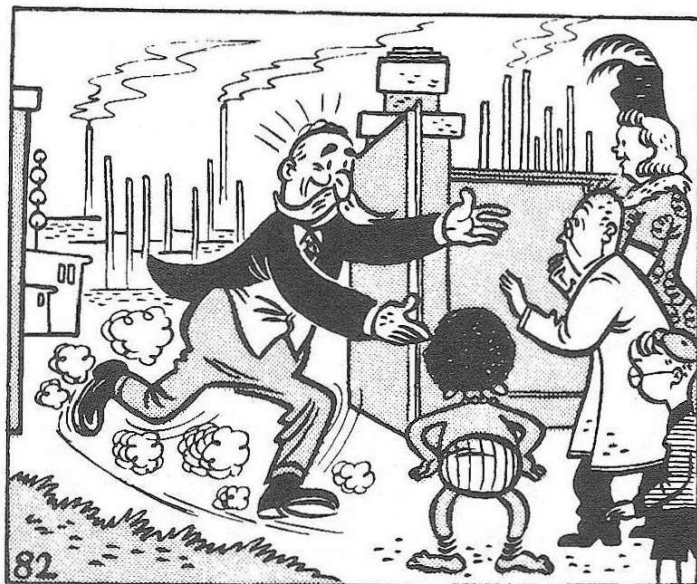
'Zeg, weet je, waarom de straten zo leeg zijn?' zei tante Pollewop, toen ze daar een tijdje over had nagedacht, 'dat komt omdat de mensen denken dat je een atoombom in die hoedendoos hebt. Daardoor komt het.' 'O, komt het daardoor,' zei Pa Pinkelman. 'En weet je wat we nu moeten doen?' zei tante Pollewop. 'Ja, wat moeten we doen?' vroeg Pa Pinkelman. 'We moeten net doen of het werkelijk zo is en dan moeten we hem verkopen. Dat moeten we doen.' 'O, moeten we dat doen?' zei Pa Pinkelman. En ze gingen bij een tramhalte staan en wachtten, tot er een tram zou komen.

Er kwam eerst een hele tijd niets en toen kwam er weer een hele tijd niets; maar eindelijk kwam er een klein trammetje aan, dat al zóveel jaren een klein trammetje was geweest, dat het helemaal vanzelf ging, zonder er bij te denken. Het stond gedachteloos stil en toen het dacht dat het nu wel vol zou zijn, zei het: 'ping' en ging weer verder. Pa Pinkelman wou een sigaar opsteken, maar hij zag nog net op het nippertje dat het 'verboden te roken' was en toen ging hij maar uit het raam kijken zonder iets naar buiten te steken en zonder te spuwen en zonder de aandacht van de bestuurder af te leiden, allemaal dingen waar hij juist erg veel zin in had.

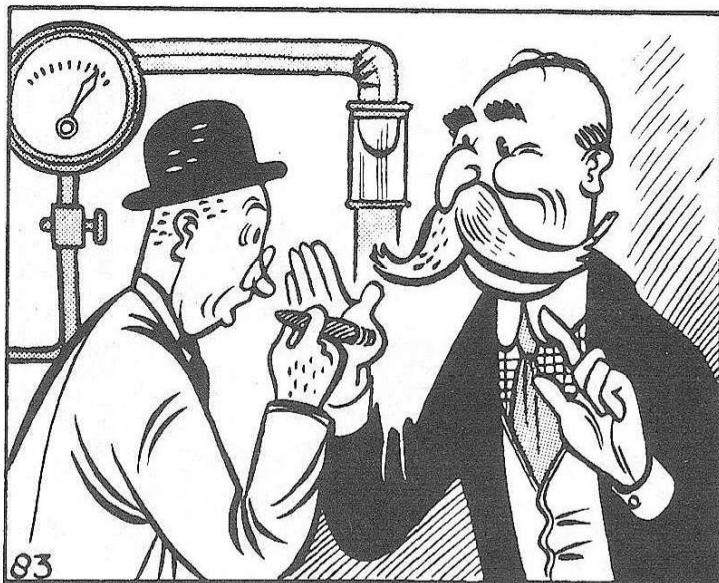
'Ik hoop, dat we werkelijk bij de atoombomfabriek terechtkomen,' zei Kareltje, 'maar het zou niet zo erg zijn als we er soms niet kwamen, want dan komen we ergens anders.' 'Die jongen begint het waarachtig te begrijpen,' zei Pa Pinkelman, 'ik ben blij dat mijn bezonken kijk op het leven zijn vruchten begint af te werpen.' 'Theo,' zei tante Pollewop ontroerd, 'wil je die zin nog eens herhalen?' 'Ik herhaal nooit iets,' zei Pa Pinkelman, 'nooit, nooit, en dat is juist het fijne van het Pinkelman-leven. Altijd maar door. pinkelen, zonder om te kijken. Aha, daar hebben wij de halte van de atoombomfabriek. Niet uitstappen voor de tram stilstaat, kinderen.'

De atoombomfabriek bestond uit drie en vijftig schoorstenen, en onder iedere schoorsteen stond een arbeider een atoombom te maken. Het was een heel geknutsel, maar als het af was had je ook wat. De directeur, die een breeddenkend man was en elke dag de Volkskrant las, herkende Pa Pinkelman direct. Hij snelde op de beroemde man toe en sloot hem in zijn armen. 'Heerlijk wezen,' sprak hij, 'welkom in onze fabriek en nog vele jaren.' 'Bedankt,' zei Pa Pinkelman, 'geeft u tante Pollewop maar een hand en meer niet, dat is voldoende. En wat denkt u dat ik hier kom doen?' 'Niemand ter wereld weet ooit wat Pa Pinkelman zal gaan doen,' zei de directeur.

'Dan zal ik het maar zeggen,' zei Pa Pinkelman gewichtig, 'hier in deze doos zit een hoed en in die hoed zit een atoombom en die wil ik verkopen.' 'Is het anders niet,' zei de directeur lachend, 'mijn beste Pinkelman, dat is nu juist het enige, wat hier niet de minste waarde heeft. Elk van onze arbeiders maakt er vijf in een uur, en er is een loodgieter bij, die er wel zes haalt. Ik kan je er een rijksdaalder voor geven, om je te plezieren, maar meer niet.' 'Theo,' zei tante Pollewop, 'dat is een tegenvaller.' 'Och, waarom?' zei Pa Pinkelman, 'er zat toch niets in.' 'Zet hem dan maar op je hoofd,' zei tante Pollewop. 'Dat zal ik doen,' antwoordde de man, 'hoewel ik niet inzie dat er dan wel wat in zit.'

Nu begon Kareltje, die eigenlijk een weetgierig kereltje was, verstandige vragen te stellen, en zo kwamen ze een hele boel over de atoombom te weten. De directeur legde alles glashelder uit. Eerst zagen ze de afdeling waar de ruwe atomen, die zó van het land kwamen, gesplitst werden en in mandjes gedaan. Daarna werden de mandjes buiten op een paal gezet en door gepensioneerde kanonniers, die toch niets anders te doen hadden, met electronen beschoten. Dan kwam het moeilijkste: het maken van de atoombom zelf. Het recept was zó geheim dat niemand eigenlijk precies wist hoe het moest, maar toch lukte het altijd weer, en dan werden ze door de meisjes van de verpakking van een loodje voorzien.

'Ik heb wel eens gehoord,' zei Pa Pinkelman, 'dat zo'n atoombom erg veel kracht heeft en dat er een hele stad mee in de lucht vliegt.' De directeur begon hartelijk te lachen. 'Goede, ouderwetse Pinkelman,' zei hij, 'dat waren de oude atoombommen van het vorig jaar. Wij, atoommensen onder elkaar, noemen dat zevenklappers. Maar de nieuwe, die we nu maken, zijn beter. Ik maak me sterk, dat ik er Nederland wel mee in de lucht krijg.' 'Toch wel?' zei Pa Pinkelman. 'Stellig,' zei de directeur, 'ik heb zelfs gisteren een ingenieur in dienst genomen, die nog verder wil gaan. Wacht, ik zal hem even halen.'

De ingenieur was een mannetje met een hoofd, zo kaal als een biljartbal en een groene oogklep, want hij kon maar heel weinig licht verdragen. 'Is het waar,' vroeg de directeur, 'dat het u binnenkort lukken zal om Australië in de lucht te laten vliegen?' 'Ik heb alle hoop,' zei het mannetje, 'en misschien Nieuw-Guinea er bij. Maar daar moet u niet te vast op rekenen. Ik kan niets met *zekerheid* beloven. Het is altijd vervelend als de mensen zich blij maken en het komt niet uit.' 'Ik ben nu bezig,' vervolgde het mannetje, terwijl hij op een atoombom ging zitten, die daar toevallig lag, 'met nieuwe proefnemingen. Het kan lukken en het

kan niet lukken. Maar *dit* wil ik u wel zeggen: als het lukt, vliegen we *allemaal* de lucht in.' 'Nee maar!!' riep tante Pollewop. Het mannetje hief de hand op. 'Kalm, kalm,' zei hij, 'maakt u zich niet blij om een dooie mus. Het staat nog in het geheel niet vast, dat het mij werkelijk lukt.' 'Mag ik nu iets vragen,' zei tante Pollewop, 'het is misschien een heel domme vraag, maar waarvoor dient dat eigenlijk?' Het geleerde mannetje schudde verbaasd het hoofd. 'Dat is werkelijk een heel domme vraag,' zei hij, 'u schijnt de kranten niet te lezen. Voor de wereldvrede natuurlijk.' 'O, is het dat,' zei tante Pollewop opgelucht, 'daar ben ik heel blij om.'

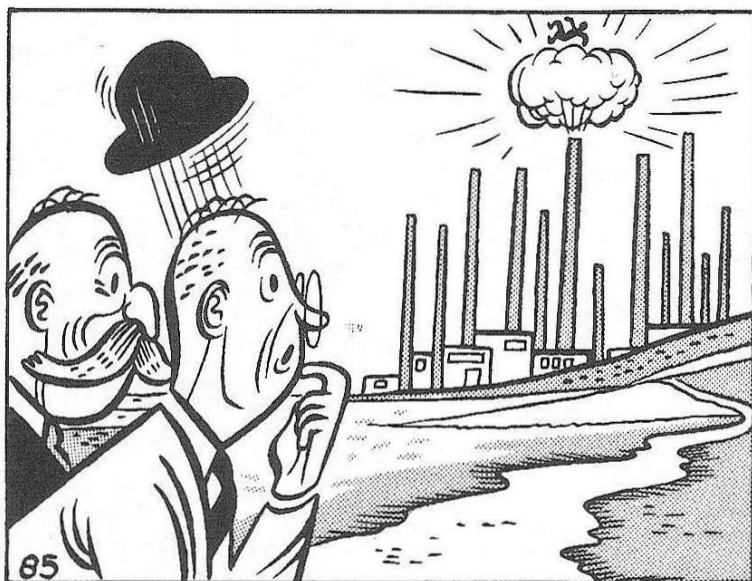
'Hoeveel atoombomben hebt u nu al gemaakt?' vroeg Flop. 'We hopen aanstaande woensdag onze honderdduizendste te halen,' zei de directeur, 'en het bestuur heeft besloten dit feit op bescheiden wijze te vieren. Zo krijgt iedere arbeider die dag een eenvoudig versierde bom mee naar huis.' 'Een alleraardigste gedachte,' zei tante Pollewop, 'en wat doen ze daarmee?' 'Dat moeten zij weten,' antwoordde de directeur, 'het is hier geen kinderkamer.'

'En waar liggen al die bommen eigenlijk?' vroeg Pa Pinkelman. 'De verpakte,' legde de directeur uit, 'liggen in de kelders. Maar de bommen die nog niet verpakt zijn, liggen buiten op een grote hoop.' 'Die wil ik wel eens bekijken,' zei tante Pollewop. En ze gingen ze direct bekijken en ze lagen er ook. Het was een verschrikkelijk hoge berg; Pa Pinkelman moest zijn sigaar weggooien, want een ongeluk ligt in een klein hoekje.

'Bent u niet bang dat er toch nog een ongeluk gebeurt?' vroeg Kareltje angstig. De directeur glimlachte. 'Dat is in orde, mijn jongen,' zei hij, 'er staat een bewaker naast.' En werkelijk, de bewaker stond er. Hij droeg een brandblus-apparaat, om direct bij de hand te zijn als er een van de bommen zou ontploffen. 'Overdreven,' zei de directeur, 'maar het geeft toch een rustig idee.' 'Heel rustig,' zei Pa Pinkelman, maar laten we toch maar doorlopen.'

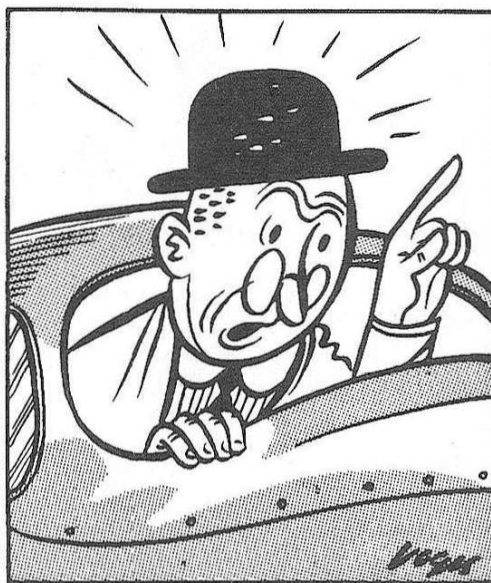
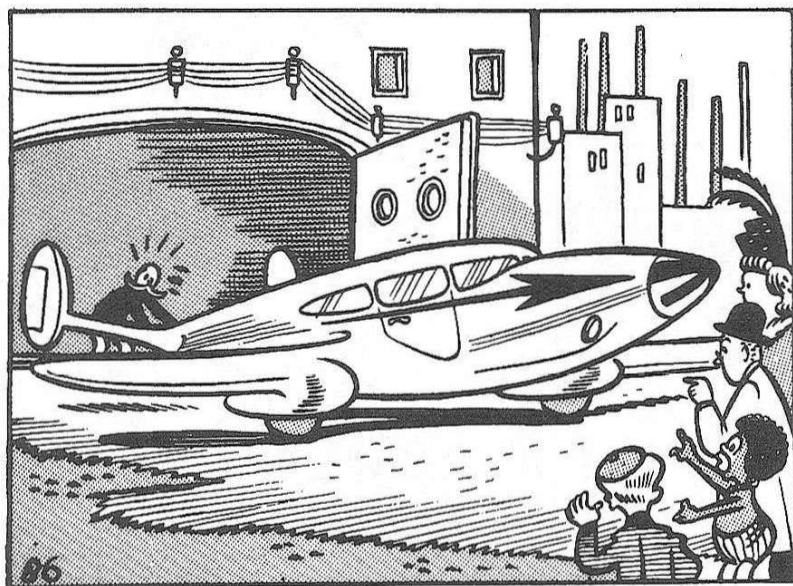
Op dit ogenblik klonk er een knal, en door een van de schoorstenen vloog een arbeider de lucht in. De directeur oogde hem bezorgd na. 'Jammer,' zei hij, 'een harde werker. Maar onhandig! Enfin, u ziet het. Het spijt me voor de kerel, want hij had juist vanmiddag vrij.' 'Komt hij ook weer neer?' vroeg Pa Pinkelman, want de arbeider steeg steeds hoger het zwerk in. 'Dat wel,' zei de directeur, 'maar daar blijft het dan ook bij. Kom, we gaan weer verder.'

Maar tante Pollewop bleef stofstijf stil staan. 'Ik wil niets meer zien,' zei ze, 'ik wil weg. Het bevalt me hier niet.' 'Mij ook niet,' zei Pa Pinkelman, 'ik ben blij, dat je het zegt. Ik voelde al die tijd, dat er iets was, en nu weet ik het opeens: het bevalt me hier niet.' 'En ons ook niet!' riepen Kareltje en Flop. 'Kom, blijf nog tot woensdag,' zei de directeur, 'er is hier zo weinig te beleven. Het lijkt me zo gezellig om een paar dagen met u rond te pinkelen.'

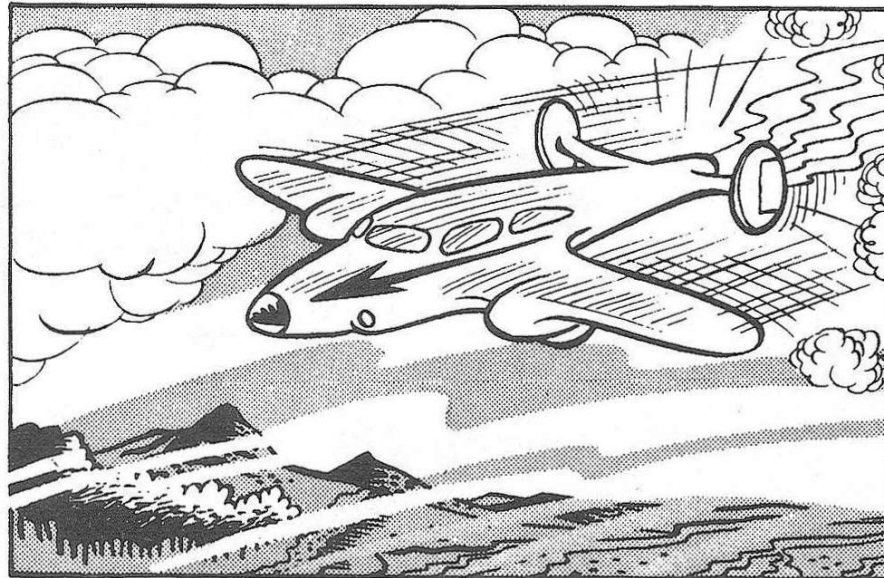
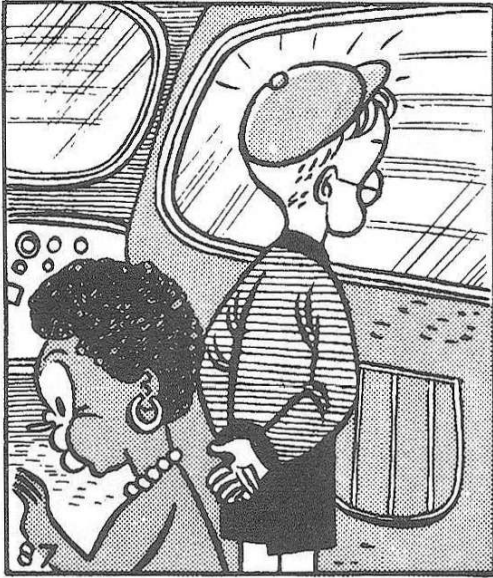
'Jawel,' zei tante Pollewop, 'maar *wij* vinden het niet gezellig, begrijpt u wel?' De directeur begon te wenen. 'Ik zou 't toch zo enig vinden,' zei hij, 'o, wat zou ik dat enig vinden!' 'Jawel,' zei tante Pollewop, 'maar *wij* vinden het *niet* enig, ziet u. En als we het ergens niet prettig vinden, gaan we altijd weg. Dat is op de lange duur een gewoonte geworden.' 'Nu, als u dan werkelijk weg wilt,' zei de directeur, 'zal ik u een vliegmachine cadeau geven.' 'Als u er een missen kunt,' zei Pa Pinkelman, 'dan heel graag.'

'Het is een heel bijzonder toestel,' legde de directeur uit, terwijl hij de vliegtuigmachine uit de garage duwde, 'want hij loopt op atoom-energie.' 'O, dat kan me niet schelen,' zei Pa Pinkelman, 'als hij maar loopt.' 'Jawel, maar u begrijpt het niet goed,' zei de directeur, 'hij gaat 1200 km in het uur.' 'Nu ja,' zei Pa Pinkelman, 'we hebben geen haast, het zal wel voldoende zijn.' En ze gingen er meteen in zitten, terwijl Pa Pinkelman achter het stuur plaats nam. 'Kùn je eigenlijk wel vliegen, Theo?' vroeg tante Pollewop. 'Ik kan eigenlijk nooit iets,' zei Pa Pinkelman, 'en ik denk, dat we het daarom altijd zo gezellig hebben. Wilt u vóór even aanzwengelen, directeur?'

De directeur zwengelde wel vijf minuten achter elkaar, terwijl Pa Pinkelman door het voorruitje toekeek en een sigaar rookte. Maar eindelijk verloor de beroemde man zijn geduld; hij stak zijn hoofd uit het raampje en riep: 'dat is geen zwengelen wat u doet, dat is klungelen. Kunt u niet wat harder?' 'Ik kàn niet harder,' hijgde de directeur, 'ik ben uitgeput!' 'Laat hem de andere kant eens opdraaien, Theo!' riep tante Pollewop, die achter in het toestel broodjes met ham aan het smeren was, 'ik heb zo'n idee, dat die man bezig is met tegen de draad in te zwengelen.' En werkelijk, de brave vrouw had goed gezien. Want nauwelijks was haar raad opgevolgd, of met een ontzettende knal

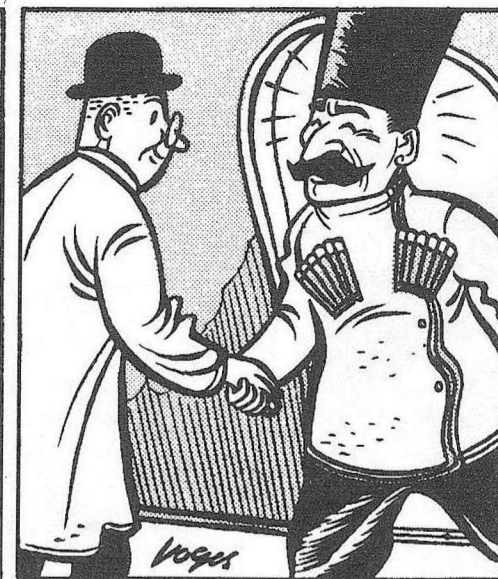
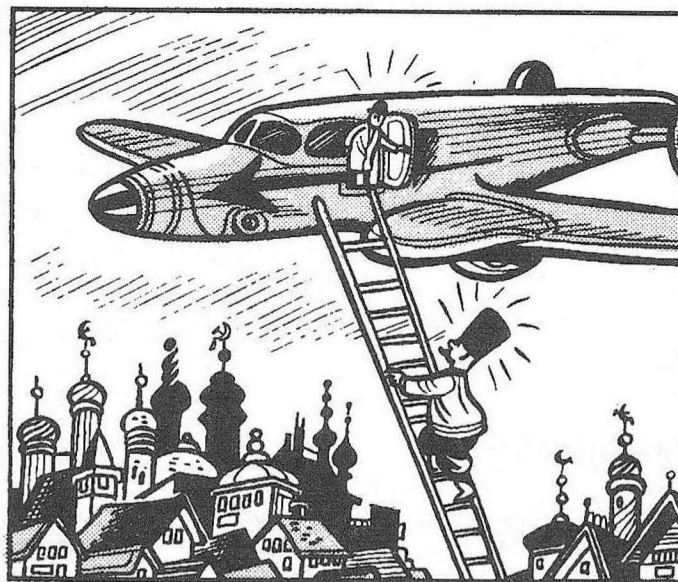
vloog het toestel als een pijl de lucht in en verdween aan de horizon. 'Ik zei het wel,' zei tante Pollewop, terwijl ze haar hoed recht zette, 'hij draaide de verkeerde kant op. Enfin, we gaan. Lopen we werkelijk 1200 km, Theo?' 'Nee, elfhonderd,' zei Pa Pinkelman benauwd. 'Het zal óf een oud toestel zijn,' meende tante Pollewop, 'óf de vaart zit er nog niet helemaal in. Stuur je, Theo?' 'Een beetje,' mompelde Pa Pinkelman, 'eigenlijk helemaal niet.' 'Kom dan maar nergens aan,' zei tante Pollewop, 'het gaat goed zo. Ik geloof niet, dat sturen zo belangrijk is bij dit soort toestellen.' Pa Pinkelman was meteen erg opgelucht. Hij stond op en ging achterin een broodje eten.

Toen ze nu een half uurtje gevlogen hadden en alle broodjes op waren, vond Pa Pinkelman dat ze nu iets leuks moesten gaan doen. Tante Pollewop en het negertje waren voor pandverbeuren, Kareltje voor ganzenbord, terwijl Pa Pinkelman erg veel zin had om helemaal niets te gaan doen, omdat, zo zei hij, in die richting zijn eigenlijke aanleg gezocht moest worden. 'Maar dat doe je toch al altijd?' meende tante Pollewop. 'Jawel,' zei Pa Pinkelman, 'maar ik deed het altijd toevallig. En nu wil ik het eens een tijdje expres gaan doen.' Maar Pinkelman's plan werd verworpen, en Kareltje ging voor het raampje staan met zijn rug naar de anderen, om te raden van wie het pand was.

Doch nauwelijks had het ventje een blik naar buiten geworpen, of hij schreeuwde: 'kom eens gauw allemaal kijken!' Ze gingen direct eens gauw allemaal kijken, en zagen toen tot hun verbazing het aardoppervlak met duizelingwekkende snelheid onder zich wegschieten: landen, bergen en zeeën, alles suisde voorbij met een vaart, zo angstwekkend, dat ze geen tijd hadden om de dingen genoeglijk te bekijken. Nauwelijks kwam Engeland in het zicht, of het schoot alweer voorbij, en Nederland duurde zo kort, dat alleen Pa Pinkelman en Kareltje, die beiden een bril op hadden, er héél even iets van zagen.

Tante Pollewop was daar erg ontstemd over, want ze had juist willen kijken of in haar tuintje in Bussum de was nog buiten hing, die ze vergeten had binnen te halen, en ook had ze graag willen zien of de barst in het keukenraam al gerepareerd was. 'Het is jammer,' zei Pa Pinkelman, die tevergeefs naar zijn eigen toverhuisje had uitgekeken en juist zo vreselijk benieuwd was hoe zijn crocusjes in de vensterbank er voorstonden, 'het is jammer dat het zo hard gaat, want we hebben eigenlijk helemaal geen haast, is het wel?'

'Laten we eens aan de noodrem trekken,' zei Kareltje, 'ik heb wel eens gehoord, dat de dingen dan stil gaan staan.' Tante Pollewop trok meteen aan de noodrem, en werkelijk, ze stonden stil ook. 'Ziezo,' zei ze tevreden, 'dat gedraaf hebben we ten minste achter de rug.' Maar Pa Pinkelman zag het niet zo licht in. De verstandige en altijd aan de toekomst denkende man keek bezorgd door het raampje naar beneden en zei: 'We staan stil, dat is waar. Maar hoe komen we naar beneden?' Ze staken nu allemaal hun hoofd door de raampjes om te kijken waar ze ergens boven hingen, en eindelijk zag Kareltje, die voor Tartarië een 8+ had, dat ze recht boven de hoofdstad van dat land stonden.

Alle Tartaristen kwamen hun huizen uitgelopen, en eindelijk ging ook Potdorisky, die (naar men zegt) de baas over Tartarië is, op de stoep van zijn huis eens een kijkje nemen. 'Zeg eens!' riep hij naar boven, 'wat betekent dat? Jullie mogen niet over Tartarië vliegen! Het is hier verboden terrein!' 'We kunnen er niets aan doen!' riep Pa Pinkelman door het raampje naar beneden, 'het ging vanzelf!' 'Ja, dan is het wat anders,' sprak Potdorisky, 'een ogenblikje, ik kom zo bij jullie.' Er werd een brandladder gehaald, en een ogenblik later stapte de dictator door het deurtje naar binnen. 'Goeden dag,' zei hij, 'ik ben Potdorisky.' 'Ik ben Pa Pinkelman,' antwoordde Pa Pinkelman eenvoudig.

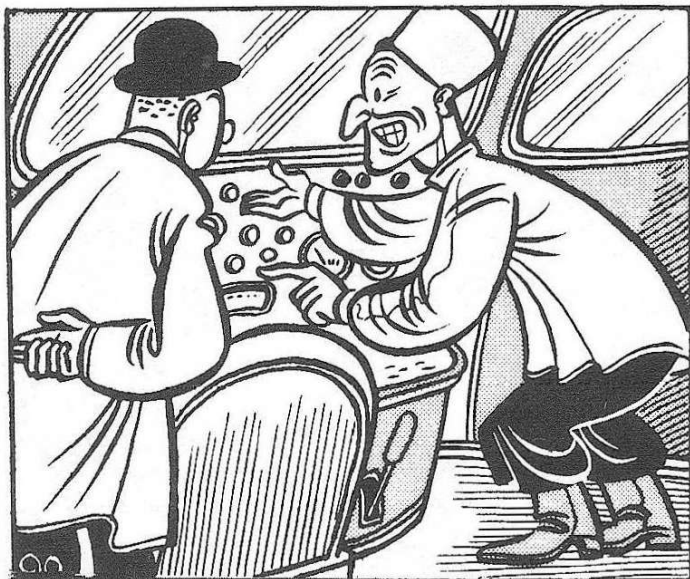
De twee beroemde mannen schudden elkander de hand. 'Ik ben blij u eens te ontmoeten,' sprak Potdorisky, 'want ik lees uw avonturen geregeld.' 'Ik de uwe ook,' zei Pa Pinkelman, 'hartelijk gefeliciteerd met de afloop van de oorlog en nog vele jaren. En dit is tante Pollewop, gebruikt u suiker en melk?' 'Heel graag,' zei Potdorisky, 'ik vind uw vrouw erg aardig, meneer Pinkelman. Hebt u geen zin om naar beneden te komen?' 'Volstrekt niet,' zei Pa Pinkelman haastig, 'we vliegen dadelijk weer verder. We kunnen het goede knopje niet vinden. Zoudt u ons willen helpen?'

'Ik zal dadelijk wel een kameraad knopjesman naar boven sturen,' zei Potdorisky, terwijl hij in zijn thee roerde om te kijken of er ook een verdacht pilletje in zat, 'maar, als ik vragen mag, waar komt u eigenlijk vandaan?' 'Van Amerika,' zei Pa Pinkelman; en de arge-loze man vertelde alles wat hij wist van de atoombom. 'Ja, ja,' zei hij, 'vijfhonderd halen ze er makkelijk op een dag. Ik heb het zelf gezien.' 'Alle donders!' riep Potdorisky, terwijl het zweet hem uitbrak, 'en wij maken er twee in 'n jaar!' Pa Pinkelman begon hartelijk te lachen. 'Dan zou ik er maar mee ophouden,' zei hij, 'je moet die dingen goed doen of je moet ze laten. Als het klungelen wordt, kun je er beter *niet* aan beginnen.'

'Jawel,' hernam Potdorisky, 'maar de onze zijn van de allerbeste kwaliteit. Je gooit er een hele stad mee in puin.' Nu barstten de anderen in een geweldig gelach uit, en tante Pollewop verloor zelfs twee knoopjes op haar rug, zo'n plezier had die vrouw. 'Goede, beste Potdorisky,' sprak Pa Pinkelman, terwijl hij zich de tranen uit de ogen wiste, 'geloof me, je ligt een paar ronden achter. Als vuurwerk is je geknutsel misschien te waarderen, maar denk toch niet dat je die dingen als atoombommen in de handel kunt brengen.' 'Dan zijn we verloren,' mompelde Potdorisky verslagen, 'absoluut verloren.' 'Laat de Tartaristen iets anders gaan maken,' zei tante Pollewop, 'er zijn zóveel vormen van huisvlijt.'

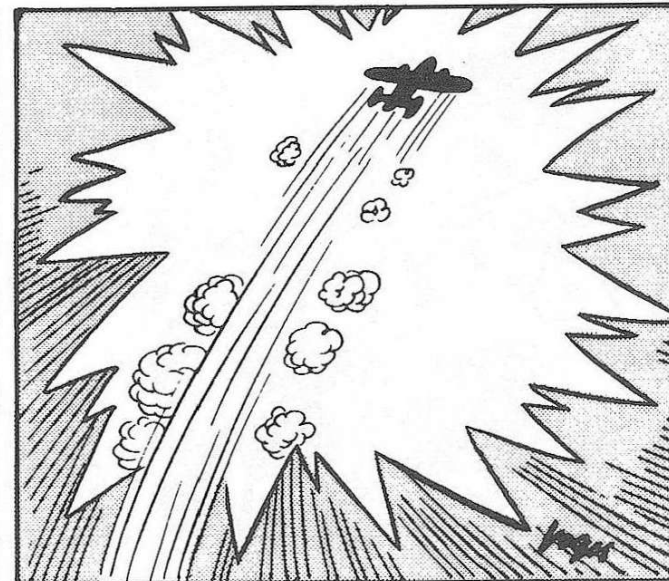
'Maar mijn beste mevrouw Pollewop!' riep Potdorisky, 'u begrijpt de ernst van de toestand niet! Drie van die bommen op Tartarië en de zaak ligt in puin!' 'Zal ik hem inlichten, Theo?' vroeg tante Pollewop. 'Ja, zeg het maar,' zei Pa Pinkelman, 'die man moet niet in onwetendheid blijven.' 'Nu,' hernam tante Pollewop, 'die bommen dienen om de wereldvrede te bevorderen, dáár dienen ze voor.' 'O, is dàt de bedoeling!' zei Potdorisky opgelucht, 'wel wat kan een mens zich toch vergissen.' 'Laat dit een les voor u zijn,' zei Pa Pinkelman, 'dat u in het vervolg de kranten wat zorgvuldiger leest, en u niet beperkt tot de avonturen van Pa Pinkelman.'

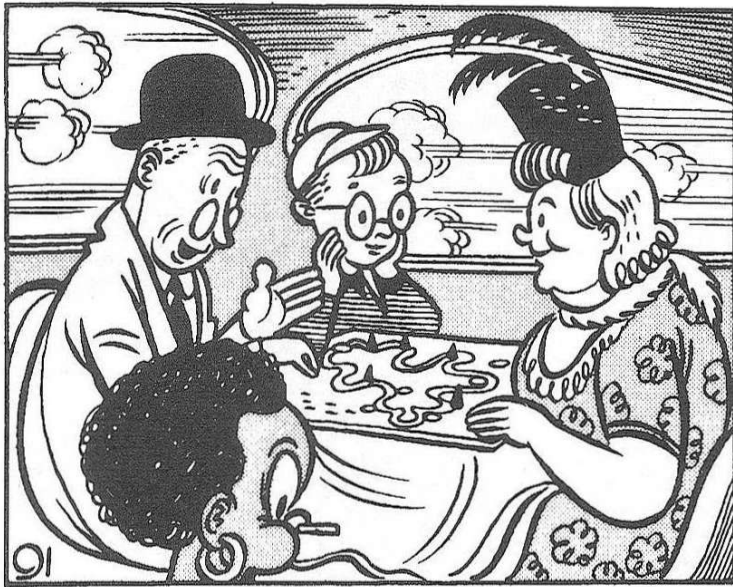
'Kom,' zei Potdorisky, 'dat was een vruchtbaar gesprek. Ik wist wel dat ik iets van Pa Pinkelman zou leren, maar dat het zoveel zou zijn kon ik niet vermoeden.' 'Het is waar,' zei Pinkelman, 'ik ben een heel bijzondere man. En wilt u nu die knopjesman sturen? Want knopjes zijn altijd mijn zwakke punt geweest.' De knopjesman kwam direct naar boven, en legde uit welk knopje bestemd was om vooruit te vliegen, en welk voor achteruit, en met welk knopje er helemaal niets gebeurde. Vooral voor dit knopje legde Pa Pinkelman een bijzondere belangstelling aan de dag. Ten slotte besloot de ijverige man om dit knopje onder zijn speciaal toezicht te houden en alle andere aan tante Pollewop over te laten.

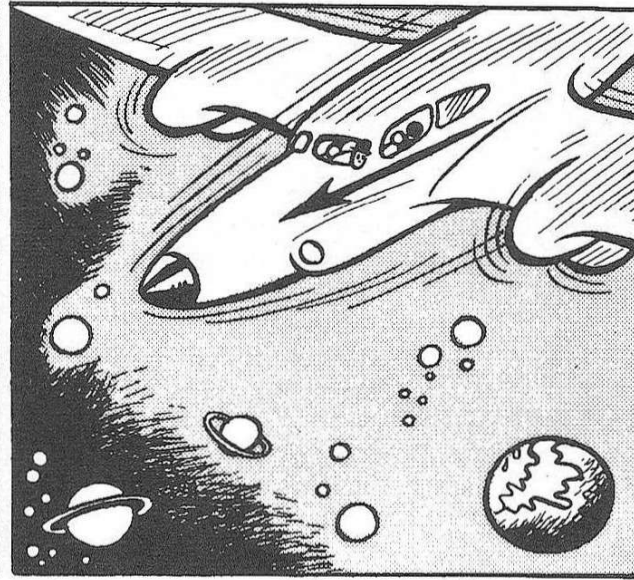
Zij was echter zo stellig overtuigd dat Pa Pinkelman wel goed zou opgelet hebben dat ze niet naar de uitleg had geluisterd, maar voortdurend gedacht had aan de vraag wat ze op de boterhammetjes zou doen: hagelslag of Jan-in-de-zak; en juist was ze tot het besluit gekomen om het allebei maar boven elkaar er op te leggen, toen Pa Pinkelman vroeg: 'Wil je zo goed zijn, Anna, om een knopje in te drukken? We gaan weg.' 'Welk knopje?' vroeg tante Pollewop. 'Het beste,' zei Pa Pinkelman onverschillig, 'ik laat het helemaal aan je over.' Tante Pollewop legde het boterhammetje waar ze juist aan bezig was, neer, veegde haar handen af, en drukte toen vastbesloten op het knopje, dat het dichtst in de buurt was.

Het vliegtuig maakte een sprongetje in de lucht en schoot met een knal de lucht in. Ze lagen allemaal op de grond. Pa Pinkelman was de eerste die overeind krabbelde. Hij staaarde toen opletten naar het knopje. 'Anna,' vroeg hij, 'weet je zeker dat dit het knopje was?' 'Ik had het gevoel van wel,' zei tante Pollewop. 'Ja, het gevoel,' zei Pa Pinkelman, 'daar hebben we niets aan. Je moet opletten als er iets wordt uitgelegd. Dan kom je verder in de wereld.' Tante Pollewop keek hem bewonderend aan. 'We kunnen niet allemaal zijn zoals jij, Theo,' zei ze nederig. 'Dat is waar,' zei Pa Pinkelman, 'maar we kunnen er ten minste ons best voor doen. Enfin, we gaan.'

'Laten we wat gaan ganzenborden,' zei tante Pollewop, 'tegen de tijd dat we ergens aankomen kunnen we er altijd nog mee ophouden.' Iedereen zag in dat dit een verstandig voorstel was. Maar Kareltje gooide zo ongelukkig, dat hij in de put terecht kwam en moest wachten tot iemand hem verlostte. Hij zat er zo lang voor spek en bonen bij, dat Pa Pinkelman zei: 'Het kan niet goed zijn dat zo'n jongen een kwartier lang niets uitvoert. Laat hij maar uit het raampje gaan kijken om wat algemene ontwikkeling op te doen.' Kareltje, die al lang ontdekt had dat alles wat Pa Pinkelman zei de moeite waard was en voortkwam uit een diepe levenskennis, ging direct bij het raampje staan om zich daar een beetje te ontwikkelen.

Doch nauwelijks had hij een blik naar buiten geworpen, of hij gaf een gillette van schrik. 'Wat scheelt die jongen?' vroeg Pa Pinkelman, 'ziet hij wat bijzonders?' 'Ik zie juist niets!' riep Kareltje, 'helemaal niets!' 'Wel, dan hoeven we ons ook niet ongerust te maken,' meende Pa Pinkelman. Maar ze gingen toch allemaal even kijken en werkelijk, ze vlogen dwars door een lege ruimte. Héél diep beneden zich zagen ze de bol van de aarde, maar ook die werd kleiner en kleiner, tot hij ten slotte geheel uit het gezicht verdween. 'Theo, wat betekent dat?' vroeg tante Pollewop ongerust. 'O, niets bijzonders,' zei Pa Pinkelman zo achteloos mogelijk, 'het gebeurt wel meer in dit soort gevallen.'

Maar de goede man voelde zelf dat dit niet de gebruikelijke richting was. Hij begreep dat hij iets moest doen, en drukte zenuwachtig een nieuw knopje in. Het toestel begon nu te ronken en verdubbelde zijn snelheid. 'Theo,' zei tante Pollewop, 'we gaan nòg harder.' 'Dat was ook mijn bedoeling,' zei Pa Pinkelman, 'ik wil er uit halen wat er in zit.' En hij begon gejaagd aan alle knopjes te trekken die hij maar zag, in de hoop dat er wel eentje bij zou zijn, die iets prettigs zou gaan doen. 'Theo,' sprak tante Pollewop met hese stem, 'we vliegen op het ogenblik drieduizend kilometer in het uur.' 'Ja, het is een goed merk,' zei Pa Pinkelman, 'maar toch heb ik zo'n idee dat we naar de maan gaan.'

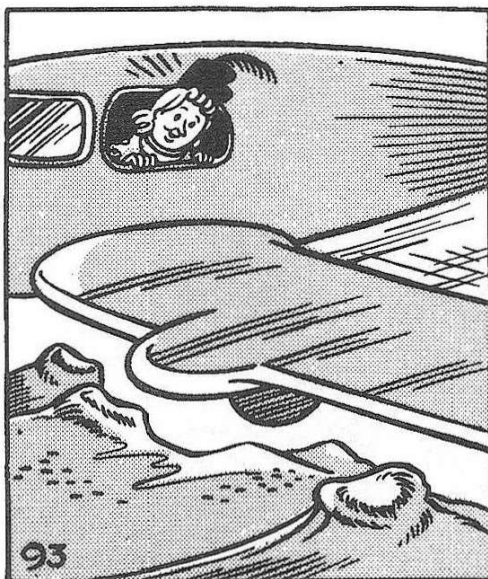
'Naar de maan?' riep het negertje ontsteld, 'wat moeten we daar gaan doen?' Maar Pa Pinkelman keek strak door het voorruitje naar de steeds groter wordende maanschiif en zweeg. Twee dikke tranen biggelden over zijn wangen. Het was voor het eerst dat Pa Pinkelman in het openbaar weende, en ze werden er allemaal stil van. Tante Pollewop werd ineens door een groot medelijden bewogen. Ze sloeg haar armen om hem heen en zei: 'Kom, Theo, trek het je niet aan. Het heeft niets te betekenen. Hoe dikwijls hebben de mensen niet tegen je gezegd: loop naar de maan, en altijd ben je nog goed terechtgekomen.'

'Heerlijke vrouw!' zei Pa Pinkelman ontroerd, 'je hebt gelijk, dat was ik vergeten. En dan, wat kan ons gebeuren? In het ergste geval vallen we te pletter.' 'Juist,' zei tante Pollewop, 'laten dus Kareltje en jij hun brillen in het brillenhuisje doen, want hoe licht kan er niet een glas breken. Ik zelf zal de boterhammen die we nog over hebben in vloeipapier wikkelen, en dan hebben we alles gedaan wat er gedaan moet worden en meer kan een mens niet verlangen.' En zij gaven elkander de hand en wachtten kalm af wat er gebeuren ging.

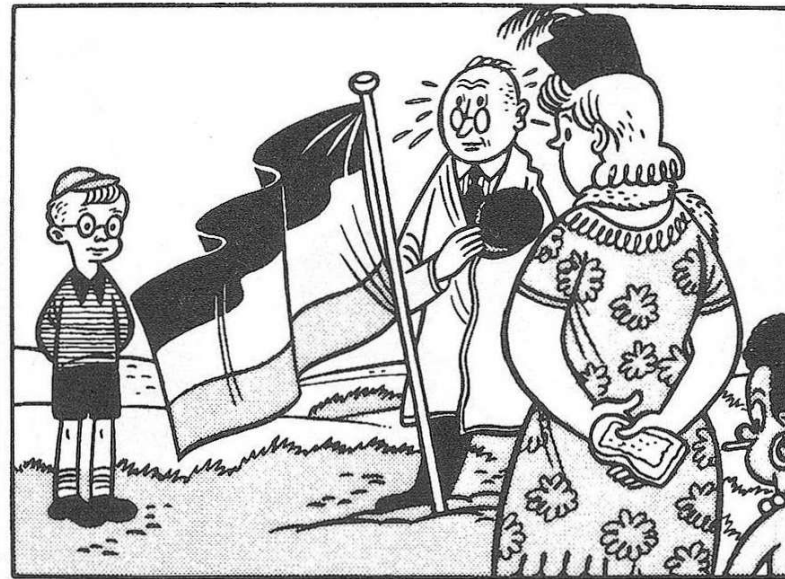
Toen ze nu vlak bij de maan waren en tante Pollewop reeds een beetje achterover leunde om de schok te breken, begon het vliegtuig te sputteren. 'Ik denk,' zei Pa Pinkelman, terwijl hij de motorkap oplichtte, 'dat atoomgebrek de oorzaak is.' En jawel, de veelzijdig begaafde man had gelijk, er zaten nog maar een paar atomen in het benzine-reservoir. Het toestel verminderde steeds in vaart, en ten laatste zweefden ze rakelings over de bergtoppen van de maan, zo zachtjes als het pluusje van een paardebloem, dat door de wind wordt voortgestuwd.

'Zo, is dit nu de maan,' zei tante Pollewop, terwijl ze een raampje openschoof en naar beneden keek, 'het lijkt me wel aardig. Ik hoop dat we er een prettige tijd beleven. Stop nu maar, Theo, het is genoeg geweest.' 'Graag,' zei Pa Pinkelman, en hij drukte op goed geluk een knopje in en meteen stond het vliegtuig stil op een grasveldje; hieruit blijkt, dat het geluk niet alleen met de dwazen is, maar ook wel eens met verstandige mensen.

Flop, het negertje, stapte het eerst uit, toen tante Pollewop, en toen Kareltje. Pa Pinkelman wou het eerst nog even door het raampje aanzien want hij vertrouwde de zaak niet recht. 'Kun je er werkelijk lopen?' vroeg de beleidvolle man, 'zak je er nergens door?' 'Kom maar gauw,' riep tante Pollewop vrolijk, 'we gaan een heleboel ontdekken!' Nu stapte ook Pa Pinkelman uit. Hij was aangedaan. 'We zijn misschien de eerste mensen, die deze grond betreden,' zei hij ernstig, 'en in dat geval komt het gebied toe aan het land van de ontdekker.'

'Maar dat is Nederland!' riep Kareltje. 'Precies,' zei Pa Pinkelman, 'dat schoot mij ook juist te binnen. En daarom (hij nam zijn hoed af, terwijl de tranen hem in de ogen sprongen) neem ik de maan, met alles wat er aan vastzit, in bezit voor Nederland. Ik heb gezegd.' En hij trok uit zijn binnenzak de Nederlandse vlag te voorschijn, die hij altijd voor die gelegenheid bij zich droeg, en zette hem plechtig in de grond. Allen stonden een ogenblik stil te kijken, en zelfs tante Pollewop hield het broodje met ham, waar ze juist in wilde bijten, achter haar rug.

'Ik heb,' zei Pa Pinkelman, om zich heen kijkend, 'altijd horen praten over annexatie en gebiedsuitbreiding. Maar met praten kom je niet verder. Je moet iets *doen*. En ik doe iets. Ik geef de maan.' 'Het zal wel voldoende zijn,' meende tante Pollewop, 'ik vind het heel aardig van je, Theo, en ik hoop, dat het gewaardeerd wordt.' 'Dat zal het,' zei Pa Pinkelman, warm wordend van opwinding, 'en nu een naam voor het land! Wie stapte er het eerst uit?' 'Ik,' zei Flop. 'Dan noem ik het Flopjesland,' zei Pa Pinkelman, 'ik heb wéér gezegd.' 'Dank u wel,' zei Flop, terwijl hij een kleur kreeg van blijdschap, 'dat had ik nooit gedacht.'

'Is Pollewopland niet een betere naam?' vroeg tante Pollewop, 'ik zeg het niet voor mezelf, maar het lijkt me juister, in verband met het klimaat.' 'Of Kareltjesland,' zei Kareltje, 'dàt is een goed idee.' 'Nee,' zei Pa Pinkelman, 'nu ik er over nadenk, is Pinkelmanland de beste naam.' 'Pinkelmanland!' riep tante Pollewop met een schrille lach, 'ha, ha! belachelijk gewoon!' Voor het eerst op hun lange reis kregen ze nu allemaal samen hooglopende ruzie. 'Wat is hier de baas!' riep Pa Pinkelman ten slotte, terwijl hij zijn hoed op de grond wierp, 'ik of jij?' 'Ik!' riep tante Pollewop, 'ik, ik en nog eens ik!!' 'Goed,' zei Pa Pinkelman, 'loop dan naar de maan!' En de verbolgen man zette zijn hoed op, en stapte met grote stappen heen.

Maar tante Pollewop was ook niet mis. Ze pakte al haar boterhammetjes bij elkaar en zei: 'Smeren jullie je boterhammetjes voortaan zelf maar.' En ook zij schreed met opgeheven hoofd heen. Kareltje stond een ogenblikje te denken wat hij zou doen: kwaad weglopen of gaan zitten huilen, en ten slotte zag hij in, dat het eerste beter was, en liep hij kwaad weg. Maar het negertje Flop besloot tot het laatste over te gaan. Zo zat het zwarte ventje midden op de maan, en huilde zo, dat hij al spoedig in een inktzwart plasje tranen zat. Maar toen hij dat een tijdje gedaan had, kreeg hij opeens een schitterende gedachte. Hij sprong op en schreeuwde: 'Ik weet het! Ik weet het! Kom direct allemaal terug!'

Ze holden allemaal direct terug om te horen wat het was, en ze hoopten vurig, dat het iets gezelligs zou zijn, iets, waardoor ze konden zeggen: zand erover, alles is vergeven en vergeten.

'Ik weet het!' riep Flop, 'de maan!'

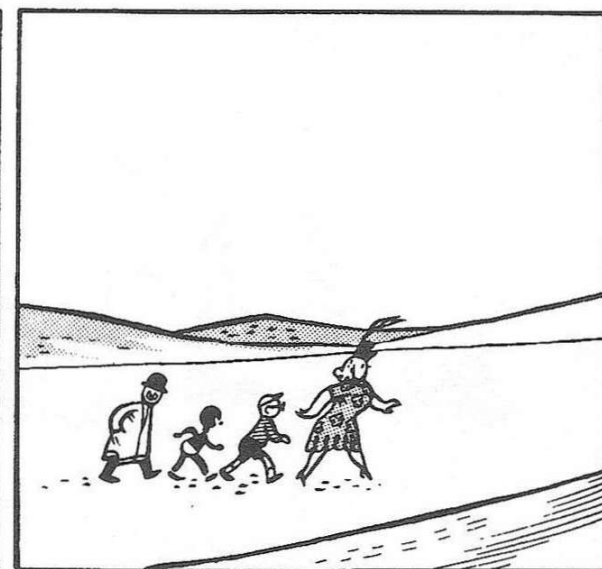
'Wat: de maan?' vroeg Kareltje suf.

'Wel, de maan!' riep het negertje, 'de maan heet immers de maan!' Pa Pinkelman stond als aan de grond genageld. 'De jongen heeft gelijk,' zei hij eindelijk, 'dat we daar niet eerder op gekomen zijn.'

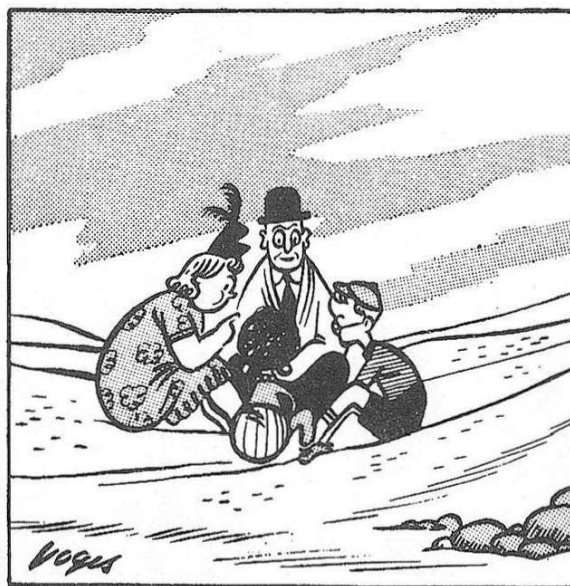
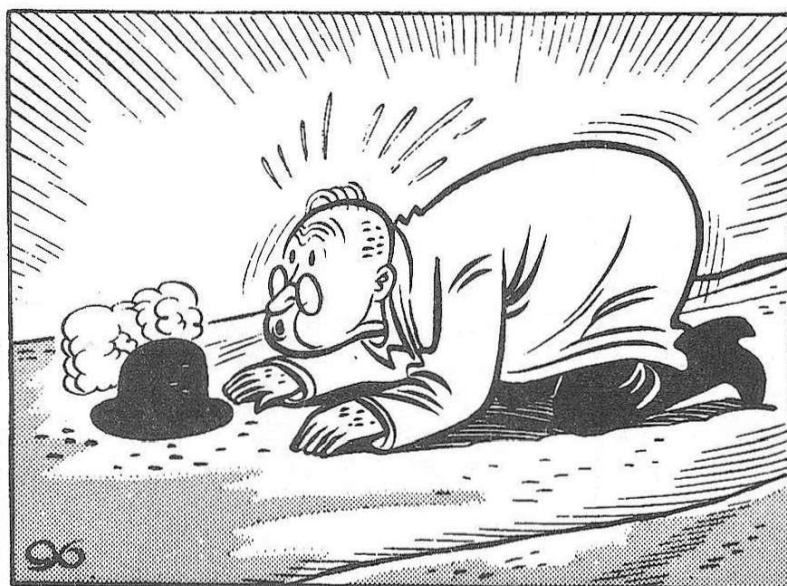
Tante Pollewop was zó verschrikkelijk blij, dat ze het negertje omhelsde tot haar hele gezicht er zwart van zag. En toen ze toch eenmaal bezig was, zoende ze ook Kareltje en Pa Pinkelman, want, zo zei ze, dat ging in één moeite door.

'Dat hebben we ook weer achter de rug,' zei Pa Pinkelman voldaan, terwijl hij zijn bril opraapte, 'het is altijd vervelend als je niet weet waar je loopt. Zullen we dan maar gaan? Want er moet ontzettend veel ontdekt worden.' 'Heel graag,' zei tante Pollewop, 'het lijkt me erg prettig om veel te gaan ontdekken. Ik heb nog nooit iets ontdekt. Loop jij maar voorop, Theo.' 'Nee,' zei Pa Pinkelman, 'ik zal achter lopen. Want misschien zijn er wel wilde beesten op de maan, en dan is het zaak een sterke en vastberaden achterhoede te hebben.' Daar had tante Pollewop niet aan gedacht; maar ze zag direct in, dat dit meesterlijk door Pa Pinkelman gezien was, en vol ijver gingen ze op weg.

Vóórop liep tante Pollewop, dan kwam Kareltje, dan Flop, en achteraan liep Pa Pinkelman, rondkijkend naar de wilde beesten. Ze liepen, en toen alle boterhammetjes op waren liepen ze nog steeds. 'Zeg eens,' zei tante Pollewop, 'ik zie nergens een winkel om broodjes te kopen of een cafétje om beschuiten met muisjes te eten.' 'Lieve kind,' zei Pa Pinkelman, 'die zijn er niet, de maan is onbewoond.' 'Wat zeg je, Theo?' riep tante Pollewop ontsteld. 'Ik zei: de maan is onbewoond,' herhaalde Pa Pinkelman, 'en behoort tot de zogenaamde onbewoonde gebieden, wat op hetzelfde neerkomt,' 'Maar Theo!' riep tante Pollewop, 'waarom heb je dat niet eerder gezegd?'

'Alle gebieden, die je nog ontdekken moet, zijn onbewoond,' zei Pa Pinkelman. 'Het is een gebruik, waar we het hoofd bij neer moeten leggen.' 'Maar jouw hoofd toch niet, Theo,' zei tante Pollewop, 'want je hebt een hoed op.' 'Dat is waar,' zei Pinkelman. En hij legde zijn hoed op de grond en begon vol ijver te blazen. De brave man blies de benen bijna uit zijn lijf, maar het hoedje bleef even groot en er gebeurde niets. 'Zeg, Theo,' zei tante Pollewop, 'daar hapert iets.' Pa Pinkelman stond op en bleef beduusd naar het hoedje staan kijken. 'Wat voor dag is het vandaag?' vroeg hij eindelijk. 'Maandag,' zei Kareltje. 'Zie je wel,' zei Pa Pinkelman, 'dat is mijn zwakke dag. We zullen moeten wachten tot het dinsdag is.'

En ze gingen dicht bij elkaar in een kringetje zitten de hele nacht door, om te wachten tot het dinsdag was. En Pa Pinkelman vertelde, om warm te blijven, uit zijn jeugd: hoe hij van jongsaf al besloten had om Pa Pinkelman te worden, en hoe hij dit ook werkelijk met veel moeite geworden was, en hoe hij toen tante Pollewop ontmoet had en hij direct begrepen had, dat zij het was en niemand anders. En welke bezwaren zijn eigen vader, de oude heer Pinkelman, gemaakt had, omdat hij niets had mee te geven als een bolhoed, maar dat ze toch besloten hadden het er samen maar op te wagen, en dat ze daar nooit spijt van gehad hadden, behalve een paar maal, omdat het zo prettig is het weer goed te maken.

En tante Pollewop vertelde hoe zij als juffrouw Pollewop op een zomeravond Pa Pinkelman voor het eerst was tegengekomen bij een brievenbus, waar hij juist een brief in deed aan zichzelf omdat hij anders nooit post kreeg, en dat ze opeens zoveel van hem was gaan houden, dat ze hem een broodje met speculaas gegeven had. En hoe Pa Pinkelman haar een zoen gegeven had, en hoe prettig dit geweest was. En hoe haar vader, een makelaar in granen, aan Pa Pinkelman gevraagd had wat hij wel deed voor de kost, en dat Pa Pinkelman geantwoord had: 'Volstrekt niets, meneer Pollewop,' en hoe meneer Pollewop toen verklaard had, dat dit voldoende was, want dat men van een mens niet het uiterste mocht verlangen.

Eindelijk rees de zon van dinsdagochtend boven de horizon, als een geweldig geschenk van de hemel, wat het ook was. 'Het is je tijd Theo,' zei tante Pollewop. Pa Pinkelman schraapte zijn keel, kneepten zijn ene oog dicht, en begon zo geniaal te blazen, dat hij zijn stoutste verwachtingen overtrof. Het hoedje zwol op, werd groter, groter, en nog groter . . . en eindelijk was het een aardig huisje met een provisiekast (voor tante Pollewop), een rustbank (voor Pa Pinkelman), een voordeur (voor bezoekers), een achterdeur (voor leveranciers), en een regenton (voor de regen).

Pa Pinkelman belde meteen aan; maar toen er niemand opendeed klom Kareltje door het W.C.-raampje naar binnen en maakte de voordeur open. 'Heel gezellig,' zei tante Pollewop, door het huisje lopend, 'en bovendien een nette stand. Je bent toch een enig soort man, Theo.' Pa Pinkelman zei niets, maar ging terstond op zijn rustbank liggen, want hij was buiten adem van het blazen. 'Een gebakken ei,' mompelde hij met matte stem, 'de kippen lopen in het achtertuintje.' En werkelijk, ze liepen er, en tante Pollewop was zo blij met deze aanwinst, dat ze niet alleen de eieren, maar ook de kippen er bij bakte, zodat het een heerlijk ontbijtje werd.

'Weet je wat ik zo gezellig van de maan vind?' zei tante Pollewop, een mals pootje uitzoekend. 'Nee?' zei Pa Pinkelman. 'Dat het er zo gezellig kan zijn,' zei tante Pollewop, 'dat is wat ik vind.' Hoe langer ze hierover nadachten, des te meer zagen ze in, dat tante Pollewop het weer fijntjes had uitgedrukt. En juist wilde Pa Pinkelman een maan-liedje gaan zoemen, toen er plotseling gebeld werd. Ze keken elkaar verbaasd aan. 'Verwacht je iemand, Theo?' vroeg tante Pollewop. 'Niemand,' zei Pa Pinkelman, 'en bovendien is de maan onbewoond.' 'Dan kan het ook niemand zijn,' meende tante Pollewop, geheel gerustgesteld. Maar er werd weer gebeld.

Flop, het negertje, keek door het raam naar buiten. 'Er staat een agent voor de deur,' zei hij bedrukt. Pa Pinkelman legde zijn vork neer. 'Zeg, wat vervelend,' zei hij, 'de maan is bewoond. Ik had zo graag aan de Tweede Kamer een nieuwe maan aangeboden. Dit is waardeloos.' Tante Pollewop stopte de kippen in de provisiekast, want ze vond het helemaal niet nodig, dat een maan-agent er wat van kreeg. En ze waren allemaal een beetje in de put. 'Ik zal hem open maken,' zei Pa Pinkelman opeens, 'en zeggen, dat ik op reis ben.' En Pa Pinkelman ging meteen de kamer uit om het te zeggen. Maar spoedig kwam hij terug. 'Hij wil het niet geloven,' zei hij, 'ik denk dat het een heel slimme man is.'

'Waarom denk je dat, Theo?' vroeg tante Pollewop, die maar één slimme man kende, op de hele wereld. 'Ja, zie je,' antwoordde Pa Pinkelman, 'hij zei: als u op reis bent, hoe kunt u dan voor me staan?' 'En wat zei je toen, Theo?' vroeg tante Pollewop vol spanning. 'Niets,' zei Pa Pinkelman, 'want ik begreep direct dat het een strikvraag was.' 'Theo,' riep tante Pollewop opgewonden 'wat ben je toch een enig soort man!' 'Dat kan nu wel waar zijn,' zei Pa Pinkelman, 'en ik geloof ook wel, dat het waar is, maar daarmee zijn we die akelige vent niet kwijt.' Zijn vooruitziende geest had goed gezien. Want de agent drukte zijn gezicht tegen het glas en riep: 'Héla! Doe eens open! Ik zie best, dat jullie thuis zijn!'

'Het was maar een grapje,' zei Pa Pinkelman, terwijl hij opendeed, 'want ik was niet wèrkelijk op reis. Komt u binnen.' De agent stapte zwijgend binnen, ging in een hoek van de kamer staan en keek Pa Pinkelman doordringend aan. 'Zeg eens,' zei hij eindelijk, 'hebt u een verblijf-vergunning?' 'Neen,' zei Pa Pinkelman, 'die heb ik niet.' 'Mag ik dan uw persoonsbewijs eens zien?' vroeg de agent, 'want ik vertrouw de zaak niet helemaal.' Hij bekeek de persoonsbewijzen een voor een en stak ze toen in zijn zak. 'Ik zal er werk van maken,' zei hij koeltjes, 'u hebt ten eerste geen verlof om hier te wonen, ten tweede hebt u een vliegtuig onbeheerd laten staan en ten derde eet u kip tegen het slachtverbod in.'

'Ik dacht alleen, dat we het een beetje gezellig hadden,' zei tante Pollewop. 'Dat is punt 4,' zei de agent, 'het gezellig hebben zonder vergunning van het Departement voor Genoeglijkheid is strafbaar. Wilt u me maar volgen?' 'Jawel,' zei Pa Pinkelman, 'maar ik ben Pa Pinkelman!' 'Daar hebben we niets mee te maken,' zei de agent, 'we lezen hier trouwens alleen De Waarheid.' 'Een voortreffelijk blad,' zei Pa Pinkelman, om de agent gunstig te stemmen. 'Dat is waar,' zei de agent glimlachend. 'Ik heb gehoord,' zei tante Pollewop, 'dat kip zo goed moet zijn voor agenten.' De agent glimlachte nog breder. 'Dat is ook waar,' zei hij, 'één pootje alstublieft.'

'Zijn wij de eerste mensen die de maan betreden?' vroeg Kareltje.

'Als we ons zelf er niet bijrekenen, dan wel,' zei de agent, 'we wonen hier met vier miljoen mensen, moet u weten. Als u die niet meetelt, bent u de eerste.' 'Zie je wel,' zei Pa Pinkelman, 'ik wist wel dat we iets bijzonders gedaan hadden.' 'Ik wou wel graag van u horen,' zei tante Pollewop, 'als u ten minste eerst uw mond leeg gegeten hebt, of ze ons van tevoren hebben zien aankomen?' 'Jazeker!' riep de agent, 'we hadden uw vliegtuig al heel gauw in de gaten. Een oude sterrenkijker die toevallig juist niets te doen had, zag u het eerst. Daar komt waarachtig die onbenul van de Volkskrant aan, zei hij, en 't was waar ook.'

'Ja,' zei Pa Pinkelman bescheiden, 'ik dacht: kom, dacht ik, laten we die kant eens opgaan. Wij maken namelijk een ontwikkelingsreis.' 'En hebt u al veel ontwikkeling opgedaan?' vroeg de agent. Pa Pinkelman dacht lange tijd na. 'Als u het niet verder vertelt,' zei hij, 'wil ik het u wel zeggen: We pinkelen er maar zo'n beetje op los, begrijpt u wel?' 'Ik begrijp er niets van,' zei de agent. 'Dan is het in orde,' zei Pa Pinkelman opgelucht, 'ik was bang dat het u duidelijk zou zijn.' 'Mijn man,' legde tante Pollewop uit 'is een heel diepe geest. Ik ben nu bijna vijf en twintig jaar met hem getrouwd, en ik kan er nog steeds geen touw aan vastknopen. Maar kom, laten we nu iets van de maan gaan zien.' En ze stapten het huis uit.

100

'De bodem van de maan,' zei de agent, die voorop liep, 'leent zich uitstekend voor het verbouwen van allerlei nuttige produkten, zoals tarwe, boekweit, gort, havermout en zetmeel. In de lagere gebieden houdt de bevolking zich vooral bezig met nijverheid. Hier vinden wij dan ook de bekende strokartonfabrieken, spoelingsdistricten, en industriecentra voor leerbewerking en glasblazerij.' 'Glasblazerij,' zei Pa Pinkelman, 'ik heb graag dat er opgelet wordt. En leerbewerking. Heb je het gehoord Kareltje?' 'Jawel,' zei Kareltje neerslachtig. 'Daar ben ik blij om,' zei Pa Pinkelman, 'ik hou erg veel van dit soort leerzame gesprekken. Men kan er iets van opsteken en dat is het prettige er van.

En de agent vertelde opgewonden verder. Hij sprak over de veeteelt, de visserij, de wederopbouw en het plan van de arbeid. 'En broodjes met ham?' vroeg tante Pollewop, 'is daar ook een plannetje voor?' 'Nee,' zei de agent, 'dat kennen wij hier niet. Wat is dat voor een plannetje?' 'Dat is het beste plannetje wat je bedenken kunt,' zei tante Pollewop ijverig, 'wij zijn er altijd mee bezig.' 'Altijd,' zei Pa Pinkelman ernstig. 'Maar wat is dat daar?' Het was een stad. Er was blijkbaar iets bijzonder te doen want van enkele daken woei de vlag, en hier en daar stonden een paar mensen op de stoep van hun huis en riepen: 'leve Pa Pinkelman!' 'Lezers van uw avonturen,' zei de agent onverschillig.

Het was zo. Maar het waren er maar weinig, want de meeste inwoners lazen een andere krant en zelfs van de Pinkelman-lezers waren er een heleboel, die hem eigenlijk niet goed konden uitstaan en hem elke week opgewonden brieven schreven, die de brave man wel niet las, maar die hem toch veel verdriet deden. Des te hartelijker was de ontvangst der echte Pinkelmannianen, want het was juist vandaag de honderdste Pinkelman, gelijk een der abonné's met een stok aantoonde en een dikke weduwe raakte bij het zien van dit grote getal zo in vuur, dat ze Pa Pinkelman vast en zeker had omhelsd, als tante Pollewop haar niet gauw had gevraagd, of haar man een leerbewerker of een glasblazer was.

In het huis van een der abonné's werd nu aan Pa Pinkelman en zijn vrienden een dineetje aangeboden om het jubileum te vieren. Het was heerlijk, en vooral tante Pollewop kon niet uitgegeten raken over een schotel met maan-scholletjes, die smolten op de tong. Pa Pinkelman raakte zo opgewonden van genoeglijkheid, dat hij zich niet meer bedwingen kon en van louter plezier met zijn vork een soepbord in tweeën sloeg. 'Dit,' sprak hij door zijn brilleglazen om zich heen kijkend, 'noem ik nog eens gezelligheid.' Nu rees plotseling een oude abonné, die van het begin af abonné was geweest en van wie men zei dat hij alle politieke hoofd-artikelen uit het blote hoofd kon opzeggen en tikte tegen zijn glas.

'Ik wil wat zeggen,' zei hij. 'Hoera,' zei tante Pollewop, een scholletje uit haar mond halend en weer op haar bord terugleggend. 'Ik wil,' vervolgde de abonné, 'iets vragen.' 'U zei anders, dat u iets zeggen wou,' merkte tante Pollewop. 'Ik wil,' vervolgde de oude abonné, 'dit vragen: hoe dikwijls zullen wij de avonturen van Pa Pinkelman nog lezen?' Er heerste een diepe stilte; men kon een garnaal horen vallen. Pa Pinkelman stond op en slikte. De vermaarde man zag bleek. 'Dat zal ik u zeggen,' zei hij, 'nog negentien dagen, op de kop af.' Allen zwegen. 'Weet je het zeker, Theo?' vroeg tante Pollewop neerslachtig. 'Absoluut,' zei Pa Pinkelman. En hij ging zitten en dronk zijn glaasje leeg.

'Maar waarom,' vroeg de oude abonné, 'pinkelt u niet altijd tot in der eeuwigheid door?' 'Dat zal ik u zeggen,' zei Pa Pinkelman, wederom opstaande, 'omdat het pinkelen alleen gezellig is, als je weet dat er eens een eind aan komt. Ik heb gezegd.' En hij ging weer zitten. 'Mijn man,' legde tante Pollewop uit, 'is een bijzonder diepe geest, dat zeg ik tegen iedereen. Hij kan zo diep uit de hoek komen, dat geen sterveling er iets van begrijpt, maar als je er 's avonds in bed nog eens over nadenkt dan begrijp je dat het niet mis was. Je soep wordt koud, Theo.' 'Het hindert niet, mijn kind,' zei Pa Pinkelman, 'want ik ga een redevoering houden.' Alle abonné's sloegen vol vreugde met hun lepels op tafel.

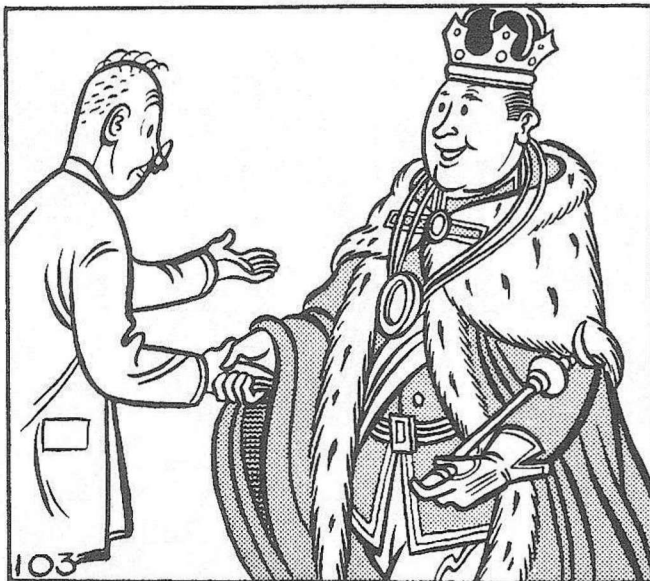
Pa Pinkelman klom op zijn stoel en keek ontroerd over de lange tafel met abonné's. 'Beste abonné's' zei hij, 'ik wil iets zeggen.' 'Dat heb je al gezegd Theo!' zei tante Pollewop waarschuwend. 'Zeker,' zei Pa Pinkelman, 'dat is zo. Ik geef het toe. En daarom zal ik het kort maken. Leve ikzelf! Ik heb gezegd.' En hij ging zitten. De oude abonné naast hem werd door deze woorden zo aangegrepen, dat hij in tranen uitbarstte en in verwarring zijn abonnement opzei; en ook alle anderen waren vol verbazing over Pa Pinkelman's bespraaktheid en over de wijze waarop hij zichzelf op de achtergrond gehouden had.

'Het is een gave,' zei tante Pollewop, 'ik zou het niet kunnen, dat weet ik wèl. Maar toch wil ik ook iets zeggen.' 'Zou je dat wel doen, Anna?' vroeg Pa Pinkelman bezorgd. 'Zeker zal ik dat,' zei tante Pollewop, 'en wel onmiddellijk.' En nadat zij eerst door twee stoelen was heengezakt, klom ze op de derde en hield een toespraak die eenvoudig een meesterstukje was. De woorden rolden als knikkers uit haar mond en op het laatst ging het zo snel dat Pa Pinkelman haar op de rug moest kloppen om weer bij te komen. Zij sprak over de bereiding van strokarton, het haringkaken, de glasblazerij en de zuivering, en zij

eindigde met te verklaren dat, als iedereen voldoende broodjes met ham kreeg, de wereld er vanzelf beter zou gaan uitzien. 'Mijn vrouw,' zei Pa Pinkelman, toen het applaus bedaard was, 'is iets heel bijzonders. Ik ben haar voor het eerst bij een brievenbus tegengekomen en ik heb er nooit spijt van gehad.' 'Zij is wel wat dik,' meende de oude abonné twijfelend. 'Een speling der natuur,' zei Pa Pinkelman, 'op het laatst zie je het niet meer. En dan: ik ben liever dik, dan dat ik voor gek loop met een baard.' 'Daar hebt u gelijk in,' zei de oude abonné, 'daar had ik nog niet aan gedacht.'

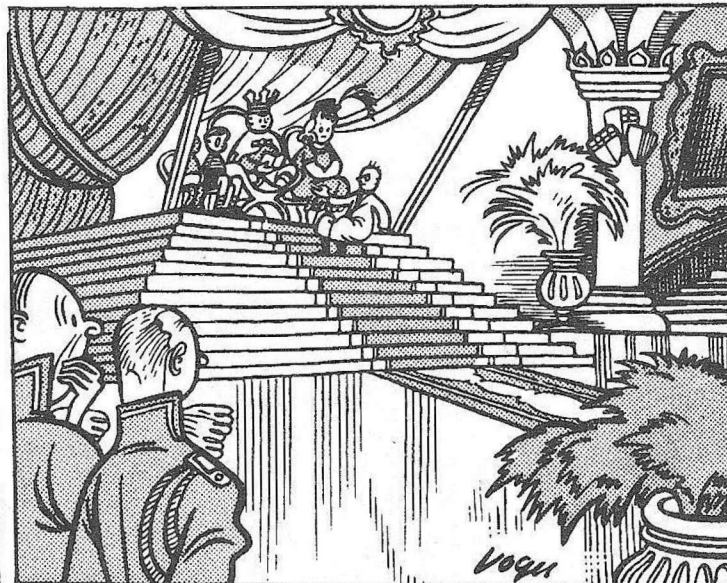
Op dit moment werd er hard op de deur gebonsd en riep een stem: 'de Koning!' Allen stonden op, veegden hun monden met de servetten af en hieven het volkslied aan. 'Vervelend,' dacht tante Pollewop, terwijl ze onder het zingen haar bord in het oog hield, 'het begon juist iets te worden.' De Koning kwam binnen en keek rond. 'Waar is Pa Pinkelman?' vroeg hij. 'Hier, Edelachtbare,' zei Pa Pinkelman zenuwachtig. 'Dat doet me plezier,' zei de Koning, 'welkom op de maan.' 'Van hetzelfde,' zei Pa Pinkelman. 'Dank u,' zei de Koning, 'ga allemaal maar zitten, jongens, ik ben incognito.'

'Wat is hij, Theo?' vroeg tante Pollewop. 'Incognito,' zei Pa Pinkelman benauwd, 'maar het zal wel weer overgaan, denk ik.' 'Ik hoop toch niet,' zei de Koning, 'dat ik de stemming verstoort?' 'Het was zo juist wel heel gezellig,' zei tante Pollewop, 'dat is wat we allemaal heel zeker weten.' 'Dat zal het weer worden,' zei de Koning, 'want ik nodig u alle vier op de thee in mijn paleis.' 'Alleen thee?' vroeg tante Pollewop eerbiedig, 'of thee met iets?' 'Met iets!' riep de Koning opgewonden, 'Pinkelman, wat heb je een aardige vrouw!' 'Ja, ja,' zei Pa Pinkelman haastig, 'laten we nu maar gaan.'

En ze gingen naar het paleis van de Koning, dat precies midden op de maan staat, zodat hij vanuit het raam naar alle kanten kan zien of er soms ook Overtredingen gebeuren en of er wel overal wordt rechts gehouden en niet buiten de voetpaden gelopen. 'Vreselijk leuk dat u er bent,' zei de Koning, terwijl hij op zijn troon ging zitten en zijn benen onder zich trok, 'want het is hier maar stilletjes.' 'Ja,' zei tante Pollewop, 'overal zo ver van af.' 'Dat is het,' zei de Koning, 'en daarom zijn uw avonturen elke ochtend een hele afleiding bij het ontbijt.' 'Leest u ze dan?' vroeg Pa Pinkelman verrast. 'Mijn kinderen,' zei de Koning, rood wordend, 'ik zelf natuurlijk niet. Of af en toe.'

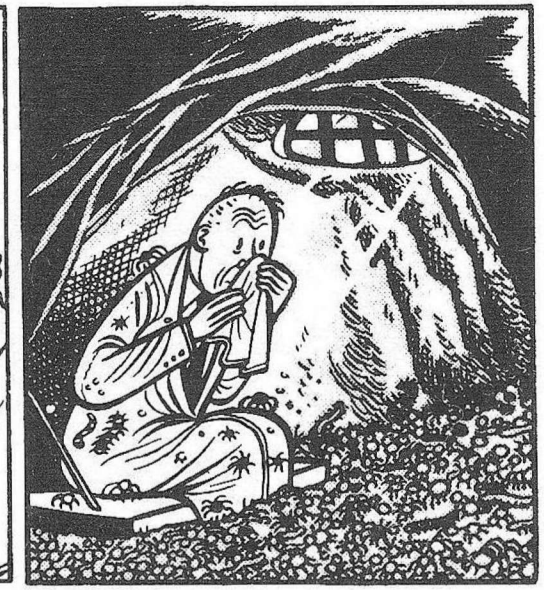
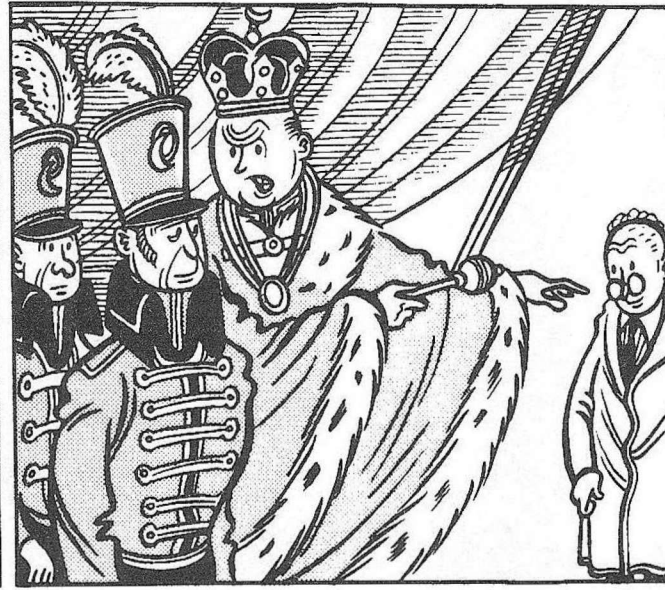
‘Zeg, Koning,’ vroeg tante Pollewop, ‘leest u alle kranten?’ ‘De kleine vakbladen niet,’ zei de Koning, ‘en de rest lezen we door een sterke verrekijker, drukken het na en geven dan ’s avonds ons eigen krantje uit.’ ‘Daar zal heel wat in staan, Majesteit,’ meende Pa Pinkelman. ‘Welneen,’ zei de Koning, ‘alle berichten over zuivering slaan we over, en dan hebben we moeite genoeg om ons blaadje vol te krijgen.’ ‘O, zit het zo,’ zei tante Pollewop, ‘dan kan ik het ook.’ De Koning glimlachte.

‘Meneer Pinkelman,’ zei hij, ‘u hebt een verbazend aardige vrouw.’ ‘Edelachtbare,’ zei Pa Pinkelman kribbig, ‘dat weet ik al vijf en twintig jaar, en dat hoeft niemand mij te vertellen.’ ‘Zo bedoel ik het niet,’ zei de Koning. ‘Dan is het goed,’ zei Pa Pinkelman ernstig, ‘het is maar dat u het weet.’ Alle hovelingen schrokken dat Pa Pinkelman zo brutaal tegen de Koning was, en de Koning zelf keek heimelijk in een boek om na te zien of Pa Pinkelman niet te ver was gegaan. Tante Pollewop, die alle dingen heel fijn aanvoelde, begreep dat er iets gedaan moest worden.

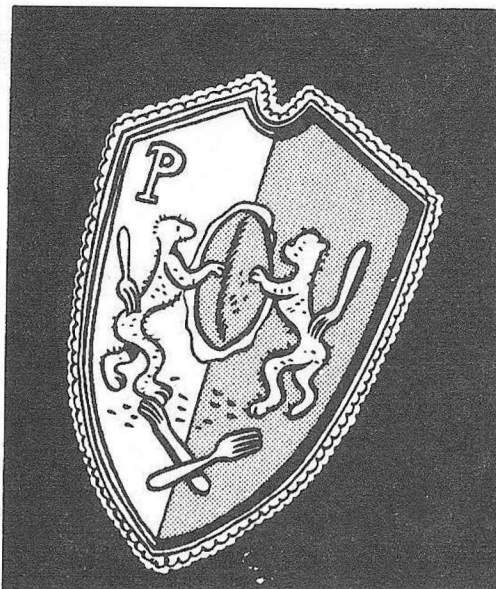
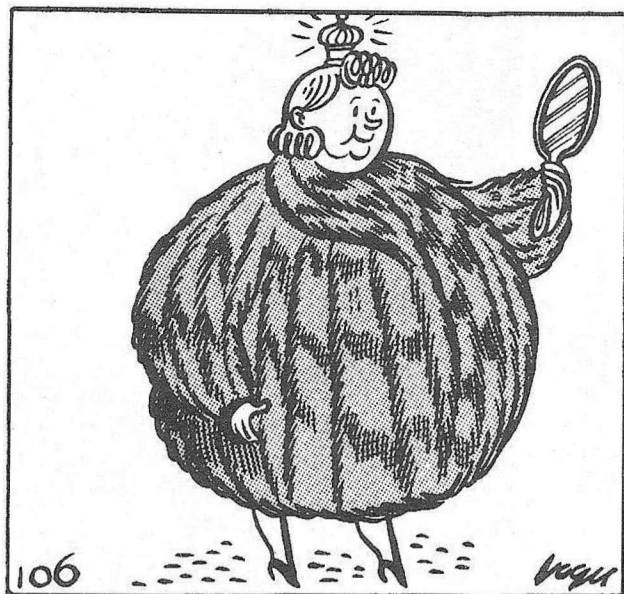
‘Zeg, Koning,’ sprak de verstandige vrouw, ‘hoe moeten we u eigenlijk noemen? Is Koning voldoende, of moet er nog iets bij?’ De Koning glimlachte weer, want hij begon echt schik in tante Pollewop te krijgen. ‘Ik heet Willem,’ zei hij, ‘eigenlijk heet ik Willem de Vijfde, maar dat laatste kunt u er wel afdaten.’ ‘Heel graag,’ zei tante Pollewop, ‘ik heet Anna.’ ‘Willem en Anna,’ herhaalde de Koning voldaan, ‘dat klinkt goed samen.’ ‘En Pa Pinkelman,’ vervolgde tante Pollewop, ‘heet Theo.’ ‘Ik zal er geen gebruik van maken,’ zei de Koning, ‘*hij* zegt Edelachtbare en *ik* zeg Pa Pinkelman, dat lijkt me beter.’ Pa Pinkelman stond op.

‘Anna,’ zei Pa Pinkelman, zijn jas dichtknopend, ‘je bent niet alleen te oud, maar bovendien ook te dik om naar de praatjes van een gek te luisteren.’ De Koning zat sprakeloos van ontzetting. ‘Een gek?’ hijgde hij eindelijk, ‘bedoelt u mij daarmee?’ ‘Jazeker,’ zei Pa Pinkelman, ‘en niemand anders. En ik zeg het nog eens: een gek.’ ‘En met dik bedoel je mij?’ riep tante Pollewop. ‘Zeker,’ zei Pa Pinkelman, ‘zeer zeker. Met dik bedoel ik jou en met gek bedoel ik hem. En dat is mijn mening van de zaak.’ De Koning stond langzaam op van zijn troon: hij was van louter verbazing tweemaal zo dik geworden als voorheen.

‘U denkt dus,’ zei hij, ‘dat de Koning van de maan gek is?’ ‘En niet alleen denk ik dat,’ antwoordde Pa Pinkelman met vaste stem, ‘maar ik zeg het ook. Gek, gek, en nog eens gek. En tante Pollewop is gevuld, corpulent, zwaargebouwd, kortom: dik. En ze hoort bij mij, omdat ik haar aardig vind, hoewel niet op het ogenblik. En u hebt uw eigen vrouw en dat is ruim voldoende.’ De Koning blies op een gouden fluitje en onmiddellijk stormde de lijfwacht binnen. ‘Zien jullie daar dat onbenullige mannetje met die bril op?’ vroeg de Koning, ‘pakt hem op en werpt hem in de kelder.’

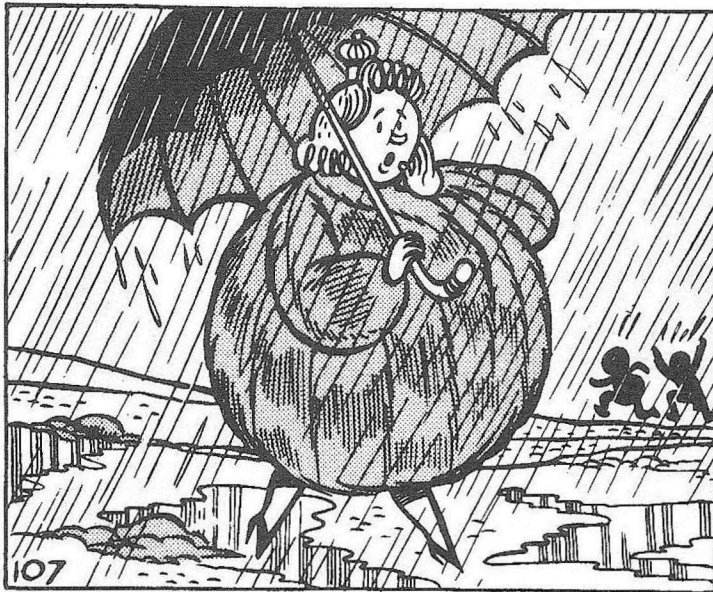
En Pa Pinkelman werd opgepakt en in de kelder geworpen. Het was de vreselijkste kelder van het hele paleis, en hij werd alleen in heel erge gevallen van brutaliteit gebruikt, omdat er zoveel spinnen, oorwurmen en torren waren, dat men tot aan zijn knieën in de wriemelende beesten stond. ‘Bah,’ zei Pa Pinkelman, terwijl hij opstond en een Onze Lieve Heersbeestje uit zijn oor haalde, ‘er moet hier nodig eens ‘n werkster komen.’ En hij ging zitten op een houten brits en snoot lang en aandachtig zijn neus. ‘Ik ben blij,’ zei hij, ‘dat ik het gezegd heb. Want het is zo. En al ben ik dan maar een eenvoudige Pinkelman, dat neemt toch niet weg, dat ieder zich bij zijn spullen moet houden.’

Terwijl Pa Pinkelman beneden in de kelder tot aan zijn knieën in de spinnen zat, baadde tante Pollewop zich boven in weelde. De Koning had haar een driedubbele bontjas gegeven, gemaakt uit zeventhonderd velletjes van een zeldzaam gespikkeld beest, de zgn. dribbelbaars, en zij droeg ook een kroontje op het hoofd, dat wel niet van zuiver goud was, maar toch gezien mocht worden. De twee jongens, Kareltje en Flop, waren heimelijk door de minister van Zéér Binnenlandse zaken door de keukendeur naar buiten gewerkt, want de Koning wou tante Pollewop voor zich alleen hebben. Hij gaf haar de rang van Gezelligheidsdame, en ook verkreeg zij het recht om een eigen wapenschild te voeren.

Het was van zilver, gevat in een ivoren ribbellijstje, en er op stonden twee gebraden leeuwen die een broodje met ham vasthielden. Daaronder waren twee gekruiste vorken te zien, en in een hoekje stond een gouden P geschilderd, dat betekende Pollewop. Toen tante Pollewop dit wapenschild zag, gaf ze een gilletje van blijdschap, want dat was het nu wat zij al jaren lang had willen hebben; maar nooit was het er van gekomen, want steeds had Pa Pinkelman gezegd: 'Dat kan Bruin niet trekken, Anna. Misschien met Sinterklaas.' 'Willem,' zei tante Pollewop, 'ik ben ontzettend blij met dit wapenschildje. Ik begrijp alles wat er op staat.' 'Ik hoop,' zei de Koning, 'dat het besteed is. En nu wou ik iets van jou hebben.'

'Zeg het maar gerust,' zei tante Pollewop, 'het moet al heel gek zijn als ik dat niet geef.' 'Het is maar een kleinigheid,' zei de Koning onverschillig, 'ga even mee naar een hoekje, dan zal ik het je zeggen'. En de Koning trok haar achter een gordijn en fluisterde haar iets in het oor. 'Wat?' vroeg tante Pollewop, terwijl ze rood werd, 'ik heb het niet goed verstaan!' 'Dat is vervelend,' zei de Koning, 'want nu moet ik het hardop zeggen. Een zoen.' 'Aha,' zei tante Pollewop, 'is het dat.' En ze gaf de Koning een oorvijs, ging op haar wapenschildje staan en begon er op te dansen. 'Waar is Pa Pinkelman?' vroeg ze, hijgend doordansend, 'waar – waar – waar – oud – akelig – Willembeest?'

Tante Pollewop werd direct het paleis uitgezet, en daar stond ze nu buiten in de regen. Maar zij stak welgemoed haar paraplu op en begon te wandelen in Noordelijke richting. Af en toe stond ze stil en riep: 'Zeg, waar zijn jullie?' Want ze dacht, als ze dit maar lang genoeg volhield, dat de twee jongens wel zouden komen aandraven, en dat was ook zo. Tante Pollewop was erg blij. 'Zeg, jongens,' zei ze, 'Pa Pinkelman had gelijk. De Koning is gek.' 'Pa Pinkelman heeft altijd gelijk,' zei Kareltje. En toen ze dit hadden vastgesteld, gingen ze tevreden verder.

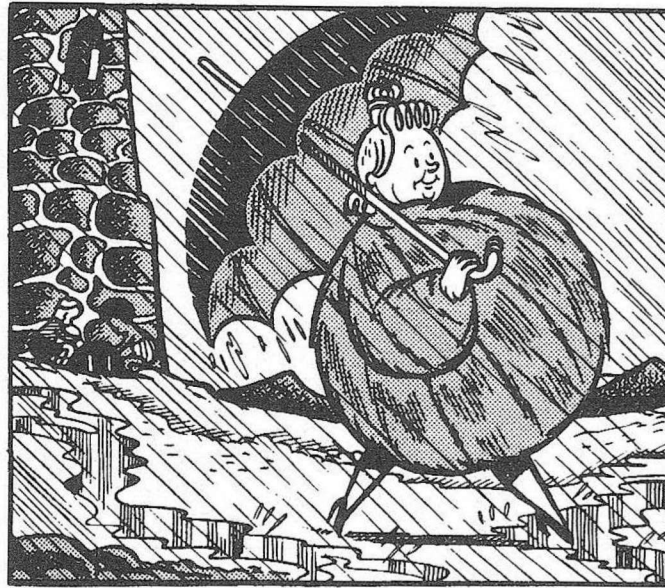
'Hij zit,' zei Kareltje, 'in een kelder.' Tante Pollewop stond stil midden op de weg. 'In een wát, zei je?' vroeg ze ontsteld. 'In een kelder,' zei Kareltje, 'een kelder met spinnen.' 'Dat wil ik volstrekt niet hebben,' zei tante Pollewop, 'dat is niets voor Theo.' En ze gingen direct terug om Pa Pinkelman uit de kelder te halen. 'Theo!' riep tante Pollewop door het kelderraam. 'Jawel,' zei de kalme stem van Pa Pinkelman. 'Ben je daar?' vroeg tante Pollewop. 'Zeker,' zei Pa Pinkelman, 'anders kon ik immers niet antwoorden.' Tante zuchtte verlicht, want hieruit bleek dat het machtige brein van Pa Pinkelman ongestoord voortwerkte.

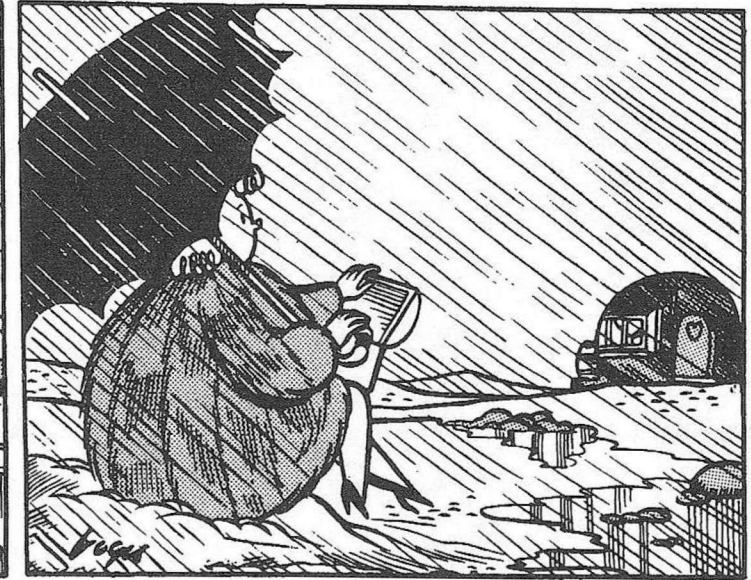
'Heb je het naar met al die spinnen?' vroeg tante Pollewop. 'Het went,' zei de stem van Pa Pinkelman, 'kriebelig in het begin, maar na een tijdje weet je niet beter. Zeg, nu iets anders. Wat wou de Koning van je?' 'Een zoen,' zei tante Pollewop. 'Zie je wel,' zei Pa Pinkelman, 'ik dacht wel dat hij die richting op wou. En gaf je die hem?' 'Ik gaf hem een oorvijs,' zei tante Pollewop. 'Dan is het in orde,' zei Pa Pinkelman, 'en de rest komt vanzelf. Leve Pa Pinkelman.' En hij at het broodje, dat tante Pollewop hem door de tralies aanreikte, in vrede op.

'Zeg, Theo,' zei tante Pollewop, 'wil je er uit?' 'Och, op de duur wel,' zei Pa Pinkelman, 'vind je niet?' 'Ik vind van wel,' zei tante Pollewop, 'dus kom nu maar vlug naar boven.' 'Jawel,' zei Pa Pinkelman, 'maar ik weet niet hoe.' 'Wat zeg je, Theo?' vroeg tante Pollewop verbaasd. 'Ik weet niet hoe,' zei Pa Pinkelman, 'want ik ben mijn hoed kwijt.' Daar stonden ze nu. 'Kijk,' zei Pa Pinkelman, 'nu moet je eens goed luisteren. Je gaat naar ons huisje, en als je dan binnen bent begin je gewoon te blazen, alsof je van niets weet.' 'Juist,' zei tante Pollewop, 'gewoon naar binnen, en dan maar blazen. En dan, Theo?'

'Dan,' zei Pa Pinkelman, sterk nadenkend, 'begin je te merken (terwijl je steeds doorblaast) dat het huisje kleiner wordt. De muren komen naar elkaar toe, de ramen krimpen in, maar trek je daar niets van aan, je blaast steeds maar door.' 'Juist,' zei tante Pollewop, 'steeds maar door. En dan, Theo?' 'Dan,' zei Pa Pinkelman, 'is het gewoon een bolhoed geworden.' 'Gewoon een bolhoed geworden,' herhaalde tante Pollewop, 'en dat blazen, moet ik daar dan mee ophouden?' 'Dat zou ik wel doen,' zei Pa Pinkelman. 'Juist,' zei tante Pollewop, en ze vertrok meteen, terwijl Flop en Kareltje bij Pa Pinkelman achterbleven om hem door de tralies broodjes met ham aan te reiken.

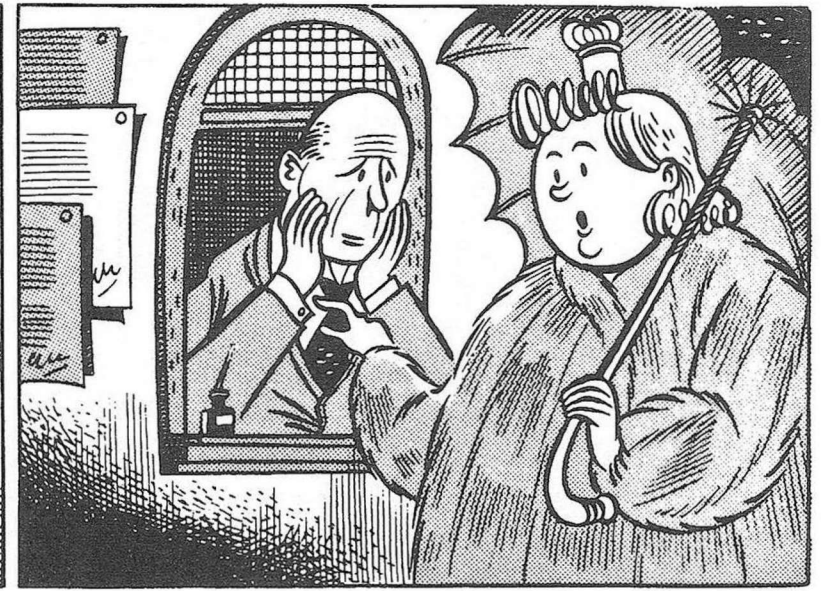
Tante Pollewop liep zingend over de maan en overal en aan iedereen vroeg ze: 'Hebt u ook een huisje gezien dat eigenlijk een bolhoed is?' Maar niemand had zo iets gezien. Sommige mensen hadden een bolhoed gezien en anderen wisten een huis te staan, maar iets wat tegelijk een bolhoed en een huis was, dat had niemand nog opgemerkt. 'Het schijnt iets heel bijzonders te zijn,' zuchtte tante Pollewop, 'en dan loop ik vanavond nog zo rond.' En juist wilde ze aan de kant van de weg gaan zitten om eens in haar boterhammentrommeltje te kijken of er nog wat inzat, toen ze opeens het huisje recht voor zich zag. 'Dat is het,' zei tante Pollewop. En ze deed het trommeltje dicht en belde vastbesloten aan.

‘Woont hier ook tante Pollewop?’ vroeg tante Pollewop. ‘Nee,’ zei de man, die open deed, ‘die woont hier niet.’ ‘Dat komt uit,’ zei tante Pollewop, ‘want dat ben ik.’ ‘Juist,’ zei de man, ‘en wat komt u doen?’ ‘Ik kom wat blazen,’ zei tante Pollewop, ‘gewoon blazen.’ De man verzonk in diep nadenken. ‘Ik begrijp het niet,’ zei hij eindelijk. ‘Kijk,’ zei tante Pollewop, ‘het is heel eenvoudig. Ik ga gewoon naar binnen, en als ik dan binnen ben begin ik te blazen. Ik blaas en ik blaas maar door, tot het huis een klein bolhoedje geworden is, en dan houd ik op.’ ‘Juist,’ zei de man, ‘en wij?’ ‘Wat wij?’ vroeg tante Pollewop kregelig. ‘Wel, wij,’ zei de man, ‘staan wij dan op straat?’

‘Jazeker,’ zei tante Pollewop, ‘dan staat u op straat.’ ‘Daar voelen wij niets voor,’ zei de man, ‘blaast u buiten maar. Goedendag, mevrouw.’ En hij deed de deur dicht. Tante Pollewop stond een ogenblik vreemd te kijken; maar doordat zij bijna vijf en twintig jaar met Pa Pinkelman was omgegaan, had haar geest een bijna ongelofelijke scherpte en doorzicht verkregen, en die kwamen nu goed te pas. ‘Hier moet gehandeld worden,’ sprak zij, en ging zonder aarzelen op weg naar het Bureau voor Maanzaken, afdeling Woningen, loket 3. De ambtenaar deed het luikje open, geeuwde, en zei: ‘Komt u morgen nog eens terug, dan praten we er weer opnieuw over.’

‘Zeg hoor eens,’ zei tante Pollewop, ‘ik heb er nog helemaal niet over gepraat.’ ‘Neem mij niet kwalijk,’ zei de ambtenaar, ‘ik dacht dat u een oud geval was. Wat is er aan de hand?’ ‘Kijk,’ begon tante Pollewop, ‘het zit zo . . .’ ‘Juist,’ zei de ambtenaar, ‘dan zal ik het precies zo doorgeven aan de chef.’ ‘Maar ik heb nog helemaal niets gezegd,’ zei tante Pollewop verbaasd. ‘Dat is waar,’ zei de ambtenaar, ‘de macht der gewoonte. Gaat u door.’ En tante Pollewop legde uit hoe ze op de maan gekomen waren en hoe Pa Pinkelman toen een huisje uit zijn bolhoed geblazen had, en hoe ze toen op reis gegaan waren en zij alleen was terug gekomen en het huisje, hun *eigen* huisje, door anderen had bewoond gevonden.

De ambtenaar vulde acht formulieren in, zette op elk daarvan een stempeltje en zei toen: 'Juist. Ik heb het dus goed begrepen: Uw man heeft zijn huis zèlf gebouwd?' 'Ja zeker,' zei tante Pollewop, 'Theo kan alles.' 'Dat is hier de vraag niet,' hernam de ambtenaar, 'en met een bolhoed?' 'Zeker,' zei tante Pollewop, 'met een bolhoed. Het hele huis bestaat uit één enkele bolhoed. Theo kan ...' 'Dat is hier de kwestie niet,' onderbrak de ambtenaar, 'wat ik alleen weten wilde is dit: had hij een bouw-vergunning?'

'Een wàt?' vroeg tante Pollewop verbaasd. 'Een bouw-vergunning,' zei de ambtenaar, 'en, daar het een bolhoed was, had uw man ook textiel-punten moeten overleggen.' Tante Pollewop stond sprakeloos. 'En dan,' vervolgde de ambtenaar, 'had hij verlof om zich te vestigen? Ik vermoed van niet. Heeft hij Bouw- en Woningtoezicht er in gekend? Niet waarschijnlijk. Staat de bolhoed achter de rooilijn? Ik denk van niet. Ziedaar, mevrouw, een paar moeilijkheden, die me zo maar even te binnen schieten. En ik maak me sterk, dat ik er met enige inspanning nog meer vind.'

Een ogenblik stond de goede tante Pollewop uit het veld geslagen. Maar alras schepte zij moed, en drong met kracht door tot de hoogste ambtenaar die in het gebouw te vinden was. Het duurde zeven uren voor zij hem te pakken had, maar toen had ze hem dan ook en hield hem stevig vast. 'Zeg eens even,' zei tante Pollewop, 'achter loket 3 zit een ambtenaar, die alleen maar moeilijkheden maakt.' 'Ja, en wat wou u dān?' vroeg de hoogste ambtenaar verbaasd. 'Wel,' zei tante Pollewop, 'ik dacht dat hij er was om het de mensen gemakkelijk te maken.' Tegen zóveel onwetendheid was de man niet bestand; hij wierp zich achterover in zijn stoel, en barstte in een onhoudbare schaterlach uit.

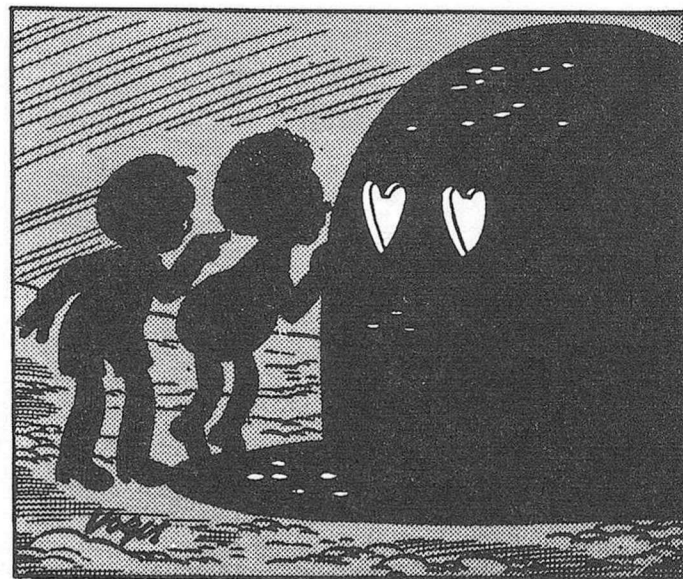
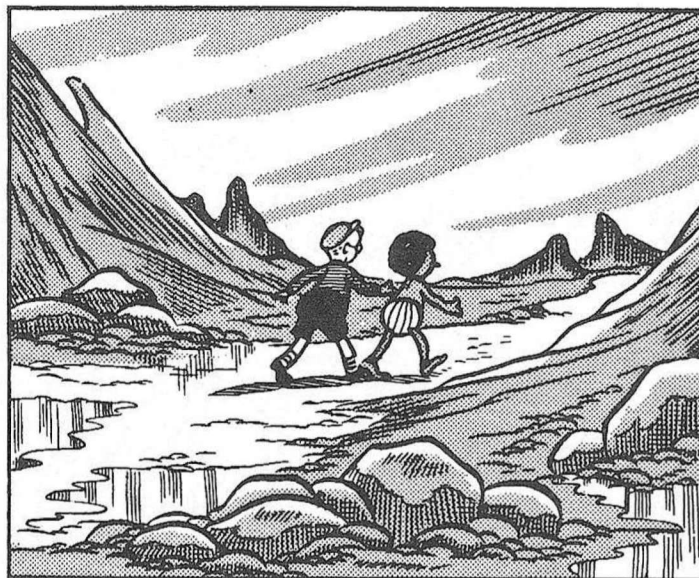
Van alle kanten kwamen ambtenaren aangelopen om tante Pollewop te bekijken en de chef van de schoenen-distributie vroeg haar zelfs of zij bereid was om zich aan de bijkantoren te vertonen, want de mannen daar hadden zo hard een verzetje nodig. Tante Pollewop wachtte kalm af tot het gelach bedaard was. Toen sprak zij met duidelijke stem, zó, dat het aan alle loketten te horen was: 'Wij zijn nu precies 111 dagen op reis, en dit is bovendien nummer 1 van de drie avor.turen, die we op deze 111-de dag beleven. Dat maakt samen tweemaal het gekkengetal. Hoe vindt u dàt?'

De hoogste ambtenaar fronste de wenkbrauwen. 'Wat wilt u daarmee zeggen?' vroeg hij. 'Helemaal niets,' zei tante Pollewop, 'ik vind het alleen maar zo merkwaardig. En ik hoop, dat u er allemaal nog eens over nadenkt. Dag heren!' En welgemoed begaf zich de schrandere vrouw op weg. De ambtenaren bleven diep in gedachten achter. 'Zeg,' zei de oudste eindelijk, 'zou dat op òns slaan?' 'Onmogelijk,' zei de hoogste, 'ik kán het niet aannemen. Maar ik moet haar gelijk geven: merkwáárdig is het.' En peinzend namen zij plaats achter hun loketten, doopten hun pennen in de inktpotten en vulden nieuwe formulieren in.

Intussen liep tante Pollewop neuriënd over de maan. Het was warm en daarom zette zij onder het lopen haar kroontje af. En toen zij de hele dag gelopen had, kwam zij 's avonds bij het kelderraam waar Pa Pinkelman zat en zei: 'Hallo, Theo, ben je daar nog?' 'Jawel,' zei Pa Pinkelman. 'En hoe gaat het?' vroeg tante Pollewop. 'Z'n gangetje,' zei Pa Pinkelman, 'maar zet je kroontje op, want je vat kou op die manier. Hoe liep het af?' 'Het is mis,' zei tante Pollewop. Pa Pinkelman schrok. 'De drie knechten?' vroeg hij ademloos. 'Neen,' zei tante Pollewop, 'ambtenaren.' 'Ai,' zei Pa Pinkelman, 'dat is erger.'

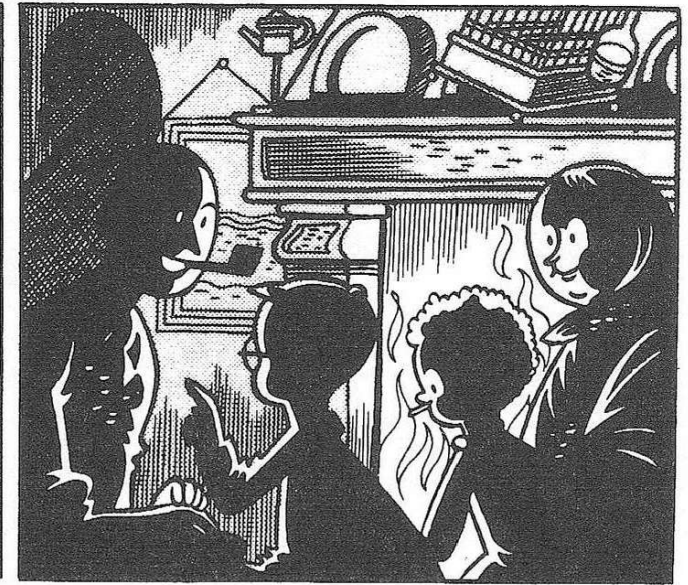
'Ja, zie je,' zei Pa Pinkelman, 'het begint me hier toch ècht een beetje te vervelen.' 'Ik begrijp het best Theo,' zei tante Pollewop. 'Ik ben in het algemeen dol op beesten,' hernam Pa Pinkelman, een kevertje uit zijn neus halend, 'maar het zijn er zoveel.' 'En dan,' zei tante Pollewop, 'ze kriebelen.' 'Dat is het woord,' zei Pa Pinkelman, 'en ook is het verkeerd, dat die twee jongens nu zonder verstandige leiding zijn. Vooral op die leeftijd is voorlichting zo belangrijk.'

Ze bleven alle vier een hele tijd nadenken, en toen die tijd om was waren ze nog even ver. 'Weet je wat?' zei Kareltje opeens, 'laten Flop en ik het eens proberen.' Pa Pinkelman drukte hem door de tralies de hand. 'Ga in vrede, mijn jongen,' zei hij ontroerd, 'en laat je niet kisten.' Tante Pollewop gaf ze allebei een pakje boterhammen met hagelslag en een potje appelstroop mee, en vol moed togen de twee jongens nu op weg, terwijl tante Pollewop achterbleef om Pa Pinkelman met voedzame hapjes te verzorgen.

Toen ze nu bij het huisje gekomen waren, was het inmiddels zó pikdonker geworden, dat ze geen hand meer voor hun ogen zien konden. Zo is het altijd 's nachts op de maan, omdat daar, gelijk ook begrijpelijk is, de maan niet schijnt. Gelukkig waren er twee hartjes in de raamluiken gesneden. En hoewel men dit eigenlijk volstrekt niet mag doen en zoiets in alle andere verhalen dan ook altijd verkeerd afloopt, gingen de beide jongens op hun tenen staan en keken ademloos naar binnen.

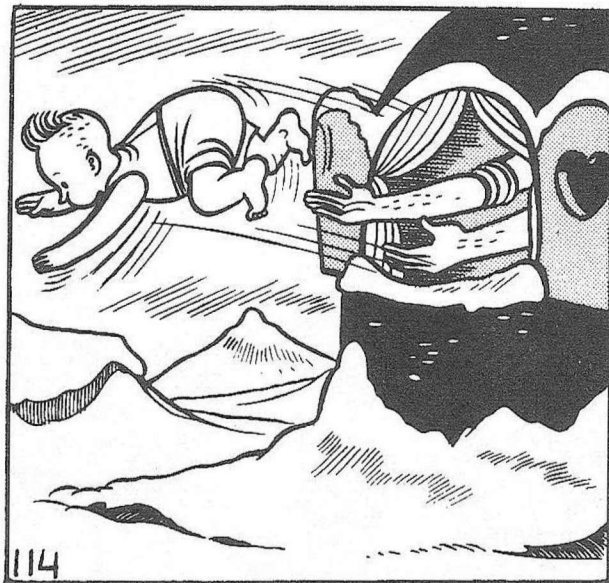
113

Wat zij zagen was uitermate verblijdend. Er zat een man in een rieten stoel, met zijn benen op het tafelblad en rustig de Volkskrant lezend. Op zijn schouder zat een kat te spinnen, terwijl zijn vrouw bij de haard een glaasje anijsmelk dronk. Aan het plafond hing in een hangmat hun enigst kind te slapen. Het gehele toneel ademde die rust en tevredenheid, die alleen door een volledig abonnement te verkrijgen is.

'Kijk,' fluisterde Kareltje, 'hij leest de avonturen van Pa Pinkelman.' 'Hoe weet je dat?' fluisterde het negertje terug. 'Omdat de voorpagina naar ons toegekeerd is,' antwoordde Kareltje, 'en wij immers bij de advertenties achteraan staan.' En het pientere kereltje had gelijk. Want plotseling liet de man zijn krant zakken, keek strak naar het raam, en riep: 'Vrouw! Kareltje en Flop staan achter het luik!' en hij sprong op en deed de deur open.

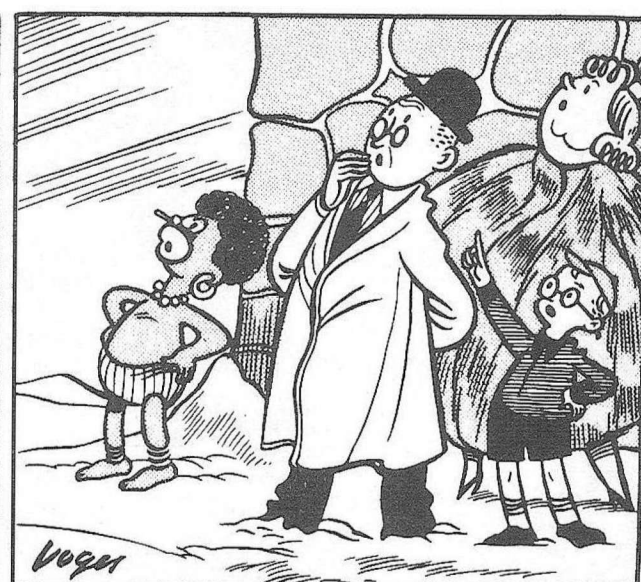
'Hoe wist u,' vroeg Kareltje, toen ze allemaal genoeglijk bij het vuur zaten, 'dat we achter het luik stonden?' 'Omdat ik dat juist aan 't lezen was,' zei de man, 'en 't kwam ook precies uit. Dat is het voordeel als de krant op tijd bezorgd wordt.' 'Maar waarom herkende u tante Pollewop dan niet?' vroeg Flop, 'ze heeft hier toch aangebeld?' 'Omdat ik jullie avonturen pas sinds eergisteren lees,' antwoordde de man, 'want geloof me: ik had me met genoeg op straat laten zetten, als Pa Pinkelman daardoor uit zijn kelder gekomen was.'

'Laten we dan maar meteen beginnen,' zei Kareltje. 'Graag,' zei de abonné. En hij haakte zijn kind van het plafond los, wikkelde het in een deken en wierp het haastig buiten in de sneeuw. Toen schoot hij zijn regenjas aan en riep: 'Vooruit vrouw, het huis uit! Elke minuut voor Pa Pinkelman is kostbaar!' En terwijl Kareltje blies en het huisje al kleiner en kleiner werd, sprongen ze met hun kanarie vlug het raam uit, en bleven buiten in de sneeuw wachten tot het gebeurd was.

Kareltje nam het hoedje van de grond, zette het op zijn hoofd, en nam het toen eerbiedig voor de abonné af. 'Hartelijk bedankt,' zei hij, 'dat was heel aardig van u. En waar blijft u zelf nu?' 'Och,' zei de abonné, 'wat zal ik u zeggen? We blijven hier zo'n beetje in de sneeuw zitten. Komt tijd, komt raad. Trouwens: over een half jaar is het volle zomer.' 'Wel ja,' sprak zijn vrouw opgeruimd, 'en daarna zien we wel wéér. Goede reis, en de groeten aan Pa Pinkelman.' En het echtpaar zette zich op de grond en wuifde, zolang de jongens in het gezicht bleven.

'Aardige mensen,' meende Flop, terwijl ze met het hoedje over de maan liepen, 'maar wat kijkt iedereen toch naar boven?' Het was zo: alle mensen stonden naar boven te staren. En daar, hoog aan de hemel, was een zwart puntje zichtbaar, dat snel naderbij kwam, 'Ai,' zei Kareltje, 'het is mis.' En ze vlogen voorwaarts, tot ze voor het kelderraam van Pa Pinkelman stonden. 'Vlug, vlug!' riep Kareltje. Pa Pinkelman greep zijn bolhoed, stapte toen door de tralies naar buiten, en keek een ogenblik somber naar boven. 'Nou dat weer,' mompelde de veel beproefde man.

Intussen daalde het vliegtuig vlak bij het paleis op de maan. De drie knechten stapten er uit, streken hun jasjes glad en vroegen om een agent. De agent kwam en salueerde. 'Agent,' zei de oudste knecht, 'zijn we hier op de maan?' 'Wis en waarachtig,' zei de agent. 'Mooi,' zei de tweede knecht, 'loopt hier dan een gek rond met een bril en een bolhoed?' 'U bedoelt Pa Pinkelman?' vroeg de agent. 'Hij is het,' besloot de derde, 'breng ons naar de Koning, vriend.'

Toen nu de Koning de drie knechten voor zijn troon zag, stond hij op en riep: 'Volmaakt! Gewoon volmaakt! Willen jullie bij mij in dienst komen?' 'Hoogheid,' zei de oudste, 'daar zullen wij *niet* toe overgaan. Want wij zijn reeds bij de heer Flens, de vader van Kareltje, in dienst. En wij komen deze jongeheer halen, en ook Flop, het negertje, dat eveneens aan de heer Flens toebehoort. En Pa Pinkelman zullen wij gevangen nemen en uitleveren aan het gerecht.' 'En tante Pollewop?' vroeg de Koning angstig.

'Die mag hier blijven,' zei de oudste knecht onverschillig, 'in haar hebben wij geen interesse.' 'Ga dan maar mee!' riep de Koning, die dat juist wél had, 'want Pa Pinkelman zit onder mijn paleis in een kelder.' En zij daalden alle trappen van het paleis af en wierpen de kelderdeur open. Een berg van kevertjes en kakkerlakken viel over hun voeten, maar Pa Pinkelman bevond zich daar niet onder. De Koning roerde met zijn scepter in de beestjes en zei eindelijk: 'Ik zie hem niet, jongens, hij is er niet bij.'

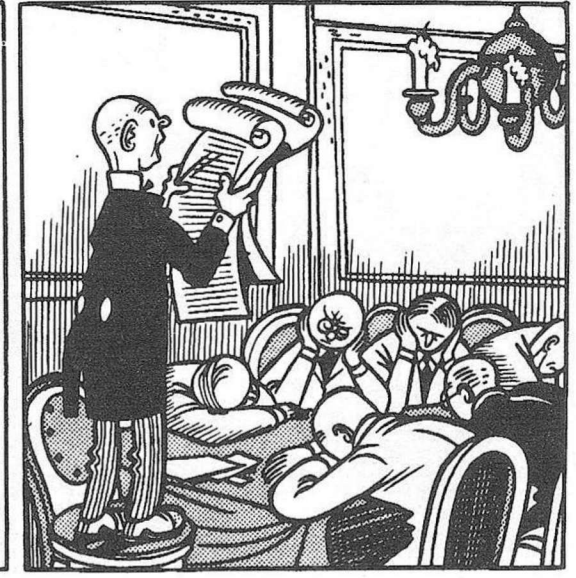
'Dit,' hernam de Koning, 'is een ernstige kwestie.' En hij at in gedachten een kevertje op. 'Weet u wat ik geloof?' zei de oudste knecht, 'dat hij gewoon door het raampje ontsnapt is. Want de tralies staan zo ver van elkaar, dat zelfs tante Pollewop er door had gekund.' En hij trad op het raampje toe en stapte er met gemak doorheen. 'Dit,' zei de Koning, verstrooid een spin doorslikkend, 'is een hoogst ernstige kwestie. Waar is de smid?' En de smid, die juist thuis met zijn zeven kinderen aan het knikkeren was, werd onmiddellijk door drie agenten gehaald.

'Zeg eens,' zei de Koning, van zijn troon opstaande, 'waarom heb jij de tralies zo ver van elkaar gezet?' Maar de smid glimlachte geheimzinnig en zei niets. 'Doorzoek zijn zakken,' beval de Koning. En zij doorzochten zijn zakken en vonden zeven nummers van de Volkskrant. 'Een abonné, Majesteit,' zei de rechter eerbiedig. 'Ik dacht het al,' zei de Koning, 'een collaborateur dus. Dat is een hoogst ernstige kwestie. Hij moet gezuiverd worden. Zuiver hem.' En de smid werd voor een Ereraad van Smeden en Loodgieters geleid.

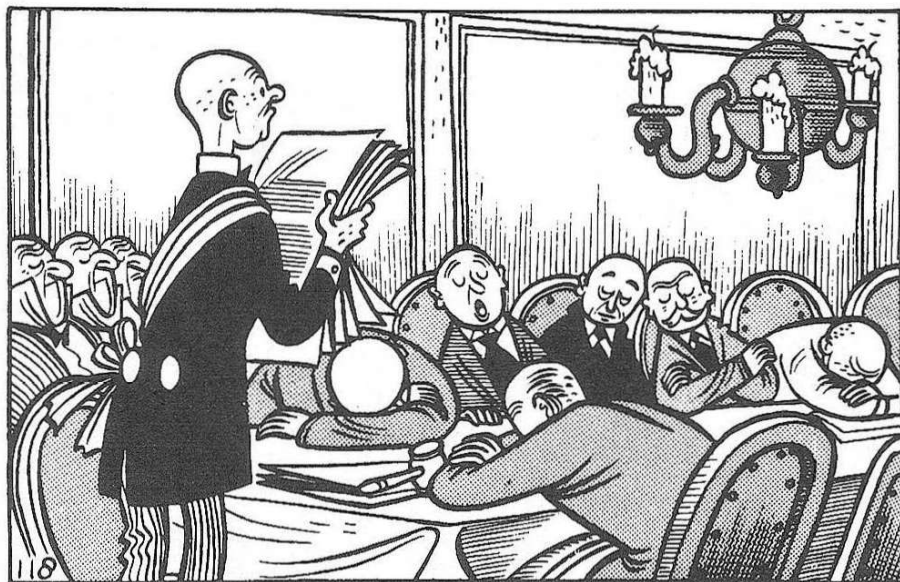
Zij stopten hem in een loden kuipje en toen werd hij zo grondig gezuiverd, dat zelfs zijn naaste familieleden hem niet meer herkenden. 'En bovendien,' zei de Koning, toen hij zo blank als een lelie naast het kuipje stond, 'is de bevoegdheid tot smeden en loodgieten u voor de tijd van drie weken ontzegd.' 'Ik heb,' antwoordde de smid, 'altijd naar een vakantie verlangd.' 'Goed,' zei de Koning, 'maar nu zal ik je iets anders vertellen. En dat is dit: gedurende de tijd van acht dagen wordt u de bevoegdheid tot het lezen van Pa Pinkelman ontnomen.' Toen zette de smid zich op de rand van de badkuip neer en barstte in tranen uit.

Intussen waren de Staten-Generaal en alle ministers van de maan bijeen gekomen in een grote zaal om te beraadslagen, hoe Pa Pinkelman gevangen genomen moest worden. De drie knechten zaten apart op een bankje en letten goed op, want zij wilden dadelijk bij de rondvraag geen figuur slaan. De Koning verhief zich van zijn troon om de vergadering te openen, en sprak als volgt: 'Zijn alle aanwezigen aanwezig? Dat doet mij genoegen. Een ogenblikje.' Hij trok een papiertje uit zijn zak, keek er even op, en vervolgde: 'Komaan, heren, de tijd vordert. Heeft er nog iemand iets te vragen? Niemand? Dan sluit ik de vergadering.' De verwondering onder de aanwezigen was algemeen.

Maar gelukkig ontdekte de Koning, geholpen door zijn minister van Zéér Binnenlandsche Zaken, dat hij het verkeerde papiertje gebruikt had. En toen hij het gevonden had, stond hij andermaal op en sprak: 'Er was een misverstand in het spel. Wat ik zeggen wilde was dit. Een ogenblikje. Ja, hier heb ik het. Lang, mijne heren, lang en ook (ik geef het toe) breed heb ik over de zaak nagedacht. Wat is nu mijn conclusie? Ten eerste: Pa Pinkelman is weg. Ten tweede: Pa Pinkelman moet gevonden worden. Ziedaar de hoofdlijnen. Ik heb gezegd.' Toen allen bekomen waren van hun verbazing om het doorzicht van de Koning, namen de beraadslagingen een aanvang.

De vergadering beraadslaagde en nam toen de volgende drie wetten aan, die de voorzitter, staande op zijn stoel, niet zonder voldoening voorlas: 'Wet 1: Er moet iets gebeuren. (Met algemene stemmen aangenomen). Wet 2: Wij moeten het er niet bij laten zitten (86 stemmen vóór, 11 blanco, 3 tegen). Wet 3: Met praten komen wij niet verder, hier dient gehandeld (54 stemmen vóór, 9 blanco, 37 tegen).' Uitgeput doch geheel bevredigd, besloten de leden hierna wat te gaan eten (99 stemmen vóór, 1 blanco), en zetten zich aan tafel. 'Maar wat nu?' vroegen de drie knechten. 'O, dat komt in orde,' zei de voorzitter, 'we benoemen een sub-commissie, welnu, dan zien we weer verder.'

De sub-commissie kwam reeds twee weken later bijeen, want op de maan gaat alles veel vlugger dan men wel denkt. Zij vergaderde drie dagen zonder onderbreking. De eerste dag beschouwde zij de twee redevoeringen van de Koning; dat was een goede basis voor bespreking. De tweede dag was een rustdag. En de derde dag besloot zij aan de drie knechten een Schriftelijke Vergunning te geven tot het Zoeken van Pa Pinkelman. Tevens werd aan ieder van hen een fiets verstrekt, daar de maan vrij uitgestrekt is en voor Voetgangers op de duur vermoeiend wordt.

Nadat de drie knechten nu door persoonlijke bemiddeling van de Koning nog een Banden-Vergunning en een Trap-Verlof gekregen hadden, stegen zij opgewekt op hun Rijwielen en fietsten welgemoed over de maan. Bij elke boom die zij tegenkwamen stapten zij af, om te kijken of Pa Pinkelman er ook achter zat en ook deden zij Onverhoedse Invallen in bolhoedenwinkels en banketbakkerijen, om zowel Pa Pinkelman als tante Pollewop op heterdaad te betrappen. Maar het scheen of ze van de maan waren weggevaagd.

Eindelijk stapte de oudste knecht af en zette zijn fiets tegen een berkenboompje. 'Hoor eens, jongens,' zei hij, 'dat gaat zo niet langer. We zoeken en zoeken maar we vinden niets. Bovendien krijg ik zadelpijn. Ik stel dus voor om op de plaats waar wij staan een koekjeswinkel te beginnen. Vroeg of laat komt tante Pollewop daar op af en waar tante Pollewop is, daar is ook Pa Pinkelman.' Dat was een schitterende gedachte. Diezelfde avond nog behaalden zij het Middenstandsdiploma B en traden ogenblikkelijk toe tot het Afwachtend Blok van Neutrale Middenstanders.

De winkel werd, nadat de vestigingsvergunning verkregen was, op een gunstig puntje opgezet, en wel recht tegenover de Club van Geheelonthouders, zodat de leden slechts de straat behoefden over te steken om een broodje met kaas te kopen en in de achterkamer een glaasje met iets opwekkends te drinken, bij wijze van zelfverloochening. Maar broodjes met ham verkochten de knechten niet. Die bleven in de etalage liggen voor het geval dat tante Pollewop voorbij kwam. En daartoe werden ze zo verrukkelijk mogelijk gerangschikt, op drie stapeltjes, en achter elke stapel ging een knecht in hinderlaag liggen.

En om ook voor Pa Pinkelman de zaak aantrekkelijk te maken, namen zij een verschrikkelijk dikke juffrouw in dienst, want Pa Pinkelman had dikwijls in zijn verlovingstijd gezegd: 'Wat ik bij Anna zo aardig vind, is dat zij zo gevuld is.' De juffrouw at eerst alle trommels leeg tot zij niet meer kon, en begon pas daarna langzaam en met aarzeling te verkopen. Het ging haar aan het hart, en soms, als zij een ons bitterkoekjes afwoog, kwamen de waterlanders te voorschijn en viel er een traan in het zakje. Maar langzamerhand wende zij er aan, en zo was alles gereed om Pa Pinkelman in de val te doen lopen.

Intussen liepen Pa Pinkelman en zijn reisgenoten onbezorgd over de maan. De goede man was zo verschrikkelijk blij met zijn vrijheid, dat hij af en toe midden op de weg op zijn hoofd ging staan, zodat alle kevertjes, die nog in zijn flanelletje zaten, door zijn halsboord naar beneden vielen. Hij had zijn bril afgezet om niet door de voorbijgangers als Pa Pinkelman ontmaskerd te worden; en wat tante Pollewop betreft, die beschouwde zichzelf door haar kroontje als voldoende vermomd, zodat niemand in haar de oude A. Pollewop zou herkennen. 'Komaan,' sprak Pa Pinkelman handenwrijvend, 'voorwaarts! De maan is een nuttig hemellichaam, en wij behoeven slechts om ons heen te zien om ontwikkeling op te doen.'

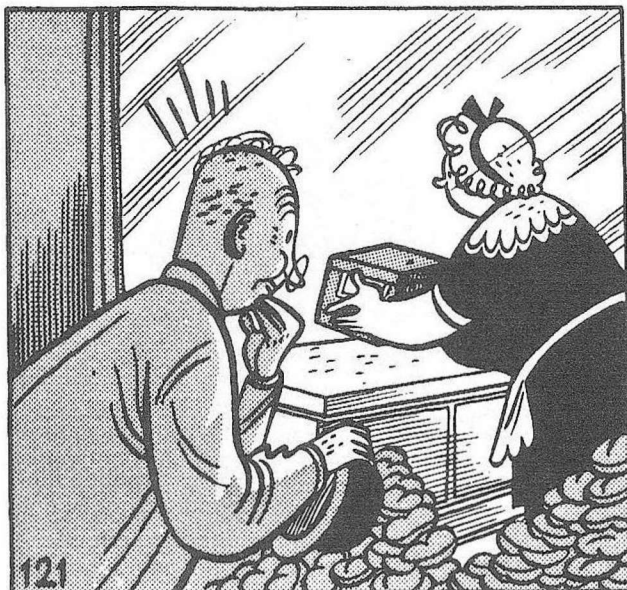
‘Theo,’ zei tante Pollewop opeens, terwijl ze al pratend voortliepen, ‘als je toch eens wist hoe genoeglijk ik het vind om met je getrouwd te zijn.’ ‘Dat kan ik mij heel goed voorstellen,’ zei Pa Pinkelman ernstig. ‘Ik hoop,’ vervolgde tante Pollewop, ‘dat wij altijd bij elkaar blijven.’ ‘Zeker,’ zei Pa Pinkelman, ‘daar is niet het minste bezwaar tegen.’ ‘En het spijt mij,’ ging tante Pollewop verder, ‘dat ik zo onaardig tegen je was.’ ‘Anna,’ sprak Pa Pinkelman, ‘ik vind, dat je eens een broodje met ham moest ronddelen.’ Tante Pollewop haalde haar tas te voorschijn, deed het knipje open, en keek vol spanning naar binnen.

‘Het is op,’ zei ze. ‘Wat is er op?’ vroeg Pa Pinkelman, die heimelijk hoopte, dat het pindakaas zou zijn. ‘Het is òp,’ zei tante Pollewop, ‘ik heb geen broodjes meer.’ Pa Pinkelman verbleekte. ‘Dat is heel erg, Anna,’ zei hij, ‘want wat doen we eigenlijk zonder broodjes?’ En zij gingen direct een broodjeswinkel binnen, en toen nog een, en daarna nog een. Maar overal waren de broodjes uitverkocht. Er waren wel brooden en Broodachtige Produkten, maar echte, knappende, warme broodjes, *die* waren er niet. En juist *die* wilde tante Pollewop hebben. Het werd al later en later, en reeds verschenen de sterren aan de hemel en stond tante Pollewop op het punt om

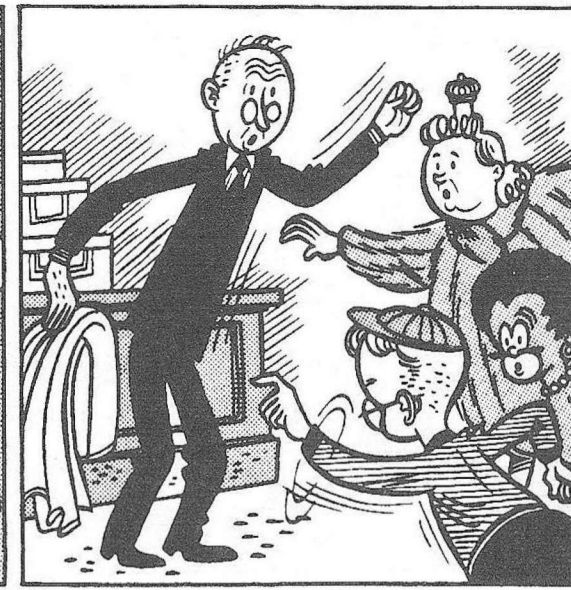
dan maar een Broodachtig Produkt te kopen, toen ze eindelijk voorbij een winkel kwamen, waar drie stapels broodjes met ham in de etalage stonden opgetast. ‘Theo!’ riep tante Pollewop, ‘kom eens kijken!’ Pa Pinkelman stak de straat over en bleef zwijgend voor de ruiten staan. Er stond een rimpel in zijn machtig voorhoofd. ‘Drie hopen!’ riep tante Pollewop, hem in de zijde porrend, ‘drie verse hopen!’ Doch Pa Pinkelman zweeg nog immer. Het was alsof de schrandere man voelde, dat er hier iets niet in orde was. Hij hield zijn bolhoed vast omklemd en keek naar de broodjes, alsof hij ze met zijn blik wilde doorboren. ‘Anna,’ zei hij eindelijk, ‘daar steekt iets achter die broodjes.’

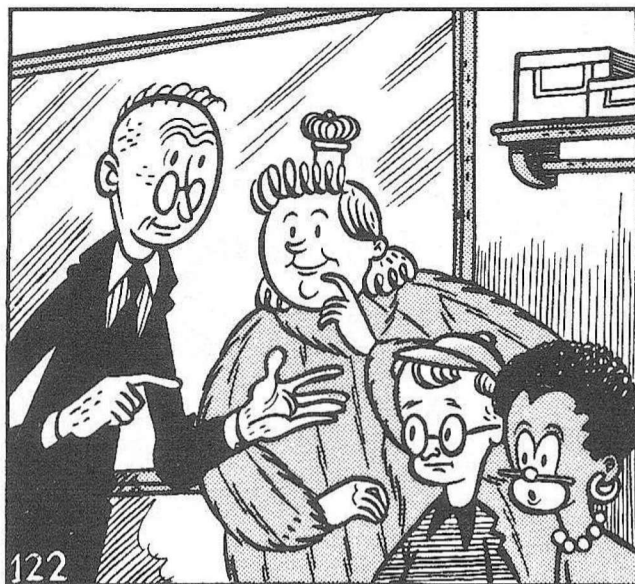
121
'Het zijn heerlijke broodjes,' meende tante Pollewop, 'ik zie er niets verdachts aan.' 'Jij niet,' sprak Pa Pinkelman, 'maar ik wel. Er is met die broodjes iets niet in orde. Ik voel het.' 'Maar wàt voel je dan, Theo?' vroeg tante Pollewop. Pa Pinkelman keek door de etalage-ruit de winkel in en ontdekte de dikke juffrouw achter de toonbank. 'Goed,' zei hij plotseling, 'laten we naar binnen gaan. Het was kinderachtig van me. Ik had ongelijk.' De edelmoedige man lichtte de deurklink op en trad tingelend de winkel in.

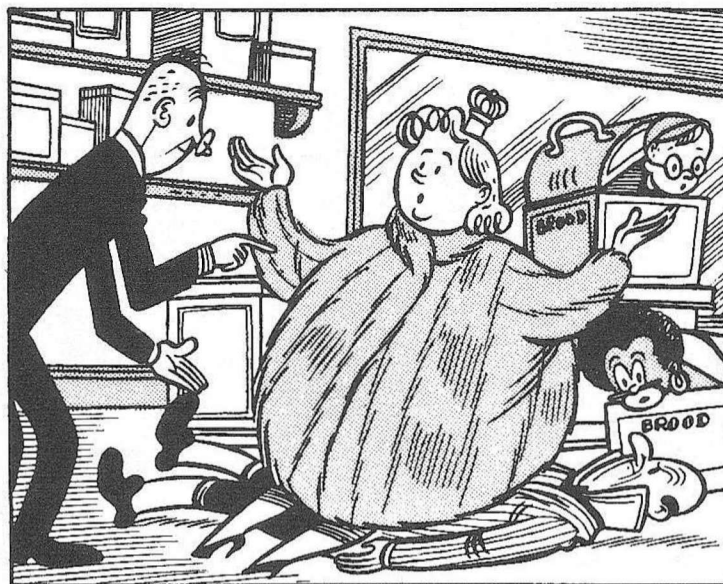
'Volk!' riep Pa Pinkelman. En daar rezen de drie knechten van achter de broodjes op. De oudste nam Pa Pinkelman bedaard zijn bolhoed van het hoofd en stopte deze in een broodtrommel. De tweede schoof de grendel op de deur en zei: 'Geknipt.' De derde haalde een koord uit zijn zak en maakte aanstalten Pa Pinkelman te boeien. Alles gebeurde in de volmaaktste orde en kalmte. Tante Pollewop stond verstijfd.

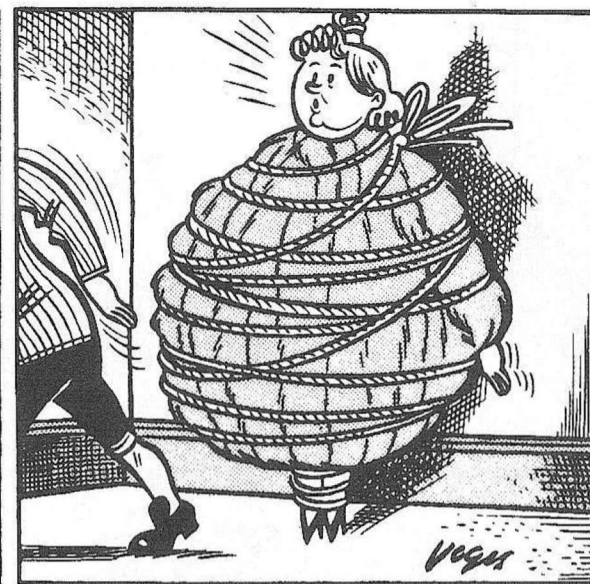
'Kinderen!' riep Pa Pinkelman met trillende stem, 'we zijn er ingelopen. En daarom: erop of eronder! Wat willen jullie?' 'Erop!' riep Kareltje. 'Dat is ook mijn mening,' hernam Pa Pinkelman, voor het eerst van zijn leven zijn onafscheidelijke regenjas uittrekkend, 'bravo, mijn jongen!' Nu zag ieder pas hoe mager en dunnetjes Pa Pinkelman eigenlijk was. Hij zag er uit als een garnaal, waarvan men het omhulsel heeft afgepeld. Doch zijn ogen schitterden achter zijn brilleglazen en bewezen, dat de geest machtiger is dan de stof. Deze man was tot alles in staat.

'Theo!' riep tante Pollewop in vervoering, 'je bent geweldig!' 'Anna,' sprak Pa Pinkelman zijn mouwen opstropend, 'het zou valse bescheidenheid zijn, indien ik het ontkende. Het is zo.' 'Theo,' hernam tante Pollewop, 'jij bent de leider. Geef ons richtlijnen.' 'Dat zal ik,' sprak Pa Pinkelman, 'Kareltje en Flop nemen ieder één knecht voor hun rekening. Behandel ze met zachtheid, jongens, en maak geen misbruik van je overwicht. Tante Pollewop neemt de knecht, die overblijft. Ga gewoon op hem zitten, Anna, dat zal geheel voldoende zijn. Als jullie zo ver zijn, geef ik verdere aanwijzingen.' De heerlijke man trok zich hierop terug en beschouwde het strijdtoneel.

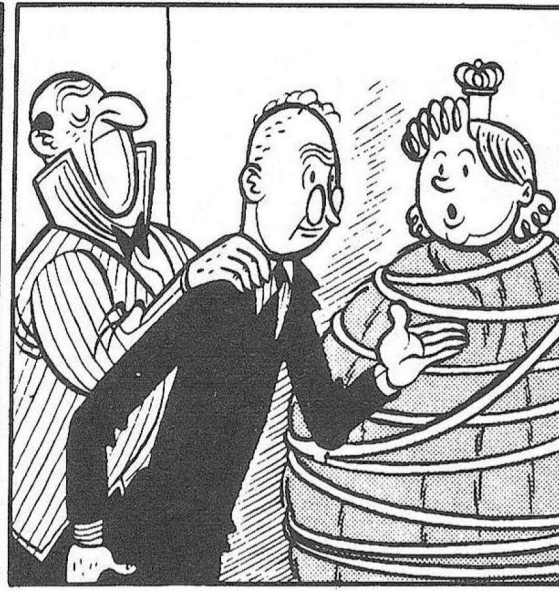
Het gevecht was wel kort, maar *niet* krachtig. Kareltje en Flop werden ieder in een broodtrommel gestopt, met evenveel gemak alsof zij werkelijk een wit en een zwart broodje waren, en hierna wijdden de knechten hun aandacht aan tante Pollewop. Zij zat bovenop haar tegenstander, juist zoals Pa Pinkelman haar gezegd had, en de arme man lag zó plat op de grond, dat hij zelfs de gelegenheid niet had de laatste adem uit te blazen. 'Wat moet ik doen, Theo?' vroeg tante Pollewop radeloos. 'Blijven zitten,' beval Pa Pinkelman met een bijna bovennatuurlijke kalmte, 'blijven zitten tot ik zeg, dat het genoeg is. Dan sta je op en dan merk je, dat ik gelijk had.'

'Jawel,' riep tante Pollewop, 'maar die andere twee komen ook op me af!' 'Anna,' zei Pa Pinkelman geprikkeld, 'ik geef slechts de hoofdlijnen aan. Je moet niet alles aan mij overlaten, maar ook zelf iets doen. Het is hier geen kinderkamer.' Deze bezielende woorden schonken tante Pollewop nieuwe kracht. Zij ging ogenblikkelijk ook op de tweede knecht zitten, maar de derde kon er onmogelijk meer bij. De klooke vrouw werd overweldigd, vastgebonden, en recht overeind tegen de muur gezet. 'Het is afgelopen, Theo,' sprak zij met klagende stem. Doch de geest van Pa Pinkelman was ongebroken. 'Nog niet!' riep hij uit, 'nog niet, Anna!'

De oudste knecht trad zwijgend op Pa Pinkelman toe, greep hem in de kraag van zijn jasje en hief hem een meter van de grond. 'Zeg eens, kleine garnaal,' zei hij, hem krachtig heen en weer schuddend, 'wat wil je eigenlijk tegen drie mannen zoals wij?' Hij zette Pa Pinkelman neer en alle drie keken zij hem aan. Pa Pinkelman dacht enige ogenblikken diep na en sprak toen: 'Ik wil verder bloedvergieten voorkomen, ik geef mij over.'

'Theo!' riep tante Pollewop ontzet, 'wat zeg je daar?' 'Neen,' hernam Pa Pinkelman met krachtige stem, 'mijn besluit staat vast: ik ben bang dat ik mij te veel zal opwinden en mijzelf niet meer meester blijven. Hoe licht kan ik niet een ongeluk begaan?' 'Theo,' zei tante Pollewop ontroerd, 'wil je ze werkelijk sparen?' 'Dat wil ik,' hernam Pa Pinkelman, 'het zijn ook mensen.' 'Dat is waar,' zei tante Pollewop nu geheel overtuigd, 'je bent een heerlijk soort man, Theo.'

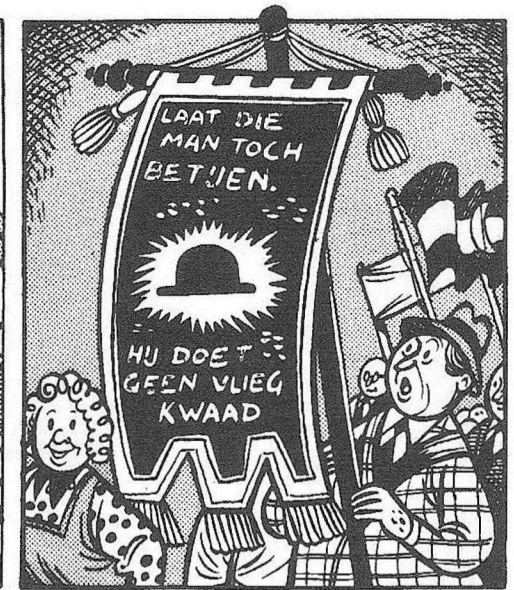
Ook Pa Pinkelman werd nu geboeid en hij moest bovendien de brodtrommel, waar Kareltje in zat, zelf dragen. Tante Pollewop droeg de trommel van Flop en de drie knechten droegen samen de brodtrommel, waar de bolhoed in was opgeborgen. Het was een droevige optocht. 'Is het nu werkelijk afgelopen, Theo?' vroeg tante Pollewop, 'helemaal echt uit?' 'Lieve kind,' antwoordde Pa Pinkelman, 'eens moet er een eind aan komen. We zijn toch al drie dagen over tijd. En dan: ik heb nooit begrepen hoe we van die maan af moeten komen en daar zorgen de drie knechten nu voor.'

Heel de maan liep nu uit om de Pinkelmannen voor het laatst te zien, en menig traantje werd er in stilte gestort. Een heleboel mensen waren boos, dat Pa Pinkelman was gevangen genomen, en onder de abonné's van de Volkskrant brak er zelfs een staking uit, die evenwel op niets uitliep. Er werd een vereniging opgericht, de 'V.V.P.P.' geheten (Vrienden Van Pa Pinkelman), die onmiddellijk in een spoedvergadering bijeenkwam, en met algemene stemmen het besluit nam om 1e. het er niet bij te laten zitten; 2e. over twee maanden op hetzelfde uur weer bijeen te komen.

Er waren ook vijf van de allerdomste abonné's van de Volkskrant, die van de hele krant niets begrepen behalve de avonturen van Pa Pinkelman en ook diè nog maar een heel klein beetje. Zij kwamen in een goedkoop cafétje bij elkaar en richtten een verschrikkelijk klein verenigingetje op, de L.T.P. (Leve Tante Pollewop) geheten. Zij schreven een verzoekschrift aan de Koning, met het doel om tante Pollewop los te krijgen, maar het zat zó vol spelfouten en inktvegen, dat niemand begreep wat er eigenlijk in stond, behalve de secretaris, die het geschreven had, die het dan ook op zon- en feestdagen aan al zijn familieleden hardop voorlas, tot hij het helemaal van buiten kende.

Er werd nog een derde partij opgericht, en dit was de Partij van de Vrijheid. De leden daarvan waren al heel lang ontevreden over de gang van zaken, en vonden dat er te veel ambtenaren waren en dat de regering zich met alles bemoeide. De gevangenneming van Pa Pinkelman deed de beker overlopen. Zij borduurden onmiddellijk een zijden vaandel, waarop in zilveren letters het volgende te lezen stond: 'Laat die man toch betijen. Hij doet geen vlieg kwaad,' en daarmee trokken zij zodra het volle maan was, het hele koninkrijk rond en verwierven vele aanhangers.

De Koning begon het erg vervelend te vinden. Hij riep zijn ministers bij elkaar en zei: 'Zeg, wat een herrie opeens, overal vergaderingen en optochten. En dan al die krantjes. Je wordt er gek van. Wat moeten we hieraan doen?' 'Wel,' zei de minister van Zéér Binnenlandse Zaken, 'dat is al heel eenvoudig. Verbieden kunnen we de kranten niet. Maar we maken ze zó klein, dat er haast niets instaat.' 'Mijn hemel, dat is heel aardig bedacht,' zei de Koning, 'alle machtig aardig, zeg. Hoe komt een mens op het idee. Kerel, hoe krijg je 't in je hoofd!?'

'Dan,' zei de minister, 'moet u verder een heel klein beetje toegeven. U houdt vanavond een praatje voor de radio, en daarin zegt u, dat tante Pollewop op de maan blijft.' 'Maar, beste kerel,' riep de Koning verblijd, 'dat is juist wat ik altijd gewild heb!' 'Jawel,' zei de minister, 'maar dat moet u er niet bij zeggen. U zegt gewoon dat u bereid bent dit offer te brengen, in het belang van het land.' De Koning greep zijn hand en drukte die hartelijk. 'We gaan vanmiddag samen poffertjes eten,' zei hij, 'en de rekening is voor mij.'

'Dan,' zei de minister, 'moeten Pa Pinkelman en die twee jongens de maan af. Want zij vormen een haard van verzet.' 'Wat is dat?' vroeg de Koning nieuwsgierig. 'Dat weet ik niet,' zei de minister. 'Het zal een soort haard zijn,' zei de Koning peinzend, 'die je kunt verzetten. En dat laatste is wel prettig. Want we zetten ze gewoon de maan af.' 'Juist,' zei de minister, 'we wachten tot de maan half is, en dan duwen we ze eenvoudig 't randje af.' 'Kerel,' zei de Koning ontroerd, 'je bent de beste minister, die ik in jaren onder ogen gehad heb. Ik zal je niet alleen vanmiddag, maar ook gisteren vrij geven. Geef onmiddellijk bevel dat 't zó gebeurt en niet anders.'

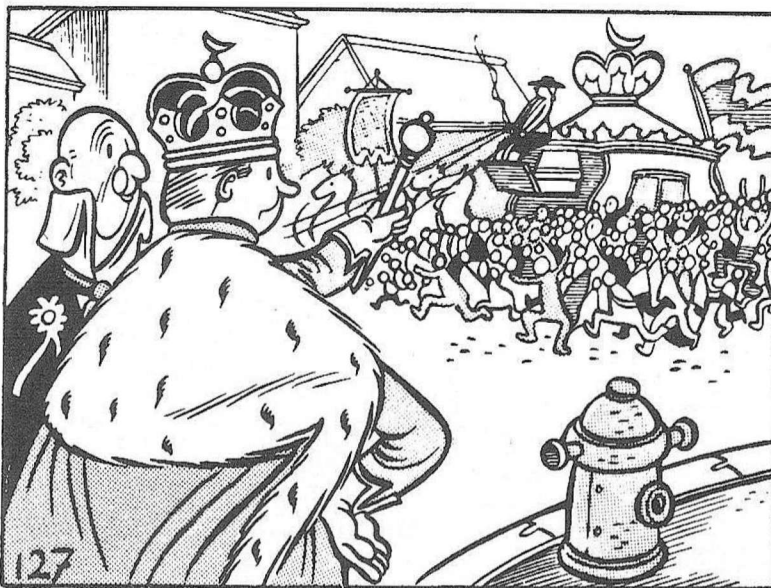
Mijn hemel, de onrust op de maan werd steeds groter. Overal waar Pa Pinkelman en tante Pollewop voorbij kwamen liepen de mensen hun huizen uit en zeiden, dat het een rein schandaal was. De banketbakkers en koekjes-draaiers, die niet zonder reden een vermindering hunner inkomsten vreesden, voor het geval dat de Pinkelmannen van de maan werden afgeduwd, vormden midden op een afgelegen weilandje een spreekkoor, bestaande uit drie lettergrepen: *Pol-le-wop*, die zij onder leiding van een linksgezinde bakker héél hard uitriepen. Toen het achter de rug was hadden allen toch een prettig gevoel. En, zei de bakker, aan het gekwetste rechtsbewustzijn was voldoening geschonken.

Intussen zat de Koning, niets kwaads vermoedend, met zijn minister van Zéér Binnenlandse Zaken poffertjes te eten op kosten van het Rijk, toen een agent binnenkwam met de boodschap, dat er op de hele maan een revolutie was uitgebroken. De Koning verbleekte en legde zijn vork neer. 'Kom,' zei hij, 'je overdrijft.' 'Nee, zeker niet,' zei de agent, 'het is heus waar, op m'n woord van eer.' 'Kom,' zei de Koning, 'je maakt een grapje. Guit die je bent.' 'Wel alle donders,' zei de agent, 'ik heb 't met m'n eigen ogen in de Volkskrant gelezen.' 'Dat is wat anders,' zei de Koning neerslachtig. 'Ja,' zei de agent, 'ik dacht: ik zal even langs gaan om 't te vertellen, anders valt 't 'm dadelijk zo koud op 't lijf.'

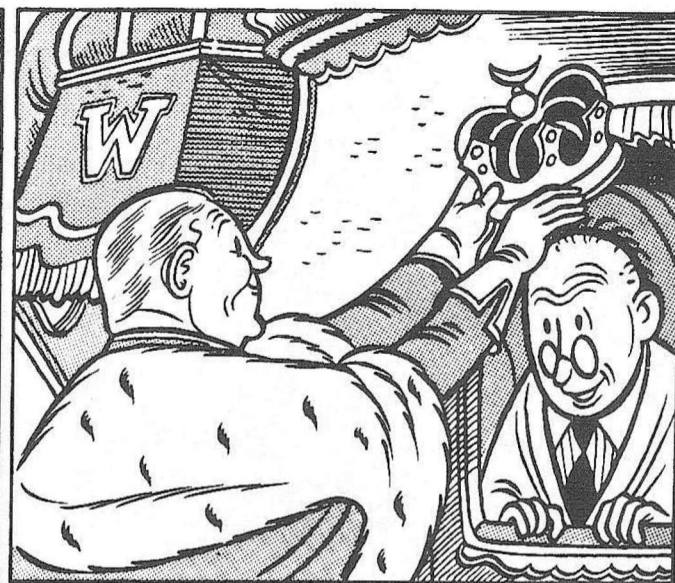
'Dat heb je fijn aangevoeld,' zei de Koning, 'je bent bevorderd.' 'Dat helpt me niks,' zei de agent spijtig, 'want u bent afgezet.' 'Wat zeg je me nou?' vroeg de Koning, van schrik een poffertje in zijn oor stekend. 'U bent afgezet,' herhaalde de agent, ' 't stond bij de Gemengde Berichten.' De Koning werd er stil van. 'Wat stond er precies?' vroeg hij bekommerd, ' 't interesseert me, zie je, ik stel er belang in.' 'Er stond,' zei de agent, sterk nadenkend, 'laat eens kijken. O ja, dit stond er: die hermelijnen nul zijn we ook weer kwijt.' De Koning ontving dit gemengde bericht met gemengde gevoelens. 'Enfin,' zei hij, 'wat waar is, is waar. Ik hou van eerlijke berichtgeving. Afrekenen ober!'

De Koning wandelde met zijn minister naar buiten. 'Zeg,' zei hij, 'je hebt gelijk. Niemand neemt z'n hoed meer af. 't Is afgelopen. 't Spijt me, want het was aardig werk. En 't legde geen windeieren ook. Kijk, daar komt de nieuwe Koning aan!' En jawel, daar kwam de koningskoets aanrollen, omstuwd door een geweldige menigte. Er liepen acht schimmels voor, en op het dak schitterde een kroon van zuiver goud.

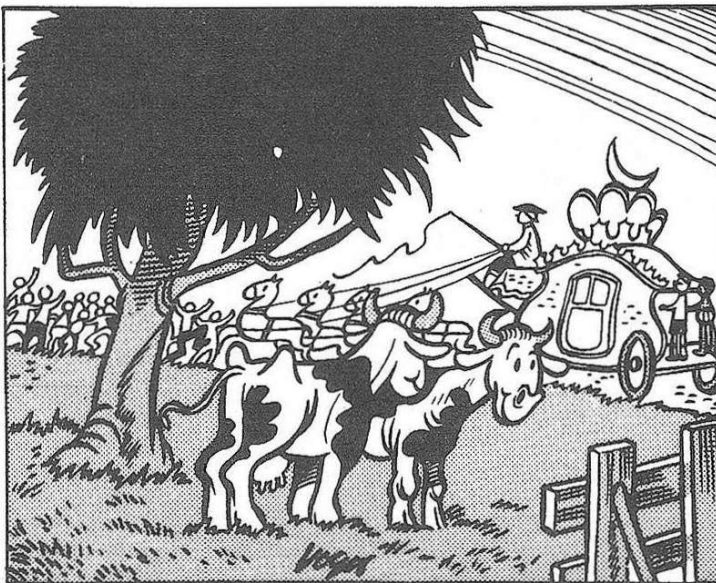
'Hemeltje, lief!' riep de oude Koning. ' 't Is Pinkelman, die er in zit! En die dikke Pollewop zit naast 'm! En die twee rakkers van jongens staan op 't achterbankje als palfreniers!' Het rijtuig stond stil en Pa Pinkelman stak zijn hoofd door het raampje. 'Hallo, Willem!' zei hij, 'hoe is-ie?' De vroegere Koning aarzelde even. Toen stak hij zijn hand uit en drukte die van Pa Pinkelman met warmte. 'Knap gedaan,' zei hij, 'echt vakwerk. Je bent 'n handige rekel, Pinkelman.'

'Helemaal niet,' zei Pa Pinkelman, 'ze hebben me gewoon tot Koning uitgeroepen. Ik deed er niets voor, 't ging vanzelf. En ik begrijp ook niet, waarom ik 't beter zou doen dan 'n ander.' 'Wel, dat is ook de gewone manier,' zei de vroegere Koning, 'maak je maar niks ongerust, zo gaat 't altijd bij koningen. Heb je al een kroon?' 'Nee,' zei Pa Pinkelman. 'Dan kun je de mijne overnemen tegen de helft van de prijs,' zei de vroegere Koning, 'hij is nog zo goed als nieuw. Hier, kerel, wees er gelukkig mee.' En de onbaatzuchtige man nam zijn kroon af en zette hem door het raampje Pa Pinkelman op het hoofd.

'Hij staat je goed, Theo,' zei tante Pollewop, terwijl ze onder het voortrijden Pa Pinkelman's kroon van terzijde bewonderde, 'en ik geloof dat ze in 'n gewone winkel lastig te krijgen zijn. Het valt me erg mee van Willem. Het is tòch 'n aardige man.' 'Anna,' sprak Pa Pinkelman, 'laten we dit onderwerp nu laten rusten, want daar krijgen we niets dan narigheid van. Trouwens, wat die aardigheid in het algemeen betreft, je zult merken, dat iedereen nu heel aardig tegen ons is. Dat is altijd zo als je Koning wordt. En ik ben benieuwd, lieve kind, of je er op de duur wel tegen kunt.' 'O, jawel,' zei tante Pollewop overtuigd, 'waarom zou ik niet?' Maar Pa Pinkelman zweeg en keek bezorgd voor zich uit.

Het was een heerlijke rit. De zon scheen stralend aan de dichtbewolkte hemel en zelfs de koeien in de wei konden, toen ze het rijtuig voorbij zagen komen, een flauwe glimlach niet onderdrukken. Kortom, iedereen had plezier in het geval. De mensen stonden acht rijen dik langs de weg en riepen 'hoera!' en om de drie lantaarnpalen was er aan een touwtje een kleine zilveren P. over de weg gespannen. Pa Pinkelman meende dat dit Pinkelman beduidde, maar tante Pollewop helde over tot de veronderstelling dat er Pollewop mee bedoeld was. Gelukkig werd een dreigende twist nog voorkomen door Flop, die op het verrukkelijke denkbeeld kwam dat het 'Pa' moest betekenen.

Voor het paleis gekomen, zagen ze al meteen dat er geen kosten of moeiten gespaard waren. Uit alle acht en tachtig ramen hingen vlaggen en zelfs uit het W.C.-raampje hing nog een heel klein vlaggetje en dat was allemaal gedaan door de portier, die daar een grote vaardigheid in had bereikt. Het was een oude man van ver in de negentig; hij had precies 37 koningen meegemaakt en daarom sprak hij ze ook met je en jou aan en nam zijn pet niet meer af. Hij liep op het gouden rijtuig toe en opende het deurtje. 'Zo,' zei hij geeuwend, 'Pinkelman, geloof ik?' 'Jawel,' zei tante Pollewop fier, 'de nieuwe Koning.' 'Mooi,' zei de oude man, 'denk om het treetje; ik heb er meer zien struikelen.'

'Loop maar precies achter me aan,' hernam de portier, 't is allemaal heel eenvoudig. De kroning begint pas over 'n halfuur. In die tussentijd kunnen jullie bij mij een kop thee drinken.' En ze traden in het kamertje van de portier, waar zijn vrouw een kopje thee schonk. 'De nieuwe, Jan?' vroeg de oude vrouw. 'De nieuwe,' zei de portier, zijn pet aan het haakje hangend, 'geschikte lui, geloof ik. Ik ben benieuwd, hoe ze aan hun eind komen.' 'Wàt zegt u?' vroeg Pa Pinkelman ontsteld. 'Ik ben benieuwd,' herhaalde de oude man, 'hoe jullie aan je eind komen. Vijftien heb ik er zien ophangen, zeven zijn er op het schavot gestorven. De rest heb ik 's nachts door het keukenraam naar buiten geholpen.'

Pa Pinkelman ging zitten en verzonk in diep nadenken. 'Hoor eens,' zei hij eindelijk, 'ik zou wel weer weg willen.' 'Te laat,' zei de portier, 'eenmaal hap gezegd, dan ook doorbijten.' De oude man glimlachte. 'Ach ja,' zei hij, 'zo is het in de wereld: portiers kunnen komen en gaan. Maar koningen hebben te blijven. En het gekke is, dat 't in de praktijk nog omgekeerd is ook. Want de koningen gaan en de portiers blijven. Zo is het in de wereld.' 'U bent een filosoof,' zei Pa Pinkelman. 'Dat zijn alle portiers,' zei de oude man, 'want zij hebben de deuren in handen. Maar kom, het wordt tijd. Zetten jullie je kroon maar weer op. Deze kant uit, en alsjeblieft niet met je vingers aan de gewitte muren komen.'

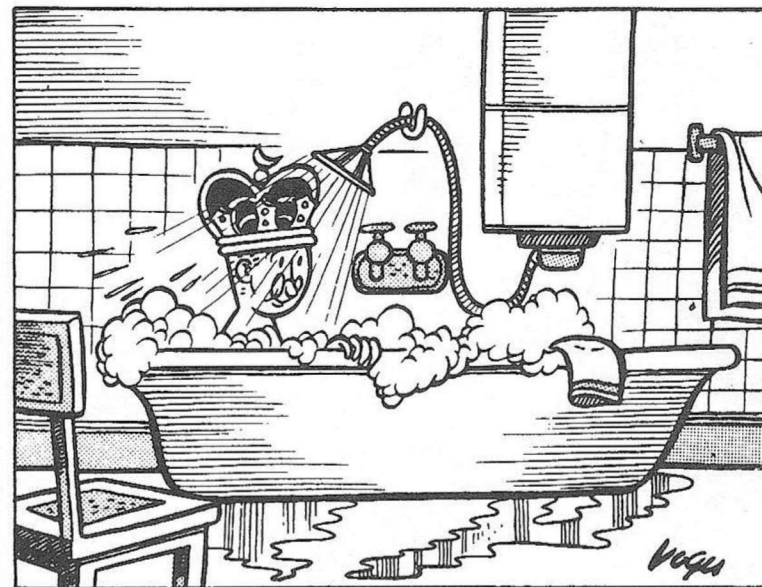
Toen ze nu een tijdje achter de wonderlijke oude man hadden voortgelopen, werden ze door het comité van ontvangst opgewacht en naar de Troonzaal geleid. Het stond er vol met hoogwaardigheidsbekleders, die hartelijk begonnen te applaudiseren. Aan het eind van de zaal rees een reusachtige troon op en daarop nam Pa Pinkelman nu plaats en stak kalm een sigaar aan. 'Wat gaat er nu gebeuren?' vroeg de onverstoorbare man. Een der ministers viel op zijn knieën voor de troon. 'We wilden u kronen, Sire,' zei hij. 'Dat kan gebeuren,' zei Pa Pinkelman, 'moet het nu direct, of hebben we de tijd?'

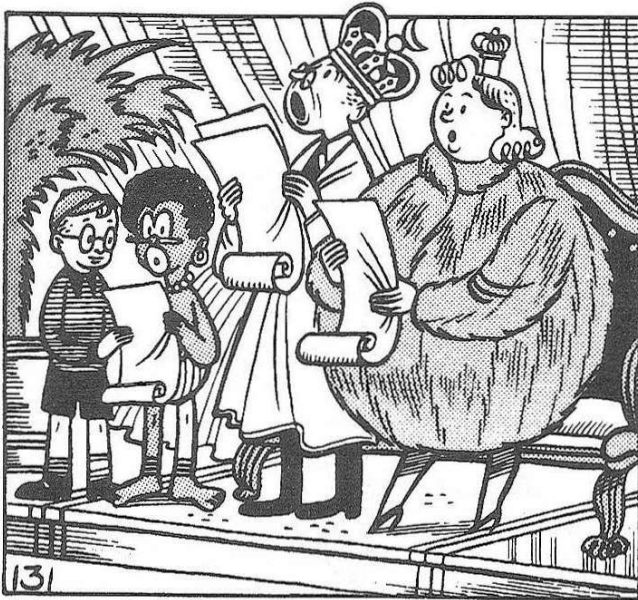
'Ik zou zeggen,' sprak de minister, 'laten we 't maar direct doen, dan hebben we 't achter de rug.' 'Daar zit iets in,' zei Pa Pinkelman, 'maar toch voel ik er meer voor om 't morgen te doen.' 'Maar Sire,' zei de minister, 'alles staat klaar.' 'Ja, zie je,' zei Pa Pinkelman met gedempte stem, ' 't kan niet anders. Ik zit onder de vlooiën.' 'Dat is een nieuw gezichtspunt,' fluisterde de minister, 'het lijkt me beter om de plechtigheid een ogenblik uit te stellen. Zal ik het de aanwezigen zeggen?' 'Jawel,' zei Pa Pinkelman benauwd, 'maar een beetje sierlijker dan zoals ik 't zei, begrijp je?'

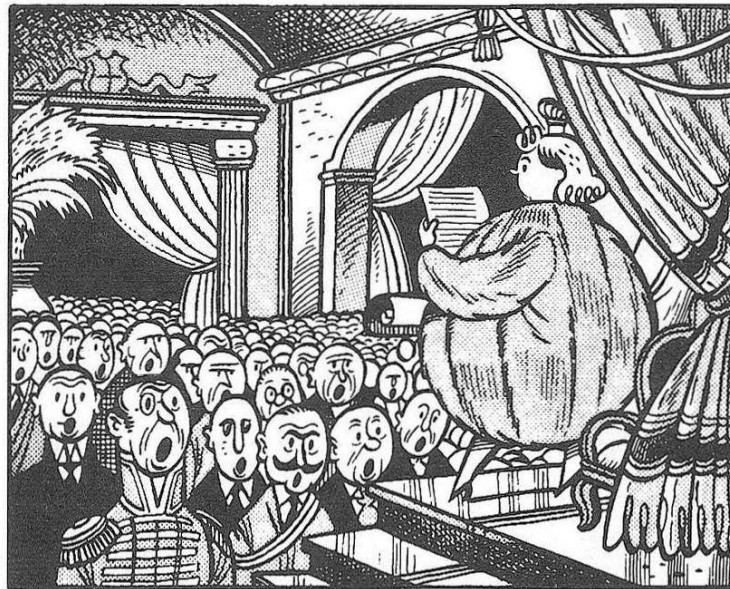
'Laat u dat maar aan mij over, majesteit,' zei de minister glimlachend, 'ik heb meer met dat bijltje gehakt.' En zich tot de aanwezigen wendend riep hij met luide stem: 'Zijne Majesteit trekt zich nu terug om zich met enige onderdanen op intieme wijze te onderhouden.' 'Kerel,' fluisterde Pa Pinkelman, 'dat was aardig bedacht! Heel goed, zeg. Je bent 'n handige bliksem. Je wordt mijn minister van Volksvoorlichting.' 'Sire,' sprak de minister, 'dat was ik al.' 'Dacht ik 't niet,' zei Pa Pinkelman, 'ik begreep 't direct.'

De minister ging hem voor naar de badkamer, en daar nam Pa Pinkelman een heerlijk warm bad. Ook trok hij een schoon hemd, een schoon flanelletje, en een schoon onderbroekje aan, die allemaal op een stapeltje in het Geheime Kabinet van de Koning lagen, gemerkt met een W. en een kroontje er boven. 'Zo,' zei Pa Pinkelman, 'dat was heerlijk. En nu begin ik een heel nieuw leven.' En welgemoed trok hij de stop uit het bad en keek de kevertjes na, die in de draaikolk omlaag wervelden.

Geheel opgefrist en gezuiverd trad Pa Pinkelman nu wederom de zaal in. 'Ik ben klaar,' zei hij, 'het was verbazend wat een beesten er nog af kwamen. Maar ik geloof, dat ik ze nu allemaal kwijt ben. Komaan, laten we beginnen.' Het volkslied werd ingezet en staande door de aanwezigen gezongen. Pa Pinkelman, tante Pollewop, Kareltje en Flop, die het nog nooit gehoord hadden, kregen ieder de tekst op een papiertje in handen en zo konden ze alle coupletten goed volgen. Hier is couplet zeventien bijvoorbeeld:

Maanlied (couplet 17)
De een woont op Texel,
de ander in Laan,
een derde in Bussum
of Koog aan de Zaan.
Wat kan het je schelen?
Wat heb je er aan?
't Is niets, vergeleken
bij onze maan.

'Zeg,' fluisterde Pa Pinkelman, 'waar ligt Laan ergens?' 'Nergens,' fluisterde de minister terug, 'dat was terwille van 't rijm. Let op: daar gaan we weer.'

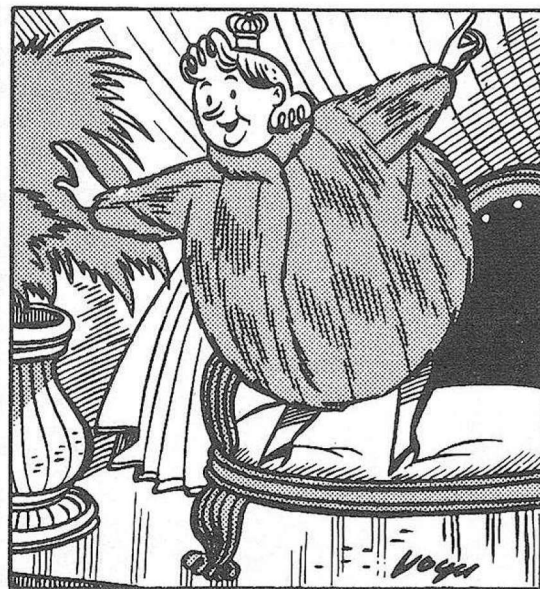

Maanlied (couplet 18)
Soms neemt hij wat af,
soms groeit hij wat aan,
dat is wel eens lastig,
maar 't is nog altijd gegaan.
Daarom, brave lieden,
(en nu allemaal saam:)
't is nergens zo enig
als hier op de maan.

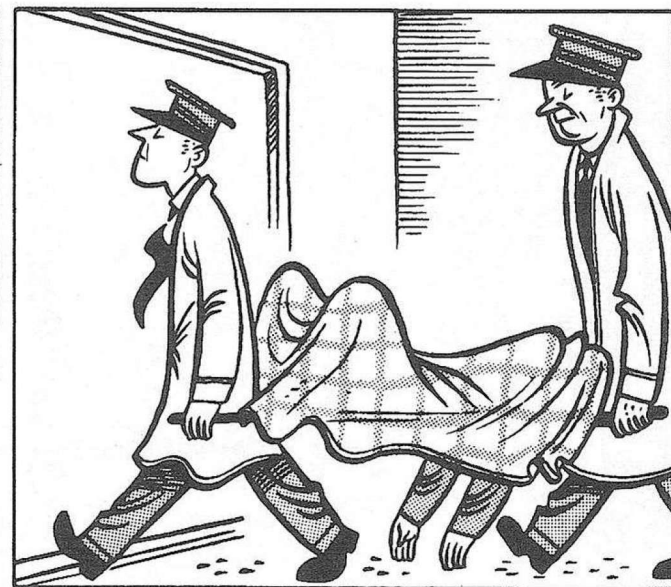
Pa Pinkelman was tot in het diepst van zijn ziel aangegrepen. 'Hoeveel coupletten komen er nog?' vroeg hij snikkend. 'Nog 24,' zei de minister. Pa Pinkelman droogde onmiddellijk zijn tranen. ' 't Is nu genoeg geweest,' zei hij, 'we gaan over tot 't volgende punt.'

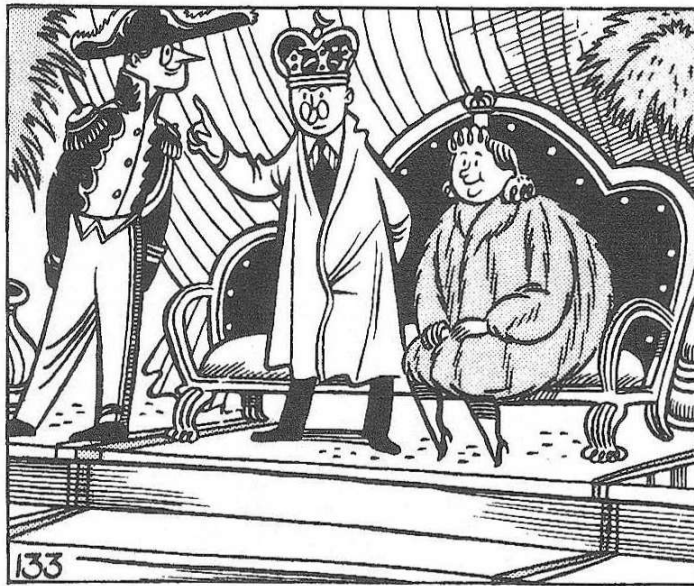
'Ja, het volgende punt,' zei de minister peinzend, 'dat is eigenlijk de kroning. Maar u hebt alle twee uw kroon al op. Dus dat is al gebeurd.' 'Mooi,' zei Pa Pinkelman, 'heeft er iemand van de aanwezigen bezwaren?' 'Ja, ik,' riep een handelaar in dropveters, die helemaal achterin de zaal stond, 'ik ben tegen het koningschap. 't Kost 'n boel geld en wat heb je er aan? Ze rijden maar rond in rijtuigen, maar werken, ho maar! Windbuilen zijn het. Ik heb 'r nog nooit iets goeds van gezien. Tegen.' De feeststemming in de zaal zakte merkbaar. Maar het was tante Pollewop, die de situatie redde.

Ze stond op van haar troon en zei: 'Ik ben dol op drop.' 'Wat zegt u, majesteit?' vroeg de man verbaasd. 'Ik ben dol op drop,' herhaalde tante Pollewop met vaste stem, 'vooral in de vorm van veters. Er zit mijns inziens een hoge voedingswaarde in. En vooral voor moeders met schoolgaande kinderen zou ik zeggen: tob niet langer, geef ze veters op de boterham.' 'Meent u dat, majesteit?' vroeg de winkelier ademloos. 'Zeker,' zei tante Pollewop, 'voor de longen, voor het hart en voor het beenderenstelsel: drop, drop, en nog eens drop. Dàt is mijn mening!'

Toen ging de man op zijn stoel staan en riep: 'Leve het koningschap! Hoezee!' Onmiddellijk hierna werd hij op een brancard de zaal uitgedragen: de aandoening was hem te machtig geworden. 'De oppositie is vernietigd,' meende de minister, de zaal rondkijkend, 'nog iemand op- of aanmerkingen? Eenmaal, andermaal, voor de laatste maal; dan is het aangenomen. Hartelijk gefeliciteerd, majesteit.' 'Dank u,' zei Pa Pinkelman, 'en nu gaan we 'n hapje eten.' 'Pardon,' zei de minister, 'eerst moet u een toespraak houden.' Pa Pinkelman verbleekte.

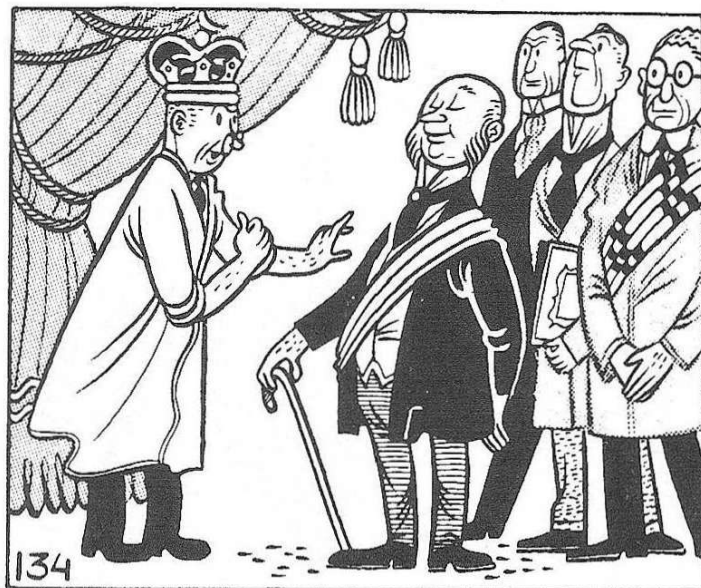

133

'Vooruit majesteit,' fluisterde de minister, 'er op of er onder. Schraap uw keel, en begin.' 'Juist,' zei Pa Pinkelman. En hij stond op, schraapte zijn keel en sprak als volgt: 'Onderdanen. Ik zal het kort maken. Let op, er komt een koninklijk besluit: Vanmiddag geef ik vrij. De hele middag. Alsjeblieft. Ik dank u.' Pa Pinkelman ging zitten en keek voldaan in het rond. Het bleef echter doodstil in de zaal. 'Ze schijnen niet erg blij te zijn,' zei hij ongerust. 'Neen,' zei de minister, 'want het is zaterdag. En dan hebben we al vrij.' Pa Pinkelman stond weer op. 'Ik heb mij vergist,' zei hij, 'niet vanmiddag hebben we vrij, maar morgen.' 'Morgen is het zondag,' zei de minister. 'Wat 'n figuur, Theo,' zei tante Pollewop, 'wat 'n figuur.'

Pa Pinkelman zat neerslachtig op zijn troon. Maar tante Pollewop stond op en sprak als volgt: 'Onderdanen. De toespraak van Pa Pinkelman was een proef, om te zien of u er in zoudt lopen. U hebt zich allemaal kranig gehouden. En nu komt het. Maandag, dinsdag en woensdag geven we vakantie, en van donderdag is ook de ochtend nog vrij. Donderdagmiddag is alles weer gewoon. Dat is ons cadeau. Wij hopen, dat van deze goedheid geen misbruik gemaakt wordt. Aan het gejuich, dat op deze woorden volgde, scheen geen eind te zullen komen; en allen waren van mening, dat de nieuwe Koning, onder een ogenschijnlijk wat suf uiterlijk, een vlijmscherpe geest verborg.

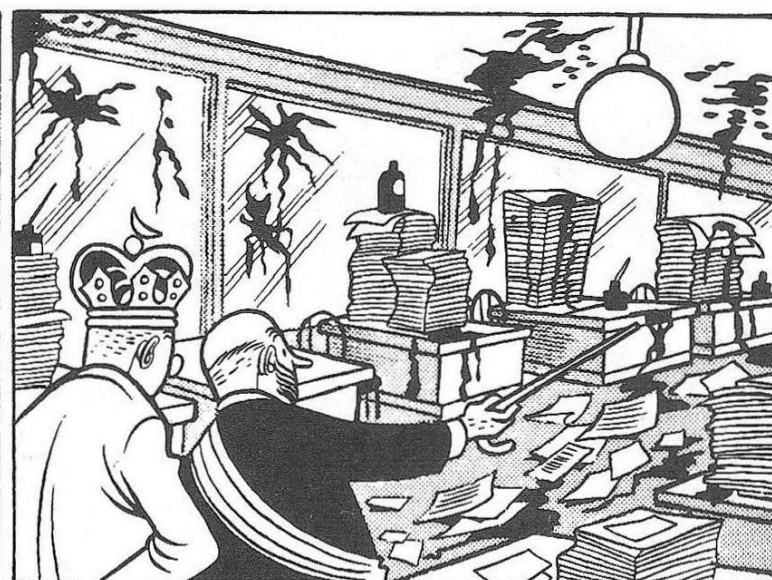
'Anna,' zei Pa Pinkelman, toen ze na afloop bij elkaar aan de koffietafel zaten, 'je bent een verrukkelijke vrouw. Nog nooit heb ik spijt gehad, dat ik vijf en twintig jaar geleden met je in zee ben gegaan, uitgezonderd een paar keren. Maar vertel me nu *dit* eens: Hoe moeten we regeren? Heb jij daar enig idee van?' 'Niet het minst,' antwoordde tante Pollewop een broodje open makend om te kijken wat er in zat, 'niet het minst. Jammer, er zit kaas op.' 'Anna,' hernam Pa Pinkelman geprikkeld, 'de tijd van broodjes is nu voorbij. Tot dusver hebben we er onbezorgd op los gepinkeld. Maar nu moet er geregeerd worden. Wij moeten richtlijnen aangeven, laat alle ministers binnenkomen.'

Alle ministers kwamen binnen. 'Hoor eens,' zei Pa Pinkelman, zijn mouwen opstropend, 'hebben jullie 't al gehoord? Ik ga regeren. Onmiddellijk. Op staande voet.' De oudste minister glimlachte. 'Kom, kom,' zei hij, 'u maakt een grapje.' 'Nee, zeker niet,' zei Pa Pinkelman, 'ik ga direct aan de slag. Waar is de werkkamer van de vroegere Koning?' 'Die had helemaal geen werkkamer,' zei de minister. 'Goed,' hernam Pa Pinkelman, 'waar staat dan zijn bureau?' 'Hij had helemaal geen bureau,' zei de minister. 'Goed,' hernam Pa Pinkelman, 'waar regeerde hij dan ergens?' 'Hij regeerde helemaal niet,' zei de minister.

Pa Pinkelman stond als door de bliksem getroffen. 'Goed,' sprak hij ten slotte, zijn jas weer aantrekkend 'wijs me dan uw eigen bureau.' De minister glimlachte verlegen. 'Ik heb geen bureau,' zei hij, 'en nooit gehad ook.' 'Zeg, hoor eens,' sprak Pa Pinkelman met krachtige stem, 'is dat bezuiniging of is dat luiheid?' 'Geen van beide,' antwoordde de minister, 'het is iets anders. Komt u even mee naar een hoek van de kamer. Want ik vind het niet leuk, als die twee jongens het horen.' En de minister trok Pa Pinkelman achter een gordijn en fluisterde in zijn oor: 'Het is onmacht.' Pa Pinkelman trad een schrede achteruit. 'En u bent minister!' riep hij uit.

'Jawel,' zei de minister, 'maar daarmee is dan ook alles gezegd. Gaat u eens mee, dan zal ik u laten zien waar er geregeerd wordt.' En zij liepen het paleis uit en kwamen in een groot gebouw. De minister wierp een deur open en zij stonden in 'n enorme zaal. De vloer, de muren, het plafond, en zelfs de ramen waren met inkt bespat, en er stonden honderden bureaus, bedekt met stapels papieren, pennen, en plasjes inkt. 'Hier,' zei de minister, 'wordt geregeerd.' 'Maar ik zie niemand!' riep Pa Pinkelman. 'Ze zijn juist allemaal een kopje koffie gaan drinken,' sprak de minister, 'maar kom, laten we verder gaan. Dit was alleen de afdeling Energie.'

Pa Pinkelman liep nog tien zalen door en bleef hijgend staan. 'Zeg,' zei hij, 'zijn we d'r nou?' De minister glimlachte. 'Nog niet op de helft,' zei hij, 'wat we tot nu toe gezien hebben, was nog slechts een klein gedeelte van de Beschikbare Ruimte. Er komen nog twaalf van zulke gebouwen. Doorzetten maar. Weet u nú eindelijk, wie er regeren?' Pa Pinkelman dacht lange tijd na. 'Zeg!' riep hij plotseling ontsteld, 'het zijn toch geen ambtenaren?' 'Hoera,' sprak de minister, 'het dringt door. We zijn er. Goeie, brave, suffice Pinkelman.'

'Zeg eens,' sprak Pa Pinkelman, 'als je brutaal wordt, dan *ga* je niet, maar dan *vlieg* je er uit.' 'Allemachtig,' mompelde de minister ontsteld. 'Met twee woorden spreken,' zei Pa Pinkelman, 'opnieuw.' 'Allemachtig, majesteit,' zei de minister. 'Juist,' hernam Pa Pinkelman, 'en dat ik suf ben, dat is zo, maar daarom hoeft het nog niet gezegd te worden, vind je niet?' 'Dat is waar,' zei de minister. 'Majesteit,' zei Pa Pinkelman. 'Majesteit,' herhaalde de minister. 'En nou gaan we weer verder,' besloot Pa Pinkelman, 'want ik wil eerst alles zien, voor ik er het mes in zet.'

En Pa Pinkelman zag alle zalen en gebouwen. De twintigduizend ambtenaren die er zaten, stonden eerbiedig op en bogen. Pa Pinkelman gaf ze een voor een 'n hand, en de vrouwelijke krachten kneep hij minzaam in de wang. Ja, bij een tweetal aardige typistes ging zijn democratische gezindheid zelfs zo ver, dat hij hen ambtshalve op beide wangen kuste. Want, zo meende de onbaatzuchtige man, het landsbelang ging vóór persoonlijke neigingen, en een vorst, die niet in staat was alle eigenbaat opzij te schuiven, deed beter om maar thuis te blijven.

Toen Pa Pinkelman nu alle ambtenaren gezien had, riep hij de helft te zamen in de vestibule van het gebouw en gaf ze ieder het loonzakje voor de volgende maand en een volle fles inkt. Hierna leunde hij schilderachtig tegen een fonteintje dat achter hem in de muur was aangebracht en sprak als volgt: 'Dit is inkt genoeg voor een half jaar, die jullie thuis moogt opmaken. Als het op is, wordt de fles weer van rijkswege gevuld. Maar dat is dan ook alles wat je van nu af aan uit de schatkist te verwachten hebt. Jullie zijn namelijk ontslagen, met dank voor de *niet* bewezen diensten. Goeden dag.'

En daar Pa Pinkelman niet gewend was zoveel verstandige woorden achtereen te spreken, keerde hij zich om naar het fonteintje met het doel zijn hoofd onder de kraan te houden, ten einde zich een weinig te verfrissen. Hij zette derhalve zijn kroon af, draaide de kraan open en liet het koele vocht heerlijk over zijn verhit hoofd stromen. Het was verrukkelijk. Pa Pinkelman begon te zingen en draaide de kraan op volle kracht, zodat het spatte en klaterde tot in zijn halsboordje. Daarna richtte hij zich op en zag met een glimlach in het rond. En zie, zijn opgeruimdheid werkte aanstekelijk. Want alle ambtenaren glimlachten mee.

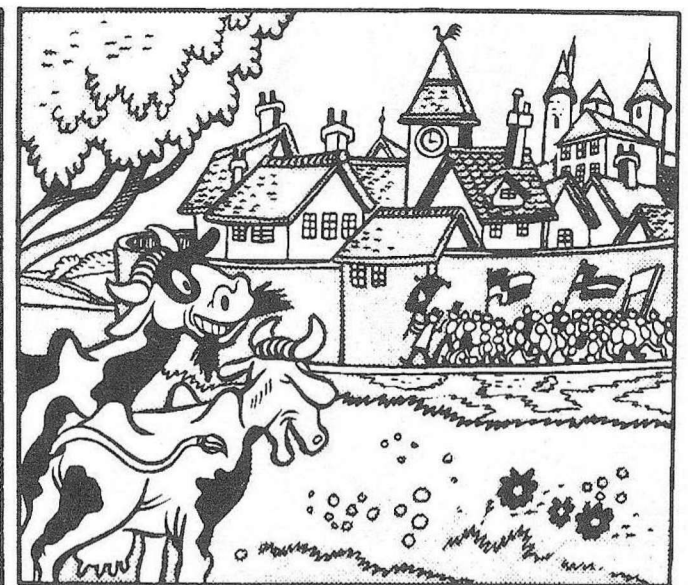
Dit deed de goedhartige man genoeg, want hij zag gaarne de zon in het water schijnen. Zijn glimlach werd breder. Ook de ambtenaren glimlachten met groter opgewektheid. Toen begon Pa Pinkelman te lachen. Allen stemden hiermee eerbiedig, doch van harte in. Ten slotte barstte Pa Pinkelman in een onhoudbare schaterlach uit. Zelden zag men zulk een vrolijkheid. Men hield elkander vast van het lachen, het was een orkaan van reine, kinderlijke vreugde. 'Wat was het nu eigenlijk?' vroeg Pa Pinkelman, zodra hij tot bedaren gekomen was. 'Inkt, majesteit,' stamelde de minister, 'vulpen-inkt. U hebt het reservoir voor het schrijven van Afwijzende Beschikkingen opengedraaid.'

Hierop werd Pa Pinkelman zó vreselijk kwaad dat hij, zonder zich opnieuw te wassen, regelrecht naar de Partij van de Vrijheid liep. Als een pas gekochte stuiter sprong hij dwars door parken en plantsoenen, tot ontsteltenis van allen die daar op de bankjes de vrije natuur beschouwden. Toevallig was het gebouw, waar het hoofdbestuur zetelde, vlak in de buurt. Pa Pinkelman stormde de trappen op, wierp de deur open en schreeuwde: 'Lid wil ik worden, lid!!' De voorzitter omarmde hem. 'Jongens!' riep hij uit, 'dat is nog eens 'n vangst! Nu zijn we 'r met één slag bovenop. U hoeft geen contributie te betalen. Heerlijke, verrukkelijke man. Onweerstaanbaar wezen. Krakeling, die je bent.'

'Dank u,' zei Pa Pinkelman, 'wat kan ik voor jullie doen? Niets is me te veel om die inktvissen aan de haak te slaan. Laat ze met krantjes lopen of biljetten aan de muren plakken. Wat je maar wilt.' 'Heerlijke vent,' zei de voorzitter, terwijl de tranen hem in de ogen sprongen, 'we gaan een optocht houden. Je bent een aanplakbiljet op zichzelf, een wandelende reclame. Kom, jongens!' En zij formeerden onmiddellijk een optocht met muziek en slaande trom. En Pa Pinkelman liep met opgeheven hoofd en gloeiend van edele verontwaardiging achter zijn eigen vaandeltje aan, waarop zijn bolhoed geborduurd was met de meeslepende woorden: 'Laat die man toch betijen. Hij doet geen vlieg kwaad.'

Toen begrepen zelfs de mensen, die tot nu toe gearzeld hadden, dat dit toch eigenlijk de ware partij was en zij sloten zich vol vreugde bij de optocht aan. En zij trokken driemaal om de stad heen en toen voor de zekerheid nog een vierde maal. En zelfs de koeien in de wei kregen, toen zij Pa Pinkelman daar achter zijn vaantje zagen voorbijkomen, het vage besef dat dit het echte werk was, waarop zij al die tijd gewacht hadden, en dat er nu niet langer gearzeld mocht worden. En toen zij hierover nadenkend, tot de vreselijke ontdekking kwamen dat het stemrecht hun op goede gronden ontzegd was, barstten zij in een geloei uit, zó klaaglijk, dat zelfs Pa Pinkelman verbleekte en zijn schreden versnelde.

Pa Pinkelman wist in zijn vuur van geen ophouden. Opgetogen liep hij, vlak achter zijn vaantje, aan de spits van de stoet; reeds maakte hij aanstalten om voor de twaalfde maal dwars door de stad te trekken, toen de voorzitter hem hijgend inhaalde en zei: 'Kom, Pinkelman, schei nou uit, we gaan vergaderen.' 'Ja maar,' zei Pa Pinkelman, 'dat vind *ik* nou weer flauw, zie je.' 'Kom, hou nu op,' zei de voorzitter, 'je gooit de hele verkiezingscampagne in de war, zeg.' 'Dat wil ik volstrekt niet,' zei Pa Pinkelman, 'ik ga mee. Onmiddellijk.' En de ijverige man greep met eigen hand zijn vaantje en dribbelde, brandend van verkiezingsvuur, achter de andere deelnemers de vergaderzaal binnen.

Het werd een heerlijke vergadering. Nog nimmer had de Partij van de Vrijheid, ofschoon zij onder een andere naam al een eeuw te voren was opgericht, zo iets verrukkelijks beleefd. Pa Pinkelman overtrof zichzelf. Hij sprong op een stoel en sprak voor de vuist weg over de veeteelt, het plan van de arbeid, de bereiding van strokarton en over de zuivering, en dit alles met zoveel gloed, dat zelfs de penningmeester der partij de tranen in de ogen schoten. 'Hou op!' riep deze anders zo keiharde man, die bij de inning der contributiegelden voor niets stond, 'hou op, Pinkelman, ik houd het niet langer meer uit!' 'Het belang van de partij gaat voor,' zei Pa Pinkelman. 'Jongens, waar was ik gebleven?'

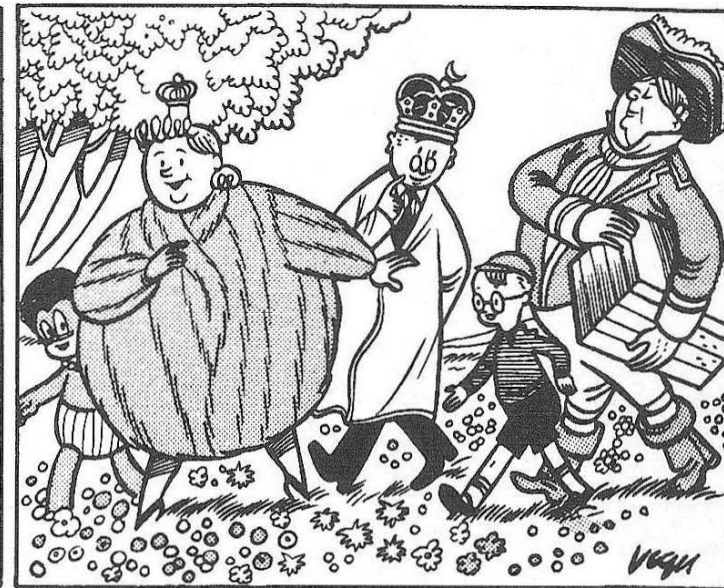
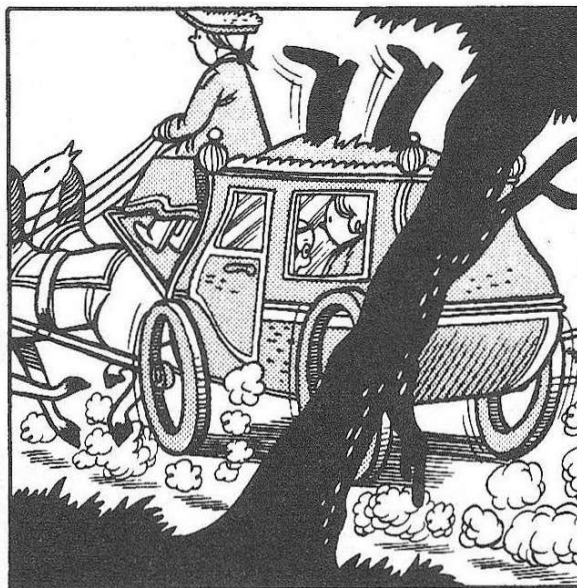
'Een ogenblikje, Pinkelman,' zei de voorzitter, 'zou je onze kandidaat willen zijn voor de Tweede Kamer?' 'Jazeker!' riep Pinkelman, 'ik ben de aangewezen persoon. Jullie kunnen geen betere vinden.' De bescheiden man stelde zich hierop onmiddellijk kandidaat en werd met algemene stemmen gekozen. Hij bloosde van vreugde en riep, zodra alle stembriefjes waren afgelezen: 'Het verse kadetje komt terug!' Allen barstten in een oorverdovend gejuich uit. 'Jij hebt er slag van, Pinkelman,' mompelde de voorzitter, 'jij begrijpt de mensen. Je voelt hun noden aan.' 'Jawel,' fluisterde Pa Pinkelman terug, 'maar welke kamer was het ook weer?' 'De tweede,' antwoordde de voorzitter. 'Juist,' zei Pa Pinkelman, 'dank je.'

Toen het gejuich verstomd was vroeg de voorzitter: 'Vraagt nog iemand het woord?' 'Ja, ik!', schreeuwde Pa Pinkelman, over zijn zenuwen heen. 'Wel alle donders,' sprak de voorzitter verbaasd, 'u hebt juist een uur lang gesproken.' 'Wat zou dat?' vroeg Pa Pinkelman, 'ik ben nu Kamerlid en ik mag dus spreken zoveel ik wil.' 'Dat is waar,' zei de voorzitter, 'dat is altijd zo geweest. Wat wou u zeggen?' 'Dat zul je wel zien,' sprak Pa Pinkelman, 'een verrassinkje. Iets wat jullie nooit gedacht hadden. Ik kan 't haast niet voor me houden. Wat zullen jullie blij zijn.' 'Allemachtig!' riep de voorzitter zenuwachtig, 'stilte, heren! Stilte! Er komt een verrassinkje!'

'Eerst ga ik me wassen,' zei Pa Pinkelman, 'en dan kom ik terug en vertel ik het verrassinkje. Een ogenblikje.' En hij vond na lang zoeken in de gang een fonteintje, waar geen inkt uitkwam en waste eerst zijn handen om te kijken hoe dat zou aflopen en toen zich helemaal. Stralend van zuiverheid trad hij nu de vergaderzaal weer binnen, waar de leden der Partij van de Vrijheid ademloos zijn komst verbeidden. 'Schiet op, Pinkelman,' fluisterde de voorzitter, 'we barsten bijna uit elkaar. De spanning wordt ondraaglijk.' Pa Pinkelman glimlachte. 'Wat ik te zeggen heb zal uw stoutste verwachtingen overtreffen,' zei hij. En de edele man klom op een stoel en schraapte zijn keel. Er viel een dodelijke stilte.

'Als ik het goed begrijp,' zei hij, 'is onze partij opgericht om de ambtenaren een loer te draaien.' 'Ja!, ja!,' riepen alle aanwezigen, 'Juist,' zei Pa Pinkelman, diep ademhalend, 'dan heb ik een verrassing, een surprise, een . . . , een . . . ik kan 't niet langer voor me houden: ik heb de helft vanmorgen naar huis gestuurd!' Onmiddellijk stonden allen op en verlieten de zaal. Het bestuur lag met het hoofd op de tafel en schreide. 'Pinkelman, Pinkelman!' riep de voorzitter, 'had met die mededeling gewacht tot na de verkiezingen! We zijn met één klap overbodig geworden. Je hebt ons de nekslag gegeven! Akelige kerel! Sufbol!! We zijn naar de maan!!'

Pa Pinkelman had nu twee groepen in zijn rijk, die zijn verbitterde vijanden waren. Ten eerste de leden der Partij van de Vrijheid, omdat hij de helft van de ambtenaren ontslagen had, en ten tweede de ambtenaren, om dezelfde reden. 'Anna, Anna,' zuchtte de brave man, terwijl hij op een nacht rechtop in bed ging zitten, 'wat is regeren toch deksels moeilijk.' 'Welnee,' antwoordde tante Pollewop van onder de dekens, 'als je je maar niet met politiek bemoeit.' Pa Pinkelman dacht lange tijd over dit verrukkelijke antwoord na. Toen gaf hij een enorme klap op het kussen en riep: 'Zó is het! Heerlijke vrouw!' En glimlachend viel hij terstond in slaap.

En de volgende morgen liet hij de nikkelen koets, die op door-de-weekse dagen gebruikt werd, inspannen, en ging met tante Pollewop onbezorgd een ritje maken. De twee jongens zaten op het achterbankje en onder de bok had tante Pollewop een kist met warme broodjes gezet, omdat zij er niet zeker van was, dat die wel overal te krijgen waren. 'En denk nu maar helemaal niet aan al die partijen,' sprak de verstandige vrouw, 'de zon schijnt en de sering en staan in knop. En om halftwee gaan we broodjes eten in 't gras. Dat is wat ik ervan denk.' Pa Pinkelman werd door deze woorden met een zo innige blijdschap vervuld, dat hij terstond op zijn hoofd ging staan en zijn benen omhoog uit het rijtuig stak.

En zo reden ze, vrolijk zingend, dwars over de maan, eerbiedig nagestaard door de verbaasde onderdanen. En toen ze langs een groen weilandje kwamen, waar de boterbloemen stijf tegen elkaar in het gras stonden, zei tante Pollewop: 'Ho! Hier is het.' 'Wat, Anna?' vroeg Pa Pinkelman ingespannen in het rond ziende. 'Dat wat ik bedoel,' zei tante Pollewop. 'Juist,' zei Pa Pinkelman, 'uitstappen, jongens! Koetsier, neem de kist met broodjes en volg ons.' En de heerlijke man dribbelde vol verwachting achter tante Pollewop aan, die opmerkzaam door het weiland schreed, op zoek naar het eigenlijke plekje. En ze vonden het plekje en spreidden er een groot tafellaken uit.

De koetsier zette de bordjes neer en ging een eindje verderop aan een apart servetje zitten, omdat hij meende, dat het niet te pas kwam, indien een koetsier bij het koninklijk gezin aan tafel zat. Maar tante Pollewop was van een andere mening, en zo zat de brave man al spoedig tussen de anderen in een broodje te bijten. 'Ik ben zó blij,' zei hij, 'dat ik nu ook in de krant kom.' 'O, daar denken wij nooit aan,' zei tante Pollewop, 'en dat moet je ook niet doen. We pinkelen er maar op los, en wat daarover geschreven wordt, dat lezen we niet.' 'Engel van een vrouw,' mompelde de koetsier. 'Wat zegt u?' vroeg Pa Pinkelman. 'Niets, meneer,' antwoordde de koetsier, 'het was maar een losse gedachte.' 'Juist,' zei Pa Pinkelman.

De koffie werd nu uit een thermosfles rondgeschonken, en ieder kreeg twee kopjes, één met suiker en één met zoetstof, want Pa Pinkelman wou een voorbeeld geven van verregaande bezuiniging aan al zijn onderdanen. En toen tante Pollewop tenslotte voor ieder een kaneelstok en een rozijnenbroodje uit haar tas haalde, toen begreep Pa Pinkelman dat dit de manier van regeren was die het meest met zijn aanleg overeenkwam. 'Anna,' zei hij met vaste stem, 'in die richting moeten we doorgaan. Ik zie ook andere mogelijkheden van bestuur, maar hier moet toch de klemtoon op vallen.'

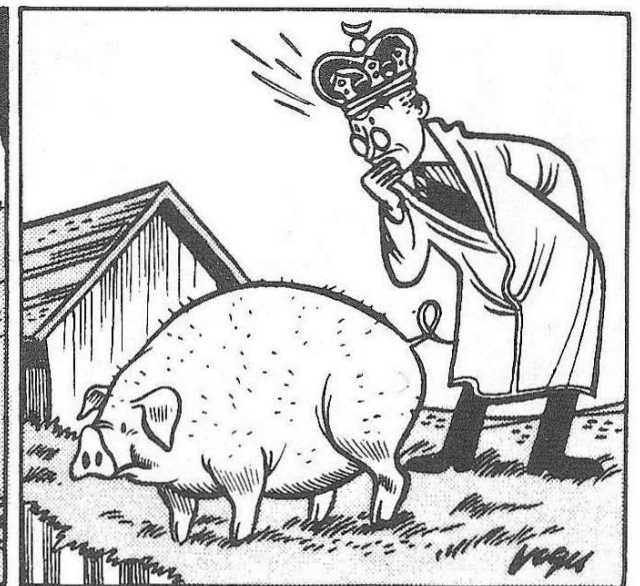
'De wat Theo?' vroeg tante Pollewop, dromerig een hommel na-ogend. 'De klemtoon,' zei Pa Pinkelman. 'En waarop moet die vallen, Theo?' vroeg tante Pollewop. 'Op dit,' antwoordde Pa Pinkelman, 'waar we nu mee bezig zijn. Begrijp je het?' 'Nee,' zei tante Pollewop nederig, 'maar ik begrijp nooit veel, dat weet je. Ik vind het hier zo prettig, en het zou jammer zijn als er nu opeens een klemtoon op viel.' 'Hoor je dat, koetsier?' riep Pa Pinkelman verrukt, 'zeg ik te veel als ik volhou, dat het een heerlijke vrouw is?' 'Te weinig, meneer,' zei de koetsier, 'een lot uit de loterij.' En hij legde zijn kaneelstok naast zich in het gras, veegde zijn mond af en gaf tante Pollewop bedaard een kus.

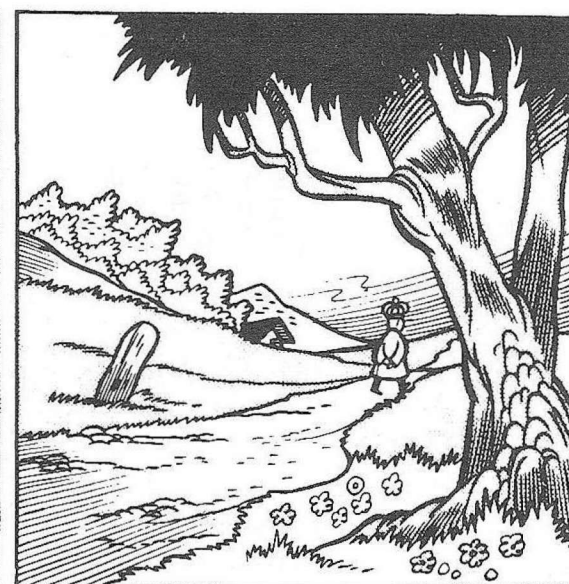
'Zeg eens!' riep Pa Pinkelman, ten hoogste verbaasd, 'je hebt mijn vrouw een zoen gegeven! Ik zag het duidelijk! Wat moet dat betekenen?' 'Het spijt me, majesteit,' zei de koetsier, 'het was een uitbarsting van aanhankelijkheid aan het regerend vorstenhuis. Ik kon het niet langer meer voor me houden.' 'Het is niet in orde,' zei Pa Pinkelman, 'je gaat te ver. Voortaan steek je alleen de vlag uit of je koopt wat vuurwerk. De rest laat je aan mij wel over, niet?' 'Jawel majesteit,' zei de koetsier, 'ik zal me bedwingen. Maar 't is toch 'n enig mens.' 'Dat is waar,' zei Pa Pinkelman glimlachend. 'Als ik nog eens moest trouwen en ik was dertig jaar jonger,' vervolgde de koetsier, 'dan wist ik 't wel.' 'Schalk,' zei Pa Pinkelman.

Toen Pa Pinkelman nu genoeg gegeten had stond hij op om te kijken of in dit gedeelte van de maan alles in orde was. Hij nam voor de zekerheid een boterham met hagelslag mee. De bloemen bloeiden in de wei en Pa Pinkelman zong, terwijl hij in Oostelijke richting voorwaarts dribbelde, uit volle borst het volkslied. En toen alle 42 coupletten achter de rug waren, ging hij zonder verwijl over tot 'Zie de maan schijnt door de bomen'. En daar Pa Pinkelman over een goede bariton beschikte en bovendien dit lied op de maan in het geheel niet bekend was, bleven de voorbijgangers langs de berm van de weg stilstaan en oogden de verrukkelijke man eerbiedig na, zolang hij aan de horizon verdwenen was.

Hij keek toe of het gras overal groen was, en plukte bij wijze van steekproef, onverwacht een boterbloem om te onderzoeken of ze werkelijk uit zichzelf geel waren en niet door bedriegers op slinkse wijze geverfd. En als hij zag dat er een koe gemolken werd snelde hij toe om te zien of er wel volle melk uitkwam. Soms zagen de dankbare landlieden hem ingespannen door zijn brilleglazen een varken bekijken om zich van nabij te vergewissen of het werkelijk varkensvlees was en niet iets, wat daarvoor doorging; en hij achtte het niet beneden zich om een vol uur bij het slachten van een koe te kijken of het niet clandestien gebeurde. Zo was hij een zegen voor de landelijke bevolking.

Aldus dribbelde Pa Pinkelman, tot heil van het gemenebest, onverdroten voort, over steile bergen, door diepe dalen, langs bruisende rivieren, steeds maar voort! Heerlijke Pinkelman! De tranen schieten mij in de ogen, terwijl ik uw onbenullige naam hier neerschrijf, en ge weet niet half hoeveel ik van u houd en met hoeveel weemoed ik denk aan het ogenblik dat we elkander voorgoed zullen verlaten. Doch het uur van afscheid nadert. Nog enkele weken zal ik u laten voortpinkelen, doch als de bomen in volle pracht staan, als de eerste zomerlucht zoel door onze ramen naar binnen stroomt en wij luisteren naar het eerste roepen van de koekoek, dan zal uw oog dit alles niet meer zien, uw oor het niet meer horen . . .

Een ganse winter hebt gij elke ochtend bij het ontbijt een glimlach getoverd om de mond van hen, die zonder u de dag wellicht met minder opgewektheid begonnen waren, en meer heb ik met u niet voorgehad. Toch wil ik u nog een paar dingen laten zeggen, die mij, en velen met mij, al lang op het hart liggen. Daarna zult gij de maan verlaten en op aarde wederkeren. Op welke wijze is onbekend, ondanks de stapels adviezen, die ons op dit punt inlichtingen hebben verstrekt. Op aarde zult gij ontvangen worden door de weinige abonné's van de Volkskrant, die zich niet aan u geërgerd hebben en een bezoek brengen aan het huis van degene, die u heeft voortgebracht.

Daar zullen wij van elkander afscheid nemen en ook tante Pollewop zal ik trachten in een zijkamer te omhelzen. De drie knechten laat ge bij mij, want ik kan ze zeer wel gebruiken. Hierna levert gij Kareltje af aan zijn ouders, als een knaapje, dat onder uw bezielende leiding meer geworden is dan hij aanvankelijk beloofde, terwijl Flop, het negertje, bij hem blijft. Dan, Pinkelman, trekt gij u terug met uw onvergetelijke Pollewop in uw toverhuisje, om u weer geheel te wijden aan de genoegens van uw wonderlijk beroep. Zult gij dan voorgoed verdwenen zijn? Neen! Een zestal malen nog zullen uw avonturen door de televisie worden uitgezonden. En nu, voorwaarts, de laatste weken van uw reis gaan in!

Pa Pinkelman kwam ten laatste aan een hoog hek van prikkeldraad, waarop een bord bevestigd was met de woorden: 'Verboden Toegang.' Pa Pinkelman klom met grote inspanning over het hek heen en vervolgde welgemoed zijn weg. Maar toen hij een tijdje gelopen had, versperde een ditmaal nog hoger hek de doorgang. Deze keer stond er een bord op met het bevel: 'Halt! Streng Verboden Toegang!' Vol ijver klom Pa Pinkelman ook over deze versperring en kwam aan een houten bord, waarop een doodskopje geschilderd was, onder hetwelk te lezen stond: *'Laatste waarschuwing! Bij doorlopen wordt geschoten!'* Pa Pinkelman las deze mededeling driemaal. Toen liep hij naar de achterzijde van het bord en las: 'Dank u.'

'Vreemd,' sprak Pa Pinkelman, 'laat ik eens kijken of het werkelijk gebeurt.' Terstond vloog er een kogel door zijn linker brilleglas. 'Het is dan tóch waar,' sprak Pa Pinkelman, de scherfjes uit zijn bril halend, 'dat doet mij genoeg, want ik houd niet van beloftes, die niet worden vervuld.' En hij zette zijn bril weer op en liep nieuwsgierig verder. Weer klonk er een schot: ditmaal vloog er een kogel juist tussen zijn twee benen door. Pa Pinkelman werd kwaad. 'Zeg eens!' riep hij, 'ik ben geen konijn!' Hij keek achter een paardenbloem om te zien of daar soms iemand in hinderlaag lag. Toen lichtte hij een graszode op om te onderzoeken of het daar vandaan kwam.

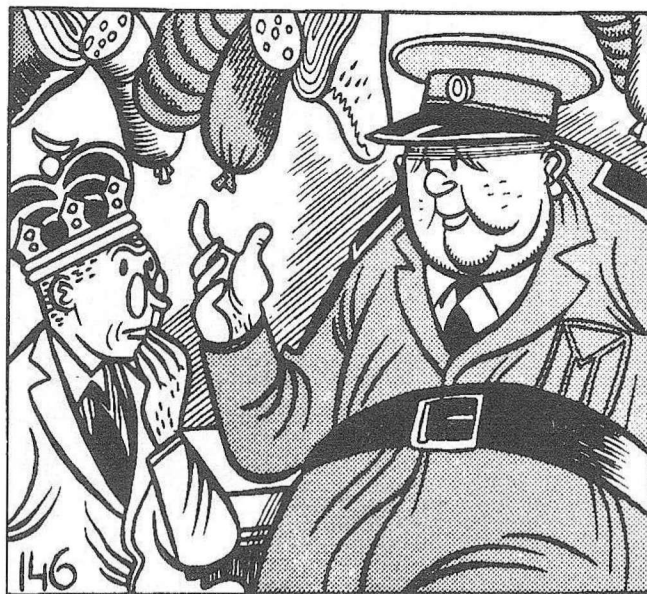
Eindelijk zag hij een soldaat, met het geweer op hem gericht. 'Zeg eens!' riep hij, 'er wordt op mij geschoten!' 'Dat komt uit,' zei de man, 'want dat deed ik.' 'O,' zei Pa Pinkelman opgelucht, 'ik dacht eerst, dat 't een kwajongensstreek was.' 'Waarachtig niet,' zei de soldaat, 'toevallig schoot ik mis, maar de bedoeling was om raak te schieten.' 'Daar ben ik blij om,' zei Pa Pinkelman ernstig, 'want ik vind het niet goed als er met vuurwapenen gespeeld wordt.' 'Zeg!', riep de soldaat, 'wil je nou wel eens als de donder maken, dat je hier vandaan komt?' 'Neen,' zei Pa Pinkelman kalm, 'want ik ben de Koning, zie je. Ik mag lopen, waar ik wil. Alles is van mij. Jij ook. Presenteer het geweer maar eens.'

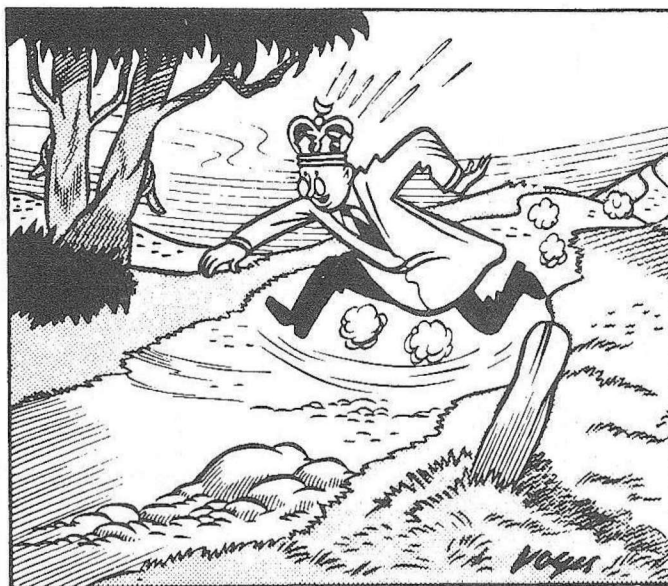
En de soldaat sprong in de houding en presenteerde het geweer. De goedgehartige Pinkelman duwde het wapen echter terug en zei: 'Dank je, je mag het houden. Ik kan toch niet schieten. Op de plaats: rust.' Na deze edelmoedige woorden dacht Pa Pinkelman lange tijd na en zei: 'Breng mij naar de commandant.' En zij gingen door een poortje, dat in een derde omheining van prikkeldraad was aangebracht en kwamen in een reusachtig kamp. De commandant snelde onmiddellijk uit zijn huisje, waar hij een boterhammetje met spek zat te eten, en ging bevend voor Pa Pinkelman in de houding staan.

'Op de plaats rust,' zei Pa Pinkelman, 'ik ben zelf van eenvoudige komaf. Zeg, deze soldaat heeft tweemaal op mij geschoten.' 'Ik zal hem onmiddellijk in de bunker werpen,' zei de commandant, 'zonder vorm van proces.' 'O ja?' zei Pa Pinkelman verbaasd, 'gaat dat zo gemakkelijk? Maar dat wil ik volstrekt niet. Ik bevorder hem tot sergeant. Want hij heeft gedaan wat op het bordje stond. Laat mij nu het kamp eens zien.' En zij bezagen het kamp. Pa Pinkelman werd hoe langer hoe neerslachtiger, hoe meer hij er van zag, en eindelijk trok hij de commandant achter een kaal en dor berkeboompje en fluisterde: 'Zeg, wat hebben al deze mensen eigenlijk gedaan?'

'Dat zal ik u zeggen, majesteit,' antwoordde de commandant, terwijl hij met moeite zijn verbazing verborg, 'gaat u even mee, 't is hier zo ongezellig.' En zij gingen naar het huis van de commandant, en daar hoorde Pa Pinkelman alles wat er in de afgelopen vijf jaar op de maan was voorgevallen. Pa Pinkelman ontstelde. 'Zo,' zei hij, 'hebben ze anderen kaal geschoren en in kampen gestopt. En dat zonder enig verhoor. Dat is 'n lelijk ding. Maar zeg eens: deze mensen zijn toch ook kaal geschoren? En ze zitten ook in kampen, niet? En zijn ze verhoord?' 'Neen, majesteit,' zei de commandant, 'we hebben 't zootje er zo maar ingegoooid.'

Maar,' zei Pa Pinkelman verlegen, 'neemt u mij niet kwalijk dat ik 't opmerk, maar lijkt dat niet 'n beetje op wat *zij* gedaan hebben?' 'Neen, dit is iets heel anders,' zei de commandant. 'Hoe zo dan?' vroeg Pa Pinkelman, 'ik zie het verschil niet zo erg duidelijk. Ik ben een beetje suf, ziet u.' 'Ja, dat weet ik, majesteit,' antwoordde de commandant eerbiedig, 'maar gelooft u me: dit is iets heel anders. Het lijkt er absoluut niet op.' 'Wel, ik ben blij, dat te horen,' zei Pa Pinkelman. En hij verzónk een minuut lang in diep nadenken en sprak toen deze merkwaardige woorden: 'een van de twee: of u bent gek of ik ben 't.'

'Juist,' zei de commandant, 'dat is 't.' 'Wat?' vroeg Pa Pinkelman haastig. 'Dat,' zei de commandant. 'Precies,' zei Pa Pinkelman, 'maar toch moet ik 't nog even aan tante Pollewop vragen. Dat is een vrouw die overal raad op weet en daar ben ik mee getrouwd.' En Pa Pinkelman stond op en liep op een drafje het kamp uit. Hij liep en hij liep, zo hard zijn benen hem dragen konden; want niet alleen was hij erg nieuwsgierig om van tante Pollewop te vernemen of hij nu eigenlijk gek was of niet, maar ook wou hij zo maar, losweg, bij tante Pollewop zijn, omdat zij het was en niemand anders.

Maar hoe teleurgesteld was hij niet, toen hij, hijgend op het eigenlijke plekje aankomend, niemand anders aantrof dan de twee jongens! 'Zeg eens!' riep Pa Pinkelman reeds van verre, 'waar is tante Pollewop gebleven?' Kareltje stond eerbiedig voor zijn leider op. 'Ze is even weg,' zei hij. 'We zullen dan maar even wachten,' vond Pa Pinkelman. 'Flop, smeer jij in die tussentijd even een boterhammetje voor me. Hagelslag, alsjeblieft.' En de beroemde man strekte zich uit op het gras en wachtte berustend op de natuurlijke loop der dingen.

Het negertje stond nu op en vroeg eerbiedig: 'Zouden we ook mogen weten waar u naar toe bent gegaan, Pa Pinkelman?' 'Zeer zeker, mijn jongen,' antwoordde Pa Pinkelman goedmoedig, 'ik heb een kamp gezien van mensen, die de vijanden van de maan wilden binnenhalen.' 'En mochten ze dat, Pa Pinkelman?' vroeg het negertje verbaasd. 'Nee, mijn jongen, dat mochten ze niet,' antwoordde Pa Pinkelman, 'en daarom zijn ze ook kaal geschoren en zitten ze vast. Maar er is toch iets geks mee, en dat wil ik nu tante Pollewop eens vragen. Voorwaar, daar komt ze aan!'

'Ha, Anna!' riep Pa Pinkelman, opstaande en haar met blinkende ogen een kus gevend, 'kun je me ook zeggen of ik gek ben?' 'Ja zeker,' zei tante Pollewop, 'hoe kun je daar nu aan twifelen?' 'Weet je 't zeker?' vroeg Pa Pinkelman met aandrang. 'O, maak je maar niet ongerust,' zei tante Pollewop, 'hoe zou ik anders zoveel van je houden?' Tegen die redenering was de twijfel van Pa Pinkelman niet bestand. 'Wil je wel geloven,' zei hij opgelucht, 'dat ik werkelijk een ogenblik getwijfeld heb?' 'Dat is 't beste bewijs,' zei tante Pollewop, 'zijn alle broodjes op?'

'En waar ben je geweest?' vroeg Pa Pinkelman, toen tante Pollewop haar vijfde broodje ophad. 'Ik heb een nieuwe partij ontdekt,' zei tante Pollewop trots, 'we moeten er onmiddellijk lid van worden. Want als die de baas worden, gaat alles goed. Ik heb het zelf gelezen.' 'Hoe heten ze?' vroeg Pa Pinkelman verblijd. 'De kommelnisten,' zei tante Pollewop, 'ze willen eerst de maan overweldigen, met hulp van mensen buiten de maan. Dan sluiten ze iedereen, die het niet met hen eens is, op, en dan wordt 't allemaal beter.' Pa Pinkelman stond sprakeloos. 'Maar Anna!' riep hij eindelijk, 'daar kom ik net vandaan!'

Ze dachten er een hele tijd over na. Eerst dachten ze dat 't zó was en toen meenden ze weer dat 't toch beter zó kon bekeken worden. Toen stelde tante Pollewop voor om eerst alle broodjes, die er nog over waren, op te eten en dan te kijken of ze het hierna beter begrepen. Pa Pinkelman wachtte eerbiedig af tot hij het laatste kaderje met ham in tante Pollewop had zien verdwijnen en vroeg toen gespannen: 'Begrijp je het nu, Anna?' 'Jawel,' zei tante Pollewop kalm, 'ik begrijp het volkomen.' 'Stilte, jongens!' riep Pa Pinkelman opgewonden, 'ga je gang, mijn kind.'

'Wel,' zei tante Pollewop, diep ademhalend, 'het zit zo: we gaan hier weg.' Er viel een dodelijke stilte. Zelfs de vogels in de bomen hielden op met fluiten, en een koolmees, die juist voorbij snorde, vloog in zijn ontsteltenis ondersteboven verder. 'Zeg het nog eens, Anna,' verzocht Pa Pinkelman, 'ik kan het niet direct helemaal verwerken.' 'We gaan hier weg,' herhaalde tante Pollewop, 'van de maan af. Want als de ene in de gevangenis zit, en de ander, die hetzelfde van plan is te doen, in de Tweede Kamer komt, dan is 't voor ons beter maar te vertrekken. Je zit op een broodje, Theo.'

Pa Pinkelman stond op, stopte het broodje, dat heel plat en heel warm geworden was, in zijn zak, en sprak: 'Kom, laten we dan meteen maar gaan.' En ze reden in volle galop terug naar het paleis. 'Portier,' zei Pa Pinkelman, terwijl hij uit het rijtuig stapte, 'we scheien er mee uit.' 'Dacht ik 't niet,' zei de oude man, 't was niets voor jullie, zeg. Kom even mee naar binnen, dan kun je je meteen verkleden.' En hij ging hun voor naar zijn kamertje, waar de bolhoed van Pa Pinkelman aan een spijkertje hing en ook de jurk van tante Pollewop met haar halsbontje.

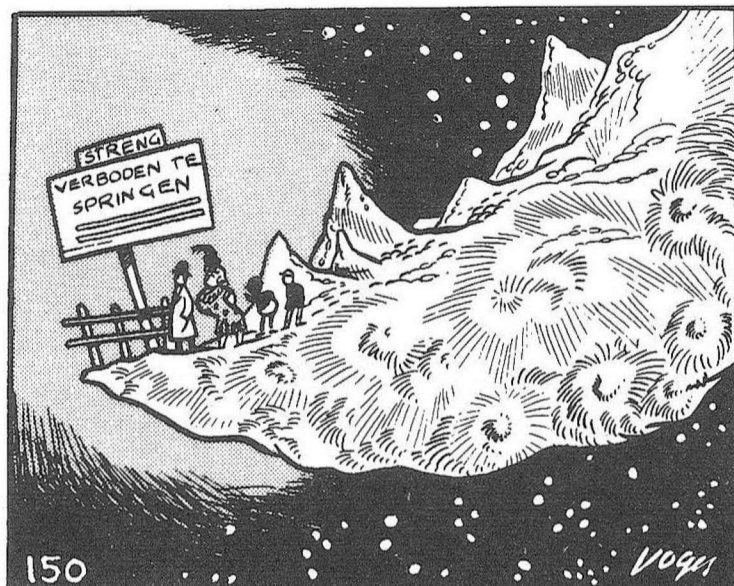
Pa Pinkelman trok zich terug achter een scherm om zijn kroon af en zijn bolhoed op te zetten, terwijl alle aanwezigen discreet de andere kant op keken. Hierna trok tante Pollewop zich terug om haar bontjas uit en haar jurk aan te trekken, en toen dat allemaal gebeurd was, waren ze reisvaardig. 't Was maar kort,' meende de portier, terwijl hij Pa Pinkelman de hand drukte, 'maar je kunt beter zelf bedanken, dan dat een ander je er uit knikkert.' 'Niet anders,' zei Pa Pinkelman, 'hier heb je een kwartje.' De portier verbleekte. 't Is te veel,' mompelde hij, 'dat meent u niet.'

'Neen, neen,' zei Pa Pinkelman, 'ik meen het. Maar je moet 't niet over de balk gooien. Besteed 't zuinig, steek je eens nieuw in de kleren, enfin, wat er al zo komt kijken. Kom, jongens, we gaan. Hebt u enig idee, portier, wie er na mij Koning wordt?' 'Ik denk,' zei de oude man nadenkend, 'dat ik 't zelf eens een tijdje zal gaan doen. Ik heb nu de middelen om me wat ruimer te bewegen. En 't spaart 'n portier uit, want m'n oude baantje hou ik er bij.' 'Goed,' zei Pa Pinkelman, 'hier heb je mijn kroon. Bemoei je niet met de politiek. En laten we nu door het keukenraam maar weggaan.'

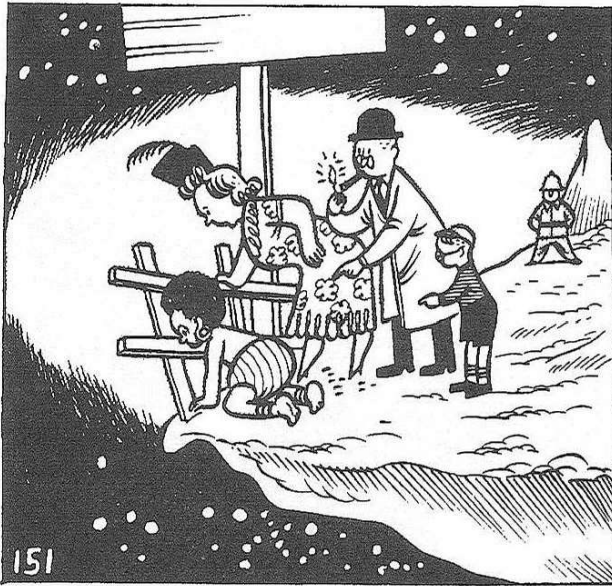
En ze klommen door het keukenraam, waardoor al zoveel koningen geklommen waren, en liepen welgemoed heen. 'Ik ben blij,' zei tante Pollewop, 'dat we 't achter de rug hebben. Ik verlang naar mijn tuintje in Bussum. De was hangt nog buiten; en dat is waar ook, ik heb vergeten de kraan van het bad af te zetten.' 'Zat de stop er in?' vroeg Pa Pinkelman. 'Jawel,' zei tante Pollewop bedrukt. 'Dan heb je kans dat hij vol is,' meende Pa Pinkelman, 'en kunnen we er meteen in.' Dit vooruitzicht bemoedigde tante Pollewop zozeer, dat zij haar schreden versnelde en ten slotte in een drafje over de maan liep, op zoek naar een geschikt plekje om er af te springen.

Dit plekje nu was spoedig gevonden. Want juist op die dag was de maan heel smal geworden en op de beide punten hadden de moeders hun kinderen zelfs in huis geroepen, omdat een ongeluk in een klein hoekje ligt, en de ervaring had uitgemaakt dat men er makkelijker afviel dan er weer op kwam. Zo had dus tante Pollewop spoedig een geschikt plekje gevonden, en liep reeds een eindje achteruit om een aanloopje te nemen, toen zij zag dat er een hek voor stond, met een bord: 'Streng Verboden te Springen (tenzij met schriftelijke vergunning).'

'Die vergunning krijgen we nooit,' zei tante Pollewop, die zich haar bezoek aan de ambtenaren nog zeer goed herinnerde, 'en zonder vergunning gaat het niet, want er staat een agent bij.' En inderdaad er stond een dikke, nors uitziende agent bij op wacht. 'Over mijn lijk kunnen jullie springen,' zei hij langzaam, 'maar anders niet.' Tante Pollewop bood hem eerst een broodje met ham en toen een broodje met drop aan; maar de man bleef, alhoewel hij dit alles met genoeg nuttigde, onwrikbaar.

Toen deed tante Pollewop iets, wat zij anders zelden bij agenten deed: zij gaf hem een kus. De man gespte zijn helm los, glimlachte, en fluisterde: 'nog een.' Tante Pollewop gaf hem er nog een, en toen nog een, en toen nog een, terwijl Pa Pinkelman met gefronste wenkbrauwen toekeek. 'Over vijf minuten,' zei de agent, zijn helm weer opzettend, 'is het maansverduistering. Dan zie ik niets. Meer zeg ik niet.' Tante Pollewop haalde een horloge uit haar tas, terwijl Pa Pinkelman in zijn linker brilleglas een blauw glaasje zette, dat hij altijd bij zonsverduisteringen gebruikte, en zo waren allen gereed.

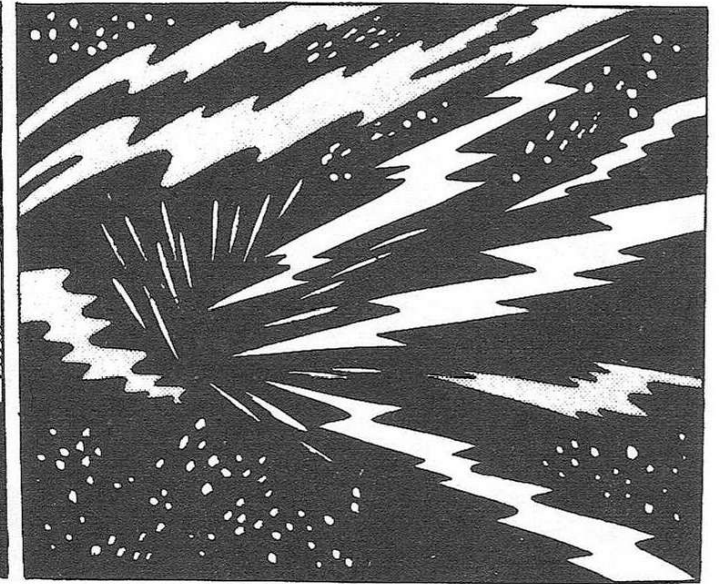

151

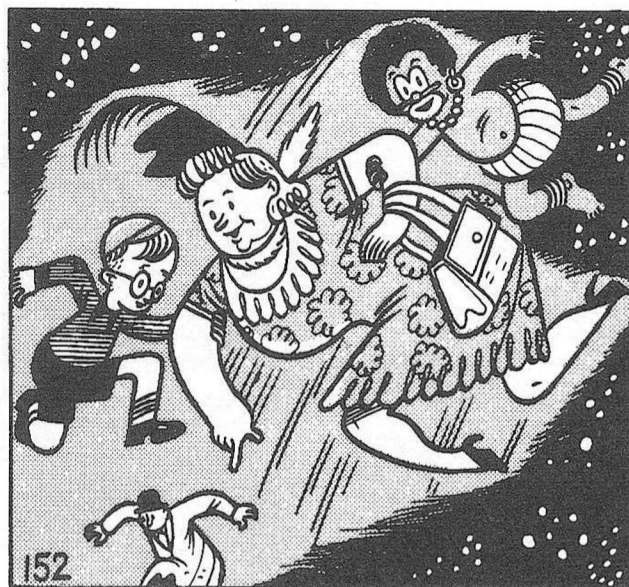
Tante Pollewop bond op verzoek van Pa Pinkelman haar rokken met een touwtje bijeen en wierp toen over de rand van de maan een bezorgde blik naar beneden. 'Is het diep, Theo?' vroeg zij. Pa Pinkelman stak een nieuwe sigaar op voor hij antwoordde. Men zag de vlam van de lucifer een ogenblik beven in zijn hand. 'Dat zal onderweg blijken,' zei hij aarzelend. 'Hoeveel broodjes heb je bij je?' Tante Pollewop staarde een ogenblik onderzoekend in haar tas en sprak: 'We kunnen tot morgenochtend doorvallen. Maar dan wou ik er liever mee ophouden, als je 't goed vindt.' 'Het licht,' zei Kareltje opeens, 'doet er drie minuten over.' 'Jawel,' zei Pa Pinkelman, 'maar ik ben geen licht.'

Dit antwoord bracht tante Pollewop zozeer in vervoering, dat zij Pa Pinkelman ogenblikkelijk omhelsde. 'Weg met dat ding,' riep de goede vrouw, zijn bril afnemend en over de rand werpend, 'hier heb je er een! En hier nog een! Nu kan ik er ten minste eens goed bij. Heerlijk Pinkeldier.' 'Dank je,' zei Pa Pinkelman, 'waar is mijn bril?' 'Al onderweg,' zei Kareltje, naar beneden kijkend. Toen ontplooidde Pa Pinkelman zich in volle grootte van geest. Zonder iemand te waarschuwen, doch met ogen, die schitterden van ondernemingslust, sloeg hij de rechterhand aan een der paaltjes, wipte er overheen en verdween in de diepte.

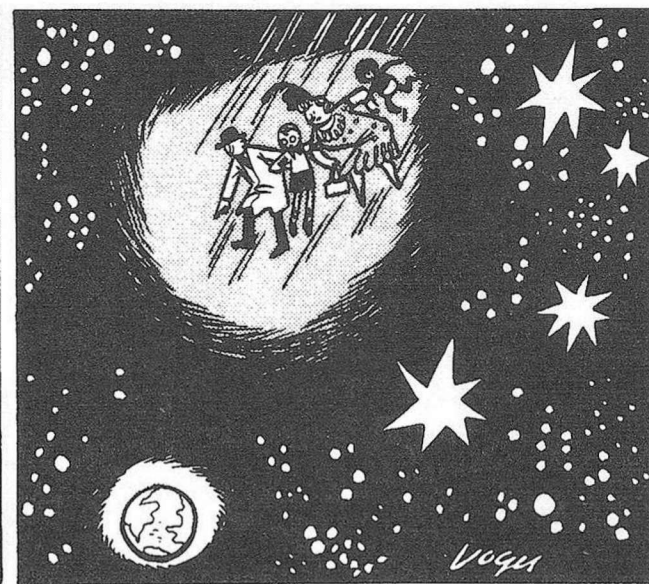
'Meneer is in overtreding,' zei de agent, naderbij slenterend, 'ik zal er dit keer geen werk van maken, maar de volgende maal slinger ik hem op de bon.' Terstond na deze woorden verduisterde de maan. Een orkaan stak op en het werd zo donker als de nacht. 'Hou *mij* maar vast, jongens!' klonk de stem van tante Pollewop boven het geweld der elementen, 'ieder aan 'n kant. Denk om 't prikkeldraad en om je goeie goed. Kareltje, niet zo gevaarlijk langs die rand lopen, als je er afvalt, is het te laat.' 'Of te vroeg,' hoorde men Kareltje eerbiedig zeggen. 'Juist,' sprak de stem van tante Pollewop, 'èn daar gaan we dan.'

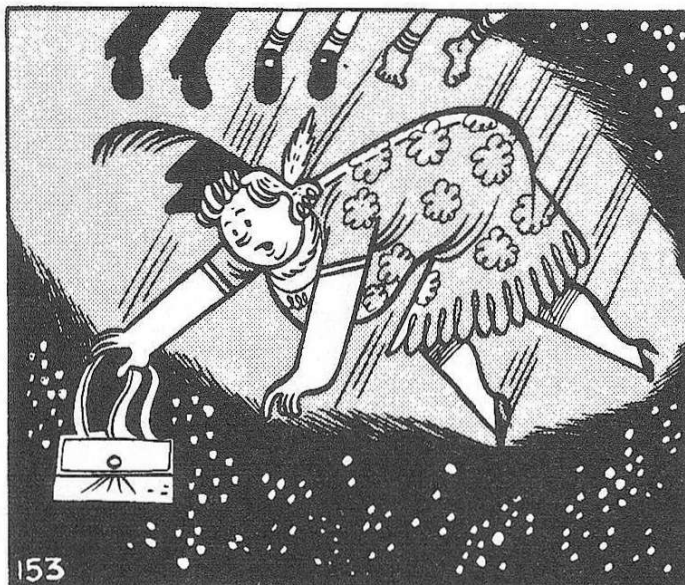
'Het valt erg mee,' zei tante Pollewop, terwijl ze met z'n drietjes naar beneden suisden, 'wil je wel geloven, dat ik er in het begin een beetje tegenop gezien heb?' 'Ze zeggen,' zei Kareltje benauwd, 'dat er tussen de maan en de aarde geen zuurstof is.' 'Er wordt zoveel gekletst,' zei tante Pollewop, 'en als het waar is, wat dan nòg? Je houdt gewoon je adem in. Kijk, daar heb je Theo.' En werkelijk, diep onder zich zagen zij Pa Pinkelman aandachtig rondkijkend naar zijn bril. Opeens zagen zij hem zijn hand uitsteken en zijn bril opzetten. 'Hij heeft 'm,' zei tante Pollewop tevreden, 'niets ontgaat die man. Ik hoop nu maar, dat we hem spoedig inhalen, want zonder hem wordt het een saai tochtje.'

De verwachting van tante Pollewop werd spoedig vervuld. Want daar zij aanzienlijk zwaarder was dan haar echtgenoot, viel zij veel harder naar beneden, en enige ogenblikken later schoten zij hem voorbij. 'Inhaken, Theo!' schreeuwde tante Pollewop. Pa Pinkelman gaf Kareltje een arm en nu suisden zij eendrachtig door de hemelruimte. 'Gezellig,' meende Pa Pinkelman, 'zei die agent nog wat?' 'Een volgende keer word je bekeurd,' antwoordde tante Pollewop. 'Dat is breed gezien,' mompelde Pa Pinkelman, 'zeg, wat een prachtig uitzicht hebben we hier. Waar je ook kijkt, je ziet niets.' 'Geen bal,' zei tante Pollewop, 'we hoeven voor niemand opzij te gaan. Maar wat is dat stipje daar in de diepte?'

Pa Pinkelman keek ingespannen tussen zijn benen naar beneden. 'Dat is de aarde,' zei hij eindelijk, 'ik herken 'm van de Lagere School. Nog 'n uurtje suizen, en dan hebben we 't grootste stuk er alweer op zitten.' 'En waar komen we dan terecht, Theo?' vroeg tante Pollewop weer. 'O, daar moet je je geen zorgen over maken,' zei Pa Pinkelman, 'dat is allemaal van tevoren vastgesteld. Er woont ginds 'n schrijver, en die zit nu daarover te denken. Ik ben blij, dat ik niet in z'n schoenen sta. 't Is trouwens 'n gek.' 'Dan moeten we hem zeker opzoeken,' meende tante Pollewop, 'want dat zijn wij immers ook.' 'Zeer juist,' zei Pa Pinkelman, 'ik zou hem graag eens de hand schudden. En als hij dat eveneens wil, dan zal dat ook stellig gebeuren.'

153

Toen ze aldus een uurtje stilzwijgend hadden voortgesuisd en Pa Pinkelman reeds in slaap was gevallen, begon tante Pollewop honger te krijgen. Eerst wist ze zelf niet precies wat er aan de hand was, maar toen ze er een tijdje ernstig over nagedacht had, begreep ze opeens, dat het d  t was en niets anders. Derhalve maakte ze zich los van de beide jongens om haar tas open te maken en toen gebeurde het, dat er een *groot ongeluk* gebeurde: ze schoot als een blok omlaag en was in een oogwenk uit het gezicht verdwenen. 'Pa Pinkelman!!' schreeuwde Kareltje, 'tante Pollewop gaat er vandoor!!' Pa Pinkelman werd met een schokje wakker en wierp 'n lodderige blik om zich heen in de immense ruimte.

'Een grapje,' zei hij, 'ze heeft zich verstopt. Toe Anna, wees niet kinderachtig, kom nu te voorschijn.' Maar tante Pollewop was weg en bleef weg. 'Flauw,' zei Pa Pinkelman, 'als grapje kan ik het waarderen, maar 't duurt te lang, dat is het.' En juist wilde de voortreffelijke man zijn sluimer hervatten toen hij opnieuw werd opgeschrikt, ditmaal door de kreet van Flop: 'daar is ze!!' En jawel, daar zat tante Pollewop, diep beneden hen, op een kleine ster, en wuifde opgewonden naar boven. Een ogenblik later zaten ze naast haar. 'Heel aardig, Anna,' zei Pa Pinkelman, terwijl hij zich behaaglijk in het kort geknipte gras uitstreckte, 'hoe vond je dit plekje?'

'Het was een ongelukje,' zei tante Pollewop, nog een weinig bleek van schrik, 'ik schoot door, zie je. Wat willen jullie, kaas of jam?' 'Allebei graag,' zei Pa Pinkelman, tevreden om zich heen ziende, 'wat een klein gezellig sterretje is dit. We kunnen er net met z'n vieren op. Wat is er, Kareltje?' Maar Kareltje zei niets en staarde zwijgend naar boven. Daar, aan de koepel van het oneindig heelal, waren drie puntjes te zien, die snel naderbij kwamen. Het was voor het eerst van zijn leven dat Pa Pinkelman een krachtterm gebruikte. 'Wel torenspits nog aan toe!' riep hij uit, 'daar heb je die donderse kerels weer! Plat liggen, jongens!' Allen wierpen zich plat voorover in het gras.

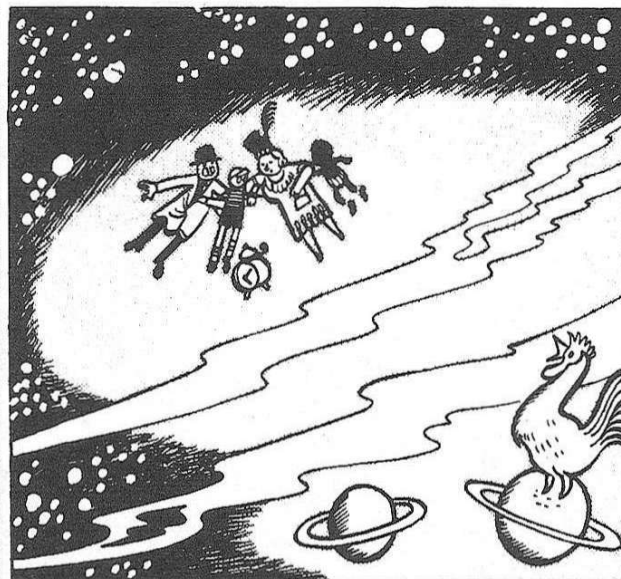
Toen nu Pa Pinkelman een tijdlang met zijn neus in een molshoop gelegen had, richtte hij zich op en sprak: 'Waarom maken we ons eigenlijk zo druk, Anna? Ze kunnen er toch niet meer bij.' Tante Pollewop ging onmiddellijk overeind zitten en haalde een theepotje uit haar tas. 'Een puntje suiker, alsjeblieft,' zei Pa Pinkelman dromerig, 'en een wolkje melk.' En terwijl zij nu, met hun benen bengelend in het oneindig heelal, hun kopje thee leegdranken, keken zij rustig naar boven, vanwaar de drie knechten met de snelheid van meteorostenen naderden. ' 't Zijn toch beste kerels,' zei Pa Pinkelman vertederd, 'altijd even ijverig en plichtsgetrouw. 't Is jammer, dat ze te laat komen voor de verkiezingen.'

' 't Scheelt drie stemmen,' zei tante Pollewop peinzend, 'dat is, met ons er bij, samen vijf. Maar 't is niet erg. Want ik had toch op de Kommelnisten gestemd.' 'Maar waarom toch?' vroeg Pa Pinkelman geprikkeld. 'Omdat ze voor stakingen zijn,' antwoordde tante Pollewop, 'en ik vind het zo prettig om niets te doen.' Nu begon ook Pa Pinkelman te twifelen en streed inwendig een zware strijd met zijn beginselen. Maar voor hij wellicht een noodlottig antwoord had kunnen geven, waren de knechten reeds tot op een steenworp afstand genaderd. Pa Pinkelman sprong overeind, zette zijn beide handen aan zijn mond en riep: 'bezet!!' De drie kloeke mannen barstten terstond in tranen uit.

'Ziezo,' zei Pa Pinkelman toen ze uit het gezicht verdwenen waren, 'zullen we dan maar eens verder gaan?' 'Goed,' zei tante Pollewop, 'maar eerst moeten we dit sterretje in bezit nemen voor Nederland.' 'Ga je gang,' zei Pa Pinkelman onverschillig, 'ik vind 't de moeite niet.' ' 't Zet toch aan,' meende tante Pollewop ijverig, 'elke meter is er één, bij zo'n klein landje.' 'Je hebt gelijk,' zei Pa Pinkelman, 'waar heb ik mijn vlag ook weer gelaten?' 'Hier,' zei tante Pollewop, de driekleur uit haar onderrok opdelvend, 'prik jij 'm maar in de grond, Kareltje.' Kareltje zette de vlag in de grond, en toen zongen ze voor alle zekerheid nog even de eerste twee regels van 'Zie de maan schijnt door de bomen.'

Nadat dit tot aller voldoening geregeld was, en tante Pollewop, die een voorstandster was van ongerept natuurschoon, de rondzwevende boterhammenpapiertjes zorgvuldig verzameld had, gaven zij elkander wederom een arm en sprongen opgeruimd naar beneden. 't Kan nog wel een halve dag aanlopen,' meende Pa Pinkelman, terwijl hij onderweg zijn horloge raadpleegde, 'en daar wij de laatste dagen nogal veel hebben meegemaakt, stel ik voor een uurtje te slapen.' Tante Pollewop wond terstond haar wekkertje op, liet het vlak voor zich uit zweven, en allen verzonken in een diepe slaap.

Vredig verliepen de uren. Reeds spoedde zich de nacht ten einde, reeds steeg het eerste zonnegloren bloedrood boven Venus en kraaiden de hanen op de naburige sterren hun morgenlied. Doch ongestoord sliepen de vier Pinkelmannianen, met het hoofd op de borst gezonken, de slaap des rechtvaardigen. En wellicht, wie weet, zouden zij de aarde voorbij geschoten zijn, als niet plotseling met een zwak geratel de wekker was afgelopen. Tante Pollewop werd het eerst wakker. Zij opende langzaam het linkeroog en wierp hiermee een lodderige blik in het heelal. Daarna opende zij ook het rechter.

'Theo,' mompelde zij met zwakke stem, 'waar zijn we toch?' Nu ontwaakte ook Pa Pinkelman en keek verbaasd in het rond. 'Lieve kind,' zei hij, 'we zijn ergens, maar waar?' 'Juist,' zei tante Pollewop, 'dat is wat ik weten wilde. Kareltje! Flop! Worden jullie eens wakker!' Allen staarden verwezen om zich heen. Doch opeens verhelderden de scherpzinnige trekken van Pa Pinkelman. Hij stak de wijsvinger van zijn rechterhand omhoog en riep: 'hoor!' Men kon een speld horen vallen. En daar klonk, midden in de oneindige ruimte, het zuivere zingen van een leeuwerik. '... Kinderen,' sprak Pa Pinkelman bewogen, 'we naderen de aarde.'

'De aarde!' gilde tante Pollewop, al haar beschimmeld brood wegwerpend, 'weet je 't zeker, Theo!' 'Zeer zeker,' antwoordde Pa Pinkelman rustig, 'we hebben toch 'n leeuwerik gehoord? Kareltje, kam je haren. Flop, veeg je neus af. Anna, probeer wat minder onbenullig te kijken.' Nadat hij deze richtlijnen gegeven had, wierp de vermaarde man een blik naar beneden. Hij schrok zichtbaar. Zover zijn oog reikte stond een tienduizendkoppige menigte dicht opeen gedrongen, met een hooiberg in hun midden. 'Wat zijn dat voor mensen, Theo?' vroeg tante Pollewop verbaasd.

'Abonné's,' zei Pa Pinkelman, terwijl 'n traan van ontroering langs zijn brilleglas gleed, 'en die hooiberg is voor ons. Een kleine attentie.' Nauwelijks had hij dit gezegd, of zij vielen er met een ontzaglijke plof middenin. Terstond hierna barstte de menigte in een oorverdovend gejuich los. Pa Pinkelman raapte zijn bril, zijn bolhoed en zijn vrouw op en wierp een blik om zich heen. 'Waar zijn we hier?' vroeg hij met kalme stem. 'In Bussum!' schreeuwde de menigte. 'De hoeveelste is 't vandaag?' vroeg Pa Pinkelman. 'De 22ste mei!' riep de menigte, 'en woensdag!'

'Dank u,' zei Pa Pinkelman, 'en hoe is het met de verkiezingen afgelopen?' 'Prachtig,' antwoordde de menigte, 'alle partijen hebben welvaart beloofd.' 'Mooi,' zei Pa Pinkelman, 'dan zal 't wel in orde komen.' 'Een pak van mijn hart,' zei tante Pollewop, 'ik heb onderweg zo in angst gezeten, dat ze armoede zouden beloven. Heeft er werkelijk geen enkele partij gezegd, dat ze vóór ellende en werkloosheid was?' 'Geen één,' antwoordde de hoofdredacteur van de Volkskrant, zich haastig naar voren worstelend, 'we zijn door 't oog van een naald gekropen. Maar komt u nu van die hooiberg af, 't is geen gezicht.'

'Pinkelman,' sprak de hoofdredacteur, 'je bent een enige kerel.' 'Dat is zo,' zei Pa Pinkelman, 'ieder ander zou het in mijn plaats gedaan hebben.' 'Maar *jij* hebt het dan toch maar gedaan,' zei de hoofdredacteur. 'Dat is waar,' zei Pa Pinkelman, 'maar kom, het heeft niets te betekenen, zeg.' 'Niets!' riep de hoofdredacteur, 'hoe kunt u dat zeggen!' 't Was ook maar een grapje,' zei Pa Pinkelman, die zelf vond, dat hij te ver gegaan was in zijn bescheidenheid, 'maar het is nu werkelijk niet nodig, dat u daarvoor een cadeautje geeft.' 'Welk cadeautje?' vroeg de hoofdredacteur verbaasd. Nu trad de directeur naderbij. 'Pinkelman,' sprak hij, 'hoe kunnen we je belonen?' 'Dat heb ik me onderweg afgevraagd,' zei Pinkelman.

'Eerst,' hernam de directeur, 'wil ik een toespraak houden.' 'Die slaan we over,' zei Pa Pinkelman edelmoedig, 'en dan?' 'Dan,' vervolgde de directeur, 'zal het personeel van de Volkskrant u een zilveren bolhoed aanbieden.' 'Anna!' schreeuwde Pa Pinkelman, 'kom eens gauw kijken! Een zilveren bolhoed!' 'Dat hadden jullie niet moeten doen,' sprak ze ontroerd, 'maar ik ben blij, dat jullie het toch gedaan hebben, dank je wel.' 't Is te veel,' mompelde Pa Pinkelman, opletend rondkijkend, om te zien of er nog iemand een cadeautje achter zijn rug hield, 'heeft niemand iets vergeten? Niemand? Kom, Anna, dan gaan we weer verder.'

'Ho, ho!' riep de directeur, 'er komt nog veel meer!' 'Kom terug, Anna!' schreeuwde Pa Pinkelman, 'ze gaan nog véél meer geven! Wat is het, zeg?' 'Een gouden bolhoed,' zei de directeur, 'namens de lezers van de Volkskrant.' Wederom keek tante Pollewop aandachtig in de binnenkant. 'Dat was nu toch heus niet nodig geweest,' sprak zij, de directeur een kus gevend, 'ik ben er erg blij mee. Nu heeft Theo iets voor de hoge feestdagen. Is het nu op, of komt er nog wat?' 'Ik zou het haast vergeten,' zei de directeur, in zijn vestzakje voelend, 'ik heb zelf nog iets. Een nikkelen bolhoedje. Voor op de schoorsteen. Alstublieft.' 'Enige man,' zei tante Pollewop, hem omhelzend. 't Is nu genoeg geweest, Anna,' zei Pinkelman.

Nu gingen zij het huisje van tante Pollewop in Bussum bekijken. Men moest er in een bootje heen roeien, want het stond tot aan de eerste verdieping in het water. Er naast stond een dienstdoende agent in een tobбетje op wacht. 'Mijn arme huis!' klaagde tante Pollewop, 'ik heb de badkraan open laten staan!' 'Waarom heb je geen raampje ingedrukt?' 'De zaak is in behandeling,' zei de agent kalm, 'er is een verzoek ingediend bij Bouw- en Woningtoezicht, om daartoe verlof te krijgen.' 'Kom Anna,' zei Pa Pinkelman, 't is hier al net zoals op de maan. Je bent een sufferd, agent, een ezel, een uilskuiken en een stommeling. 'Dank u, meneer,' zei de maan beleefd, 'wat voelt u de mensen toch fijntjes aan.'

'Gaan we nu naar de ouders van Kareltje in Amsterdam, Theo?' vroeg tante Pollewop. 'Zeker,' zei Pa Pinkelman, 'maar eerst wil ik de tekenaar van dit verhaal eens bezoeken. Die moet hier in Bussum wonen.' En ze sloegen een net straatje in. 'Wel alle donders!' riep hij uit, 'daar heb je Pa Pinkelman!' 'Zeker,' zei Pa Pinkelman, 'je hebt het heel aardig gedaan. Dit is tante Pollewop.' 'U hebt mij te dik getekend,' zei tante Pollewop, 'verder heb ik geen aanmerkingen.' 'Maar u bent toch ook dik,' meende de tekenaar. 'Daarom juist,' zei tante Pollewop, 'anders zou het me niet zo heel veel kunnen schelen. En waar woont nu die gek, die dit allemaal bedacht heeft?' 'In Haarlem,' zei de tekenaar.

In de trein naar Amsterdam toen de Westertoren reeds aan de horizon opdoemde, welde er in het oog van het Kareltje een traan. 'Kom, kom, mijn jongen,' zei Pa Pinkelman met schorre stem, 'ik ben veel langer bij je gebleven dan eigenlijk mijn bedoeling was.' 'Maar ik wil dat het altijd zo doorgaat!' riep Kareltje. 'Neen,' sprak Pa Pinkelman zacht maar beslist, 'je moet naar school. Ik heb je laten zien, hoe men vrolijk kan zijn. Anderen zullen je leren, hoe men ernstig moet leven. En als je dat beide kunt, dan ben je waar je wezen moet. En daar zijn wij nu ook, want hier is Amsterdam.' En de voortreffelijke man gaf zijn drie metalen bolhoeden aan de stationschef en wandelde naar 't huis van de heer Flens.

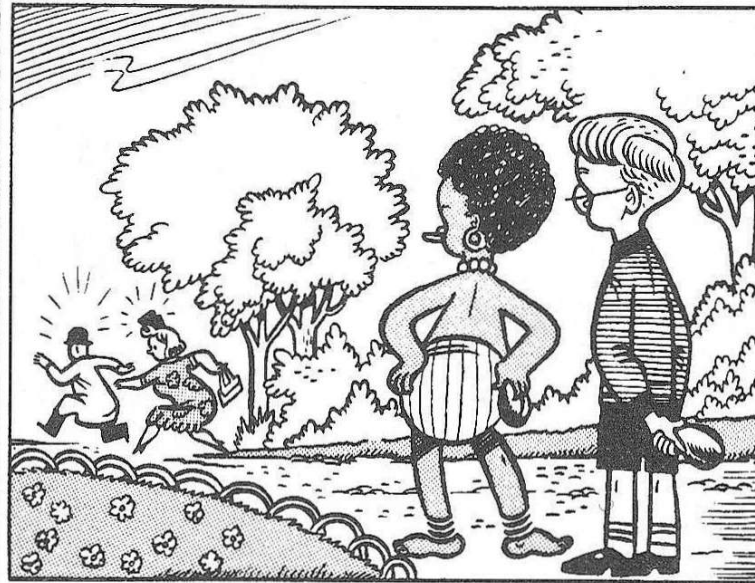
'Pinkelman!' riep Flens, zijn armen uitbreidend, 'hoe kan ik je danken?' 'Dat is onmogelijk,' antwoordde Pa Pinkelman. 'Mooi,' zei meneer Flens opgelucht, 'die zaak is dus geregeld. Kom binnen, zeg, dan drinken we samen een glas water.' En terwijl de gulle man hun voorging, omhelsde mevrouw Flens haar zoontje, kamde zijn haren en wierp een bezorgde blik in zijn oorgaatjes. 'Het valt mee,' zei ze, 'ik geloof dat we over veertien dagen 't ergste vuil er wel af hebben.' 'Mevrouw,' sprak Pa Pinkelman, 'hij is niet kraakzindelijk. Maar daar staat tegenover dat het een bruikbare jongen geworden is.' 'Wat was hij dan eerst?' vroeg mevrouw Flens verbaasd. 'Dat zal ik u zeggen,' zei

tante Pollewop, 'een meelzak, een ei, kortom, een flens.' 'U wordt beledigend,' sprak mevrouw Flens. 'Dat was ook mijn bedoeling,' zei tante Pollewop, 'u hebt er een sufferdje van gemaakt. Wie weet wat er van hem geworden was, als Pa Pinkelman niet ingegrepen had. Kijk eens wat hij geworden is: een gebruinde, stevige jongen, die weet wat hij wil en die wat van de wereld gezien heeft. Hij heeft kou geleden, hitte verduurd, honger...' 'Honger niet, Anna,' onderbrak Pa Pinkelman. 'Goed, geen honger,' vervolgde tante Pollewop, 'dat is waar, broodjes hadden we genoeg. Maar voor de rest hadden we 't niet makkelijk. En dat is wat die jongen nodig had 'Als u doorgaat met die jongen te verwennen en hem elke

ochtend zijn bordje pap op bed brengt en hem verbiedt om in de bomen te klauteren, dan klim ik zelf, zo dik als ik ben, langs de gootpijp naar boven om hem te halen en dan breng ik hem niet meer terug.' 'Bravo, Anna,' zei Pa Pinkelman, 'maar maak het kort, we moeten nog naar Haarlem.' 'Ik zal het kort maken,' besloot tante Pollewop. 'Tot nu toe heeft dat zwarte kereltje daar alleen de schoenen van Kareltje mogen poetsen. Dat is afgelopen. De jongen moet naar school en krijgt een behoorlijke opvoeding en een stel kleren aan. Want een Christenmens kan niet in zijn blote bast blijven rondlopen.' 'Ik sluit mij geheel bij de vorige spreker aan,' zei Pa Pinkelman. 'Kom, we gaan.'

Nu was het ogenblik van afscheid voor de beide jongens aangebroken. 'Vaarwel,' zei Pa Pinkelman, hun snel een hand gevend, 'we gaan. En als jullie me ooit nodig mocht hebben, schrijf dan naar Haarlem, Zonnelaan 17, en ik kom. En nu ga ik. Het was ... erg ... plezierig ... en ...' Pa Pinkelman zweeg een ogenblik, draaide zich toen om en liep op een drafje heen. Ook tante Pollewop kon zich niet goed houden; maar daar zij een vrouw was, liet zij dat gewoon merken: de tranen stroomden haar over de wangen. Zij zoende de beide jongens naar hartelust en gaf ze toen ieder nog een laatste broodje en een stukje worst, dat zij al maandenlang voor deze gelegenheid bij zich droeg.

'Het is een beetje plat geworden,' zei ze, 'en het kan ook zijn dat het wat warm smaakt, maar ik heb niets anders. En als je het morgen of overmorgen opeet, denk dan aan Anna Pollewop, want dat ben ik.' En na deze diepzinnige woorden draaide de brave vrouw zich om en holde achter Pa Pinkelman aan. 'Flop,' zei Karelte, toen er niets meer van hen beiden te zien was, 'ze zijn weg. Het is afgelopen. Het is uit.' 'Als we een brief naar Haarlem sturen komen ze terug,' zei het negertje, 'vroeg of laat, maar ze komen.' 'Het kan zijn,' zei Karelte peinzend, 'maar *dit* weet ik wel: dat worstje eet ik nooit op. Ik zal het elke avond onder mijn hoofdkussen leggen, al wordt het zo hard als een steen.'

Intussen zaten Pa Pinkelman en tante Pollewop zwijgend tegenover elkaar in de trein. 'Anna,' zei Pa Pinkelman opeens, 'waar zijn die drie knechten eigenlijk gebleven?' 'Dat is waar,' zei tante Pollewop, 'ik zie niets op de weg. Zouden ze misschien *naast* de hooiberg gevallen zijn en zich toen bezeerd hebben?' 'Zo'n val kan lelijk aankomen,' meende Pa Pinkelman, 'want het was nog een tamelijke hoogte, als ik mij goed herinner.' 'Misschien,' opperde tante Pollewop, 'heeft de schrijver ze eenvoudig over het hoofd gezien. Dat is hem wel meer gebeurd.' 'We zullen het hem dadelijk vragen,' besloot Pa Pinkelman. En ze namen de tram naar het huis van de schrijver.

Aan de halte Vijverlaan stapten Pa Pinkelman en tante Pollewop uit. 'Zeg,' zei Pa Pinkelman tegen een der voorbijgangers, 'er moet hier in de buurt een gek wonen. Waar kan dat ergens zijn?' 'Dan moet u in de Zonnelaan wezen,' zei de man, 'daar woont, op nummer 17, iemand die stellig aan uw verwachtingen beantwoordt.' De Zonnelaan was spoedig gevonden, en werkelijk, daar stond iemand op een balkon al vanuit de verte te dansen en te wuiven. 'Hallo!' riep Pa Pinkelman, 'bent u misschien g...' 'Laat het 'm niet merken, Theo,' onderbrak tante Pollewop, 'dat zie je toch zo wel.' Toen richtte zij zich op en vroeg: 'Bent u de schrijver van Pa Pinkelman?'

'Ja zeker, ja zeker!' klonk het antwoord, 'ik sta hier al een uur te wachten! Bel vlug aan, dan zul je een verrassing beleven!' Tante Pollewop belde direct aan en deinsde achteruit. Ook Pa Pinkelman verbleekte. Daar, vlak voor hun neus, stonden de drie knechten in de deuropening... 'Goedendag,' zeiden ze, 'alles is vergeven en vergeten. Wij zijn bij meneer in dienst.' Pa Pinkelman stond verstomd. 'Hij mag gek zijn,' mompelde hij eindelijk, 'maar 't is toch 'n handige bliksem, Anna.' En zwijgend ging hij naar binnen. 'Hoe hebben jullie 't hier?' vroeg Pa Pinkelman. 'Een uitstekende betrekking, meneer,' zei de oudste, 'en geen bal te doen.'

En ze werden binnengelaten in een vertrek, waarop stond: 'Werkkamer Pa Pinkelman.' Stapels papier zwierven overal over de grond en voor het bureau lag zelfs een plas inkt. 'Wat heeft die arme jongen gewerkt,' zei tante Pollewop meewarig, 'en wat is 't prettig als er óver je geschreven wordt en je 't niet zelf hoeft te doen.' Daar vloog de deur open en stormde de schrijver ademloos binnen. 'Pinkelman!!' riep hij, 'Pollewop!! Eindelijk zie ik jullie dan!' En hij kustte de goede vrouw, tot viermaal toe, op beide wangen. 'Ho, ho,' mompelde Pa Pinkelman, 't kan wel op. Je kunt ook te ver gaan.' 'Ik kan er niets aan doen,' zei de schrijver, 't moest gebeuren, want ik heb 't zelf gisteravond zo geschreven.'

Pa Pinkelman nam de inktpot van het bureau en hield hem peinzend tegen het licht. 'Kijk, Anna,' zei hij, 'daar zijn we nu allebei uit voortgekomen, jij en ik.' 'Dat is heel aardig opgemerkt,' zei tante Pollewop, 'maar zou er hier ook iets te eten zijn?' 'Zeker,' zei de schrijver, 't is goed dat u mij er aan herinnert, er is op gerekend. Gaat u maar mee.' En ze gingen mee en kwamen in een klein kamertje, waar een zware tafel stond met driehonderd broodjes. Tante Pollewop's wangen bloosden van blijdschap. 'Zijn die allemaal voor ons?' vroeg zij aarzelend. 'Allemaal,' zei de schrijver, 'op de gang staan nog drie manden vol en in de fietsenshuur heb ik er nog meer.'

Toen ging tante Pollewop zitten, bond haar servet voor, haalde diep adem, en begon te eten. De middag verstreek, de zon zonk achter de kim, reeds daalde de avond over de afgetobde aarde, en nog immer at tante Pollewop voort. Intussen liepen Pa Pinkelman en de schrijver buiten in de tuin op en neer en spraken over het Vijfjarenplan, en de Indonesische kwestie. 'Ik voor mij,' zei Pa Pinkelman, achteloos een boterbloem plukkend, 'ik voor mij geloof (maar ik kan het mis hebben) dat we het socialistisch personalisme moeten verbinden met de corporatieve gedachte. En als we dat hebben, dan een doorbraak naar links, of naar rechts, al naar gelang het uitkomt.'

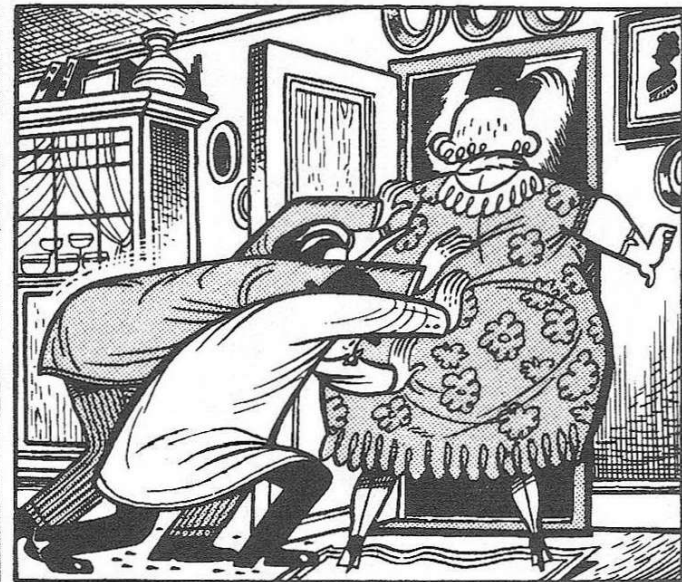
'Wat bedoel je daarmee?' vroeg de schrijver verbaasd. Pa Pinkelman dacht sterk na. 'Dat weet ik niet,' zei hij eindelijk, rood wordend, 'maar t klonk niet gek, wel?' 'Zeker niet,' zei de schrijver opgelucht, 'en ik geloof ook stellig, dat we die richting op moeten. Maar zou tante Pollewop nog niet klaar zijn?' Ze keken door het raam naar binnen en zagen tante Pollewop bezig haar honderd acht en negentigste broodje te smeren. 'Zeg, Anna,' zei Pa Pinkelman, zijn hoofd in de kamer stekend, 'zou je nu niet eens ophouden?' 'Neen,' zei tante Pollewop, een plakje ham afsnijdend, 'neen, Theo. Dat zal ik niet. Praten jullie maar rustig over de dingen, die komen moeten. Ik ben blij met wat voor me staat.'

‘Zeg,’ zei Pa Pinkelman, ‘hoe lang gaat het nog door met de avonturen van Pa Pinkelman?’ ‘Ik moet er mee ophouden van mijn familie,’ zei de schrijver, ‘de mensen roepen me na op straat. Geloof me, Pinkelman, ik word er gek van.’ ‘Wat je al bent, kun je niet worden,’ meende Pa Pinkelman, peinzend een roos plukkend. ‘Die zit!’ riep tante Pollewop binnen in het huis, terwijl zij met haar vork op de tafel sloeg, ‘bravo, Theo!’ ‘En dan,’ vervolgde Pa Pinkelman, ‘wat moet er van ons tweeën worden, als je niet meer over ons schrijft?’ ‘Ik zal je niet vergeten,’ zei de schrijver, ‘dat is één.’ ‘Hoor je dat, Anna!’ schreeuwde Pa Pinkelman verrukt. ‘En dan,’ hernam de schrijver, ‘zal ik aan je blijven denken.’

‘Ik zal je zó dikwijls opzoeken,’ beloofde Pa Pinkelman, ‘tot je er beroerd van wordt. Maar nu wil ik je iets geven. Een aandenken. Hier.’ En hij stak zijn hand in zijn binnenzak en haalde er het nikkelen bolhoedje uit. ‘Alsjeblieft,’ zei hij, ‘ter herinnering aan mij. Gebruik hem als inktpot. Ik had ook die zilveren of die gouden bolhoed kunnen geven, maar ik vind dit fijner.’ ‘O juist,’ zei de schrijver aarzelend, ‘zeker.’ ‘Zie je,’ vervolgde Pa Pinkelman opgewekt, ‘juist omdat het zo weinig is, is het zo fijn aanvoeld. En ik kan er toch niets mee beginnen. Maar als inktpot is hij heel goed. Ik hoop dat er nog veel verstandige dingen uit zullen komen, al geloof ik het niet. En nu gaan we.’

En ze gingen naar binnen om tante Pollewop te halen, die juist aan haar laatste broodje bezig was. ‘Ben je klaar, Anna?’ vroeg Pa Pinkelman. ‘Het moet wel,’ zei tante Pollewop, een treurige blik over de lege tafel werpend, ‘want alle broodjes zijn op.’ En de vermaarde vrouw stond langzaam op en begaf zich naar de deur. Maar hoe zij ook perste en wrong, en hoezeer de beide anderen ook duwden en ‘hu!’ riepen, zij kon er onmogelijk door. ‘Ik begrijp ’t niet,’ zei tante Pollewop verbaasd, ‘als ik nu veel gegeten had, zou ik zeggen dat ’t daaraan lag. Maar dat kan ’t niet zijn, Theo, wat moet ik doen?’ Pa Pinkelman kruiste de armen over elkaar en verzonk in een grondeloos nadenken.

Eindelijk hief Pa Pinkelman het hoofd op. 'Het is een valstrik,' zei hij, 'die broodjes zijn met opzet daar neergezet, in de hoop dat jij, Anna, ze allemaal zou opeten en dan niet meer door de deur zou kunnen. En dan moet ik *alleen* naar huis en *hij* houdt Pollewop hier.' 'Maar Pinkelman!' riep de schrijver, 'hoe kun je... 'Ja, ja!' riep Pa Pinkelman, 'ik ken de mensen! Ik neem 't je *niets* kwalijk, 't is 'n heerlijke vrouw, en ik zou 't in jouw plaats ook gedaan hebben. Maar het is toch maar zo.' 'Welnee, Pinkelman,' zei de schrijver, 'als ik dat zou willen, zou ik je mijn bedoeling niet hebben laten ontdekken. En nu heb je die wél ontdekt, en dat is immers mijn werk? Ik schrijf dit toch?'

't Is waar,' zei Pa Pinkelman. 'Het spijt me, dat was niet in m'n hoofd opgekomen. Laten we er niet meer over praten. Hoe komen we hier nu uit? Heb je dat ook al geschreven?' 'Ja zeker,' zei de schrijver, 'ik heb geschreven, dat jij een middel bedenkt. Denk dus even na, anders loopt alles in de war.' Pa Pinkelman verzonk opnieuw in peilloze gedachten. Na een tijdje richtte hij het hoofd op en vroeg aarzelend: 'Door 't raam?' 'Juist,' zei de schrijver, 'dat was de gedachte, die je bedenken moest.' En ze haalden het raam uit de sponningen en hielpen tante Pollewop op de vensterbank. En tante Pollewop stapte naar buiten, tot verbazing der burens, nadat zij eerst een kwartje op de vensterbank gelegd had ter bestrijding van de kosten.

En zij stapten samen door de Zonnelaan, nagestaard door de aldaar gevestigde bewoners. 'Het is toch merkwaardig,' vervolgde tante Pollewop, 'dat hij zijn adres in de krant gezet heeft. Waarom zou hij dat gedaan hebben?' 'Ik denk,' zei Pa Pinkelman, 'dat hij tot nu toe alleen brieven gekregen heeft van mensen die kwaad waren, omdat wij zo weinig blijk geven de ernst van deze tijd te beseffen. En nu wil hij wel eens 'n brief ontvangen van iemand, die het een beetje leuk gevonden heeft.' Dat begreep tante Pollewop. En ze drukte zich vast tegen Pa Pinkelman aan en zei: 'Ik zal nooit kwaad op je zijn, want ik houd van je zoals je bent. En laten we langzaam lopen en goed rondkijken, want morgen is het onze laatste dag.'

En zo, lieve lezeressen, geachte lezers, en brave kinderen, liepen Pa Pinkelman en tante Pollewop over Gods schone wereld, zo stevig gearmd alsof zij pas gisteren getrouwd waren. De boeren in het weiland, de loodgieters op het dak, de kapelaans uit de pastorieën, de dichters op hun stille kamers en de verliefden die overal zijn, zij allen wuifden en riepen: 'Vaarwel, Pinkelman. Het ga u goed!' En Pa Pinkelman nam naar alle richtingen zijn bolhoed af en tante Pollewop wierp naar ieder die zij zag kushanden, zó verrukkelijk, dat menig knorrig oud man verbleekte en in gepeinzen verzonk.

En aan elk kind, dat hij tegenkwam, vroeg Pa Pinkelman: 'Zeg mij, waar staat het huisje van mij, Pa Pinkelman?', want hij was het vergeten, na zó lange tijd. Maar elk kind wist het te wijzen, en zo kwamen zij aan het huisje van Pa Pinkelman. Het was met spinraggen overdekt en de deur knarste, toen tante Pollewop de sleutel stak in het roestige slot. En tante Pollewop ging naar binnen en zette thee op het fornuisje, dat al die tijd was blijven branden, omdat het van 't begin wist en begrepen had, dat dit het eerste was dat tante Pollewop zou doen.

En Pa Pinkelman ging buiten voor zijn huisje zitten, juist onder het deurtje 'maandag', want dat is de moeilijkste dag van de week, voor alle mensen, en ook voor hem. Maar hij liet zich niet verslaan en zoemde een maandagochtendliedje. Want Pa Pinkelman was – ik mag het u eindelijk verraden . . . een gewoon man. En zijn toverkracht school minder in zijn bolhoed dan in zijn eigen hart.

Een nawoord

Geachte lezers! Lieve lezeressen! Brave kinderen!

De geringe omvang van de Volkskrant verhinderde de schrijver om meer dan éénmaal openlijk antwoord te geven op de brieven die hem naar aanleiding van Pinkelman's avonturen geschreven werden en de vragen die daarin gesteld werden.

Wat heeft de schrijver met Pa Pinkelman voor? Wat beoogt hij? Wat wil hij eigenlijk? Heeft Pa Pinkelman een zedelijke strekking, een opbouwende bedoeling? Zo ja, waar zit deze dan?

Deze vraag heeft de schrijver zeer, zeer veel leed gedaan. Er blijkt uit, dat men zijn manhaftig streven niet begrepen heeft. Dat de peilloze woorden van Pinkelman tevergeefs gesproken zijn. Dat de duizelingwekkende diepte van Pollewop's opmerkingen voor velen slechts een gapende leegte beduidt. Was het maar waar: ik zou er zingend inspringen, in blijde vertwijfeling. De schrijver weigert zijn oogmerken uit te leggen. Wie Pinkelman niet vat, hij banne hem zijn huis uit, als een tuchteloze schelm die van de wind leeft, een paddenstoel op de krachtige boom der samenleving, een distel in Hollands groentetuin. Ruk uit dit onkruid en werp het op de mestvaalt uwer verachting. Zie, dit is een schone zin. Maar onkruid vergaat niet. En Tante Pollewop? Wat betekent deze dikke, onbenullige vrouw? Welke waarde heeft zij, welk gewicht vertegenwoordigt zij in de maatschappij, behalve, dat van haar lichaamsomvang? Smartelijke vraag! Moet ik wijzen naar de tekst onder de plaatjes van nummer 162? Daar vindt ge de machtige filosofie van Anna Pollewop in een notedop bijeen. Meer zeg ik niet. Woorden versagen bij een zo grondeloos wijsgerige levensbeschouwing als daar ter plaatse wordt uitgesproken.

Doch laat ik mij niet langer verdrieten met deze vragen. Wenden wij de blik liever naar de talloze lezers, die Pinkelman begrepen en gewaardeerd hebben. Velen van hen schrijven mij: zouden wij niet een Pinkelman-vereniging oprichten, een Erkende Bond van Pin-

kelfmannianen, met een eigen lokaal, eigen statuten, een eigen bondsorgaan en een eigen kas? Zeker, zeer zeker moeten wij deze vereniging stichten. Maar het eigen lokaal, het eigen bondsorgaan en de eigen statuten zijn onnodig. Een eigen kas is voldoende. Het lijkt mij het overzichtelijkst indien deze gelden door de schrijver persoonlijk beheerd worden. Stort uw bijdrage dus zo spoedig mogelijk en zonder aarzeling te mijne name of op mijn giro. Wacht daarmee niet. Het gaat om het belang van de vereniging. Zie het breed en stel eigen voordeel achter bij het welzijn van de groep. Heb ook vertrouwen in de wijze waarop ik deze gelden zal besteden. Allereerst ben ik voornemens om, in het belang van het genootschap, mij te vestigen in een oud herenhuis aan een van de grachten van Amsterdam. Meubilair, kleding, schoeisel en huisraad van de bewoner zullen grondig vernieuwd worden, terwijl hij ook overweegt om aan de Vecht een klein buitenhuisje te stichten, daar de invloed van de vereniging niet tot Amsterdam beperkt mag blijven. De vraag is gewettigd en kan dan ook vrijmoedig gesteld worden, wat de leden in ruil voor deze offers zullen terug ontvangen. Welnu, om de vijfjaar (meer lijkt mij niet nodig) zal er een reünie, een samenkomst van de leden gehouden worden in een van de beide huizen. U wordt dan verzocht uw boterhammetjes mee te brengen. Door de leden, die zich hiervoor hebben opgegeven, zal er dan, geheel belangeloos, gesproken worden over iets, waarbij, zowel tijdens als na de vergadering, opnieuw gelegenheid zal geboden worden om bijdragen te storten. Degenen, die al gestort hebben, kunnen toch storten, en dit zo dikwijls zij willen. De statuten voorzien in de mogelijkheid.

Wat betekent 'pinkelen' eigenlijk? Het woord heeft burgerrecht gekregen en vindt – bedenkelijk teken in een tijd van wederopbouw! – steeds meer verspreiding. Onlangs nodigde een weekblad mij uit nu eens precies te zeggen wat het begrip eigenlijk inhield. Welnu, deze opdracht gaat de menselijke krachten te boven. Is het,

gelijk mr. H. Jordens onlangs schreef, een 'gedachteloos voortleven, in de hoop, dat het op een of andere wijze wel in orde komt'? Dat zal het wel zijn. Zeker is, dat wie hier lang over denkt, in elk geval niet pinkelt.

Is de oorspronkelijke Pa Pinkelman, gelijk hij in deze deeltjes verschijnt, een kinderverhaal? Ziehier een oude misvatting, waaraan de schrijver zelf heeft meegewerkt. Want het begin der avonturen is dit inderdaad. Zo was het ook de bedoeling. Maar al spoedig wordt er in het gerecht een aroma merkbaar, dat alleen door Grote Kinderen gesmaakt kan worden. Allengs wordt die smaak kruidiger en overheerst ten slotte het geheel. Psychologisch (om dit fraaie woord te gebruiken) heeft zich de zaak als volgt toegedragen: aanvankelijk begon de schrijver zijn arbeid met een trek van lichte verveling om de mond, overtuigd, dat bezigheden als deze nu eenmaal onvermijdelijk tot het auteursleven behoren; doch gaandeweg boog hij zich met gloeiende wangen en schitterende ogen over de figuren, die hij eerst zo onverschillig op zijn schrijfbureau gezet had. Pinkelman, de kleine, slimme Hollandse middenstander, bleek onvermoede mogelijkheden te bevatten, Tante Pollewop omsloot in haar geweldige omvang het eeuwig gezonde verstand van de vrouw. Het is waar, in Karel'tje en Flop zat niet de gist om tot groter volume te rijzen; maar het echtpaar groeide met de dag, al de andere figuren (ook de drie knechten) van het toneel verdringend.

Dit zal u wellicht vreemd in de oren klinken. Weet dan een schrijver te voren niet hoe zijn verhaal verlopen zal? Heeft hij dit zelf niet in handen? Is hij geen baas over zijn eigen schepping? Nee, dat is hij niet. Van het moment af, dat hij het geluk heeft figuren te creëren, die levend zijn, ontsnappen zij aan zijn greep. Zij worden autonoom en lopen op eigen benen. Het kan, gelijk in dit geval, voorkomen, dat een schrijver even nieuwsgierig is naar de afloop der gebeurtenissen als de lezer en dat zijn arbeid zich bepaalt tot het luisteren naar het volgen van de innerlijke wetmatigheid, die in het verhaal besloten ligt. Hiermee heb ik dan tevens antwoord gegeven op de tientallen brieven, die mij vroegen hoe het zou aflopen,

en ik herinner mij het gelach van de zaal, toen ik in Deventer eens verklaarde dit zelf niet te weten. Ik slaagde er niet in de aanwezigen te overtuigen, dat het mij ernst was, zij bleven denken, dat ik hen voor de gek hield. Misschien, dat het mij nu gelukt is. Het eerste, bedoel ik.

Nog omvangrijker was de correspondentie betreffende de maan-periode. Men vond, dat ik niet genoeg gebruik maakte van de fantastische mogelijkheden, die dit hemellichaam bood. Ik had er honden moeten laten rondlopen met vijf poten, of mensen zonder hoofd. Nu vind ik, afgezien nog van de omstandigheid, dat men dit soort mensen op aarde ook al in voldoende hoeveelheid aantreft, die werkwijze juist verkeerd. Of liever, ik vind haar van een mindere orde dan de mijne. De aardigheid is juist hierin gelegen, dat alles op de maan er net zo uitziet als op aarde. Het verblijvende van Pinkelman's wereld zit hem niet in die wereld, maar in Pinkelman. De wereld, het leven is uit zichzelf nooit verblijvend. Evenmin kan zij fantastisch zijn. Zij kan dit slechts worden bij de gratie van een paar mensenogen. De grootste toverspiegel is ons eigen netvlies. De wonderbaarlijkste wereld waarin wij ooit geleefd hebben was het tuintje, waarin wij als kinderen speelden. Die wereld is niet veranderd. Maar wij zijn het. Wij hebben opgehouden ons te verbazen. Er is heel wat nodig eer wij ons nog verwonderen: een wonder namelijk. Een hond met vijf poten bijvoorbeeld. Maar een hond die er vier heeft, is even verbazingwekkend, al was het alleen maar door het feit, dat er zoveel van deze variant rondlopen. Pa Pinkelman staat steeds weer versteld over het geluk van met Tante Pollewop getrouwd te zijn, en Tante Pollewop vindt broodjes met ham onophoudelijk een verrukking voor het oog. Het een noch het ander kan in ons oog iets bijzonders zijn. Want ons oog is niet bijzonder meer.

Bevreemding heeft, vooral in sterk orthodoxe kringen, de onderlinge verhouding Pa Pinkelman – Tante Pollewop gewekt. Als zij getrouwd zijn, aldus luidt de vraag van gezaghebbende zijde, hoe kan dan de een Pa, de ander Tante heten? Hoe is het voorts mogelijk, dat Pa Pinkelman in een apart huisje woont en eerst in

het 13-de Avontuur Tante Pollewop, die in Bussum leeft, met een vliegend bed afhaalt? Mag dit wel een geregeld huwelijk genoemd worden? Anderzijds kan aan hun wederzijdse genegenheid niet getwijfeld worden. De blijken van trouw en aanhankelijkheid, die aan beide zijden zo roerend aan de dag treden, verheffen hun onderlinge betrekking mijlenhoog boven de verwerpelijke figuur, die in de volksmond zo beeldend met de term 'een losse scharrel' wordt aangeduid.

Een andere vraag, die mij eveneens zeer veelvuldig gesteld werd, betreft de politieke gezindheid van Pa Pinkelman. Men had hem vooral tijdens de verkiezingsstrijd, zo zielsgraag aan de kant der Katholieke Volks Partij gezien. Dit nu is niet gebeurd. Pa Pinkelman onthoudt zich in deze vraag van een duidelijke uitspraak. Zeker, hij is tegen de Kommelnisten, evenals hij ook de Partij van de Vrijheid in de grond boort. Maar positief kleur bekennen, zich volledig achter een der partij-programma's scharen, dat doet de schavuit niet. Wat moeten wij hier nu weer van denken? Welk standpunt moeten wij ten aanzien van deze houding innemen? Want wij moeten altijd een standpunt innemen.

De zaak is deze (maar ik hoop, dat dit strikt onder de lezers van de Volkskrant blijft en niet naar buiten uitlekt), dat Pa Pinkelman zelf een eigen partijtje had opgericht, waarvan de naam mij nu ontschoten is, en zich reeds in de kieskring Koevorden als kandidaat had opgeworpen. En voorts, dat zijn nederlaag verpletterend was. De gebeurtenissen hebben zich aldus toegedragen: Pa Pinkelman bevond zich tijdens de verkiezings-campagne op de maan en kon zich dus met het district Koevorden maar heel oppervlakkig bemoeien. Daarom had hij, vóór zijn vertrek, een paar honderd strooibiljetten laten drukken, waarin hij 'wél voorspoed en géén armoede' beloofde. Met deze formulering meende hij de bewoners van Koevorden in hun zwakke zijde te tasten en zich aan de daar heersende, typisch plaatselijke mentaliteit aan te passen. Want elke kieskring heeft zijn eigen karakter, die een kandidaat direct moet aanvoelen wil hij er niet uitliggen. Door een vergissing van den drukker echter, die van politiek geen benul had, werden de twee

woorden omgedraaid, zodat er nu juist het omgekeerde te lezen stond.

De strooibiljetten waren al een dag uitgeworpen toen een der propagandisten (een oude rot) de fout begon te vermoeden. Hij had het biljet al vijfmaal overgelezen en steeds had hij zich onbehaaglijker gevoeld, zonder precies te kunnen zeggen waar de fout zat. Hij was er toen mee naar een oom van hem gegaan, die al twintig jaar in de gemeenteraad zat en in die functie reeds verschillende malen 'tegen' had gestemd. Samen hadden zij het biljet overgelezen. Samen hadden zij zich onbehaaglijk gevoeld. Beiden waren toen naar een familielid gegaan die ingezonden stukken schreef over de Indonesische kwestie. Deze had het biljet niet alleen overgelezen, maar het zelfs tegen het licht gehouden. Er mankeerde iets aan, zei hij, maar hij wist niet wat. Ten slotte waren zij met hun drieën naar een werkelijke lijsttrekker gegaan, die op een afgelegen boerderij de belangen der zeevarende middenstanders voorstond. En deze had het terstond gezien. Het stond omgekeerd, zei hij.

Toen Pa Pinkelman nu van de maan was teruggekeerd en zich vol verwachting naar Koevorden spoedde, bleek hij aldaar slechts drie stemmen op zijn naam verenigd te hebben, de ene toebehorend aan een juffrouw die zich in de lijst vergist had, de tweede afkomstig van een man die scheel was en dientengevolge de zin gelezen had gelijk hij ook oorspronkelijk bedoeld was, en de derde toebehorend aan een tot wijsgerige twijfel geneigd handelaar in zeepoeder, die van mening was, dat die partij, die geen voorspoed beloofde maar wel armoede en gebrek voorstond, de meeste kans bood juist in het tegendeel te slagen, daar hem bij de overige partijen het omgekeerde gebleken was. Dit inzicht, hoezeer ook blijk gevend van een tot het uiterste doordacht standpunt, werd echter te laat geuit dan dat het de einduitslag nog beïnvloeden kon. Pa Pinkelman was een geslagen man, die zich evenwel in een naburig café spoedig over de ondervonden teleurstelling heenzette, en zulks met eenvoudige middelen, namelijk een gebakken scholletje en een glas bier.

Iets beter verging het Tante Pollewop, die zich in de gemeente

Kleefstra (eveneens in de provincie Groningen) candidate had gesteld voor de komende raadsverkiezingen, op aandrang van de Vrijzinnig Vooruitstrevende Bond van Werkende Vrouwen. De verkiezingscampagne werd met doorzicht en kennis van zaken gevoerd, en Tante Pollewop behaalde alle stemmen, behalve één afkomstig van een nors en stilzwijgend ingezetene, die haar te dik vond. Doch bij het overhandigen van haar geloofsbrieven, bleek zij:

- 1e deze niet te bezitten,
- 2e niet te weten wat dit waren, terwijl ook niemand in het dorp haar dienaangaande kon inlichten,
- 3e niet in Kleefstra woonachtig te zijn.

Dit laatste bezwaar achtte men doorslaggevend, van de veronderstelling uitgaande, dat iemand die in Bussum zijn domicilie had, de belangen van Kleefstra (Gr.) niet voor het volle pond kon behartigen. Tevergeefs betoogde Tante Pollewop, dat Pa Pinkelman zonder twijfel wel zou weten waar zij haar geloofsbrieven gestopt had, vruchteloos beloofde zij zich in Kleefstra (Gr.) te zullen vestigen, als het niet anders kon. Het mocht niet baten. Ook Tante Pollewop trok zich in een naburig café'tje terug, en ook zij wist zich, door middel van een broodje met worst, over de geleden nederlaag heen

te zetten. En toen zij, na enig rondkijken, Pa Pinkelman aan een ander tafeltje bemerkte, verdiept in zijn scholletje, zodat zij dus beiden toevallig in hetzelfde café'tje waren terechtgekomen, toen begreep zij, dat de politiek ook niets voor haar was en dat zij zich tot Pa Pinkelman bepalen moest. Alles naar waarheid opgetekend door

Godfried Bomans

Rest mij nog deze Avonturen van Pa Pinkelman een afscheidswoord mee te geven. Zelden zal een zo onbenullig geschrift de verbaasde wereld voor de voeten zijn geworpen. De Muzen blozen, Apollo op de zangberg wendt zich wenend af en de schim van Vondel rukt zich de haren uit, gelijk hij het zelf reeds, tijdens de over-uren op de Bank van Lening, zo dikwerf gedaan heeft. Maar daar trekken wij ons niets van aan. Vooruit, Pinkelman, spring de wereld in! Pollewop, ga hem na! En gij, Karel'tje en Flop, van wie ik nooit begrepen heb wat ze er eigenlijk bij doen, geef dit diepzinnig en gedachtenloos echtpaar vol vertrouwen de hand en ga mee. En gij, lezers, doet gij evenzo.

Godfried Bomans